

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 24.2610

برنجي قسم

۲. جريده حوادلث [۱]

- صرميل كجيري ؟ — صرميله حوادلث مقرمسي . — ايلك نه . — قاره عردى . —
- نخبصات اعطاسى . — حكومتك يارد مجارى . — خبرلى . — مندرماني . — لسالى . —
- ايلك محرارى . — ارضيه نسخسى . — مسلكى . — مندرماني . — ويليام صرميلك
- اولوسى . — يكي تفرمسي . — مجموعه جيقارموشبى . — غزته لرمز ، كتابلرمز . —
- معارنث طلبي . — عربجه (مرآة الاحوال) ك نثرى . — ۱۲۷۷ سنه قدار...

اعلان ايتديرييور. بولردن آوصرا اقايسى برانكايه،
اولانق ايچون، اوچ آي قدار برمهلت آليوز.
بوانكايه، بركون، او وقتلر تام برگوى اولان
قاضى كوى سواقاقرنده تفنكى اوموزنده دولاشير
كن ، برشكاره آتش ايدييور . ناملودن چيقان
صاچهلر ، چاپيرده قوزوسنى اوتلانقله مشقول
اولان - دفترخانه كاتبلرندن نجاقى افندي اسمنده
بر آدمك اوغلى بولنان - كوچوك بر چوجغه
راست كليور .

ايلك خارجيه ناظرى اولان عاكف پاشانك
اثرى بولنان (تبصره) نك يازماسنى موجب
حادثه معروفدر: قاضى كوى طرفلر نده - ا اكثريسى
انكايه اوله رق - برطاقم فرنكارك ، كرك كيراجى
و كركسه مال و ملك صاحبي صفتيله يرلشمه لرى خلقك
اسكدار محافظنه شكايترينى موجب اوليور .
محافظ بولنان پاشاده ، معين برمدت ظرفنده بو
قبيل ساكنلر ك جلا بلك اوغلى طرفنه نقل ايتلرينى

[۱] (جريده حوادلث) ايلك نومروسنك
انتشار ايتديكى ۱۸۴۰ آغستوسندن [جاماذى الاخر
۱۲۵۶] يرينى « روزنامه » سنه بر اقوب هفته
نسخه سنى اختياريله تعطيل ايتديكى ۲۶ ايلول
۱۸۶۴ [۲۴ ربيع الاخر ۱۲۸۱] تاريخنه قدر
كچن يكرمى آلتى سنه ايچنده ۱۲۱۲ نومرو نشر
اولدى . بودوره نك تام قولكسيونى استانبول -
ملت كتيخانه سى نومرو ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۲۷۲ ،
۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۲۷۵

گفته در این باره
و از این تاریخ
مستوفی
مستوفی

۱۹۰۷
۱۹۰۸
۱۹۰۹
۱۹۱۰
۱۹۱۱
۱۹۱۲
۱۹۱۳
۱۹۱۴
۱۹۱۵
۱۹۱۶
۱۹۱۷
۱۹۱۸
۱۹۱۹
۱۹۲۰
۱۹۲۱
۱۹۲۲
۱۹۲۳
۱۹۲۴
۱۹۲۵

اولجه شكايث ايدن خاق بو سفرده بوجالى
كورور كورمن ، « چولوغمزى چوجغمزى ، قوزو -
لرمنى قصدا وورييور . » ديه انكايه ياقه پاچه
اسكدار محافظنه كوتور ييورلر . اسكدار محافظنى
ده ، اسكدار قاضي سندن آينمه بر اعلامه برابر
انكايه باب عاليه كوندرييور . باب عالي « اجنيلر ك
سبب خشنودى و سر بستيتلرى ضمنده كند
خلفه اك ، ننه ، وازار ، خالقه ا . ا . ا . ك

وحکومت اوله جنی درکار و مر سومک قباخته کوره برقاچ کون طرفده شوپله جه مسافرتی بر شی دیمک اولیه جنی [۱] « قاعتیه ترسانه یه کوندیریور .

بوندن صوکره ایشلرده کیشیور ؛ تصادفلر، سوء تفهملر، انترقیه لر باشلیور وشویله نتیجه لنیور: خارجیه ناظری حاجی عاکف افندی «پاشا» عزل ایدلدی ، معهود انکلیزه پرلانطه لی بر نشانله ، اون بیک قطاراتی بر زیتون یاغی فرمانی برده تورکجه غزته چیقارمق مساعده سی ویریلدی [۲] بووقوعات ۱۸۳۶ (۱۲۵۲) ده اولیوردی . چرچیل اسمنده اولان بو انکلیز نشانی آلدی ، زیتون یاغی فرمانی ده اوچ یوزاللی بیک غروشده روسیه لی بر تجاره دور ایتدی ، [۳] یالکیز غزته ایچون بر آرز بکلهدی .

ذاتاً غزته چیقارمق ایسته مسی بالخاصه کندی لسانی دورورکن تورکجه اوله رق ایسته مسی وهله غریب کورونور . استانبولده کی انکلیز عائله لر آره سنده معتبر بر آدمدی ، عائله سی معروفدی [۱] تبصره ، دارالطباعة العاصره طبعی ،

ص . ۵ .

[۲] استانبولده کی فرانسیز سفارتخانه سی ترجمانلردن A . Alric طرفندن ترجمه ایدیلان فرانسیزجه تبصره مقدمه سی ص . VII . Un Diplome Ottoman en 1836 . (Affaire Churchill .) E . Leroux , Paris 1892 Bibliothèq. Orientale Elzevierienne .

[۳] « . . معهود چرچیله رضیه دییه رک بلامو جب ویردکاری اون بیک قطار زیتون یاغی فرمانی مر سوم چرچیل روسیه لو «رالی» نام بازارکانه اوچیوز الی بیک غروشده صاهرق »

عاکف پاشا تذکره سی - لطفی تاریخی ، ص . ۱۵۴ ، ج ۵

و کندیسینی ده تجارتله مشغول بوانیور ، عینی زمانده ده مورنینغ هزاله کبی بعض لوندره و انکلیز طوری غزته لرینه محابراک یاپدیوردی . یعنی طلبی بوسبتون آیقیری بر شی دکادی . فقط هر حالده بوده تضمینکار بر سبب دکال .

غزته یی نشر ایچون بکلهمه سنک برسبی ده عزل ایدله سنه سببیت ویردیکی عاکف پاشانک بوسفر ، همده داخلیه ناظری اوله رق ، ایش باشنده بولماسیدی .

حمودک اولومیه لرینه کچن عبدالمجیدک زماننده عاکف پاشانک عزل ونفی بو اک بللی باشلی محذوری اورته دن قالدیردینی ایچون نهایت غزته یی چیقارمق خصوصنده فعلیاته باشلانندی . مطبعه ایچون حمیدیه تر به سی قارشیسنده بر بنا تدارک اولوندی . تقویمخانه ده کی ارکک قالیپلردن حرفلر دو کولدی . بر قاچ مرتب - مدرس ایله تصحیح ومقابله ایچون ده لزومی قادار مدرس لر [۴] ویریلدی .

غزته نک ایلک نسخه سی ۱۸۴۰ آغستوسنک ایلک کونی [۱۲۵۶ جاذی الاخر ابتداسی] نشر اولندی . ۲۷ - ۴۰ ابعادنده تقویم وقایع یچمنده ایدی . طبق اونک کبی اوغورلواولسون دییه ، صاغدن باشلامق ایچون ایلک صحیفه سی بوش بر اقلمشدی .

مقدمه سننده معارف و عرفانک لزومندن و معارف تکشیر و توقیری ضمننده استانبولده وسائر محللرده آچیلماقده اولدیفندن بحث ایتدکن صوکره مکتبلر «وتواریخ آشنا اولانلرک معلوملری اولدینی

[۴] بولر آراسنده ، مثلاً تقویمخانه وقایع عاصره ده عربجه باش مترجمکی و ناظر و کیلاکی یاپان صحافلر شیخی زاده احمد نظیف افندی دخی و اردی ، بونی نظیف افدینک قدس قاضیلنی ایله جریده یی ترک ایدرکن نشر ایتدیکی بر وداع- تشکر نامه ایله آ کلیورز [۱۲۵۷ ربیع الاخر نومبر ۳۵]

اوزره علی العنوم هنر و معارفك تزايد و تكثيرينه
 نسخ غير عديده سي آفاقه منتشر اولان و كونا
 كون اخبارات و حوادث نافعہ بي جامع بولنان
 غزته اوراقتك دخي دخل و مدارك ايسی اولديني
 جای اشتباه دكلدر . و هر كس بو معقوله غزته
 لری او قودجه سائر ممالكده وقوع بولان احوال
 و وقوعاته كسب و قوف و معلومات ايدرك ازهر
 جهت فائده مند اولورلر و مذكور غزته لر امور
 پولتيقيه و خصوصات عسكریه و مواد تجارت و
 سائر اخبارات لازمه بي حاوی اولديغندن مطالعه
 ايدنلر هر قننی صنف و خدمت و منفعت و مصلحتده
 بولنور ايسه اكا كوره حصه مند منفعت اولورلر
 و كچه نزد دولت عليه ده تقويم وقایع ناميله بر
 غزته معتبره طبع و نشر اولونمده ايسه ده غزته
 مذكور رسمی اولق مناسبتيلا هر بر كونه
 وقوعات و اوراق تفك حوادثي جامع اولديغندن
 بومثللو حوادث و وقوعات جزئیه درج اوله رق
 بر عدد غزته طبع و نشری بو عهد مستديم عديم
 الاستطاعه یعنی انكلكره لوچرچيل كمبضاعه نك اوتهدن
 بروامل مخصوص عاجزانه اولديغنه و ذاتا دخي
 دولت عليه و ملت اسلاميه نك خير خواه صميمیسی
 بولديغنه بناءً دولت عليه به سائر جهتله خدمته
 مقتدر اوله مديغندن بو خصوص بر آزوقند نبرو
 آرزو کرده خالصانه بولنش و سلطنت سنيه نك
 وضع نظامات حسنه و تأسيس قوانين لازمه
 حقنده دركار اولان سعی و همت عالیسی اشبو
 امنیه عاجزانه مك حصوله دريه اتخاذ اوله رق
 بوبابده واقع اولان استدعای كترانه مه طرف دولت
 عليه دن دخي ارائه رخصت بيورلمش اولغله
 اونوجهله مستند بكرمه تعالی اشبو غزته نك طبع
 و نشرينه مباشرت اولمشدر . غزته مذكور در سعادت
 و ممالك محروسه ده ظهوره كن وقوعات ايله
 ممالك اجنبیه ده وقوع بولان بعض حوادث نافعہ بي
 و سائر هنر و معارف و صنايع و تجارته دائر

A

B

اخبارات و اقايدات لازمه بي حاوی اوله رق اون
 كونده بر دفعه چيقاريلوب مشتريلى طرفه
 مخصوص موزعلا ايله كوندريله جكدر و غزته
 مذكورك بر سنه لك اجرتي يوز الی و آلتی
 آيلنی تمش بش غروشه اولوب صائليق خانه دكان
 و سائر عقاری اولنلر و خانه و دكانی ايجاره و پرمك
 استيانلر كالوب يرلی يريله خبر و يردكاری حاله
 غزته مذكورده درج ايله اعلان اولنه جنی كیفیتی
 معلوم اولق و غزته مذكورك اشتراسنه طالب
 اولنلرک باغچه قپوسنده جنتمکان سلطان حميدخان
 حضرت تليريك تر به لر ی قارشيسنده كاش غزته خانه به
 مراجعت ايللری لازمه دن ايدوكی اكلا شلمق
 اوزره فاده حاله مبادرت اولمشدر .

انتشارينك ايلك اوچ سنه سي قارلرينك
 مقداری آنجق ۱۵۰ كيشی ایدی . دائمی ضرره
 دایاناماديغندن تعطيل مجبوريتنده قالدی . حتی
 برقاچ آی نشر اولونمادی ، بر مقدار تخصیصات
 تعیین ايتديلر [۱] ، منتظماً هفته ای اوله رق دوام
 [۱] « اشبو بدایت نشأتمده جلب انظار
 عمومیه به مظهر اوله ميوب اوچ سنه نده نهايت
 يوزاللی قدر ذواتی مطالعه مه ميل رغبت ايتديررك
 دوشه قالقه اصرار زندگانی ایده بيلمش ايسه مده بی
 خلقك نظری بسلوب بيوده جكندن بونده
 كورولمش اولان كمال تناقض و تدنی تغير اعتدال
 مزاج و تشييت اجزای بی امتزاجی مؤدی اوله رق
 بش آلتی آی قدر سر نهاده و ساده تأثرو پیغوله نشين
 عزت و تستراولشيدم اعاده صحت و تحصيل برؤ عافيم
 خزينه جليله نك داروی حب الذهب احسان
 و عنایتنه محتاج اولديني نزد انصاف اعاليده
 معلوم اولديغندن حقمده اظها مآثر چاره سازی
 و بر مقدار ناپاره تخصیصيله ابراز مراسم افتاده
 نوازی بيورلمش اولغين شو تدبير دلپذير ايله
 آياقلنه نه رق »

جريدة حوادث ، ۲۴ ربيع الاخر ، ۱۲۸۱
 نوامرو ۱۲۱۲

۷۸۱
کتابخانه
موزه و مرکز اسناد
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

ایتدی. کوردیکی قولایلق یالکز پارهیه انحصار ایتدی، پاره نك بيله عاجز قالدینی برلرده حکومت معاونتتی کوردی: بر قولراده مرتبلی خسته لندی، اراده ایله مطبعه عاصره دن مرتب ویرلدی. خواجه پاشا یاغیننده مطبعه سی یاندی، یکیسنتک ترتیب و تنظیم ایدیلسنه قاندار مطبعه عاصره ده باصیلدی.

۱۲۵۶ سنه سنک یدی آبی اچلرلده هر آیک ایلك اونبر ویکرمی برنجی کونلری یعنی اون کونده بر اوله رق ۲۲ [۱ - ۲۲] نسخه نشر اولندی. شعبان ورمضان آیلری ایچنده مصر ایشنه دائر آلدینی خبرلری علاوه شکلمده نشر ایتدی.

ابوالضیاء توفیق بك بونك آیده ۲۵۰ غروشلق بر تخصیصات اولدینی « سالنامه حدیقه » ده یازیور.

کرك بابا کرك اوغلی چرچیل لر بو پاره یوزندن چوق آجی سوزلر ایشیتدی، او توزق زق سنه همان هر وسیله دن استفاده ایدیلرک یوزلرینه بو چاریلدی. بو قبیل تعریضلر دن برینه جواب ویررکن الفردد چرچیل دیورکه:

«... وطنندن اجنبی بر مملکته هجرت ایدرک منافی ذاتندن زیاده او مملکته راجع بولنان بر اثری نیجه فدا کارلقلر اختیار یله ایجاد و تأسیس ایلش اولان بر شخصک و وارثنک مکافاة آلدینی بر معاش جزوی بی نظار یار و اغیارده باشنه قفق... روزنامه جریده حوادث، نومرو ۱۱۲، ص ۴۴۵، ۹ شوال ۱۲۸۱ خارچدن قبول ایله نشر ایده جکی اعلانلر ایچون برنجی نسخه نك صوک صحیفه سننده مندرج شو یولده بر فقره ایله بو قبیل بشیرک ناصل و نه یولده یازله لری لازم کلدیکی آ کلتدی:

« اشبو غزته ده اعلانات دینه اشارت اولنه جق صحیفه ده صاتیق قوناق ویالی و باغچه و اراضی و کمی

وقایق و عقارات و آت و بار کیر و عربه و الحاصل جمیع صاتیق املاک جنس و نوع و حدود و سمتی و رسمیه نه محله اولدینی کمسنه نك تعریفنه حاجت قالیه جق صورته بیان اولنه جنی و قننی اسکاه و دیاره کیده جک کمی و کار بانلر وار ایسه قالقه. جقلری کونی وقت و ساعتیه ثبت و تحریر قلنه جنی درکار اولغله بو مقوله صرامنی افاده و اعلانه رغبت ایدنلرک غزته خانه یه مراجعت ایللری اخطار قلندی»

ینه بو برنجی نسخه ده، استانبولده او صیرالرده موجود یکانه لیطوغراف اوسته سی، غلطه مولو یخانه سی جوارنده او طوران هانری قابول حقنده بر اعلان واردر.

بشنجی نسخه سنده « اسکندریه ده بولنان حوادث محرر مزدن وارد اولان بر قطعه مکتوب ترجمه سی » قید یله نشر ایتدیکی یازی بزم غزته. جیلکمزک ایلك مخبر یازی سیدر.

حوادثلری داخلی و خارجی اوله رق تصنیف ایدیور. داخلی خبرلر، ینه طبق تقویم و قایعه ده. کیلر کمی، توجیهات درجه سنی آشمیور. یالکز بونلره انحصار ایتدیردیکی داخلی خبرلره مقابل غزته نك بو یوک بر قسمی خارجی خبرلره دولو ایدی. خارجی خبرلر، کرك و اپورلرله کلن دکر پوسته سنک کر کسه قره یولیه کلن بچ پوسته سنک کنیردیکی اجنبی غزته لرندن بول بول ترجمه لرایدی. تاغراف هنوز شایع اولماشدی. بو ترجمه لرک اوزون مدت دوام ایتدی، حتی بعضی وقتلر بوتون غزته بی باشندن آشاغی دینه جک صورته دوله یرماسی، اوزمانه کوره بعضی خیرلی نتیجه لری دوغور مامشدر دنیله من. اجنبی دیار لرنده اولوب بیتن و قوغاتی حکایه ایدرکن طبیعتیه اونلره دائر بعضی تفصیله کیریشور و بالخاصه بونلر تامیله کرك آوروپانک و کر کسه آصریقانک او صیرالرده ۱۸۴۰ - ۱۸۶۴ کچیردیکی ملی، سیاسی، اجتماعی بحر انلره تماس ایدیور. بو یوزدن اسانمزده کی

بعض کله لر اسکی مدلولارینی یکی مفهوملره ترک ایدیور و یا خود بوسبوتون یکی کله لر کیریوردی. قونستیتوسیون، قوانین موضوعه، لبرالیزم، رادیکالار، نطق رسمی، مجلس، و بالخاصه ۱۲۶۵ دن سوکره صیق صیق تکرار لایان اختلال، جمهوریت، منفق، عصیان، ملت مجلسی، امتیازات قبیلندن کله لر یاواش یاواش بو کونکی دلالت ایتدکاری معناری افاده ایتک اوزره داخل اولیورلردی. بوندهده تنقیط یوقدی. لسان، ابتداری تقویم وقایعدن چوق بارز، بر صورتده آیری دکادی. فقط بر قای سنه سوکره کلیاً آیریلدی. بوده مدرس - محرر لک موقعلرینی باشقه لرینه برقه لرندن ایلری کایور. جریده حوادثک ایلک یازمچیلری آراسنده اولان سعید پاشا « غزته جی لسانی » اسمیله یازدینی بر کتانبده ایلک تقویم خانه ناظری اسعد افندی ایله جودت پاشایی مقایسه ایدره رک دیورکه :

«... اسعد افندی بعض جهتله جودت پاشادن دها عالم ایدی. لکن جودت پاشا غربک انوار افکارندن استفاضه خصوصاً کتایچیسینی اولدینی رشید پاشا و کندیسنه موقع محرمیت اراشه ایدن فؤاد پاشانک مصاحب لردن استفاده ایتدی. بناء علیه فکرینی توسیع، بدایع قلمنی بیلدیکمز حربیه ایصال ایلدی. رشید پاشادن اعلی هله فؤاد پاشادن بانوجوه اعلی صورتده یازی یازمغه موفق اولدی. اسعد افندی نیک ایسه معلوماتی علوم عربیه به منحصر ایدی. اختلاطیده افکار غربیه به مطلع اولیان ابنای وطنه مختص ایدی. بناء علیه هذا فکری محدود، مسلك قلمی ایرانیلر ایله بزه خاص اولان شیوه و مباحثه لردمائل قالمشدر...»
ص ۵۹۰ - ۶۰

جریده حوادثله تقویم وقایعک محرر لردن بوکون اسملری بزه قادر انتقال ایده بیلنلری قید ایده بیلر سهک بومقایسه بی و بولسان آیریلفنی دها

مشخص بر شکلده پائش اولورز : تقویم وقایعده یازی یازان و ساحه لرینک چوق قدر تلی برر شخصیتی اولان اسعد افندی، نظیف افندی، قارصی زاده جمال الدین [۱] رجائی، وقعه نویس لطفی افندی لره مقابل جریده ده ایلک سنه تقویم جی نظیف افندی سوکرلری راضی پاشا زاده عزت بک [۲] رضا پاشا ایله نامق کمال و سائر لرینک وقتسنز و سبسنز اولوملرینه آجیدقلری حافظ مشفق ایله علی عالی، منیف پاشا امین فردوسی [۳] سعید پاشا موجود ایدی.

فی الواقع تقویمکده بر آرائق بر ترجمه هیئت

[۱] قارصی زاده جمال الدین، ۱۱۶۲ ده اولمشدر. تورکجه تاریخ یازانلر حقیقده ایلک اثر اولان (آینه ظرفا) بی یازمشدر که اقدام کتبخانه سی میاننده (عثمانی تاریخ و مورخلری) نامیله (۱۳۱۴ سنه سنده ۱۵۶ ص.) طبع اولمش، آیریجه بر ختان جمعیتی مناسبتیله یازمش اولدینی (مأدیة الحتان) کتایی ۱۲۵۲ ده باصامشدر.

[۲] راضی پاشا زاده عزت بک ۱۲۵۸ سنه سنده یازمش اولدینی (خریطة قیودانان دریا) اسملی قیودان پاشا لر ترجمه حالی روزنامه جریده حوادثک ۲۶ جمادی الاخر ۱۲۸۵ ده منتشر ۱۰۰۹ نجی نوهر و سندن اعتباراً نوعیه ستوننده تفرقه ایدمشدر. سوکرا کتاب صورتنده ده باصامشدر. نشرینه توسط ایدن شورای دولت معاونی حق بک ایدی.

[۳] اونیدی اون سکن سنه دنبرو جریده حوادث محرری بولنان امین فردوسی بک اشبوماه محرک (۱۲۸۳) اوننجی کیجه سی طی طومار حادثات حیات ایدرک ترک جامه نژدگان و دست ساقی باقیدن (کل من علیها فان) جرعه سین نوش ایله وداع عالم فانی ایلدی رحمة الله رحمة واسعة و نوراله صریحه الی قیام الساعه متوفای موی الیهک بو آنه دکن مطبعه منجه اولان همت و اقدامه مقابله

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 26.2610

برنجی قسم

۲. جریده حوادی ۱۱

جرمیل کیمدی ؟ — جرمیده حوادی مفردهسی . — ایلك نه . — قاره عیدری . —
تخصیصات اعطاسی . — حکومتك باردمدی . — خبرلی . — مندرهانی . — لسانی . —
ایلك محراری . — ارمنیه نسدسی . — مسلكی . — مندرهانی . — ریلیام جرمیلک
ألومی . — بکی نفردهسی . — جهموعه جبقارمن سنبنی . — غزلهرمز ، کتابلرمز . —
معارنت طلبی . — عریجه (مرآة الاصرال) ك نثری . — ۱۲۷۷ سنه قارار...

اعلان ایتمدیریور . بولردن اومرا اقلیسی برانکایز ،
اولانق ایچون . اوچ آی قدار برمهلت آلیور .
بولانکایز ، برکون ، اووقلرتام برکوی اولان
قاضی کوی سوقاقرنده تفکیکی اوموزنده دولاشیر
کن ، برشکاره آتش ایدیور . ناملودن چیتان
صاحهلر ، چاپیرده قوزوسنی اوتلاقله مشغول
اولان . دفترخانه کاتیلرندن نجاتی اقدی اسمنده
بر آدمک اوغلی بولنان . کوچوک بر چوجغه
راست کایور .

اولجه شکایت ایدن خاق بو سفرده بوحوالی
کورور کورمن ، « چولوغمزی چوجغمزی ، قوزو .
لرمنی قصاداً ووربیور . » دییه انکایزی باقه پاچه
اسکدار محافظنه کوتوربیورلر . اسکدار محافظی .
ده ، اسکدار قاضیسندن آلینجه بر اعلامله برابر
انکایزی باب عالی به کوندربیور . باب عالی « اجنیلرک
سبب خشنودی و سربستیتلری ضمیمه کنده
خلفمزک رنجش وازاری مخالف اطوار حکمت

ایلك حرجه نثری اولان عاکف باشانک
أری بولنان (جهموعه) ن بزناسنی موجب
حادثه معروفدر : قضی کوی سفرفنده — اکترسی
انکایز اولهراق — برطاقم فرنگلرک . کرک کیراجی
وکرکده مان و ملک ساحی سفیاه یرلشه لری خلقک
اسکدار محافظنه شکایتلری موجب اولیور .
محافظ بولنان باشاده ، معین برمدت طرفنده بو
قبیل ساکنلرک جمله تک اوغلی طرفنه نقل ایتملری

[۱۱] (جریده حوادی) ایلك نومروسک
انتشار ایتمدیکی ۱۸۴۰ آغستوسندن اجادی الاخر
۱۲۵۶ | برنجی « روزنامه » سنه بر اقوب هفنه
نسخه سنی اختیار یله تعطیل ایتمدیکی ۲۶ ایاول
۱۸۶۴ | ۲۴ ربيع الاخر ۱۲۸۱ | تاریخته قدر
کچن یکریمی آتی سنه ایچنده ۱۲۱۲ نومرو نشر
اولندی . بودوردهک تام قولکسیونی استانبول .
ملت کتبخانه سی نومرو ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۲۷۲ ،
۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۲۷۵

و کندیسی ده تجارتله مشغول بونئیور ، عینی زمانده ده مورینغ هرالد کبی بعض لوندره و انکلیز طوری غزته لرینه محابراک یاپیوردی . یعنی طلبی بوسبتون آیقیری بر شی دکادی . فقط هر حالده بوده تطمینکار برسبب دکل .

غزته یی نشر ایچون بکلامه سنک برسببی ده عزل ایدله سنه سببیت ویردیکی عاکف باشانک بوسفر ، همده داخلیه ناظری اوله رق ، ایش باشنده بولماسیدی .

محمودک اولومبله برینه کین عبدالمجیدک زماننده عاکف باشانک عزل ونقی بواک بللی باشلی محذوری اورته دن قالدیردینی ایچون نهایت غزته یی چیقارمق خصوصنده فعلیانه باشلاندی . مطبعه ایچون حمیدیه تریه سی قارشیسنده بر بنا تدارک اولوندی . تقوینخانه ده کی اراکک قالیبیردن حرفله دوکولدی . بر فچ مرتب - مدرس ایله تصحیح و مقابله ایچون ده لزومی قدار مدرسرا : ا ویریلدی .

غزته نیک ایلک نسخه سی ۱۸۵۰ آغستوسنک ایلک کونی [۱۲۵۶] جاذبی الاخر ابتداسی | نشر اولندی . ۲۷ - ۴۰ ابعادنه تقویم وقایع ییچمنده ایدی . طبق اونک کبی اوغورلواولسون دییه ، صاغدن باشلامق ایچون ایلک صحیفه سی بوش برافلشدی .

مقدمه سننده معارف و عرفانک لزومندن و معارفک تکثیر و تقویری ضمننده استانبولده وسائر محللرده آچیلماقده اولدیغندن بحث ایتدکن سوکره مکتبلر « وتوارخ آشنا اولانلرک معلوملری اولدینی

[۴] بونلر آراسنده ، مثلاً تقوینخانه وقایع عامره ده عربجه باش مترجمکی و ناظر و کیللیکی بابان محافلر شیخی زاده احمد نظیف افندی دشنی واردی ، بونی نظیف افندیکن قدس قاضیلنی ایله جریده یی ترک ایدرکن نشر ایتدیکی بر وداع - تشکر نامه ایله آکلیورز [۱۲۵۷] ربيع الاخر نومرو [۳۵۰]

و حکومت اوله جنی درکار و مرسومک قباخته کوره برقاچ کون طمرقده شوپله جه مسافرق بر شی دیمک اولیه جنی [۱] « قاعتیه ترسانیه کوندریور .

بوندن سوکره ایشلرده کیشیور ؛ تصادفلر ، سوء تفهملر ، انتریقه لر باشیور و شوپله نیجه لئیور : خارجیه ناظری حاجی عاکف افندی « پاشا » عزل ایدلدی ، معهود انکلیزه پرلانطه لی بر نشانله ، اون بیک قنطاراتی بر زیتون یاغی فرمانی برده تورکجه غزته چیقارمق مساعده سی ویریلدی [۲] بووقوعات ۱۸۳۶ (۱۲۵۲) ده اولیوردی .

چرچیل اسمنده اولان بو انکلیز نشانی آلدی ، زیتون یاغی فرمانی ده اوچ بوزالی بیک غروشه روسیه لی برتجاره دور ایتدی ، [۳] یانکیز غزته ایچون بر آرز بکلهدی .

ذاتاً غزته چیقارمق ایسته مسی بالخاصه کندی لسانی دورورکن تورکجه اوله رق ایسته مسی وهاته غریب کورونور . استانبولده کی انکلیز عائله لر آره سننده معتبر بر آدمدی ، عائله سی معروفندی [۱] تبصره ، دارالطباعة العامره طبعی ،

ص ۵۰

[۲] استانبولده کی فرانسز سفارتخانه سی ترجمانلرندن A . Alric طرفندن ترجمه ایدیلن فرانسزجه تبصره مقدمه سی ص VII . Un . . . Diplomate Ottoman en 1836 . (Affaire Churchill .) E . Leroux , Paris 1892 Bibliothèquc Orientale Elzevierienne .

[۳] « . . . معهود چرچیل » ترضیه دییه رک بلامو جب ویردکاری اون بیک قنطار زیتون یاغی فرمانی مرسوم چرچیل روسیه لو « رالی » نام بازرکانه اوچیوز الی بیک غروشه صاهرق

عاکف پاشا تذکره سی - لطفی تاریخی ، ص ۱۵۴ ، ج ۵

اوزره علی العموم هنرو معارفک تزیید و تکثیرینه
 نسخ غیر عدیده سی آفاقه منتشر اولان و کونا
 کون اخبارات و حوادث نافعیه بی جامع بولان
 غزته اوراقنک دخی دخل و مدار کایسی اولدنی
 جای اشتباه دکادر . و هر کس بو معقوله غزته
 لری اوقودقجه سائر ممالکده وقوع بولان احوال
 و وقوعانه کسب و قوف و معلومات ایدرک ازهر
 جهت فائده مند اولورلر و مذکور غزته لری امور
 پولتیقه و خصوصات عسکریه و مواد تجارت و
 سائر اخبارات لازمه بی حاوی اولدیغندن مطالعه
 ایدنلر هر قافی صنف و خدمت و منفعت و مصلحتده
 بولنور ایسه اکا کوره حصه مند منفعت اولورلر
 و کرچه نزد دولت علیه ده تقویم و قیام نامیه بر
 غزته معجزه طبع و نشر اولوننده ایسه ده غزته
 مذکور رسمی اولق مناسبیه هر بر کونه
 وقوعات و اوافق تک حوادثی جامع اولدیغندن
 بومثلو حوادث و وقوعات جزیه درج اوله رق
 بر عدد ا غزته طبع و نشری بو عهد مستدیم عذیم
 الاستطاعه یعنی انکاتره اوچرچیل کبضاعه نک اونه دن
 برو امل مخصوص عاجزانهم اولدیقنه و ذات ادخی
 دولت علیه و ملت اسلامیه نک خیر خواه صمیمیسی
 بولدیغنه بناء دولت علیه یه سائر جهته خدمته
 مقتدر اوله مدیغندن بو خصوص بر آرزو قند نبرو
 آرزو کرده خالصانه بولنش و سلطنت سنیه نک
 وضع نظامات حسنه و تاسیس قوانین لازمه
 حقنده درکار اولان سی و همت عالیسی اشبو
 امنیه عاجزانهمک حصوله دریمه اتخاذ اوله رق
 بوبابده واقع اولان استدعای کترانه مه طرف دولت
 علیه دن دخی ارائه رخصت بیورلش اولغله
 اونوجهله مستند ا بکر مه تعالی اشبو غزته نک طبع
 و نشرینه مباشرت اولنشد . غزته مذکور در سعادت
 و ممالک محروسه ده ظهوره کان وقوعات ایله
 ممالک اجنبیه ده وقوع بولان بعض حوادث نافعیه بی
 و سائر هنر و معارف و صنایع و تجارتیه دائر

اخبارات و افادات لازمه بی حاوی اوله رق اون
 کونده بر دفعه چیقاریلوب مشتری لری طرفه
 مخصوص موزعلر ایله کوندربله جکدر و غزته
 مذکورک بر سنه ک اجرتی یوز الی و آلتی
 آیلنی تمش بش غروشه اولوب صاتیلق خانه دکان
 و سائر عقاری اولنلر و خانه و دکانی ایجاره و یرمک
 استیانتلر کلوب یرلی یر یله خبر و یردکاری حاله
 غزته مذکوره درج ایله اعلان اولنه جنی کیفیتی
 معلوم اولق و غزته مذکورک اشتراسنه طالب
 اولنلرک باغچه قیوسنده جنتمکان سلطان حمیدخان
 حضر تارینک تر به لری قارشیسنده کاش غزته خانه یه
 مراجعت ایلری لازمه دن ایدوکی اکلا شلمق
 اوزره افاده حاله مبادرت اولنشد .
 انتشارینک ایلک اوچ سنه سی قارلرینک
 مقداری آنجق ۱۵۰ کیشی ایدی . دائمی ضرره
 دایاناماد یغندن تعطیل مجبوریتنده قالدی . حتی
 بر قاچ آی نشر اولونمادی ، بر مقدار تخصیصات
 تعیین ایتدیلر [۱] ، منتظماً هفته اق اوله رق دوام
 [۱] « اشبو بدایت نشأتمده جلب انظار
 عمومیه یه مظهر اوله میوب اوچ سنه نه نهایت
 یوز الی قدر ذواتی مطالعه مه میل رغبت ایتدیررک
 دوشه قالته اسرار زندگانی ایده بیلمش ایسه مده بی
 خلقک نظری بسلوب بیوده جکندن بونده
 کورولش اولان کمال تناقض و تدنی تغییر اعتدال
 مزاج و تشیت اجزای بی امتزاجی مؤدی اوله رق
 بش آلتی آی قدر سر نهاده و سادۀ تأثر و پیغوله نشین
 عزت و تستراولمشیدم اعاده صحت و تحصیل برؤ عافیم
 خزینۀ جلیله نک داروی حب الذهب احسان
 و عنایتنه محتاج اولدینی نزد انصاف اعالیده
 معلوم اولدیغندن حقمده اظهار مآثر چاره سازی
 و بر مقدار ناپاره تخصیصیه ابراز مراسم افتاده
 نوازی بیورلش اولغین شو تدبیر دلپذیر ایله
 آیاقلنه ره رق »
 جریده حوادث ، ۲۴ ربیع الاخر ، ۱۲۸۱
 نومرو ۱۲۱۲

وقايق و مفارقات و آت و بارگير و عربيه و الماصل
جميع صانبايق املاك جنس و نوع و حدود و سمنى
و رسميه نه عمليه اولادنى كسنه نك تعريفنه حاجت
قلبه جق صورتده بيان اوله جنى و قنى اسكاه
و دياره كیده جك كى و كاربانلر وار ايسه قافله
جقلى كوتى وقت و ساعتيله ثبت و تحرير قلمه جنى
دركار اولمقله بومقوله مرامنى افاده و اعلا نه رغبت
ايدنلك غزته خانه به مراجعت ايللى اخطار قاندى
ينه بويرنجى نسخه دهه استانبولده او صيرالرده
موجود يكانه ليولوجراف اوسته سى ، غاطله
مولو فخانه سى جوارنده اوطوران هائى قبول
حقتده براعلان وارد .

بشجى نسخه سنده « اسكندريه ده بولان
حوادث محرر مزادن وارد اولان برقطعه مکتوب
ترجه سى « قيديله نشر اينديكى بازي بزم غزته
جيكمزك ايلك مخار بازي سيدر .

حوادث نرى داخل و خارجى اوله رق تصريف
ايديبور . داخلى خبرلر ، ينه طبق تقويم وقايعده
كيلر كى ، توجهات درجه سنى آشميور . يالكر
بونلره انحصار ايتيردىكى داخلى خبرلره مقابل
غزته نك بو بوك بر قسمى خارجى خبرلره دولو
ايدى . خارجى خبرلر ، كرك واپورلره كان دكر
پوسته سنك كركه قره بوليله كان بو پوسته سنك
كيتيردىكى اجنى غزته لرندن بول بول ترجه لرايدى .
تغراف هنوز شايع اولامشدى . بو ترجه لرك
اوزون مدت دوام ايمسى ، حتى بعضى وقتلر
بوتون غزته يى باشدن آشغى دينه جك صورتده
دولديرماسى ، اوزمانه كوره بعضى خبرلى نتيجه لرى
دوغورماشدر دنيله من . اجنى ديارلر ننده اولوب
بيتن وقوعانى حكايه ايدر كن طبيعتيله اونلره دائر
بعضى تفصيللره كيريشور . وبالخاصه بونلر تاميله
كرك آوروپانك و كركه آمريكانك اوصيرالرده
۱۸۴۰ - ۱۸۶۴ كچيردىكى مى ، سياسى ، اجتماعى
بهرانلره تماس ايديبور . بو بوزدن لسانمزده كى

ايندى ، كوردىكى قولايلىق يالكر باريه انحصار
ايمده سى ، باره نك بيله عاجز قالدنى برلرده حكومت
معاونتى كوردى : برقولراده مرتبلى خسته لدى ،
اراده ايله مطبعه عامه دن مرتب و برلدى .
خواجه پاشا يانينده مطبعه سى ياندى ، يكي سنك
ترتيب و تنظيم ايديلسنه قاندار مطبعه عامه دهه
باصيلدى .

۱۲۵۶ سنه سنك يدى آي ايجلر نده هر
آيك ايلك اونبر و يكرى برنجى كونلرى يعنى
اون كونده بر اوله رق ۱ | ۲۲ - ۲۲ | نسخه
نشر اولدى . شعبان ورمضان آيلرى ايجنده
مصر ايشه دائر آلدنى خبرلرى علاوه شكلنده
نشر ايندى .

ابوالضيا توفيق بك بونك آيدى ۲۵۰۰ غروشانق
بر تخصیصات اولدنى « سالنامه حديقه » ده
يازيبور .

كرك بابا كرك اوغلى چرچيل لر بو باره بوزندن
چوق آي سوزلرايشيندى ، اوتوز قرق سنه همان
هر وسيله دن استفاده ايديله رك بوزلرينه بوچار بيلدى .
بو قبيل نهر يضا لر دن برينه جواب و برر كن الفرده
چرچيل دييور كه :

« . . . و طنندن اجنى بر مملكته هجرت
ايدى رك منامى دانندن زياده او مملكته راجع
بولان بر ائرى نجه فدا كارلرلر اختياريله ايجاد
و تأسيس ايلش اولان بر شخصك و وارثك
مكافاة آلدنى بر معاش جزوى يى انظار يار و اغيارده
باشنه قفق . . . » روزنامه جريده حوادث ،
نوسر ۱۳۱۲ ، ص ۴۵۵ ، ۹ شوال ۱۲۸۱
خارجدن قبول ايله نشر ايدى جى اعلانلر
ايچون برنجى نسخه نك صوك صحيفه سنده مندرج
شويوله بر قره ايله بو قبيل شيلرك ناسل ونه بولده
يازله لرى لازم كلدى كنى آ تاندى :

« اشبو غزته دهه اعلانات ديه اشارت اوله جق
صحيفه دهه صائيلق قوناق و يالى و باغچه و اراضى و كى

مشخص برشكده ياش اولورز : تقويم وقايع ده يازي يازاز وساحه لر ينك چوق قدرتلي برر شخصيتي اولان اسعد افندي ، نظيف افندي ، قارصی زاده جمال الدين [۱] ارجانی، وقعه نوبس لطفی افنديلره مقابل جريده ده ايلك سنه تقويمجي نظيف افندي صوكرالری رامش پاشا زاده عزت بك [۲] رضا پاشا ايله نامق كال وسائر لر ينك وقتسز وسپسز اولوملرینه آجيدقلى حافظ مشفق ايله على عالی، منيف پاشا امين فردوسی [۳] سعید پاشا موجود ایدی .

في الواقع تقويمك ده بر آرائق بر ترجمه هيئي

[۱] قارصی زاده جمال الدين ، ۱۱۶۲ ده اولمشدر . توركجه تاريخ يازانلر حقدنه ايلك اثر اولان (آينه ظرفا) نى يازمشدر كه اقدام كتبخانه سى ميانده (عثمانلى تاريخ و مورخلى) ناميه (۱۳۱۴ سنه سنه ۱۵۶ ص .) طبع اولمش ، آريجه بر خان جمعيتى مناسبتيله يازمش اولدينى (مادية الحتان) كتابى ۱۲۵۲ ده باصلمشدر .

[۲] رامش پاشا زاده عزت بك ۱۲۵۸ سنه سنده يازمش اولدينى (خريطه قيودانان دريا) اسملى قيودان پاشالر ترجمه حالى روزنامه جريده حوادثك ۲۶ جاذى الاخر ۱۲۸۵ ده منتشر ۱۰۰۹ نجى نوصروسندن اعتباراً نوعيه ستوننده نقره ايدلمشدر . صوكرال كتاب صورتنده باصلمشدر . نشرينه توسط ايدن شوراي دولت معاونى حقي بك ایدی .

[۳] اون يدى اون سكر سنه دنبرو جريده حوادث محررى بولنان امين فردوسی بك اشبوماه محرمك (۱۲۸۳) اوننجى كيجه سى طى طومار حادثات حيات ايدرك ترك جامه زندگانى و دست ساقى باقيدن (كل من عليها فان) جرعه سين نوش ايله وداع عالم فاني ايلدى رحمة الله رحمة واسمه ونور الله صريحه الى قيام الساعة متوفى موى اليك بوآنه دكين مطبعه مزجه اولان همت و اقدامه مقاله

بعض كلهلر اسكى مدنوللر نى يكي مفهوملره ترك ايدىور ويا خود بوسبوتون يكي كلهلر كيرسيوردى . قوند تيتوسيون ، قوانين موضوعه ، ايرالر ، راديقالره ، نطق رسمى ، مجلس ، وبالخاصه ۱۲۶۵ دن صوكره صق صيق تكرر لانان اختلال ، جمهوريت ، متفق ، عصيان ، ملت مجلسى ، امتيازات قيلندن كلهلر ياواش ياواش بوكونكى دلالت ايتدكلى معنالى افاده ايتك اوزره داخل اوليورلدى . بونده ده تقيط يوقى . لسان ، ابتدالى تقويم وقايعدن چوق بارز بر صورتده آيرى دكلدى . فقط برقايسنه صوكره كيا آيريلدى . بونده مدرس - محررلك موقعلر نى باشقه لر ينه برافه لرندن اولرى كابور . جريده حوادثك ايلك يازيچيلرى آراسنده اولان سعید پاشا « غزته جى لسانى » اسميله يازدينى بر كتابنده ايلك تقويم خانه ناطرى اسعد افندي ايله جودت پشانى مقايسه ايدرك ديوركه :

« ... اسعد افندي بعض جهنلره جودت پاشادن دها عالم ایدی . لکن جودت پاشا غربك انوار افكارندن استفاضه خصوصا كتابچيسى اولدينى رشيد پاشا و كنديسنه موقع محرميت ارائه ايدن فؤاد پاشانك مصاحب لرندن استفاده ايتدى . بناء عليه فكر نى توسيع ، بدايع قلعي بيلديگمز مرتبه يه ايصال ايلدي . رشيد پاشادن اعلى هله فؤاد پاشادن بانوجوه اعلى صورتده يازي يازمه موفق اولدى . اسعد افندي نك ايسه معلوماتى علوم عربيه يه منحصر ايدى . اختلاطيه افكار عربيه يه مطلع اوليان ابنای وطنه مختص ایدی . بناء عليه هذا فكري محدود ، مسلك قلعي ايرافيلر ايله بزمن خاص اولان شيوه و مباظه لر دمائل قالمشدر ... »

ص . ۵۹ - ۶۰

جريده حوادثله تقويم وقايمك محرر لرندن بوكون اسملرى بزه قادار انتقال ايدم بيلنلر ي قید ايدم بيلرسه ك بومقايسه نى وبولسان آيريلغى دها

۱۵۵
۱۸۸۴
K. E. J. O. C.
۱۵۵
لکھنؤ
کتابخانہ

~~اس کتاب~~

~~اس کتاب~~

یا صبر

ایہ تاریخ نوٹو تو بہاری

Türkiye Devleti Vakfı
İSLAM ANSİKLOPEDİSİ
Genel Müdürlüğü

Çamlıca Kısıklı Cad. No. 7 Üsküdar
Tel. 333 97 95 - 334 95 87 İST.

POSTA KODU NO: 31180

SAYI NO : APT/941-38

28

352

R ÜSKÜDAR
Bağlarbaşı
No 0386

Sayın

Ziyad EBUZZİYA

P.K.440

SİRKEÇİ / İSTANBUL

یوز سنلک غزیه جیالکمز

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2610

محرری : مصطفی نهداد

مقدمه :

ایلك تورکجه غزته نك برنجی نومروسی ،
۱۲۴۷ سنهسی جاذی الاولنک ۲۵ نده نشر
اولوندی . اوکمزده کی ۱۳۴۷ سنهسی جاذی-
اولنک یکریمی بشنجی کونی - که ۲۹ تشرین
اول ۱۹۲۹ تاریخنه تصادف ایدر - مطبوعات
حیاتمکزک یوزنجی سنهستی ادراک ایده جکمز .
بو یوز سنه ایچنده انتشار ایتمش اولان غزته
و مجموعه لری تثبیت ایتک و اولنک یوز سنه در
قطع ایتدکلری حیات صفحهلرینک شه ماتیک بر
سیرینی چیزمک دخی بوکون ایچون خیلی اهمیتلی
بر ایشدر .

حیاتمکزک همان هر صفحه سنده کی ، بوکون
بیک دورلو مشکللره اقتحامه چالیشدیغمز ،
پریشانلق بو ساحه دهده حکمنی سورییور .
بو خصوصده اوافق بر آراشدیرمه یاپاجق
کیمسه نك ایلك قارشیللاشه جفی مشکل ، صراجعت
ایده جکی سنبلرک شایان حیرت قورواغیدر .
عمومی کتبخانه لرمکزک بو چشید قولکسیون
فهرستلری چوق فقیردر . بایزیده کی عمومی
کتبخانه ده تقویم وقایع تمام بیله دکلدر .
جریده حوادث پراکنده بر قاچ نسخه در .
بر ایکی دانه ده - هیچ بری تمام اولیه رق -
اسکی و یکی مجموعه وار . ملت کتبخانه سی ،
امثالنه نسبتله زنکین صاییه بیلیر . بو حالی
ماضییه عائد اوله رق قبول ایتسه ک بیله ،

بو کونکی وضعیتکده اوندن فرقلی اولمادیغنی
کورریورز . نه دنسه شیمدی یه قادر یکی نشریاتی
ای برتتکیلاتله بریرده طویلامغه موفق اولامادق ،
اولامیورز . بلکه بمضیلرمنک بوکون نشر
اولوندقلری ایچون مهمسه مدکلری نشریات اولابیلیر .
بزم بوکا عائد وظیفه صر اولنلری بر کتبخانه رافنه
یرلشدرمکدر . بوکی خصوصلرده اوغراد یغمز
چاره سنلکک خسرانیه ویردیکمز آجی حکملری ،
بزده ، حتی داها زیاده سیله ، کله جکلردن
ایشیده جکمز .

کتبخانه لرمکزک حالی قیددن صوکره ،
خصوصی منبعلره کانجه بوراددهده آشانی یوقاری
عینی وضعیتی کورورز . بر طاقلری استانبولک
هیچ بر زمان اکسیک اولمایان یانغینلری نتیجه سی ،
بر قسمی ده دور دیکشمه سیله او جاقلزده یاقیلارق
غائب اولدی . عبدالحمید زماننده الغا ایدیلن
بر غزته نك اولرده کی نسخه لری ، باشمزه بر بلا
آچار قورقوسیه یاقیلردی . داها یاقین زمانلرده ده
مثلا ۳۱ مارتی متعاقب هر کس اولرنده بولونان
میزان ، سربستی ، وولقان قییلندن غزته لری
یاقدیله .

مطبوعات اداره سی تشکیل اولوتتجه یه قادر
نشریاته ملغا معارف نظارتی باقیوردی . حتی بو
دائره تشکیل اولوندقندن صوکرده ده کتاب بوکون
مجموعه اسمنی ویردیکمز موقوت رساله لرله یته
ملغامعارف نظارتی مشغول اولیوردی . معارفده

اولئسى ايجاب يدن بو قيدر اورته ده يوقدر .
 مطبوعات مديريت هموميه سي كندنده موجود
 اولان و آنجق مشروطيتي متعاقب اوده ۳۲۵
 آغستوسدن صوكر استانبولده امتيازلى آلنان
 غزته و مجموعه لرك اسملرني آغستوس ۱۹۲۷ دن
 اعتباراً « آيك تاريخي » نده نشر ايتمكه باشلادى .
 ايلك غزته من اولان تقويم وقايي نشر
 ايدن ، بر عصر در مملكتك كتاب احتياجى
 امثالنه نسبةً واسع مقياسده تأمين ايدن مطبعه
 حاضرده ده ۱۳۳۹ تاريخدن اوله عائد هيچ بر
 قيد موجود دكلدر .

برنجى قسم

ايلك اونوز من ۱۲۴۷ - ۱۲۷۷

- ۱ — تقويم وقايع .
- ۲ — جريده حوادث .
- ۳ — سالنامه .

يوز سنه لك غزته جيلك مذك ايلك اونوز سنه سي
 هفته لى تقويم وقايع و جريده حوادث غزته لريله
 سنه لك سالنامه نشر ياتدن عبارتدر . تقويم وقايع رسمى
 بر غزته ايدى ديمك مندرجات و نشر ياتى حقنده بر فكر
 ويرمكه كفايت ايدر . اداره سي ايسه هيچ بر زمان
 منتظم بر شكل آلاماش ، آنجق انشاريك
 ايلك سنه سي ظرفنده هفته ده بر دفعه نشر
 اولمش ، اوندن صوكره غير معين زمانلرده
 چيقه غه باشلامش ، حقنده متعدد اراده لر صادر
 اولمش ، زمانك وزير و زراسى علاقه دار اولمش .
 بوتون بو نرك ويره بيلديكى موقت بر غيرتله
 كنديسى زمان زمان طوبارلامش ، بر آرزو كچد كدن
 صوكره اسكى حاله دوشمشدر [۱] .

[۱] اوائل ظهورنده حسن تحرير و تنظيمه
 اعتنا اولتمقه امور داخله و خارجيه به دائر
 حوادث و مواد مفيده يي شامل اولدينى حاله
 صوكره لرى يالكنز رسمى و بعض داخله وقواته
 منحصر اولوب ا كثر يا وقتى دخى شاشيرديغندن
 انظار عامه ده اولكى قدر اعتبارى قالمش ايدى .
 منيف (باشا) مجموعه فنون ، نوسرو ، محرم ۱۲۷۹

عصر لرحه اولكى تاريخ وقواته نسبةً
 چوق يكي ديمك اولان بو بر عصر لى يقين
 ماضيمك غزته جيلك قسمنه عائد اولان طرفنى
 سنور ايتك ايچون شيمدى به قادر هان هيچ بر
 تشبشه بولونولماشدر . فى الواقع بعض محرر لر حيز بو
 خصوصده خاطرات قيبندن يازيلر نشر ايتديلر .
 بو نرك داها ثمره لى بر حال آلامسى ايچون بر
 عصر لى مطبوعات حياتمى قرونولوژيك بر
 تصنيفه تثبيت ايتك ضرورتنده يز .

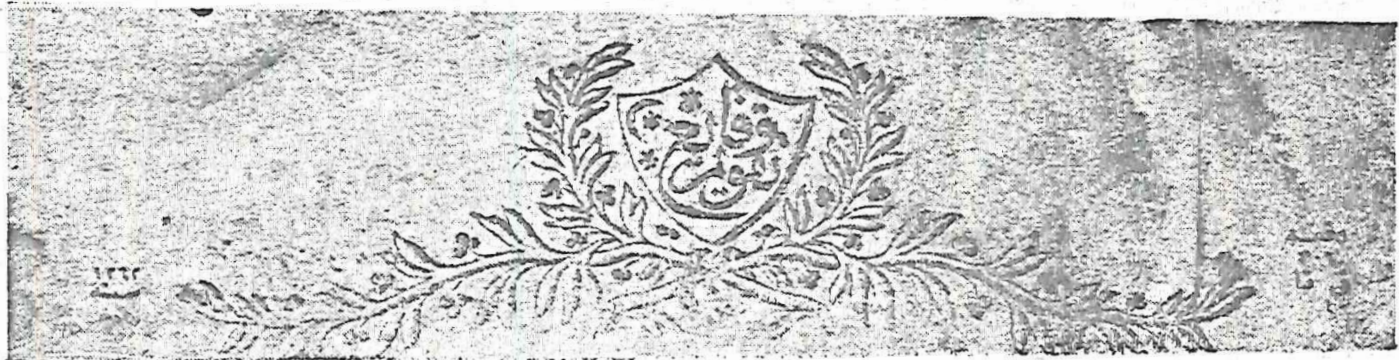
ايسته بر مدتدن برى بو كا دائر طوبلامقده
 اولديغ نوطلرى ، ايلرى ده بو خصوصه عائد
 ياپيله جق مساعى به بر يارديجى اولور اميديله
 نشر ايديورم .

اسملرني ذكر ايتدكارم كوره بيلدكارمدر ،
 معلومات ده اولردن چيقار بيلدكارمدر . هپسك
 مأخذ لرني ده قيد ايتدم . يالكنز ، چوق قوتله
 خمين ايديورم كه كورمه دلمر ، كوردكارمدر
 زياده در . بونلرى او قويا جق لر آراسنده بو قبيل
 معلوماتى اولوب ده ، بو نقصانى تاملامق ايسه ينلر
 انما بر شكر انله قارشيلانيرلر .

بو نوطلرى آلتى بو يوك و متعدد كوچوك
 نل قسملره آيردم : برنجى قسم ، تقويم وقايك
 بر دن يوي غزته جيلك تاسسنه قادر كچن

لسانه كنجه : اداره و نظارتنه ايلك مأمور
 اولان ذات وقعه نويس مدرس ایدی. مرتبلی،
 مصححلی ، مقابله جیلری هپ مدرس لر ایدی .
 ذاتاً اوزمانك او قومش آداملری مدرسهدن یتشمه
 ایدیلر. بوتون دوشونجه لری براراده چیقدی، ديمك
 ایچون هر نسخه ده چشید چشید :
 صحیفه زیب سنوح ایدن اراده محاسنعا
 جناب پادشاهی موجبنجه . . .

برسیاحتنی یازوبده تقدیم ایدن [۱] اسعدافندی به
 بو خصوصه اصدار ایتدیکی بر خطده [واقعا
 بك كوزل و صنعتلی قلمه آلتدیغنه دیه جك یوق
 ایسه ده بو مثللو عمومه نشر اولنه جق شیلرده
 یازیله جق الفاظك هر كسك آ کلایه بیله جکی صورتده
 اولق لازمدر. اویله « چتر کردونه » و « توسن »
 کبی شیلرک تورکجه اوله رق تصحیحی مقتضیدر [
 اخطارنده بولنمدر [۲] .

وقوعان معین

تکراره طبع اولان مجرم وقایع مستشرقان کتیبده صلیک بیان قلدیغی مجمله
 ولی قیامت بختیر شهنشاه معدلت کسور پادشاه مدوح الاثر ائندمز حضرتلر نیک
 مقضای حکمت شناسی شاهانه لری اوزره تدا احسان اولد ملوکانه زنده
 بقایت اهم و ملتزم بولسان تربیت عجم تبعه ماده نافع صلیک ما بهما الحصولی
 اولان ترمیم نشر علوم و فنون و متضیه خصوصه اقدامات کامله واسباب
 کتمه ناک اجر اسبیله شر امر خیرک قدسه چیمار لسی صحتکدر درصصانه نده
 و صر صیبه بالیلله ممالک محروسه کاتبی مکانیک تحت رابط، به انظار و بولدن
 نشقه نکست منته ای، مسارف وکیل اولق ایچون دار السلطنه انستاده ده
 جناب محنه دار الفنون انشایله ما الذکر تربیت ادالی قشید صلیک بینه ملوکانه

له الحمد والک عصر موقفت حصر جناب شهنشاهی بالیلله مواد خیره
 و مستمنه نیک حصولی مستجمع اولسیده تمحیح عیار سکه همایون ماده
 خبر به سده دخی بولدن مقدمه موقفت سنیه شاهانه نطوره کیش و کیفیتی
 بالذفات نفع تقویم وقایعه در جله اعلان و بیان قلدیغی اگر چه یومانه
 صمیمه المنفعه امر تجاریک اساسی و معاملات ناسک عیار و مقیاسی اوله رق
 بولک ملک و ملت و امر تجارته اولان منافع کلیدی جهاتک معلوم اولوب
 فقط زر و سیم خالص العیاردن ضربت اولسان سکه حسنیه جدیده اناه برابر
 مقدما بالایجاب قطع و ضربت اولسان بیلک والک عیارنده بولنان مسکوکات
 عبقیه مغشوشه دخی اادی ناسده تدا اول ایتمکده و بو مقاسله سلطنت خدیگ
 عیارجه بر بولدن فرقلی ایکی نوع سکدسی اوله رق ذکر اولسان مستور
 مسکوکات مسکوکات جدیده حاله دن حصوله کاه جک خستایع و تدا
 ترمیمه نیک کماله اخر اجنه خیلوک الملکده اولتایست و ملوکانه

محرک قولکسیونندن:

مکرمت بخشای صدور بیوریلان اراده عنایت
 افاده حضرت تاجداری موجبنجه . . .
 عاطفت افزای صدور بیوریلان اراده مکار-
 معاده جناب جهانداری موجبنجه . . .
 عنایتپزیر صحیفه صدور بیوریلان اراده احسان
 افاده حضرت شهر یاری موجبنجه . . .
 قیلندن ایجادلرده بولونمق ایدی . بولسانک
 بالخاصه غزته جیلکه اویغون اولمادیغنک فرقنده
 اولانلر بوق دکلدی . زمانک پادشاهی یابدیقی

تقوم وقایعک انتشاره باشلامه سندن طقوز
 سنه صوکره جریده حوادث چیقدی . بونی
 چیقاران عینی زمانده بعض انکلیر غزته لرینک
 استانبول محابر لکنی یاپان بر انکلیر تجاردی .
 اولدجه منتظم نشر او انیوردی . اوله تقویم
 وقایعدن هیچده فرقلی اولیان لسانی کیتدکجه
 [۱] ۲۵ ربیع الاول ۱۲۵۳ ; تاریخ و ۱۴۹۰
 نومرولی تقویم وقایعه نشر اولنان (آیات الخیر)
 سیاحتنامه سی .
 [۲] لطفی تاریخی . جلد ۵ ، صحیفه ۹۰

غیر رسمی خبر لروبالخاصه ترجمه لرسایه سنده دوزلدی
واوته کندن بو خصوصه چوق آریلدی . یکرچی
سنه دن فضله بر زمان تک باشنه ، تقویم وقایعک رقابتندن
قورقیه رق ، چیقدی . نهایت ۱۸۶۰ [۱۲۷۷] ده
« ترجمان احوال » ک انتشاری اوزرینه ، رقابت
ایده بیامک ایچون آریجه کوندهک بر نسخه

چیقارمه باشلادی که ، بو تاریخ غزته جیلک
جیاتمک ایکنجی دورینک ابتداسیدر .
بو ایلک اوتوز سنه تک موقوت نشریاتی
میاننده ، ۱۲۶۳ [۱۸۴۷] سنه سندن
باشلایه رق ، هر سنه محرمده نشر اولنان سالنامه یی
ذکرایدرسهک بوقبیل نشریاتی تاملامش اولورز .

۱ . تقویم وقایع [۱]

اصدمات مجلسری . — غزته جیلک من قراری . — انتظار . — حاضر لرو . — مطبعه
تأسیسی . — مرتبهر ، محمدر ، مقالیه جیلدر . — ایلک نشر لرو . — ایلک نسخه . — مندره جانی . —
تقریمک ایلک سنه سی . — ۱۲۷۷ به قارار .

یکچیری اوجاغنک الخاسندن سوکره دولته
یکی بر اجتماعی نظام ویرمک ایچون ، بالخاصه
مدهش بر بوزغون نتیجه سی اوله رق روسلرله
عقد ایدیلن ادرنه معاهده سندن سوکره صیق
صیق طوپلانا ان اصلاحات مجلسلرندن برنده غزته
چیقارمق حقنده بر فکر ایلری سورولدی . درحال
تصویب ایدیلن بو فکرک تطبیقی ایچون بر مدت
بکله مک مناسب کوروله رک ، حاضر اق اولمق اوزره
چیقاجق غزته تک اسمی حقنده کوروشولدی .
خاطره کاوب سویله نن اسملر بر کاغده یازیله رق
عرض ایدلدی ، محمود بونلردن هیچ برخی بکنمه رک
کندیسی (تقویم وقایع) قونولماسنی ایسته دی .
(لطفی تاریخنه نظراً) .

نهایت باب عالی به اوزمان صدارت قائم مقامی
بولنان پاشایه خطاباً اصدار اولنان خط هایونله
غزته چیقارمق حقنده کی فکرک موقع تطبیقه
قونولماسی زمان تک کادیکی ، اساساً شرع شریفه
ونظامه اصلا طوقونور یری اولیمان بوایشه ، داها
اول مأموریتلری تنیب ایدیلش اولان ذواتک

بالفعل باشلامالری اراده اولوندی .
غزته ایچون بر مطبعه لازمدی ، فی الواقع
دارالطباعة موجوددی [۲] ، فقط بونک هم
غزته یه ، هم آراسیره باصدیقی کتابلره یتیمه میه جکی
دوشونولدی ، و بونک ایچون دارالطباعة جوارنده
(اسکی سرعسکر قاپیسی ، شیمدی دارالفنون
آرقه سی) بر قوناق صاتین آلدی ، و بوراده

[۱] تقویم وقایع ایلک دفعه ۱۲۴۷ ،
ایکنجی دفعه ۱۳۰۸ شعباننده [۱۸۹۱ مارت] ،
اوپنجی دفعه ده مشروطیتک اعلانی اوزرینه
۱۳۲۴ ایلولنده [۱۹۰۸] برنجی نومرولردن
باشلایه رق نشر اولمشدر . برنجی سه ریتمک
[۱۶۱۵ - ۱] نسخه سی استانبول - بایزید کتبخانه سی ،
نومرو ۴۹۶۰ ، ۴۹۶۱ ، ۴۹۶۲ ، ۴۹۶۳ ،
۴۹۶۴ ، ۴۹۶۵ ده آلتی جلدده .

[۲] بو مطبعه مصارفات ناظری الحاج صائب
افندی به عاتددی . ۱۲۴۸ ده جانب میری به
ترک ایتمشدر که تقویمخانه ناظرلری اداره ایتمک
باشلامشدر .

اداره سی ایچون ده بر نظارت احداث ایدلدی [۱] بونظارت ده ، غزته به باقه جق اولان مکء مکرمه معزولارندن زمانک وقعه نویسی اسعد افندی عهده سنه ویریلدی . [۲] تصحیحنه مدرسن قارسی

[۱] تقویمخانه ناظرلری وقعه نویسن اسعد افندی ، برادر زاده سی سید نظیف افندی « وکالة » ، نعمان ماهربک ، عاطف بک ، رجائی افندی ، اسعد صفوت بک ، عاکف پاشا زاده نائل بک ، یساری عزت افندی ، سامی افندی ، سعید افندی ، رجائی افندی ، نائل افندی ، لیدب افندی ، معارف ناظری کمال افندی .

[۲] اسعد افندی ، ۱۷۸۵ [۱۲۰۰] ده دوغدی . باباسی صحافلر شیخی حاجی احمد افندی ایدی . چوجوقکن یاننده بولندیفی باباسی مأموراً مدینه قاضیاغنه کیدرکن پیندکلری کمی سویشده باطدینی زمان کنندیسیله قرده شنک اوغلی قورتولمش ، استانبوله دونهرك محصیلنه دوام ایتشدر . ۱۸۲۳ ده شانی زاده یرینه وقعه نویسن اولمش ، بوندن ایکی سنه سوکره استانبول قاضیسی و ۱۸۲۷ سفرنده روسیه به کیدن اردو قاضیاغنه تعیین ایدلشدر . تقویمخانه ده ایکن ، یکی ایران شاهنک جلوسنی خبرویرمه کن خداداد سفارت هیئته مقابله ، آناتولی صدارتی پایه سیله ایرانه اعزام اولونمشدر . ایراندن دوندیکی زمان وقعه نویسلک عهده سننده قالمق اوزره تقویمخانه دن آیریلش ، ۱۸۳۷ ده قارانتینه نظارتنه ، ۱۸۳۹ ده یکی تنظیمات فرمانیه احداث اولنان احکام عدلیه مجلیسنه اعضا ، ۱۸۴۷ ده برنجی اولهرق مکاتب عمومی ناظری اولمشدر . بوتون بوموقعلره رغماً اصل آرزو ایتدیکی شی شیخ الاسلام اولمندی . حتی چوق امید ایتدیکی حالده ، عارف حکمت بکک شیخ الاسلام اولماسندن متأثراً اولمشدر . اولدکن سوکره جیبندن « بکا موعود ایکن جاه مشیخت - خدانک حکمتی عارف بک اولدی »

زاده جمال الدین افندی باقه جقدی ، رفاقته کربک تصحیح کرکه مقابله ایچون لزومی قادازم و سیرلر ویریلدی . اووقتلر اووقریازار کیمسه لرمدرسه لردن یتیشوردی ، حتی غزته بی ترتیب وظیفه سننده قوللانیا نلرده مدرسلردی .

لزومی اولان حوادثلری غزته به کتیرمک ایچون ایکی کیشی سچیلدی : باب عالی دن خصوصات ملکیه بی مأموریت اصلیه سنه خلل کله مک اوزره آمدی قلمندن صارم افندی ، باب سرعسکریدن احوال عسکریه به متدائر اولان حوادثلری معیت سر عسکریده بولنان والده کتخداسی زاده سعید بکی آلاجردی .

غزته حاضر لاندی ، وایلیک نسخه سی ، هر خصوصده متدابهمز اولان فرانسه ده کندن تمام ایکی عصر سوکره ، ۲۵ جمادی الاول ۱۲۴۷ [۱۸۳۱ تشرینلرنده] ده چیقدی .

وایلیک نسخه ، مستثنای اولهرق سکنز صحیفه متن و آیریجه ایکی صحیفه ده مقدمه ایله اون صحیفه ایدی . (۴۲ - ۲۸ سائیم ابعانده شیمه دیکی غزته لربک ایکی به بوکولشنه یاقین) چغت ستون اوزرینه ترتیب ایدلشدی .

مقدمه ده [۳] اسلامده تاریخک لزومندن ،

نشیده سی چیقمشدر . [سعید پاشا - غزته جی لسانی ، ص ۵۸]

یکچ یلرک صورت تشکیلا رندن باحث (اس ظفر) اثریله (مستظرف ترجمه سی) و شانی زاده نک دوامی اولهرق یازدیغی ۱۲۳۹ - ۲۴۲ سنه سی وقوعاتی ، [ملت کتبخانه سی ، تاریخ قسمی ، نوسرو ۱۱۲۳ ، ۱۱۲۴ و ۱۱۲۵] تقویم وقایعه منتشر برچوق یازیلری واردر .

۴ - تشوقراست ره نودونک نشر ایتدیکی Gazette ایلیک نسخه سی ۳۰ مایس ۱۶۳۱ ده چیقمشدر .

[۵] مقدمه بی عیناً « مجموعه آثار » ه نقل ایدن - ص ۲۰۷ - مجموعه جی عارف افندی ، رشید پاشانک قلمی محصولی اولدیغی قید ایدور .

بو لزومی مؤید بعضی مثالاً ایله بویوک اسلام
عالمترینک بو خصوصده سوپله دهری امثالی قید
ایدلگدن سوکره بو کونکی حیاتک تاریخی دیمک
اولان غزته لرك شریعتہ مغایر برشی اولمادینی ذکر
اولونیور و غزته نك تاریخه نسبتله بر فائده سی
شو صورتله اثبات اولنق ایسته نیور : تاریخلر
جریان ایدن حادثه لردن چوق سوکره نشر ایدیلورلر
حالبوکه :

«... وقایع کونیه وقوعی زماننده نشر و اعلان
اولمیوبده اسباب حقیقیه سی مکتوم قالدینی صورتده
انسانک طبیعتی (المرء عدولما جهله) قاعده سنجه
حقیقت و اصابتی بیلمدیکی شیئه دخل و اعتراض
ایتمک اوزره مجبول اولغله ظهور بولان مصالح
داخلیه و خارجیة دولت علیه یه و تبدلات مناصبه
وسائر حل و عقده ارکان دولتک خیال و خاطرینه
کله مش معما بیتی کبی درلو درلو معنا» ویرلدیکی
ایچون بوقیل محذورلرک اوکنه اونک اصابتی درحال
اعلان ایدرک کچمک لازمدر . ایشته بونک ایچون
ایلری ده عثمانلی تبعه سنی تشکیل ایدن عناصرک
دیبلرنده ده چیقاریله جق غزته لرك ایلکی اوله رق
تورکجه سنی نشر اولونیور .

غزته ، رسمی و غیر رسمی اولق اوزره ایکی
قسمی احتوا ایده جگدی : رسمی قسم ، امور
داخلیه دولت علیه عثمانیه دن ، غیر رسمی قسمده
حوادث مسموعه و اصول تعلیم و تعلم و فنون و حرف
و صنایع و امر تجارتی مشتمل مصالح نافع دن بحث
ایده جگدی .

بش بیک عدد طبع ایدلمش « کافه و کلا و علما
واصر او متحیزین مأمورین و خدمه دولت علیه و طایفه
لرده بولنان معتبران اعیان و وجود بله ان ایله سفرای
اجنبیه یه « داغیتیمش و ایستک ایدنلره سنوی
۱۲۰ غروش بها ایله اشتراک حقی ویریلشدی .
بو ایلک نسخه نك متنی تشکیل ایدن ۸
صحیفه نك مندرجاتی (امور داخلیه) اسمی آلتنده

طوبلانمش شو خبرلردن عبارتدی :

سلطان محمودک بر مدت اول یاپدینی بر
چناق قلعه سیاحتی ، ینه بر مدت اول وقوعه کلن
طاطارله یانغینی تفصیلاتی و بونک حقیقه آلنان
تدبیرلر ، ویریلن بر نشان دولایسیله اسکی کورک
عادتک ترک ایدیلرک بو اصولک اقامه سننده کی
اصابتی تقدیر ابر فقره ، شهزاده مجیدک درسه باشلامه
مراسمی ، بارو تخانه ده کی بارو تدرک دورودر مخزن
مراسمی ، اوصیرالرده واقع بر آرنا وودلق عصیانی
خبری ، بر تعین ، اسکدارده پادشاهک حضور یله
یاپیلان عساکر منصوره محمدیه تعلیماری ، ینه
بو عسکری تشکیلاته متعلق بر قاچ خبرک ، لهستان
عصیانه عائد بر قاچ خبر ، بغداد ایالتی والیسی
داوود پاشانک صورت توقیفیله اداره یی ناصل ضبط
ایتدیکنه دائر یکی والینک بر تقریری . . .

ایکنجی نسخه دن اعتباراً عسکری حوادثلر
(مواد عسکریه) ، اوچنجی نسخه ده اجنبی خبرلری
(امور خارجیه) دییه تصنیف ایدیلرکه باشلامه
نیلیدی . بعض نسخه لرده بولنان ، طبع ایدیلن
کتابلردن باحث یا خود بعض اوافق نظملری حاوی
اوله رق (فنون) نامیله بر ستونده ایکنجی
نسخه دن باشایور . بویله ایگله بشنجی ده (توجیهات
علمیه) ، آلتنجی ده (تجارت و اسعار) ستونلری
احداث اولندی ، و بو بویله دوام ایتدی .

ایلک (امور خارجیه) خبرلردن بر نمونه :
فرانسه دواتی عساکر مرتبه سی لازمه سی
ایچون مدت قلیله ظرفنده تدارک محتاج اولدینی
قتی و افر تفتیکک اعمالنه فرانسه کارخانه لری وفا
ایتمدیکندن مؤخرأ انکلتره مملکتندن اشترا
و جاب ایتمش و دولت مشارالیه نك کونبکون
استکمالنه سنی ایلدیکی عساکر مرتبه سی ایوم
بشیوز بیک نفره بالغ اولوب بو عساکردن بر متمادی
تشرین اول یعنی جمادی الاولی ایچنده فرانسه نك
شمال حدودلرینه سوق و ارسال قلمش و مقاله سننده

پروسیا دولتی دخی فرانسیسیه مجاور اولان کنندی اراضی و حدود لرینه عساکر کلیه ترتیب واقمه ایتدیرمش اولدینی ومع مافیہ اوروپاده مصالحه عامه نك دوامنه اکثری اعتقاد ایلدیکی

و بر سنه دنبرو فلنك دولتك مضافات ملكیه سندن مفرزیکی برحکومت و دولت مترانه داخل اولان بلچیکا مملکتی اوزریته فلنك قرالی مؤخرأ عساکر سوق و تسلیط ایش و بر قاق مواقع جسمه سنی ضبط واستیلايه دسترس اولمش ایسه ده اشبو بلچیکا قرالنك طلب و استدعاسنه مبنی فرانسه و بلچیقانك اعانه سی ایچون آتی بیک عسکر کوندرمش و فلنك قرالنك عسکرینی طرد ایلش اولدینی و اولوجهله فلنك کیر و ولایت لرینه دوغشلر ومتعاقباً فلنك ایله بلچیکا آرسنده متارکه دخی عقد اولمش اولدینی و بر عهدنامه صلح اعقاد ایله دخی مملکتین مذکور تین آرسنده مسالمتك استقراری اغلب مأمول ایدوکی و فرانسه ایله بلچیکا آرسنده متوسط اولان روسیه و انگلتره و پروسیا و نیچه دولتلرینك طلبنه مبنی فرانسه عسکری بلچیکا مملکتی تحیه ایلش و حدودده اقامت ایتک اوزره مأمور اولمش اولدقلى الحاله ده بلچیکا مملکتك محافظه حدودیچون محتاج اولدینی یوز بیک عسکرینی ترتیب و استکماله چاشوب ملت دخی متبوعلری اولان قرالك نیت جمعی قوددن فعله چقماسی امرنده کمال خواهش ایله خدمت و معاونت ایلدکلری فرنکستانك حوادث کاغلرندن اجمال اولمشدر .

غزته ده ترتیپ نامنه، حتی جمله و حوادث صوکلرنده نقطه ، یوقدی و تکمیل غزته عینی پونطوده حرفله ترتیب اولونیوردی . چونکه بش آلتی یوز پارچه بی کین حرفلر سندن بر ایکنجی چشیدک میدانه کتیر یله سی مهم بر مسئله ایدی ، بو حال شناسینک تور کجه حرفلرک بر ایکی خواصتی

اورتادن قالدیردق ۱۲۰ - ۱۰۰ پارچه یه ایندیردیکی زمانه قدار سوردی .

۸ نجی نسخه ده (امور خارجه) ستوننده (اوروپا اهالی سندن بردرایتلو حکمت شناس کسه نك منصفانه کندولکندن قلمه آلدینی مقاله نك عینله ترجمه سی در) مقدمه سیله مصر مسئله سندن بحث ایدن بر مقاله بو یوله یازیلانلرک ایلکیدر .

۱۱ نجی نسخه ده ده ایلک اعلان موجوددر . محضاً شوکتاً ب افندیغز حضرتلرینك لازمه عدالت برهما یونلری مقتضاسندن اوله رق ممالک محروسه دوت علیه ده کائن یعنی سایه رأفتویه حضرت جهانبا نیده مستظل اولان کافه ام و مملک انتفاع ایلر یچون مقدمه تقویم وقایعده بیان اولندی اوزره تقویم وقایع هرلسانده یعنی عربی و فارسی و روم و ارمنی لسانلرنده باصل مسیچون ذکر اولنان لسانلرک حرفلری و ادوات سائره سی تنظیم اولنمده اوله رق قریباً شروع اوله جق اولغله شراسنه طالب اولنلر شمیدن اسملرینی تقویم وقایع خانه یه قید ایندیرملریچون اشارت اولمشدر . [۱]

ایسکله افساس

ایسکله افساس
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر

۱۴ نجی نسخه ده (امور غربیه) سرلوحه سی آلتنده کی شو ققره ، بالآخره غزته لر حکمک بیتوب توکنمک بیلمه بن مندرجات منبعنك ایلک قطره سیدر : روسیه ممالکنده لیتوانیا ایالتی حدودنده [۱] بو اعلانده ذکر اولنان غزته لر نشر اولونامشدر . بالخاصه تنظیمات خطنك اوقوناسنی متعاقب بر کره داها اعلان ایلدیکی حالده ینه قوده قالدی ، یا لکنز بو صورتدن مطلوب فائده ولایت غزته لرندن بکلندی : مثلاً اوکجه طونده تور کجه بولغارجه ، صوکرالری ادرنده تور کجه بولغارجه ، رومجه ، بورسده و اراضر و مده تور کجه . ارمنیجه ، سوریه و عراقده تور کجه . عربجه غزته لر چیقاریلیدی . بر آرائقده مونیتور عثمانی دییه ترجمه ایتدکلری Moniteur Ottoman آدی بر غزته زمان زمان نشر اولندی .

ایسکله افساس
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر
یاش اولنلر

کاش بلوق نام قصبه نك قربنده ديمتری قرايوسکی
اسمنده يوز آلتش سکرز ياشنه بالغ اولمش
بر پير اختيار حالا حياتده بولنديگی و بوقوجه پير
واختيارك ايکی اولادی اولوب بيوك اوغلی يوز
يکرمی و کوچك اوغلی طقسان يدی ياشنده اولدقلى
وايکی اوغللرييله برابر رعى غم ايله چوبان وسن
وساللى جهتييله ولايتلرنددزياده حرمت واعتباره
دخی نائل و شايان وداستان لسان ابنای زمان
اولدقلى پتره سبورغ غزته سنده محرردر .

يکرمی بشنجی نوصروده مصر عسکرلى
طرفدن سوريه نك استيلاسنه مقابله ايچون محمد
على عليه آلتان فتوالرله بوکادائر اجنبی سفارتلرينه
ويريلن تقرير صورتی مندرجدرکه ايسملر درت
صحيفه يه صيغمامش ، آريجه ايکی صحيفه داهاعلاوه
ايدلمشدر . صحيفه لرده نوصرو موجود اولوب
کتابلرده کی کبی متعاقب صحيفه نك ايلک کله سی
اولکنک صوکنه قونيور .

بو ۱۲۴۷ سنه سی صوکلرنده استانبولده
قولرا باش کوستردی ، سر اطبا بهجت افندی
بررساله يازدی ، درت بيک نسخه باصديريله رق
«وزرا وعلما ورجال وضابطان عساكر وخدمه
دوانه برر محلاته ايکيشر نسخه » داغيتيلدی ،
ابتدائی تدابيرو اوکره تن بو کتابک مندرجاتی
تقوم وقايک «امور خارجيه» ستونندهده برقاچ
نسخه دواملی يازيلدی ، بو نصيحتلردن مقصود ،
خلقى بالخاصه ايکی شيشه تشويق ایدی ؛
بری خسته لگك اعراضی کورونور کورونمز
آنه جق تدبيرلر ، ديکرى ده او صيردهده بعضی
« فن طبابتدن بيخبر اجزافروش مقوله سی طمعکار
کمه لرك زعم باطللرنجه سزايت على دافع وسرعت
شفا و افاقه نافع اولق اوزره .. » صادقلى
علاخلردن محافظه .

۱۲۴۷ سنه سنک يدی آنی ايچنده منتظماً
۲۷ نسخه پی هر هفته نشر ايتدی . ۱۲۴۸

محرمدن صوکر وقتی غائب ايتدی ، برسندده
۳۱ دانه نشر اولندی (۲۸-۵۸) ۹ جمادی الاولده
انتشار ايدن ۴۱ نجی نسخه سيله نشرينک ايکنجی
سنه سنی ادراک ايدرکن اوغورلی اولسون وجلدنه
جکله قولايلىق اولسون ديه ايلک صحيفه پی بوش
براقهرق ايکنجيدن باشلادی و کچن سنه سنه
عائد برقطه فهرست ترتيب ايدهرک آريجه
قارلرينه صنادی ، بو حال يدی سکرز سنه
سوردی [۱] .

ابراهيم پاشا قومانداسنده کی مصر اردوسی
قارشيسنده بوزولان عساكر منصوره محديه
عليهنده ، اسکی يکيچرى تشکيلاتی لهنده ياپيلان
ديدی قوديلره مقابله ايچون « فتون حربه يه واقف
بر درايتمنک بند بند قلمه آلدینی » يازی غزته
جیلکمزک ايلک مقاله سی صابيلير [۲] .

آرتق مندرجات آراسنده « تدبير عمران
ملکی به دائر انکايغ غزته لرینک برنده مندرج بر
ماده نك ترجمه سی » (نوصرو ۵۵) ، « آوروپا
اقلیمنده اعداد نفوس بنی آدمک تکثرو زيادی
خصوصنه کار کيرتاثير اولان اسباب وعلل بياننده »
(نوصرو ۵۷) ، برقاچ نسخه سوردهن « لوندره
شهرينک وصف و تعريفی مبین انکلتره غزته لرینک
برندد مندرج بر ماده مفیده نك نقلی » قبيلندن يازيلر
کوزوکمه که باشيور .

۱۲۴۹ سنه سننده ۲۴ نسخه (۵۹-۱۲) ،
۱۲۵۰-۱۸۵۱ نسخه (۸۳-۱۰۰) ، ۱۲۵۱
۲۷ نسخه (۱۰۱-۱۲۷) ، نشر اولندی .

[۱] اشبو تقويم وقايح شروعتک ايکنجی
سنه سی اولکی تقويم وقايبی اولفته تجليدينه همت
ايديلره خدمته کچن سنه دن فرق ايچون صحيفه نك
برجانبی ساده براقيلوب صاغدن طبي تين آرای
ابتدار اولمشدر . نوصرو ۴۱ .

[۲] نوصرو ۵۴ ، ۲۳ شوال ۱۲۴۸

ناظر اسعد افندی ، بوسنه ایران سفارتله کیتدی .
 بوسفارت ، یکی ایران شاعرنک جلوسنی خبر ویرمک
 ایچون استانبوله کلش اولان خدادادخان هیئتته
 مقابله ایچوندی ، نظارته وکاله ، ینه تقویم وقایعهده
 مصحح اولان برادرزاده سی نظیف افندی باقبوردی .
 ققط عودتندن سوکراده ، ۱۲۵۳ده نافذباشانک
 مالیه ناظرلنی زماننده یالکز وقعه نویسکی عهده .
 سنده براقه رق نظارته خارجیه مأمورلردن نعمان
 ماهر بکی تعیین ایتدیلر . بونک ایچون درمیان
 ایدیلن رسمی سبب اسعد افندینک «امتداد ایدن
 نامراجلنی» [۱] ایدی ، حالبوکه لطفی ، تاریخنده
 بو حالک بعض ارتکاباتنه وقوف دولایسیله اولدینی
 حقنده بر عرض تذکره سی صورتی قید ایدیلور [۲] .
 ۱۲۵۲ ده تقویم وقایعک فرانسزجه سنک
 نظارت و تخریرینه مأمور اولان بولاق بک اولیور ،
 یرینه اوصیراده استانبوله کلش اولان طرابلس
 غربلی حسون افندی تعیین ایدیلور .

۱۲۵۲ده تقویم وقایع ۱۸ نسخه (۱۲۸ -
 ۱۴۵) ، ۱۲۵۳ ده ۱۷ (۱۶۲ - ۱۴۶) ،
 ۱۲۵۴ ده ۱۵ (۱۶۳ - ۱۷۷) نسخه نشر
 ایدلی .

۱۲۵۳ده آمدی او طه سنک یکی تشکیلاتنده ،
 ذاتاً رشید پاشایی اوزمک مقصدیله تقویمخانهیه
 تعیین ایدیلرک خارجیه دن اوزاقلاشدیرلمش اولان

[۱] اسعد افندی نك خسته ائنه دائر عبدالرحمن
 شرف بک ناشری اولدینی لطفی تاریخنک سکرزنجی
 جلدنده ، بر حاشیه ایله شویله بر حکایه نقل ایدیلور .
 اسعد افندی ، قاکلیجه ده او طور درمش معایده ، وسائر
 صراسمده ، بولنق اوزره ، استانبوله اینمک مجبوریتنده
 قالیر و هواده سرنجه اولورسه ، بازار قایقنه
 طاندیر قویدورور ایش .

[۲] تاریخ لطفی ، ج ۵ . ص ۱۰۵ و
 ۱۷۶-۱۷۷ .

نعمان ماهربک ، معروضات خارجیهیه تعیین ایدلی ،
 یرینه ده عاطف بک ناظر اولدی . بوسنه سوکراده
 عینی نظارته رجائی افندی کلدی .

۱۲۵۵ سنه سی ۱۷دانه (۱۷۸-۱۹۴)
 نشر اولندی . بوسنه شعباننده (۱۶) تنظیمات
 فرمانی ده نیلن کاخانه خطی او قوندی . بونی
 آیریجه بر (ورقه مخصوصه) شکلنده باصدی .
 بوندن طقوز سنه اول ، ایلک نشری صیرالرنده
 دوشونیلن روجه وارمنیجه غزته لر نشر ایتک
 فکری ، یکیلندی . بر اعلانله اشتراک ایدیه جکلری
 قیده چاغیردی .

ینه تنظیماتله برابر فرانسزجه تقویمک اهمیت
 قازاناجنی طبیعی ایدی . ایشه بوسیدن دولایی
 تقویمخانه ناظری رجائی افندی ، لسان بیلمه دیکی
 ایچون اوقاف محاسبه جیلکنه نقل ایدیلرک یرینه ،
 دیوان هایون ترجمان و کیلی اسعد صفوت افندی
 ناظر اولدی [۳] .

بر آرائق مندرجات میاننده کی داخلی خبرلر
 آناتولی وروم ایلی دییه ترتیب اولنجه باشلامش
 اینه ده چوق دوام ایتمه مشدر . فرانسز غزته لرندن
 ده با ، قونستیتوسیونل ، ژرنال ، قوصرت ، سیقل ،
 غازت دو فرانس ، نویست ، مسائرک کاخانه خطی
 حقنده کی مطالعه لری قویو بر وقعه نویس قلمیله
 تورکجهیه آدایته ایدلمشدر (نومرو ۱۹۰) .

۱۲۵۶ده ۲۲ نسخه (۱۹۶-۲۱۷) چیقدی .
 بوسنه مصر مسئله سی نتیجه لیمکه دوغری سرعته
 کیدیلوردی . ۱۵ - ۲۰ کونده بر چیقان غزته
 بعضی بشارتلی خبرلری و بره بیامک ایچون گاه
 « ورقه مخصوصه » و گاه « ذیل » شکلنده نسخه لر
 باصدی . نهایت ۱۲ ذی الحججه تاریخلی بر « ورقه
 مخصوصه » ایله سنه لر دن بری خاشن ، نانکوز
 قیلندن صفتلرله خلقه بیلدیریلن محمد علی نك مظهر
 [۳] اسعد صفوت افندی بالا آخره صدر اعظم

اولمشدر .

عفو عالی اولارق دولتو پاشا حضرتلری اولدیغی
وهر کسک بویله طانیاسی لازم کلدیکنی و مسئله نك
بویله جه نهایتندیکنی اعلان ایتدی .

بوسنه یه قادار مطبعه عامرده آنجق میری
حسابنه کتاب باصیلیوردی . بونلرده ، اسحق
افندیك ریاضیه کلیاتی ویامهندس حافظ بک «انجم
حفری و کبری انشایی» اثرلری کبی دوغریدن
دوغری یه اراده ایله ویاخود مطبعه ناظرلرینك
تنزیبی ایله لزومی قادار مشتری بولدقون صوکره
استیدان صورتیله مساعدسی آلنه رق طبع
اولتیوردی. هله بر حساب دفتری آچیله رق مصرفی
قاپانه جق قادار مشتری بولدقون صوکره کتاب
طبعنده کی مشکلات چوق بویوکدی . بوکا چاره
اوله رق مصرفی مقابلنده اشخاص حسابنه کتاب
طبعی اصولی قبول ایدلدی بوندن صوکره مطبعه
نشریاتی میری مالی ویاصحاف - اصناف مالی اوله رق
پیاسه یه چیقارلغنه باشلاندى .

هفته اتی اوله رق تأسیس اولنان غزته نك بر
سنه ایچنده ۵۰ نسخه اولسون نشر اولونماسی
لازم کلیرکن ، بر معتاد ، ۱۲۵۷ ده ۲۰ نسخه
(۲۱۸-۲۳۷) ، ۱۲۵۸ ده ۱۲ نسخه (۲۳۸-
۲۴۹) ، ۱۲۵۹ ده ۱۵ نسخه (۲۵۰-۲۶۴) ،
۱۲۶۰ ده ۱۵ ینه نسخه (۲۶۵-۲۷۹) ،
۱۲۶۱ ده ۱۶ نسخه (۲۸۰-۲۹۵) نشر اولدی .
غزته ، دولت آداملری ایچون بیله نکتته لی سوزلر
صرف اولنه جق موضوع شکلی آلمشدی . مثلا
اووقت مجلس والاریسی اولان رفعت پاشا تقویم
وقایع خقنده « تاریخ ایسه پک یکی ، غزته ایسه
پک اسکیدر » دیمشدر .

رشید پاشا صدر اعظم اولنجه ایلك ایملری
آراسنده بومسئله یی ددحل ایتدی ؛ غزته نك هفته ده
بر چیقماسی ایچون بر اراده چقارتدی . بونك
ایچون بر طاقم یکی مأمورلره لزوم کورولدی .
غزته نك ایلك دورلرنده مقابله جیلکنی یا عیش اولان

۱۶۱۱
۹۰۷
لطیف [۱] افندی ایله جریده حوادث محررلرندن
راضر پاشازاده عزت [۲] یکی هیئت تحریریه یی
تشکیل ایتک اوزره تقویخانه یه آلدیلر . علقوبک
ایله قونسطاکی آدوسیدی افندی [۳] دن مرکب

[۱] لطیف افندی ، تقویم وقایعه بویکنجی
انتسابندن اول ، یکی تشکیل ایدلمش اولان ضبطیه
مشیرلکی مجلس باش کاتبی ایدی . ۱۲۶۱
تاریخندن ۱۲۸۱ سنه سنه قادار یکرمی بیل تقویم
محررلرکنده ومطبوعات نظارتنده بولنمش ، اوندن
صوکرده ده جودت پاشایی استخلاف ایدره ک
وقعه نویس اولمشدر .

[۲] عزت پک راضر پاشانك اوغلی وصدارنده
بولنمش اولان صالح پاشانك دامادی ایدی .
استانبولدن مصره قاچمش ، محمد علی نك امنیت
واعمادینی جلب ایدره ک جهادیه باش کاتبی کی
مهم موقعلرده بولنمش ، فقط سرسری مزاجی
اوراده ده دور دور مامیش ، استانبوله دوغمشدر .
استانبوله برسز یوردسز قاله رق ، حتی اوچ کون
اوچ کیجه بردوت آغاجی آلتنده ، بر حصر پارچه سی
اوستنده دوت بیه رک عمرینی کچیرمشدر . بو حالی
خارجیه ناظری بولمان عالی پاشانك قولاغنه
کیدنجه جریده حوادثه محرر اوله رق توصیه ایدلمش
وینه اونك دلالتیله ایکی بیک غروش معاشله
تقویخانه یه آلدیرلشدر .

[۳] قسطاکی آدوسیدی پاشا ۱۲۳۳ ده
دوغمشدر . ۱۴۵۴ ده ترجمه او طه سنه کیرمش ،
تقویخانه ده بولنمش ، معارف نظارتی مکاتب عمومیه
اعضالغنده ، آتیه سفارتی کتابت ومصلحتگذار
لغنده ، عالی وفؤاد پاشالرک کتابت لرنده ، سیستم
قائم مقام لغنده ، خارجیه مستشار لغنده ، نافع مجلس
ریاستنده ، داخلیه مستشار لغنده ، وزارتله سیستم
بکلکنده (۱۲۹۵ محرمنده) و ۴-۱۳ سنه سنه
قادار کرید والیککنده بولمشدر . ۱۳۱۳ ده
اولدی .

برده برجه هیئت تشکیل اولوندی . بویکی هیئت
 بالکرتوجیهاتله دولایه جق وهفته ده بر چیه جق
 اولان غزته بی دولدور مق ایچون اجنبی مطبوعاتندن
 بول بول اوفاق تفک فقره لر ترجمه سیله مکلفدی .
 بویله لکله ۱۲۶۲ ده ۱۸ نسخه (۲۹۶ - ۳۱۳) ،
 ایرتسی سنه ده هیج واقع اولمادینی حالد ۴۶ نسخه
 (۳۱۴ - ۳۵۹) نشر اولندی . هفته اق انتشاره قرار
 ویرلدکن صو کره جمعه ایرته سیلری چیقیوردی .
 فقط بو کون رسمی تعطیل کونی اتخاذایدیلن جمعه نك
 فرداسنه تصادف ایتدیکندن پنجشنبه لری چیقماسنه
 قرار ویرلدی .

۱۲۶۴ ده ۳۶ نسخه (۳۶۰ - ۳۹۴)

چیقدی ، بو سنه نك مندرجاتی ده ینه ملیکی ،
 عسکری و علمیه توجیهاتیه اجنبی غزته لرندن ترجمه
 اولنان خبر لر ، هند ضرب مثلری ، بعض فیزیک
 بیلگیلری ، دنیا یوزنده کی لسانلر قیلندن مقاله مسی
 ترجمه لر در . آرتیق امور داخلیه و خارجیه تقسیماتی
 یرینه وقوعات رسمیه و وقوعات غیر رسمیه
 تصنیفلری قائم اولمشدی .

۱۲۶۵ ده اسکی وضعیتنه دوندی ، برسنه

ایچنده ۲۱ نسخه (۳۹۵ - ۴۱۵) چیقدی .
 غیر رسمی وقوعات استانبولده صیق صیق اولان
 یاغین خبر لریله ، ضبطیه وقوعاتندن عبارتدر .
 اجنبی مطبوعاتندن ترجمه لر یاپیلما دی . ۱۲۶۶ ده
 ۱۹ نسخه (۴۱۶ - ۴۳۴) نشر اولندی .
 ۴۱۹ نجی نسخه ده رشوت و ارتکاب حتمده
 اوزون بر مقدمه ایله بوفلک دنیا و آخرتده کی
 نتیجه لرینی صایوب دو کدکن صو کره « »
 بونجه اصلاحات ملکیه و محسنات عدیده دن اوله رق
 رشوت ماده کریمه سنک ممنوعیتی حاصل اولمش
 ایسه ده معاذا تعالی عیلت ارتکابیه عرق واعصابنه
 تأثیر ایتمش اولان بر طاقم رشوت خوار لر وراشی
 گروه مکروهندن اولوبده عرض رشوت .
 ایله عالی اضلال و افساد ایدن نابکار لرینه بعض

تأویلات باطاله ایله شیو ممنوعیتی رفته رفته محو
 ایتکه صرف مساعی ضرورانه دن خالی اولمقدلرینک
 اوزرینه هدایای معتدله عدیله تعاطیسنه مساع
 براغلمش اولان شیر و دو کونلرده ویریلان
 هدیه لر دخی بونلره تمام اجرای مفاسد ایچون
 برنوع وسیله دیمک اولدیغندن بو اچیق قالمش
 اولان قپونک دخی محکمه سدی . . . « ایچون
 باب عالیده مجلس والاده قرار ویریلن یمین
 صورت لرینی و تعاطی اولنه بیله جک هدیه لر حتمده کی
 مقرر اتی یازیور . [بو یمین اصولی انسانه بلا اختیار
 بویوک قاپینه نك مأمور لر دن آلدینی ، سیاسی بر
 فرقه یه انتساب ایتمه مک تعهد نامه سنی خاطر لاتیور] .
 دوستلر آراسده آلوب ویریله بیله جک هدیه مقدراتی
 مثلا « یاغک قیه سی بش و قاون و قارپوزک و
 طاوغک و قوزینک و حلویات کاسه سنک و شروب
 صراحی سنک عددی بش آلتی بی تجاوز ایتماسی »
 دیه تقیید ایدیور .

یاغینلر ایچون « جناب خیر الحافظین جمله
 بلادی دائم حفظ و امانته ایلسون . بوندن اقدم
 حریق لر صیق شمش واکرجه قضای الهی به
 حائل اولمور محال ایدره . » دیه بعض تدبیر لر دن
 بحث ایدیور . جریده حوادث ایسه او زمانک
 اسکی بر قناعتک وجودینی شو بیله جه ذکر ایدیور :
 « بعض عوام ناس پیننده استانبول هنوز بانی اولی
 طرفندن بنا اولنماش ایکن یعنی طاغ و صجرا
 ایکن بیله دائما کندی کندینه ینار ایش . . . »
 ۱۲۶۷ ده ۲۴ نسخه (۴۳۵ - ۴۵۸)

چیقدی . بوسنه ایچنده تشکیل اولنان « انجمن
 دانش » ک نظام نامه سی و آچیلمه کونی سوبله سن
 نطقدر ۴۴۹ و ۴۵۲ نومرولرده در . ۴۵۴ ده
 یاز مناسبتیه صیفیه لر حتمده کی مقررات موجود که
 کرک بوندن کر که رمضان تبه لر دن ایلریده مفصل
 اوله رق بحث ایده جکم .

مخصوصه چیقاردی. ینه بوسنه شعباننده تک توك
نشر اولسان کتابلر حقنده یازانلره بر امتیاز
اولسون دویه بعض حقلر تأمینی ضمننده ترتیب
اولسان نظامنامه یی نشر ایتمدی که اهمیتلی اولان
ایکنجی ماده سی شودر :

ایکنجی ماده — مؤلفینه بر نوع مکافاة وامثالنه
تازیانه شوق اولتی اوزره هر مؤلف حقنده
قیدحیات شرطیله امتیاز ویریلهرک مدت حیاتنده
کندوسندن بشقه سی تألیف ایله یکی کتابی
باصدیرمه جقدر [۱]

برنجی ماده — درسعادتده کرک لیطوغرافیا
وکرک حروف ایله کتاب طبع ایتمک استیانتلر
کیفیتلری مجلس معارف و ضبطیه معرفتیله تحقیق
اولندقدن صکره مجلس مذکوردن بامضبطه مقام
عالی ؤصدارتعظمان استیذان ایله جانب ضبطیه دن
مأذونیتی حاوی یدلرنده سند مخصوصلری اولمدقه
باصمه خانه کشاد ایده میه جکلردر .

ایکنجی ماده — ممالک محروسه ؤحضرت شاها-
نه تک بعض محلنده کتاب باصمه سنی آرزوایدنلر اول
اصرده والی ایالته خبر ویروب والی طرفندن
دخی کیفیت دربارشو کتقراره انها وکذاک مجلس
معارفده کوریلوب بامضبطه مقام عالی ؤصدارتعظمایه
عرض ایله استیذان اولمدقه بر حرف باصمه
مقدر اوله میه جقدر .

اوپنجی ماده — اشبو باصمه خانه لک طبع
و تمثیل ایده جکلری هر نوع کتب و رسائل
اول اصرده درسعادتده طوغریدن طوغری به
و طشره لرده ایسه ولایه ایالت جانلرندن انها

[۱] بونک کی او صیرالرده تعدد ایتمکه
باشلایان مطبعه لر حقنده طقوز ماده لی بر نظامنامه
یاپیلدی . بو خصوصده کی نظام لک ایلکلرندن
بولماسی و افاده سی حقنده بر فکر ویره ییلیمک
ایچون عیناً قید ایدیوروم)

۱۲۶۸ ده ۱۸ دانه (۴۵۹ - ۴۷۵) ،
۱۲۶۹ ده ۱۷ دانه (۴۷۶ - ۴۹۲) نشر
اولندی . بوسنه صوکلری ، قریم سفری نامیله
معروف محاربه یله نتیجه لن ، روس مسئله سنک
ابتدای ظهورینه تصادف ایدر . نته کیم ۴۹۱
نجی نسخه ده بو خصوصه دائر اولان قطع
مناسبت بیاننامه سی موجوددر . ایرتسی سنه
نسخه لری مسلم اولیان عناصرک - هر وقت معتاد
اولدینی کبی - صداقت بیاننامه لری ایله مشغول .
بونلردن بشقه حرب اعانه سی ویرنلرک مفرداتلی
اسملری ده برخیلی صحیفه طوتیور . ۱۲۷۰ ده ده
۱۸ نسخه (۴۹۳ - ۵۱۰) چیقدی .
۱۲۷۱ سنه سی ایچنده ده ۱۸ نسخه
(۵۱۱ - ۵۲۹) چیقدی . مجلس عالی تنظیمات
نامیله تشکیل اولنان و نوعما بر شورای دولته
بکزه یین مجلسک نظامنامه سی و بو مجلسک تنظیم
ایتمدیکی مواد و قرارلر نشر اولتقه باشلادی .
بر طرفدن متفکرله برلکده روسیه یه قارشی محاربه
دوام ایدیوردی . بوکا عائد اهمیتلی خبرلری
اوزمانک تعبیرنجه « ورقه مخصوصه » شکلنده
چیقاریردی . ۲۸ ذی القعدة ده نشر اولنان ۵۲۸
نومرولی نسخه ده شناسینک معارف مجلسنه اعضا
اوله سی حقنده شوخبر وار :

[طوپخانه عاصره کتبه سی متحیرانندن عزتلو
شناسی افندیکنک معلومات مکتسبه ولیاقت مشهوده سنه
مبنی عهده سنه رتبه ثانیه صنف ثانیه سی توجیهیله
مجلس معارف اعضا غنه تعیینی خصوصی لدی الاستیذان
متعلق و شرفصدور بیوریلان اراده سنیه حضرت
شهریاری موجبنجه اقتضاسی اجرا اولمشدر]

۱۲۷۲ ده ۱۵ نسخه (۵۳۰ - ۵۴۴)
چیقه بیلادی . ۱۲۷۳ ده ایسه ۱۱ نسخه (۵۴۵ -
۵۵۵) آنجق چیقدی . بو سنه باشنده عمومی
بر نفوس تحریری ایچون قرار ویریلشدی .
نفوس تحریرنده کی اهمیت آ کلامی اوزره برورقه

ایله مجلس معارفده کوریلوب ملکا ودوله برکونه
مضرتی اولدینی تبین ایدرک مجلس مذکور
طرفدن کذلک بامضبطه مقام عالی صدارت عظمایه
عرض ایله استیذان اولمدیجه طبع و نشر
ایتدیریله میه جقدر .

دردنجی ماده — دول اجندیه تبعه سی
اولوبده ممالک محروسه شاعانه ده کتاب باصمق
استیانلرک اول امرده نظارت جلیله خارجیه دن
رخصتی حاوی یدلرنده سندی اولمدیجه باصمه خانه
کشادینه مقتدر اوله میه جقدر .

بشجی ماده — بومقوله لرک باصه جنی کتب
ورسائل اول امرده نظارت مشارالیه یه ابراز
ایله اورادن رخصت ویریلدیکجه باصیه میه جقدر .
التنجی ماده — کذلک دول اجندیه تبعه سندن
اولوبده غزته طبع ایتمک استیانلرک دخی نظارت
جلیله خارجیه دن اذن و رخصتی حاوی سند
آمدیجه باصمه خانه کشاد ایدمه میه جقدر .

یدنجی ماده — ممالک محروسه ده ملکجه
ودولتجه مضر اولان کتب و رسائی طبع
ایتدیرمکه جسارت ایدن اولور ایسه اومقوله لرک
باصددقلری شیلر جانب ضبطیه دن درحال اخذ
و ضبط اولنه جقدر .

سکزنجی ماده — مؤلفینه برنوع مکافات
وامثاله تازیانه شوق اولق اوزره و مؤلف
حقنده قید حیات شرطله امتیاز ویرلمسی نظام
داخلنده اولقله اشبو باصمه خانه لرده باصیه جق
شیلر اومقوله امتیازلی نوعدن اوله میه جقدر .

۱۲۷۴ و ۷۵ ده ایسه سکزر نسخه
(۵۵۶ - ۵۶۳ ، ۵۶۴ - ۵۷۱) نشر اولندی .

۱۲۷۶ ده ۱۹ نسخه (۵۷۲ - ۵۹۰) چیقدی .

غزته نك ايلك نسخه سنده کی پروغرامله هیچ
مناسبتی اولمان برشکلده دوامی دوردور شکایتلری
جلب ایتدی ، بونک سببی ، یکنه ایکی ایدی .
ایلك اون سنه سی یالکزدی ، اوننجی سنه سنده
« جریده حوادث » چیقدی ، رسمی غزته ایکی
آرتیق ایفا ایده بیلیدی . بعض چوق مهم خبرلر
حقنده برسطر بیله بولوق امکانی یوقدر . وقعه نویس
لطفی ، تاریخینک سکزرنجی جلدنده مأخذی اولان
تقوم وقایعک تشریفات پوضله سی اولدیغندن
شکایت ایدر . بوقادار تفصیله سبب بیله تک
برغزته اوله سندنر . بوندن صوکره غزته لرک
چوغالسه سی کندینه یالکزر رسمی موادی احتوا
ایتمه سندن متولد بر اهمیت ویرر . فقط تقوم
وقایمی اصلاح و تنسیق فکری هیچ بر زمان
وهیچ بر دورده اکیسک اولماشدر . صیراستی
کلدیکه کوره جکزر .

طقوزنجی ماده — بونظاماتک خلافه
حرکت ایدنلرک باصمه خانه لری ضبطیه نظارتی
و ولایه معرفتیه درحال قیادتیریلوب بوکامتجاسر
اولنلرک درجه تهملرینه کوره قانوننامه هایونده
مندرج جزا ایله مجازاتی اجرا اولنه جقدر .

ماده مخصوصه

اشبونظامک اعلانی تاریخندن آتی آیه قدر الحاله
هنده موجود اولان باصمه خانه لرک صاحب لری یدنده
مأذونیتی حاوی سند بولنه جقدر بو مدت ایچنده
سند آلیان اولورایسه اندنصرکه آلق ایسته مش
اوله میه بیله کندوسنه اذن ویرلیه جکدر .

بی ۴۰ ج ۷۳

يوز منلك غزته جياغمز

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E. 2610

محرری : مصطفیٰ نیراد

مقدمه :

ایلك توركجه غزتهنك برنجی نوسروسی ،
 ۱۲۴۷ سنهسی جاذی الاولنك ۲۵ نده نشر
 اولوندى . او كمرده کی ۱۳۴۷ سنهسی جاذی-
 الاولنك یكری بشنجی كونی - كه ۲۹ تشرین
 اول ۱۹۲۹ تاریخنه تصادف ایدر - مطبوعات
 حیاتنك یوزنجی سنهسی ادراك ایده جگیز .
 بو یوز سنه ایچنده انشمار ایتش اولان غزته
 و مجموعه لری تثبیت ایتك و اونلرك یوز سنه در
 قطع ایتدكاری حیات صفحه لرنك شه ماتیک بر
 سیرینی چیزمك دخی بوكون ایچون خیلی اهمیتی
 بر ایشدر .

حیاتنك همان هر صفحه سنده کی ، بوكون
 بیک دورلو مشكللره اتمامه چالشدیغمز .
 پریشانلق بو ساحه دهده حکمی سوریبور .
 بو خصوصده اوافق بر آراشدیرمه یاباجق
 کیمسه نك ایلك قارشیللاشه جنی مشكل ، مراجعت
 ایده جکی منبعلرك شایان حیرت قورولغیدر .
 عمومی کتبخانه لرمزك بو چشید قولکسیون
 فهرستلری چوق فقیردر . بایزیده کی عمومی
 کتبخانه ده تقویم وقایع تمام بیله دکادر .
 جریده حوادث پراکنده بر قاق نسخه در .
 بر ایکی دانده - هیچ بری تمام اولیه رق -
 اسکی و بکی مجموعه وار . ملت کتبخانه سی ،
 امثاله نسبتله زنکین صایله بیلیر . بو حالی
 ماضیه عائد اوله رق قبول اینسهك بیله ،

یوزنجی میلادی
 ۱۳۴۷
 ۲۵
 =
 ۲۹
 ۱۹۲۹
 ۱۰۰
 ۲۵
 ۱۰۰
 ۲۵/۱۰۰/۱۹۲۹

بو کونکی وضعیتکده اوندن فرقل اولما دخی
 کوریبوروز . نهنسه شیمدی به قادر یکی نشریاتی
 این بر تشکیلاتله بر برده طوبلامغه موفق اولامادق ،
 اولامیبوروز . بلکه بهضیارمزك بوكون نشر
 اولوندقلری ایچون مهمسه مدکاری نشریات اولایلیر .
 بزم بوکا عائد وظیفه من اونلری بر کتبخانه رافنه
 برلشدیرمکدر . بوکی خصوصلرده اوغرادیمز
 چاره سنلک خمرانیله و بر دیکمز آبی حکملری ،
 بزده . حتی داها زیاده سیله . کله جکلردن
 ایشیده جگیز .

کتبخانه لرمزك حالی قیددن سوکره ،
 خصوصی منبعلره کانجه بورادده آشانی یوقاری
 عینی وضعیت کوروروز . بر طاقلری استانبولک
 هیچ بر زمان اکسک اولمایان یاغیندری نتیجه سی ،
 بر قسمی ده دور دیکشه سیله او جاقلرده یاقیلارق
 غائب اولدی . عبدالحمید زماننده الفا ایدیلن
 بر غزتهنك اولرده کی نسخه لری ، باشمزه بر بلا
 آچار قورقوسیه یاقیلیردی . داها یاقین زمانلرده ده
 مثلا ۳۱ مارتی متعاقب هر کس اولرنده بولونان
 میزان ، سربستی ، وولقان قیلندن غزته لری
 یاقیدیلر .

مطبوعات آداره سی تشکیل اولوتجه به قادر
 نشریاته ماغا معارف نظارتی باقیوردی . حتی بو
 دائره تشکیل اولوندقن سوکره ده کتاب و بوکون
 مجموعه اسمنی و بر دیکمز موقوت رساله لره ینه
 ملغام معارف نظارتی مشغول اولبوردی . معارفده

اوتوز سنه $\frac{1247-1277}{1831-1860}$ ؛ ايكنجى قسم ، عبدالحمد
 زمانه قدر $\frac{1277-1292}{1876-1886}$ ؛ اوچنجى قسم ، مشر و-
 طيته قادار ۱۸۷۶ - ۱۹۰۸ ؛ دردنجى قسم ،
 حرب عمومى به قادار ۱۹۰۸ - ۱۹۱۴ ؛ بشنجى
 قسم حرب عمومى و متاركة زمانى ، آلتنجى
 قسم ده جمهوريت دورى .

برنجى قسم

ايلك اوتوز سنه ۱۲۴۷ - ۱۲۷۷

- ۱ — تقويم وقايع .
- ۲ — جريده حوادث .
- ۳ — سالنامه .

بوز سنهك غزته جيلكمزك ايلك اوتوز سنه سى
 هفته لى تقويم وقايع و جريده حوادث غزته ليله
 سنهك سالنامه نشر يانندن عبارتدر . تقويم وقايع رسمى
 بر غزته ايدى ديمك مندرجات و نشر ياتى حقتنده بر فكر
 و بر مكا كفايت ايدر . اداره سى ايمه هيج بر زمان
 منظم بر شكل آلاممش ، آنجق انتشارينك
 ايلك سنه سى ظرفنده هفته ده بر دفعه نشر
 اولمش ، اوندن سوكره غير معين زمانلرده
 چيتمه باشلامش ، حقتنده متعدد اراده لر صادر
 اولمش ، زمانك وزير و زراسى علاقه دار اولمش .
 بوتون بونلك و بره بيلديكى موقت بر غيرتله
 كنديسى زمان زمان طوبارلامش ، بر آز كچك كدن
 سوكره اسكى حاله دوشمشدر [۱] .

[۱] اوائل ظهورنده حسن تحرير و تنظيمه
 اعتنا اولنقله امور داخله و خارجه به دائر
 حوادث و مواد مفيده يى شامل اولدينى حاله
 سوكره لرى يالكز رسمى و بعض داخلى وقعا
 منحصر اولوب اكثر يا وقتى دخى شاشيرديفتدن
 انظار عامه ده اوليكى قدر اعتبارى قلامش ايدى .
 منيف (باشا) مجموعه فنون ، نوسرو ، محرم ۱۲۷۹

بولتنسى ايجاب ايدن بو قيدرل اورته ده يوقدر .
 مطبوعات مديريت عموميه سى كندنده موجود
 اولان و آنجق مشروطيتى متعاقب اوده ۳۲۵
 آغستوسندن سوكره استانبولده امتياز لرى آلتان
 غزته و مجموعه لرك اسملرينى آغستوس ۱۹۲۷ دن
 اعتباراً « ايك تاريخى » نده نشر ايتمكه باشلادى .
 ايلك غزته من اولان تقويم وقايع نشر
 ايدن ، بر عصردر مملكتك كتاب احتياجنى
 امثاله نسبةً واسع مقياسده تأمين ايدن مطبعه
 عامه ده ده ۱۳۳۹ تاريخندن اوله عائد هيج بر
 قيد موجود دكلدر .

عصر لرحه اوليكى تاريخ وقعاينه نسبةً
 چوق يكي ديمك اولان بو بر عصرلق ياقين
 ماضيمزك غزته جيلك قسمنه عائد اولان طرفنى
 سنو بر ايتك ايجون شيمدى به قادار همان هيج بر
 تشبده بولونولما مشدر . فى الواقع بعض محرر لر من بو
 خصوصده خاطرات قبيندن يزور شر ايتديلر .
 بونلك داها ثمره لى بر حال آلامسى ايجون بر
 عصرلق مطبوعات حياتمى قرونولوژيك بر
 تصنيفه تثبيت ايتك ضرورتنده يز .

ايسته بر مدتدن برى بو كا دائر طوبلامقده
 اولديم نوظلرى ، ايلرى ده بو خصوصه عائد
 ياپيله جق مساعى به بر يارديمى اولور اميديله
 نشر ايديبورم .

اسملرينى ذكر ايتكارم كوره بيلدكارمدر ،
 معلومات ده اونلردن چيقار ايلدكارمدر . هيسنك
 مأخذلرينى ده قيد ايتدم . يالكز ، چوق فوتله
 تخمين ايديبورم كه كورمه د لرم ، كوردكارمندن
 زياده در . بونلرى او قويا جق لر آراسنده بوقبيل
 معلوماتى اولوب ده ، بو نقصانى تماملاق ايسته ينلر
 دائما بر شكرانله قارشيلانير لر .

بو نوظلرى آلتى بو يوك و متعدد كوچوك
 تالى قسملره آييردم : برنجى قسم ، تقويم وقايعك
 نشرندن بوى غزته جيلكمزك تاسسنه قادار كچن

مشروطیتک اعلانندن بری

وثیقه لر

تورکیه ده نشر اولنجه غزیه و مجموعه لر

— کجی نخدره مابهر —

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
چالیشه لم	تورکجه	عباس خاوری افندی	عباس خاوری افندی	۳۰ تموز ۳۲۹
چوجق دوستی	»	محمد ذهنی بك	محمد ذهنی بك	۱ شباط
چونوق	ارمنیجه	بغده صار افندی	بغده صار افندی	۲۵ مارت ۳۳۰
چوجق پوسته سی	تورکجه	سلیمان توفیق بك	سلیمان توفیق بك	۱۳ نیسان
چوجق قلبی	»	محمد ناظم	محمد ناظم	۲۲
چوجقلره آرقداش	»	جمال مغمومی	محمد سزائی	۱۴ حزیران
چالیشه لم	»	عباس خاوری افندی	عباس خاوری افندی	۱۶ تموز
چیف تجیلر مجموعه سی	»	حمدالله امین پاشا	حمدالله امین پاشا	۲۹ آغستوس ۳۳۲
جنک	»	عبدالباقی افندی	عبدالباقی افندی	۴ مارت ۳۳۴
چیراق مکتب لری مجموعه سی	»	احمد عاصم بك	احمد عاصم بك	۲۰ تشرین اول
چوجق مجموعه سی	»	احسان بك	ذکی بك	۱۳ نیسان ۳۳۵
» سیننه ماسی	»	محمد عاصم بك	محمد عاصم بك	۲۸ ایلول
چیل خروس	»	علی وصفی افندی	علی وصفی افندی	۵
حاجیواد	»	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	۲۹ آغستوس ۳۲۵
حسبحال	»	فاضل بك	فاضل	۵ کانون اول
حکمت	»	احمد حلمی بك	احمد حلمی	۶ شباط
حقایق تلغرافیه	»	موسیو آلبرت الفرئی	موسیو آلبرت الفرئی	۲
حق یولی	»	عبیدالله افندی	عبیدالله افندی	۹
حسبحال	»	احمد شریف افندی	احمد شوق	۹
حوادث	»	احمد فتحی بك	احمد فتحی بك	۳۱ مایس ۳۲۶
حسن نیت	ارمنی الحروف تورکی عبارت	آغوب وارژا بتیان	آغوب وارژا بتیان افندی	۲۶ حزیران
حیرت	تورکجه	محمد بهاء الدین	محمد شوکت بك	»

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
۸ حقوق بشر	تورکجه	مخلص صباح الدین بک	مخلص صباح الدین بک	۲۸ حزیران ۳۲۶
حاکمیت ملیه	»	محمد غریب افندی	محمد غریب افندی	۱۲ آغستوس »
حاجی یاتماز	»	رفیق بک	رفیق بک	۱۰ تشرین ثانی »
حرمملکت	»	علی حیدر بک	علی حیدر بک	۱۶ تشرین اول »
حمیت	»	خلیل ادیب	حسین حازم افندی	۱۳ تشرین ثانی »
حنین	»	اسماعیل حتی بک	نجم الدین ناظم بک	۲۵ ایلول »
حقیقی	»	قارنیک افندی	قارنیک افندی	۱ آغستوس ۳۲۷
حیات	تورکجه و فرانسه	یانقو والاس افندی	یانقو والاس افندی	۱۸ » »
حرب	تورکجه	حسین حسنی افندی	حسین حسنی افندی	۲۴ ایلول »
حقانیت	»	دیمتری ولاخوف	دیمتری ولاخوف	۱ کانون اول »
حق	عربیجه	طلعت بک	علی بحسنی افندی	۲۲ شباط »
حین	تورکجه	حسین نجمی بک	حسین نجمی بک	۲۳ کانون ثانی ۳۲۸
حریت فکریه	تورکجه و فرانسه	جلال نوری	اسماعیل حتی بک	۵ تموز ۳۲۹
حقوق اطفال	تورکجه	شهاب رضا بک	امیر محمود حلمی بک	۱۹ تشرین ثانی »
حسن عشق	»	مدحت عمر بک	احمد نائلی	۲۷ شباط »
حر چو جق	»	محمد آصف	محمد آصف بک	۱۷ مایس ۳۳۰
حقوق مجموعه سی	»	مصطفی شرف و معمر راشد بکار	سید هاشم بک	۲۶ تموز ۳۳۱
حرب مجموعه سی	»	جلال ساهر بک	جلال ساهر	۷ تشرین اول »
حادثات	»	محمد توفیق	محمد توفیق	۱۴ » ۳۳۴
حبل متین	»	خیرالدین افندی	محمد نورالله افندی	۲۵ کانون اول »
حقوق و اقتصاد مجموعه سی	»	محمد مظلوم بک	ابراهیم بهاء الدین بک	۱۲ کانون ثانی ۳۳۵
۴ حای اسقوط	ارمنیجه	شاهینیان افندی	خراچا در نر سیدسیان	۲۵ » »
حای میدک	»	اونیک صرافیان افندی	» » »	۲۵ » »
۴ خانم قیز	تورکجه	علی شکرلی بک	علی شکرلی بک	۳۰ » »
حایا بادوم	ارمنیجه	طوپچیان افندی	دیقران خاندانیان افندی	۱۲ تموز »
حاجی یاتماز	تورکجه	سداد سیاوی بک	سداد سیاوی بک	۱۶ » »
حقیقت	»	سزائی بک	فرید بک	۲۶ شباط ۳۳۶
۴ حای بادانی	ارمنیجه	دو قور فرهدریق	کیرقور افندی	۱۴ حزیران »
خانمره مخصوص غزته	تورکجه	محمد طاهر بک	محمد طاهر بک	۲۹ آغستوس ۳۲۵
خرونیکه	رومیجه	آخلیا یورکیادی افندی	آخلیا یورکیادی افندی	۲۰ ایلول »
۴ خیره نیک	ارمنیجه	مهرطاد سنجاغیان افندی	آرتین مغردیج	۷ » »
خرینه اقلام	تورکجه	عثمان نائل بک	عثمان نائل بک	۲۶ آغستوس »

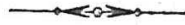
اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیرمسئول	علم و خبر تاریخی
خدمت	تورکجه	محمد توفیق افندی	محمد توفیق افندی	۱۵ تشرین اول ۳۲۵
خیال جدید	»	محمد رؤف بک	ابوالثریاسامی بک	۲۸ شباط »
خره نوس	روجه	علکساندر اسکندریدی افندی	علکساندر اسکندریدی افندی	۲۷ تشرین اول ۳۲۶
خیابان	تورکجه	حسین حسنی و داد بک	عمر فوزی بک	۸ شباط »
خلوقک دفتری	»	حسن تحسین بک	حسن تحسین بک	۱۶ تموز ۳۲۷
خبردار	»	سلیمان شوکت بک	سلیمان شوکت بک	۱۸ کانون ثانی ۳۲۸
خلقه دوغری	»	جلال ساهر بک	جلال ساهر بک	۲۰ نیسان ۳۲۹
خانملر عالمی	»	محمد آصف بک	محمد آصف بک	۱۶ » »
خیر الکلام	»	حسین شمعی بک	حسین شمعی بک	۲۸ ایلول »
خروتوس	روجه	نیقولامار غریدی افندی	نیقولامار غریدی افندی	۹ تشرین ثانی »
خام دو یغوسی	تورکجه	محمد آصف بک	محمد آصف بک	۱۹ نیسان ۳۳۰
خانملر دو یغوسی	»	»	»	۱۷ مایس »
خنده	»	یعقوب عزیز افندی	یعقوب عزیز افندی	۲۱ حزیران ۳۳۳
خه لوق طاویت	ارمنیجه	اوخانس آرناور افندی	اوخانس آرناور »	۴ تشرین ثانی ۳۳۴
خبر	تورکجه	سلیمان سودی بک	سلیمان توفیق بک	۲۷ » »
خام الی	»	خیری بک	خیری بک	۲۷ حزیران ۳۳۵
خلیج	»	جلال ایزراب بک	جلال ایزراب بک	۱۵ تموز »
خدمت یوردی	»	بلال صبری بک	بلال صبری بک	۱۱ آغستوس ۳۳۶
خدمت عمومیه جموعه سی	»	اسماعیل فائق بک	اسماعیل فائق بک	۲۰ » »
خام	»	سداد سیمای بک	سداد سیمای بک	۱۹ ایلول ۳۳۷
خلق صداسی	»	صبری بک	صبری بک	۵ مایس ۳۳۹
دار الشفقه	»	حسن فرید بک	حسن فرید بک	۲۹ آغستوس ۳۴۵
دهغه قادو	ارمنیجه	بغوص میحیدیان افندی	بغوص میحیدیان افندی	۴ ایلول »
دلباز	ارمنیجه	استپان افندی	استپان افندی	۱۳ کانون ثانی »
دار الخلافه	عربیجه	عبدالوهاب عبدالصمد افندی	عبدالوهاب عبدالصمد »	۲۱ » »
دار السعاده	»	محمد ذکی بک	عبدالعزیز برات بک	۱۷ نیسان ۳۴۶
دون کیهولتوس	روجه	آنکلو سمیریونی افندی	آنکلو سمیریونی افندی	۸ مایس »
دهپش اوتومان	فرانسزجه	موسیو صاقور تینوکسیرنس	فرنکور افندی	۲۷ نیسان »
دلیل تجاری	تورکجه	عبدالقادر ناصح بک	عبدالقادر ناصح بک	۱۹ حزیران »
دردلی	»	محمد شوکت بک	محمد شوکت بک	۲۴ تموز »
دره تینی با	تورکجه آرناور دجه	عارف حکمت بک	عارف حکمت بک	۱۵ حزیران »
دعوی و کیلی	تورکجه	رفیق بک	رفیق بک	۳۱ آغستوس »

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدير مسئول	علم و خبر تاريخي
دوبريجہ صداسي	تورجہ	سليمان عبدالحميد افندي	ابراهيم قدری بك	۲۸ آگستوس ۳۲۶
ديكہ اوسني	روجه	لئونيدا افندي	لئونيدا افندي	۱۸ » »
درفس	فارسجہ	مشهدی علی میرزا افندي	عثمان جودی بك	۹ تشرين ثانی »
دوشونبورم	تورجہ	بكر فخری بك	بكر فخری بك	۲ كانون ثانی »
ديمترا	روجه	ديمتري خرستاكي افندي	ديمتري خرستاكي افندي	۲ حزيران ۳۲۷
دالغا	تورجہ	محمد توفيق بك	عثمان جودی بك	۴ تموز »
دولت	»	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	۵ ايلول »
دكز	»	سليمان نطق بك	سليمان نطق بك	۷ كانون ثانی »
دراسيس	ررجه	يناكي خرستو افندي	يناكي خرستو افندي	۶ شباط »
دی آسوسيه شين قوارتري	انكايژجہ	ارنست جہ يفييس	اوخانس كيرقوريان»	۷ كانون ثانی »
دارالفنون درسلي	تورجہ	علی نظمی افندي	علی نظمی افندي	۲ » »
ديلهك	»	عبدالباقي طونفوج افندي	عبدالباقي طونفوج افندي	۱ مارت ۳۳۰
دیش طبایي	»	محمد خالده شاذی بك	حسين طلعت بك	۱۷ تموز »
دوشونجه	»	اسماعيل حكمت بك	اسماعيل حكمت بك	۱۵ نيسان ۳۳۴
دليقائلي	»	علی شكري بك	علی شكري بك	۲۵ مایس »
ديكن	»	سداد سيماوی بك	سداد سيماوی بك	۱۴ تشرين اول »
دونما مجموعہ سی	تورجہ	صلاح الدين بك	صلاح الدين بك	تشرين اول »
ده موقرات	»	واسيلاكي افندي	واسيلاكي افندي	۲۶ » »
دی استرن سيكتاتور انكايژجہ۔ فرانسرجه ميخائل تشودوفا افندي	»	نيقولا مارغريتي	نيقولا مارغريتي	۲۱ تشرين ثانی »
دی اوپسرور اوق قسطنطينوپل انكايژجہ	آ. ب تالی	سیمون ميناسیان	سیمون ميناسیان	۱۲ كانون اول ۳۳۴
دارا کير	ارمنيجه	ناشد اوتوجيان افندي	ناشد اوتوجيان	۶ كانون ثانی ۳۳۵
دجال	تورجہ	حسين رفعت بك	حسين رفعت بك	۱۶ » »
در سعادت مخبري	تورجہ۔ فرانسرجه	حكمت رحمی بك	مجدالدين بك	۱۶ تموز »
دوقتور	تورجہ	سليمان بك	سليمان توفيق بك	۱۹ آگستوس »
ديوان	»	مصطفى نوري بك	مصطفى نوري بك	۲ تشرين ثانی »
ديانه	تورجہ۔ چركسجہ	سزاپوخ خانم	مصطفى پوت بك	۲۵ كانون ثانی »
در سعادت	تورجہ	سداد سيماوی بك	خيري بك	۱۳ حزيران ۳۳۶
دانس	تورجہ۔ فرانسرجه	حچاطوريان افندي	حچاطوريان افندي	۲۶ تموز »
درگاه	تورجہ	مصطفى نهاد بك	مصطفى نهاد بك	۲۳ مارت ۳۳۷
دين الاسلام	»	فريد بك	رؤف بك	۲ مایس »
دوران	»	نجدت غالب بك	نجدت غالب بك	۱۱ آگستوس ۳۲۹
دیش طبيبليرى مجموعہ سی	»	دیش طبيبليرى ماڈونين و طلبہ جمیعی	خايل صالح بك	۹ كانون اول »
دقت	»	محمد غاصم بك	حقی طارق بك	۱۰ مارت »

اسمى	لسانى	صاحب امتيار	مدیرمسئول	علم و خبر تاريخى
ذى زوريه نت	انكلترجه	مىسترو بىلام پت	صاموئيل وارژا بتيان افندى	۲ نيسان ۳۲۶
ذكا	تورگجه	على فؤاد بك	بها توفيق بك	۳۱ كانون ثانى ۳۲۷
رمضان	»	اسماعيل صبحى بك	اسماعيل صبحى بك	۱۰ آغستوس ۳۲۵
رسملى كتاب	»	عميدالله اسعد	عميدالله اسعد	۱۵ » ۳۲۵
رسملى استانيون	»	مصطفى رفيق افندى	مصطفى رفيق افندى	۶ ايلول ۳۲۵
ره وويلته ردر	فرانسزجه روجه	پوليقر يدوس	پوليقر يدوس	۹ شباط ۳۲۵
رودون	روجه	ايليا	صابونجيا كى افندى	۲۲ شباط ۳۲۵
روضه كالات	تورگجه	فؤاد بك	محمد نظمى افندى	۵ نيسان ۳۲۶
رهبر سعادت	»	محمد جلال بك	محمد جلال بك	۱۰ خيزران ۳۲۶
ره ووتنه كنيك دوريان	فرانسزجه	ارنست هوفر افندى	ارنست هوفر افندى	۱۲ آغستوس ۳۲۶
رهنا	تورگجه	اوخانس كيرتوريان	اوخانس كيرتوريان	۱۷ » ۳۲۶
رهبر تجارت	السنه مختلفه ده	رفعت بك	رفعت بك	۸ ايلول ۳۲۶
رهبر اتحاد عمانى	تورگجه	محمد رائف بك	محمد رائف بك	۲ كانون ثانى ۳۲۶
رؤيا	»	ابن الحقى محمد طاهر بك	ابن الحقى محمد طاهر بك	۲۵ نيسان ۳۲۷
زين	»	حسين جاهد بك	حسين جاهد بك	۷ مائس ۳۲۷
رهبر تعاون	»	جيل ايبكجى بك	فاخر ايبكجى بك	۲۷ آغستوس ۳۲۷
راهوبرا	ارمنيجه	آرشاق افندى	آرشاق افندى	۲۶ تشرين اول ۳۲۷
رياضيات	تورگجه	حسن فهدى افندى	حسن فهدى افندى	۲۲ » ۳۲۷
رباب	»	جمال نادر بك	جمال نادر بك	۱۸ كانون ثانى ۳۲۷
رحمت	»	محمد ذهنى افندى	جمال رشيد بك	۱۹ » ۳۲۷
رهياب	»	سهاد شاكر بك	حسن صلاح الدين بك	۳ ايلول ۳۲۸
ريحان	»	محمد خالت افندى	محمد خالت افندى	۷ نيسان ۳۲۹
رسملى ملي رومان	»	جمال نادر بك	جمال نادر بك	۳ مارت ۳۲۹
ردو واورينتال	فرانسزجه	موسيو آيدووان	آنسطاش افندى	۹ » ۳۲۹
رسملى مكتب عالمى	تورگجه	اوخانس افندى	مصطفى نغانى افندى	۸ مائس ۳۲۹
روزگرد	تورگجه كوردجه	عبدالكريم بك	عبدالكريم بك	۱۸ » ۳۲۹
رامكوار	ارمنيجه	ستراى دو انكرين افندى	اوسب افندى	۷ تشرين اول ۳۲۹
رسملى آنادولى	تورگجه	ناهق اكرم بك	حسن صبرى بك	۱۸ مائس ۳۳۰
رسملى آنا يوردى	»	احمد نجاتى بك	احمد نجاتى بك	۷ تموز ۳۳۰
رساله مائيه	يعقوب عزيز بك			
رنجبر	تورگجه	سليمان توفيق	سليمان توفيق بك	۲۵ ايلول ۳۳۴
روايت	تورگجه	اسماعيل حامى	اسماعيل حامى	۲۷ كانون ثانى ۳۳۵

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدير مسئول	علم و خبر تاريخي
رسملي سالون مجموعہ سي	»	نجم الدين حلمي بك	صيواجيان افندي	۱۴ نومبر ۳۳۵
» ادمان مجموعہ سي	تورکجه	عماد الدين »	کاظم احمد بك	۱۰ کانون ثاني ۳۳۶
ره قلام مجموعہ سي	هر لسانده	شوکت محمد علي ويرا تقوا فنديلر	محمد علي بك	۸ نومبر ۳۳۶
ره وه بيل		ديقران زاوه افندي	ديقران زاوه افندي	۲۲ شباط ۳۳۷
رسملي غزته	تورکجه	سداد سياوي بك	سداد سياوي بك	۶ آگستوس ۳۳۹
رقت	»	حقي طارق بك	احمد شكري بك	۱۰ مارت ۳۳۹
زيازان	ارمنيجه	عواديس سورنيان افندي	عواديس سورنيان افندي	۲۵ آگستوس ۳۳۵
زنبور	تورکجه	محمد نورالدين بك	مصطفي سالم بك	۷ کانون ثاني ۳۳۵
زراعت غزته سي	»	يوسف صديق بك	يوسف صديق بك	۹ اپلول ۳۳۶
زاريا طورنس	تورکجه روسجه	احمد زاتور افندي	احمد زاتور افندي	۵ تشرين اول ۳۳۶

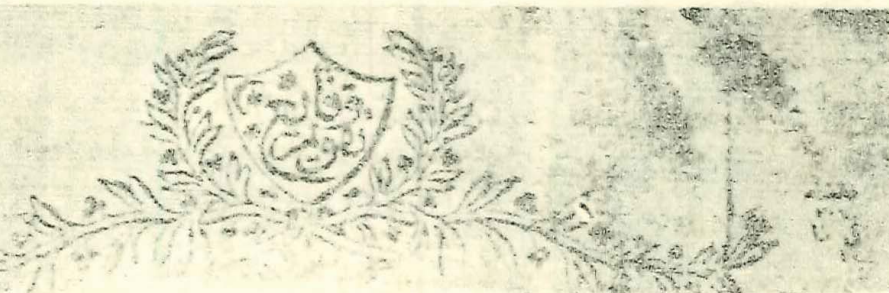
— مابعدی وار —

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
خدمت	تورکجه	محمد توفیق افندی	محمد توفیق افندی	۱۵ تشرین اول ۳۲۵
خیال جدید	»	محمد رؤف بك	ابوالتریاسا بك	۲۸ شباط
خره نوس	رومجه	علکساندر اسکندریدی افندی	علکساندر اسکندریدی افندی	۲۷ تشرین اول ۳۲۶
خیابان	تورکجه	حسین حسنی و داد بك	عمر فوزی بك	۸ شباط
خلوقك دفترى	»	حسن تحسین بك	حسن تحسین بك	۱۶ تموز ۳۲۷
خبردار	»	سلیمان شوکت بك	سلیمان شوکت بك	۱۸ کانون ثانی ۳۲۸
خلقه دوغری	»	جلال ساھر بك	جلال ساھر بك	۲۰ نیسان ۳۲۹
خانلر عالمی	»	محمد آصف بك	محمد آصف بك	۱۶ »
خیر الکلام	»	حسین شمعی بك	حسین شمعی بك	۲۸ ایلول
خرونوس	رومجه	نیقولامار غریدی افندی	نیقولامار غریدی افندی	۹ تشرین ثانی
خام دو یغوسی	تورکجه	محمد آصف بك	محمد آصف بك	۱۹ نیسان ۳۳۰
خانلر دو یغوسی	»	»	»	۱۷ مایس
خنده	»	یعقوب عزیز افندی	یعقوب عزیز افندی	۲۱ حزیران ۳۳۳
خه لوق طاویت	ارمنیجه	اوخانس آرنانور افندی اوخانس آرنانور	»	۴ تشرین ثانی ۳۳۴
خبر	تورکجه	سلیمان سودی بك	سلیمان توفیق بك	۲۷ »
خام الی	»	خیری بك	خیری بك	۲۷ حزیران ۳۳۵
خلیج	»	جلال ایزراب بك	جلال ایزراب بك	۱۵ تموز
خدمت یوردی	»	بلال صبری بك	بلال صبری بك	۱۱ آغستوس ۳۳۶
خدمت عمومیه مجموعه سی	»	اسماعیل فائق بك	اسماعیل فائق بك	۲۰ »
خام	»	سداد سیاوی بك	سداد سیاوی بك	۱۹ ایلول ۳۳۷
خلق صداسی	»	صبری بك	صبری بك	۵ مایس ۳۳۹
دار الشفقه	»	حسن فرید بك	حسن فرید بك	۲۹ آغستوس ۳۴۵
دهغه قادو	ارمنیجه	بغوص میجیدیان افندی	بغوص میجیدیان افندی	۴ ایلول
دلباز	ارمنیجه	استپان افندی	استپان افندی	۱۳ کانون ثانی
دار الخلافه	عربیجه	عبدالوهاب عبدالصمد افندی	عبدالوهاب عبدالصمد	۲۱ »
دار السعاده	»	محمد ذکی بك	عبدالعزیز برات بك	۱۷ نیسان ۳۲۶
دون کیهولتوس	رومجه	آنکلو سمیریونی افندی	آنکلو سمیریونی افندی	۸ مایس
دهپش او تومان	فرانسزجه	موسیو صاقورتینو کسیرتس	فرنکورری افندی	۲۷ نیسان
دلیل تجاری	تورکجه	عبدالقادر ناصح بك	عبدالقادر ناصح بك	۱۹ حزیران
دردلی	»	محمد شوکت بك	محمد شوکت بك	۲۴ تموز
دره تینی با	تورکجه آرنانور و دجه	عارف حکمت بك	عارف حکمت بك	۱۵ حزیران
دعوی و کلام	تورکجه	»	»	۳۱ آغستوس

برسیاحتی بازوی و به تدریج این [۱] اسامی افندی به
 بر خصوص شده اسداز اینستیک بر خطمه [۲] و
 یک کوزل و صمغی قلعه آندینقه دبه جک یون
 ایسه ده بو منلو عمومه نشر اوله جق شیلر ده
 بازله جق الفاظک هر کک آ کله بیله جکی صورت ده
 اولوق لازمدر. اوله «چتر کردونه» و «توسن»
 کی شیلرک تورکجه اوله رقی تصحیح مفضیدر
 اخطارنده بولمشد [۲].

امانته کاتبه : اداره و نظارتک ایطک ما مور
 اولان دانته و قعه نویس مین سر ایسی. مین لری
 مین لری : مقاله جیلری همه مین لری ایسی .
 دان آوز ما کک او قومش آدام لری مین رسدن بی شمه
 ای دیلر. بون دو شو نتیجه لری بر اراده چیقدی. دیک
 ایچون هر نسخه ده چشید چشید :
 صحیفه زیب سوح این اراده محاسنه
 جناب پادشاهی موجبجه . . .

وقوعان مهمه

ه الحمد والمه عصر موقبت حصر شهاب شهنشاهی بالله مواد خبره
 و صحتک مصوبی صلیح اولسه تصحیح صبارکده همایون ماده
 خبره سدی بون مقدمه موقبت علیه شاهانه ظهوره کفر و کفین
 پادشاهان تسخیر توپه قایمه درجه اعلان و بیان قلمشیدی اگر چه بوماده
 عمده المنه امر تجارک اساسی و معاملات ناسک معیار و مقیاسی اوله رقی
 بونک ملک و ملت و امر تجارته اولان منافع کلیه سی جهاتک معالومی اولرینا
 نهم در و سیر خاص الی باریدن شمره اولسان سکه عیسیه جدیده اله بار
 منسما . . . قطع و ممبره اولسان مللک و آن عبارتده بولنان مسکوکات
 درجه معسونه رقی ارازی نهمه تعادل الفکرده و بوماده سلطنت مذهبک
 شایر چه بوماده فرقی ایسی قورج سکسی اوله رقی ذکر ایلسن. خداوش
 سکه کان مسکوکات بوماده سکه دن حدسوه کدی بک منسما و قورج
 عیسیه کان کلاجه امر ارجسه حیوات ایلمکده و ادرینقه و ادر لندکر

کچر ده طبع اولان تقویم رقاعه تمخوله کنده ملک بیان قلمشیدی و بجه
 اول نعت بخر شهنشاه عدالت کسرت و پادشاه محمود اول اثر افندی حصر لری ان
 مقتضای حکمت ساسن شاهانه لری اوزره و احسا و فو دلو کله رتبه
 بعایت امر و ملتزم بولسان تربیت قوم نیمه داده نفعه منت مایه ایلمسلی
 اولان قورج نشر علوم و فنون. تقاضیه عیسوسنده افاضات کامله و ایسات
 تسهیلت ابراسید از امر عدول فو ک جغرافیسی مین نهمه رعبتکده
 و سر سیه بالله مالک محروسده کانی مکاتیب نهمه ایسات و بولسان
 بشقه مکسب منه ای معاری و کمال این بون در اولسان کسکده
 حاضر جمله اراذلون انشاهی مار اکثره ناهل قضیه سلا شهنشاهی بجه

محرک فولکسیوندن:

تقوم وقایعک انشاره باشلامه سندن ملوز
 سنه صوکره جریده حوادث چیقدی . بونی
 چیقاران عینی زمانده بعض انگلیز غزته لرینک
 استانبول محابر لکی پایان بر افکلیز تجار دی .
 اولدجه منتظم نشر اولیوردی . اولا تقویم
 وقایع دن هیچده فرقی اولیان لسانی کیتدیجه
 [۱] ۲۵ ربیع الاول ۱۲۵۳ : تاریخ و ۱۴۹۰
 نومرولی تقویم وقایعده نشر اولنان (آیات الخیر)
 سیاحتنامه سی .
 [۲] لطف تاریخی . جلد ۵ ، صحیفه ۹۰

مکرمت بخشای صدور بیوریلان اراده عنایت
 افاده حضرت تاجداری موجبجه . . .
 عاطفت افزای صدور بیوریلان اراده مکاره
 ماده جناب جهانداری موجبجه . . .
 عنایت بر صحیفه صدور بیوریلان اراده احسان
 افاده حضرت شهر یاری موجبجه . . .
 قبیلندن ایجاد لرده بولونق ایسی . بولسانک
 بالخاصه غزته جیلکه او فون اولادینک فرقه ده
 اولانلر بوق دکادی . زمانک پادشاهی یادیفی

چىتارمىقە باشلادى كە ، بو تارىخ غزە جەلگە
جىتارمىك اركىنجى دورىتك ابتداسىدر .
بو ايلك اونوز سەك موقوت نىقرايى
مىانئده ، ۱۲۶۳ [۱۸۴۷] سە سئدن
باشلايەرق ، عرسە عرمده نىقراوانان سالنامە يى
ذ كرايدرسەك بوقىيل نىقرايى تاملامش اولورز .

غزە جەلگەز نىقراوانان سە زجەلر ساي سەندە دورىلدى
واوتە كئدن بو غصودە چوق آيرىلدى . يكرى
سە دن فضلە بر زمان تك باشنە ، قوم وقايەك رقابتدن
قورقيەرق ، چىقدى . نىابت ۱۸۶۰ [۱۲۷۷] دە .
« ترچان احوال » ك اتقشازى اوزرىنە ، رقابت
ايدە بىلك ايچون آيرىجە كوندەك بر نىسخە

۱ . تقويم وقايع [۱]

اصوليات مجلسى . — غزە جەلگەز قىرارى . — انتظار . — ماضىلر . — مطبعە
تأبىسى . — مەنبەر ، مەمۇر ، مەقالمە جەلر . — ايلك نىقرا . — ايلك نىسخە . — نىقرا مانى . —
نىقرا مەك ايلك سەسى . — ۱۲۷۷ يە قارار .

بافعل باشلامارى اراده اولوندى .
غزە ايچون بر مطبعە لازمدى . فى الواقع
دارالطباعة موجوددى [۲] ، فقط بونك هم
غزە يە ، هم آراسىرە باصدىنى كىتابلرە يتيقە مەجكى
دوشونولدى ، وبونك ايچون دارالطباعة جوارنده
(اسكى سرعسكر قايسى ، شىمىدى دارالفنون
آرقەسى) بر قوناق ساتىن آندى ، وبورادە
[۱] تقويم وقايع ايلك دفعە ۱۲۴۷ ،
ايكنجى دفعە ۱۳۰۸ شعبانئده [۱۸۹۱ مارت] ،
اوچنجى دفعە دە مشروطىتك اعلانى اوزرىنە
۱۳۲۴ ايلولئده [۱۹۰۸] برنجى نومرولردن
باشلايەرق نىقرا اولئشدر . برنجى سەرىتك
[۱۶۱۵] نىسخەنى استانبول بايزيد كىتابخانەسى ،
نومر ۴۹۶۰ ، ۴۹۶۱ ، ۴۹۶۲ ، ۴۹۶۳ ،
۴۹۶۴ ، ۴۹۶۵ دە آتى جەلدە .
[۲] بو مطبعە مصارفات ناظرى الحاج صائب
افندى يە عائدەدى . ۱۲۴۸ دە جانب مىرى يە
ترك ائتمشدر كە تقويم خانە ناظرلى اداره ائتمكە
باشلامشدر .

يكيچىرى اوجاغتك اغاسئدن سوكرە دوكتە
يكي بر اجتماعى نظام ويرمك ايچون ، باخلاسه
مدەش بر بوزغون نىسخەسى اولەرق روسلرە
عقد ايدىلن ادرنە مەاهدە سئدن سوكرە صىق
صىق طوبلانان اصلاحات جەلرئدن برئدە غزە
چىقارمىق حقتدە بر فكارايلرى سورولدى . درحال
تصويب ايدىلن بو فكارك تطبيق ايچون بر مدت
بىكەمك مناسب كورولەرك ، حاضرلى اولمق اوزرە
پىچاقچى غزەتك اسى حقتدە كوروشولدى .
خاطره كاوب سويلەنن اسملر بر كاغذە يازىلەرق
عرض ايدىلى ، عمود بولردن هيچ برى بكنمەرك
كندىسى (تقويم وقايع) قونولاسنى ايستەدى .
(لطفى تاريخنە نظراً) .

نىابت باب عالى يە اوزمان صدارت قائمقامى
بولان پاشايە خطاباً اصدار اولان خط مەبوللە
غزە چىقارمىق حقتدەكى فكارك موقع تطبيقە
قونولاسى زمانئك كادىكى ، اساساً شرع شرىفە
ونظامە اصلا طوقونور ىرى اوليان بوراشە ، داها
اول مأمورىتلرى تسيب ايدىلمش اولان ذواتك

(تقومخانه عاصره) نامیه یکی بر مطبعه تاسیس و اداره سی ایچون ده بر نظارت احداث ابدلی [۱] بونظارت ده ، غزته به باقه جتی اولان مکه مکرمه معزوللرندن زمانک وقعه نویسی اسعد افندی عهده سنه و بریلدی . [۲] تصحیحنه مدرس فارسی [۱] تقویمخانه ناظرلری وقعه نویسی اسعد افندی ، برادر زاده سی سید نظیف افندی « وکالت » ، نعمان ماهربک ، عارف بک . رجائی افندی . اسعد صفوت بک . عاکف پاشا زاده نائل بک . بسیاری عزت افندی ، سانی افندی ، سعید افندی ، رجائی افندی ، نائل افندی ، ایدب افندی . معارف ناظرلی کمال افندی .

[۲] اسعد فندی . ۱۷۸۵ | ۱۲۰۰ | ده دوغانی . نویسی صحافتلر شیخی حاجی احمد افندی ایدی . چو جو فککن یاشده بولندی نویسی مأموراً مریه و صیغه کیدرکی بیلدکاری مکی سویتمده بطنلی زمن کیمسیلا قرده شمت وغنی قورتولوش . سنا بوله دونلرک شخصیته دوم ایشدر . ۱۸۲۳ ده شانی زاده برینه وقعه نویسی و نشی . بولنن ایکی سنه سوکره اسنا بول قصبیسی و ۱۸۲۷ سفرته . وسیه به کیدن اردو قصبیغه تعیین ایدلشد . تقویمخانه ده ایکن . یکی ایران شاعرت جلوسنی - برورمه که کن خداداد سفارت هیئته مبالغه . آملولی صداری پایه سیله ایرانه اعزام اولمشدر . ایران دن دو بیک زمان وقعه نویسلک عهده سنه قلیق وزره تقویمخانه دن آیریلش . ۱۸۳۷ ده قرابینه عاصره . ۱۸۳۹ ده یکی تنظیمت فرمایله احداث اولندان احکام علیه مجسمه اعضا . ۱۸۵۷ ده برنجی اوله رقیه کاتب عمومی ناظرلی اولمشدر . بوتون بوموقعلره رشما اصل آرزو ایتدیکی شی شیخ الاسلام اولندی . حتی چوق امید ایتدیکی حالده . عارف حکمت بکک شیخ الاسلام اولماسندن ما آرا اولمشدر . اولدکن سوکره جیندن « بکا موعود ایکن جاه مشیخت - خدایک حکمتی عارف بک اولدی »

زاده جمال الدین افندی باقه جقدی ، رفیقته کرکک تصحیح کرکه مقابله ایچون لزومی قادار مدرسلر و بریلدی . او وقتلر او قور بازار کیسه لر مدرسه لردن یتیشوردی ، حتی غزته بی ترتیب وظیفه سنده قوللانیلانلرده مدرسلردی .

لزومی اولان حوادثلری غزته به کتیرمک ایچون ایکی کیشی سچیلدی : باب عالی دن خصوصات ملکیه بی مأموریت اصلیه سنه خلل گممه ک اوزره آمدی قلعدن صارم افندی ، باب سرعکریدن احوال عسکریه به متدائر اولان حوادثلری معیت سر عسکریده بولنان والده کتخداسی زاده سعید بکی آلاجه لردی .

غزته حاضر لاندی . و ایلك نسخه سی ، هر خصوصده منتدایمزل اولان فرانسده کندن تام ایکی عصر سوکره . ۲۵ جمادی لاول ۱۲۵۷ | ۱۸۳۱ تقریرینده ده جیفدی . نو ایلك نسخه . مستما اوله رقی سکیز صحیفه مین و آیرجه ایکی صحیفه ده مقدمه ایله اون صحیفه ییدی . (۲۸-۵۲) سانییم ابعادده شیمه ایکی غزته لریک ایکی به بوکولشنه یاقین) چفت ستون اوزرینه ترتیب ایدلشدی .

مقدمه ده [۳] اسلامده تاریخک لزومندن . شیده سی چیقمشدر . [سعید پاشا - غزته سی سانی ، ص ۵۸] یکبچ بولک صورت تشکیللرندن باحت (اس ظفر) اثریله (مسنظرف ترجمه سی) و شانی زاده ملک دوای اوله رقی یازدی ۱۲۳۹-۲۴۲ سنه سی وقوعانی . [منت کتبخانه سی ، تاریخ قسمی . نومبر و ۱۱۲۳ . ۱۱۲۵ و ۱۱۲۵] تقویم وقعه ده منتشر برچوق یازیلری واردر .

تقویراست ره بودولک نشر ایتدیکی Gazette ایلك نسخه سی ۳۰ مایس ۱۶۳۱ ده چیقمشدر . [۳] مقدمه بی عیناً « مجموعه آثاره نقل ایدن - ص ۲۰۷ - مجموعه سی عارف افندی ، رشید پاشامک قلمی حصولی اولدی فی قید ایدیور .

بوز لوزى مؤيد بعضى مثاللر ايله بويوك اسلام عالمريتك بو خصوصده سويله دبارى امثالى قيد ايدلدىكدن سوكره بويوكنى حياتك تاريخى دنك اولان غزته لرك شريعتهمغاير برشى اولادىنى ذكر اولونيور و غزتهك تاريخه نسبتله بر قائدهسى شو صورته اثبات اولتى ايسته نيور : تاريخلر جريان ايدن حادثه لردن چوق سوكره شرايديدورلر حالبوكه :

«...وقايح كونييه وقوعى زمانده نشر و اعلان اولغى بولده اسباب حقيقيه ي مكنونه قاندىن صورته انسانك طبعى (المرء عدو لما جهناه) قاعده سنجه حقت و اصلى بيامدويكى شيشه دخل و اعتراض ايتك اوزره قبول اولغنه نيمه اولان مصباح داخله و خارجيه دولت عاييه و تبادلات ماصيه وسائر حل و عنده ارکان دولت حيل و خائريته كلمه مش معما يتى كى درو درو معده و برلدىكى ايچون بوقيل شعور ترك اوگنه وىك سالى درجلى اعلان ايدرك كيمت لازمدر . يشمه بونك ايچون ايلرى ده عثمانى تيمه سنى تشكيل ايدن عناصرك ديلى رنده ده چيقاريله جق غزته ترك ايزكى اولهرق توركجهسى نشر اولونيور .

غزته . رسى و غير رسى اولتى اوزره ايزكى قسمى احتوا ايدم جكدى : رسى قسم ، امور داخلية دولت عليه عثمانيه دن . غير رسى قسم ده حوادث مسموعه و اصول تعليم و تعلم و قانون و حرف و صنايع و اسر تجارى مت حمل مصاح لافعه دن بحث ايدم جكدى .

بش بيك عدد طبع ايدلش « كاه و كا و عا ما و اسر او متحيزين مأمورين و خدمه دولت عليه و طهره . لرده بولان معتبران اعيان و وجوه بلدان ايله سفر اى اجنبيه يه » داغيتيامش و ايتك ايدن لره سنوى ۱۲۰۰ غروش بها ايله اشتراك حق و بريلشدى . بوايلك نسخه نك متننى تشكيل ايدن ۸ صحيفه نك مندرجاتى (امور داخله) اسمى آلتنده

طوبلانمش شوخبرلردن عبارتدى : سلطان محمودك بر مدت اول ياپدنى بر چناق قلعه سياحتى ، ينه بر مدت اول وقوعه كان طاطارله يانغىنى تفصيلاتى و بونك حقنده آلتان تدبيرلر ، و يريلن بر نشان دولاييسيله اسكى كورك عادتك ترك ايديلارك بو اصواك اقامه سنده كى اصابتى تقدير ابر فقره . شهزاده مجيدك درسه باشلامه مراسمى ، باروتخانه ده كى باروتلرك دورودر مخزن مراسمى ، اوصيرالرده واقع بر آرتا وودلق عصيانى خبرى ، بر تعين ، اسكدارده پادشاهك حضوريله بايبلان عساكر منصوره محمديه تعليمى . ينه بو عسكرى تشكيلاته متعلق بر قچ خبرجك ، لهستان عصيانه عايد بر قچ خبر بغداد اياتى و ايسى د وود پشانك صورت توقيفيله اداره ينى تاصل ضبط ايتدىككه دائر بى وايت بر تقريرى . . .

يكنجى نسخه دن اعتباراً عسكرى حوادث (مواد عسكريه) . و چنجى نسخه ده اجنئى خبرلرى (امور خارجيه) ديه تصنيف ايديليكه . بشاد نيلى . بعض نسخه لرده بولان . طبع ايدلن كتابلردن باحث يا خود بعض اوافق نظملرى حاوى اولهرق (قون) ناميله بر ستون ده ايكنجى نسخه دن باشيور . بويله ليكله بشنجه ده (توجيهات علميه) ، آنتنج ده (تجارت و اسعار) ستونلرى احداث اولدى . و بو بويله دوام ايتدى .

ايلك (امور خارجيه) خبرلردن بر نمونه : فراسه دولتى عساكر مرتبه سى لازمه سى ايچون مدت فدايله طرفنده تدارك محتاج اولدىنى قى و افر تفتيك اعمالنه فراسه كارخانه لرى وفا ايتديكندن مؤخرآ انكلكره مملكتندن اشترى و جلب ايتش و دولت مشاراليه نك كونيكون استكمالنه سى ايله يكي عساكر مرتبه سى اليوم بشيور بيك نفره بالغ اولوب بو عسكردن بر مقدارى تشرين اول يعنى جمادى الاولى ايچنده فرانسه نك شمال حدود لرينه سوق وارسال قلمش و مقابله سنده

X

پروسیا دواتی دخی فرانسه به مجاور اولان کندی
اراضی و حدود لرینه عساکر کلیه ترتیب واقعه
ایتدیرمش اولدینی ومع مافیہ اوروباده مصالحتہ
عامہ نك دوامنه اکثری اعتقاد ایلدیکی

و بر سنه دتبرو فلنك دولتك مضافات
ملکيه سندن مفرزیکي برحکومت و دولت منزله
داخل اولان بلجیقا مملکتی اوزرینه فلنك قرالی
مؤخرأ عساکر سوق و تسلیط ایش و بر قاج
مواقع جسیه سنی ضبط واستیلايه دسترس اولمش
ایسه ده اشبو بلجیقا قرالتك طلب و استدعاسنه
مبنی فرانسه و بلجیقا نك اعانه سی ایچون آتی بیک
عسکر کوندرمش و فلنك قرالتك عسکرینی طرد
ایلش اولدینی و اولوجهله فلنك کبرو ولایتلرینه
دویشلر و متعاقباً فلنك ایله بلجیقا آرسنده متارکه
دخی عقد اولمش اولدینی و بر عهدنامه صلح
امقادیله دخی مملکتین مذکورترین آرسنده مسالمت
استقراری اغلب مأمول ایدوکی و فرانسه ایله بلجیقا
آرسنده متوسط اولان روسیه و انگلتره و پروسیا
و نمچه دولتلرینك طلبنه مبنی فرانسه عسکری
بلجیقا مملکتی تغلبه ایلش و حدودده اقامت
ایتمک اوزره مأمور اولمش اولدقیری الحاله هده
بلجیقا مملکتك محافظت حدودینچون محتاج اولدینی
یوزبیک عسکرینی ترتیب و استکماله چاشوب
ملت دخی متبوعلری اولان قرالتك نیت حمینی
قوه دن فعله چقماسی امرانده کمال خواهش ایله
خدمت و معاونت ایلدکلری فرنکسنالك حوادث
کاغدلرندن اجمال اولمشدر .

غزته ده تنقیط نامنه، حتی جمله و حوادث
صوکارنده نقطه ، یوقدی و تکمیل غزته عینی
پونطوده حرفله ترتیب اولونیوردی. چونکه بش
آلتی یوز پارچه بی کچن حرفلر ضدن بر ایکنجی
چشیدک میدانه کتیریله سی مهم بر مسئله ایدی ،
بو حال شناسینک تورکجه حرفلرک بر ایکی خواصتی

اورتادن قالدیرهرق ۱۲۰ - ۱۰۰ پارچه به
ایتدیردیکی زمانه قادار سوردی .

۸ نجی نسخه ده (امور خارجه) ستوننده
(اوروپا اهالی سندن بر درایتلو حکمت شناس
کسه نك منصفانه کندولکنندن قلمه آلدینی مقاله نك
عینله ترجمه سی در) مقدمه سیله مصر مسئله سندن
بحث ایدن بر مقاله بو یوله یازیلانلرک ایلکیدر .
۱۱ نجی نسخه دهده ایلک اعلان موجوددر .
محضاً شوکتاً بافندیتر حضرتلرینك لازمه
عدالت برهما یونلری مقتضاً سندن اوله رق ممالک
مخروسه دولت علیه ده کاشن یعنی سایه رأفتوایه
حضرت جهان بایسیده مستظل اولان کافه اتم و مملک
انتفاع ایللریچون مقدمه تقویم وقایعه بیان اولدینی
اوزره تقویم وقایع هرلسانده یعنی عربی و فارسی
وروم وارمنی لسانلرنده باصلمسیچون ذکر اولنان
لسانلرک حرفلری و ادوات سائره سی تنظیم اولنقده
اوله رق قریباً شروع اولنه جق اولقلا شراسنه
طالب اوللر شمدیدن اسملرینی تقویم وقایعخانه به
قید ایتدیرملریچون اشارت اولمشدر. [۱]

۱۲ نجی نسخه ده (امور غربیه) سرلوحه سی
آلتنده کی شو فقره ، بالآخره غزته لر مزلک بیتوب
توکنمک بیلمه بین مندرجات منبعنک ایلک قطره سیدر:
روسیه ممالکننده لیتوانیا ایالتی حدودنده
[۱] بو اعلانه ذکر اولنان غزته لر نشر
اولونامشدر. بالخاصه تنظیمات خطنک اوقوناماسنی
متعاقب بر کره داها اعلان ایلدیکی حالده ینه قوه ده
قالدی، بالکمز بو صورتدن مطلوب فائده ولایت
غزته لرندن بکلاندی: مثلاً اوکجه طونه ده تورکجه-
بولغارجه، صوکرالری ادرته ده تورکجه-بولغارجه-
رومجه، بورسده و ارض رومده تورکجه-ارمنجه،
سوریه و عراقده تورکجه-عربیجه غزته لر چیقاریلدی.
بر آرائقده مونیتور عثمانی دیبه ترجمه ایتدکاری
Moniteur Ottoman آدلی بر غزته زمان زمان
نشر اولندی .

مخبرندن سوگرا وقتي غائب ايتدى ، برسەنەدە
 ۳۱ دانە نەسر اولدى (۲۸-۵۸) ۶ جەمادى الاولدە
 انتشار ايدى ۴۱ نەجى نەسخە سىياھ تەشرىك ايكنجى
 سەنەسى ادراك ايدىرگن اوغورلى اولسون و جلدكە .
 جكلره قولايلىق اولسون دىيە ايلك صحيفە يى بوش
 براقورق ايكنجيدىن باشلادى و كچن سەنە
 قائد براقورق فەرست تريب ايدەرك آيرىجە
 قارالرينە ساتدى ، بو حال يدى سگىز سەنە
 سوردى [۱] .

ابراهيم پاشا قومانداسىندەكى مصر اردوسى
 قارشىسىندە بوزولان عساكر منصورە تەقدىم
 عليپەندە ، اسكى يېكچىرى تشكىلاتى لەندە ياپلان
 ديدى قودىلرە «مقابله ايچون» فنون حربىيە واقف
 بر درايتەندك بند بند قلە آلدينى « يازى غزته .
 جيلكمزك ايلك مقاله سى صاييلير [۲] .

آرتق مندرجات آراسىندە « تدبير عمران
 ملكى بەدائر انكاز غزته لرېنك برئەندە مندرج بر
 مادەنك ترجمە سى » (نومرو ۵۵) ، « آوروپا
 اقليمندە اعداد نفوس نى آدمك تىككرو زىديادى
 خصوصە كار كېرتا ئير اولان اسباب و علل بيانىندە »
 (نومرو ۵۷) ، براقورق نەسخە سوردن « لوندرە
 شېرىنك وصف و تعريفى مېين انككترە غزته لرېنك
 برئەندە مندرج بر مادە مفيدەنك نقلى » قېلىندىن يازيلر
 كوز و ككە باشلور .

۱۲۵۹ سەنەسندە ۲۴ نەسخە (۵۹-۸۲) ،
 ۱۲۵۰ دە ۱۸ نەسخە (۸۳-۱۰۰) ، ۱۲۵۱ دە
 ۲۷ نەسخە (۹۰۱-۱۲۷) ، نەسر اولدى .

[۱] اشبو تقويم وقايع شروەنك ايكنجى
 سەنەسى اولىكى تقويم وقايعى اولغانە تجلیدیئە همت
 ايدنلرە خدمتە كچن سەنەدن فرق ايچون صحيفەنك
 براقورق سادە براقولوب صاغدن طبعى تېم آرای
 ابتدار اولتىشدر . نومرو ۴۱ .

[۲] نومرو ۵۴ ، ۲۳ شوال ۱۲۴۸

كاشن بلوق نام قىسبەنك قرىنەدە دىئەرى قرايوسكى
 اسىندە بوز آلتىش سگىز ياشنە بالغ اولش
 بر پير اختيار حالا حياتدە بولدىنى و بوقوجە پير
 واختيارك ايكي اولادى اولوب بيوك اوغلى بوز
 يكرى و كوچك اوغلى طقسان يدى ياشىندە اولدقلىرى
 وايكي اوغللرېلە برابر رعى غنم ايلە چوبان وسن
 وسالارى جهتيلە ولايتلرئە زىيادە حرمت و اعتبارە
 دىنى فائل و شايان و داستان لسان ابنای زمان
 اولدقلىرى پترە سبورغ غزته سىندە مخرردر .

يكرى بشنجى نومرو دە مصر عسكلىرى
 طرفندن سوربەنك استىلاسنە مقابله ايچون محمد
 على عليپەنە آلتان فتوالرە بو كادائر اجنې سفارەلرېنە
 ويريلن تشرىر صورتى مندرجدر كە اسملر دوت
 صحيفە يە صيفە ماش ، آيرىجە ايكي صحيفە داهاغلاوہ
 ايدىشدر . صحيفە لردە نومرو موجود اولوب
 كىتابلردە كى متعاقب صحيفەنك ايلك كلمە سى
 اولكەنك سوكنە قونيور .

بو ۱۲۴۷ سەنەسى سوكلرنەدە استابولدە
 قولرا باش كوستردى . سر اطبا بهجت افندى
 بر رسالە يازدى ، دوت بيك نەسخە باصدىرېلەر ق
 «وزرا و علما و رجال و ضابطان عساكر و خدمە
 دولتە برر محلاتە ايكنجى نەسخە » داغيتىلدى ،
 ابتدائى تدابىرى اوكرەتن بو كتابك مندرجاتى
 تقويم وقايعك «امور خارجيه» ستونىندە براقورق
 نەسخە دواملى يازىلدى ، بو نصيحتلردن مقصود .
 خلقى بالخاصە ايكي شىئە تشويق ايدى :
 برى خستەنك اعراضى كورونور كورونور
 آلەحق تدبيرلر ، دىكرى دە او صېرەدە بعضى
 « فن طبابتدن بىخبر اجزافروش مقولە سى طمەكار
 كسەلرە زعم باطلرئە سرايت علنى دافع و سرعت
 شفا و افاقە نافع اولق اوزرە .. » ساندقلىرى
 علاجلردن محافظە .

۱۲۴۷ سەنەنك يدى آيى ايچىندە منتظماً
 ۲۷ نەسخەنى هر هفته نەسر ايتدى . ۱۲۴۹

ناظر اسعد افندى ، بوسنه ايرانه سفارتخانه كيتدى .
 بوسفارت ، يكي ايران شاهزادگى جالوسنى خبر و برك
 ايجون استانبوله گئش اولان خندانادخان هيئته
 مقابله ايجوندى ، نظارته وكاله ، ينه تقويم و قايده
 مصحح اولان برادرزاده سى نظيف افندى باقوردى .
 قسط عودتندن سوكراده ، ۱۲۵۳ ده نافذباشانك
 ماله ناظرلنى زماننده يالكز وقعه نوبسلكى عهده .
 سنده براقه رق نظارته خارجه مأمورلرندن نعمان
 ماهر بكي تعيين ايديلر . بونك ايجون درميان
 ايديلن رسى سبب اسعد افنديك «امتداد ايدن
 نامراجانى» [۱] ايدى ، جالبوكه لطفى ، تاريخنده
 بو حالك بعض ارتكاباتنه وقوف دولايسيلا اولدغى
 حقتده بر عرض تدكرمى صورتى قيدا ايدى بور [۲] .
 ۱۲۵۲ ده تقويم وقعاك فرانسجه سندن
 نظارت و تحريرينه مأمور اولان بولاك بك اولبور .
 يرينه اوصيراده استانبوله گئش اولان طرابلس
 غربى حسون افندى تعيين ايدى بور .

۱۲۵۲ ده تقويم وقعاك ۱۸ نسخه (۱۲۸ -
 ۱۲۵۰) . ۱۲۵۳ ده ۱۷ (۱۶۲ - ۱۲۶) .
 ۱۲۵۴ ده ۱۵ (۱۶۳ - ۱۷۷) نسخه نشر
 ايدلى .

۱۲۵۳ ده آمدى اولم سندن يكي تشكياتنده .
 ذاتا رشيد پاشايى اوزمك مقصديله تقويمخانه يه
 تعيين ايديله رك خارجه دن اوزاقلاشد برلمش اولان
 [۱] اسعد افندى بك خسته لغه دائره عبد الرحمن
 شرف بك ناشرى اولدغى لطفى تاريخند سكرتجى
 جلدنده ، بر حاشيه ايله شويله بر حكايه نقل ايدى بور .
 اسعد افندى ، قاكيجده ده اولور رشم معاينه ، وسائر
 مراسمده ، بولمقى وزره ، استانبوله ايمك مجبور بئنده
 قايير و هواده سرنجه اولور سه ، بازار قايغنه
 طاندير قويدورور ايش .

[۲] تاريخ لطفى ، ج ۵ . ص ۱۰۵ و
 ۱۷۶-۱۷۷ .

نعمان ماهر بك ، معروضات خارجه يه تعيين ايدلى .
 يرينه ده ماهر بك ناظر اولدى . برسته سوكراده
 عبنى نظارته رجائى افندى كلدى .
 ۱۲۵۵ سنه سى ۱۷ ده (۱۷۸ - ۱۹۴)
 نشر اولدى . بوسنه شعباننده (۱۶) تنظيمات
 فرمانى ده نيلن كاخانه خطى او قوندى . بونى
 آيرجه بر (ورقه مخصوصه) شكلنده باصدى .
 بوندى طقوز سنه اول ، ايلك نشرى صبرالزنده
 دوشونيان روجه وارميجه غزته لر نشر ايمك
 فكرى ، يكلندى . بر اعلانله اشتراك ايدى چكلىرى
 قيده چاغيردى .

ينه تنظيماتله برابر فرانسجه تقويمك اهميت
 قزاناجنى طبعى ايدى . ايشته بوسيدن دولاي
 تقويمخانه ناظرى رجائى افندى ، لسان بيلمه ديكي
 ايجون اوقف شاميه جيا كنه نقل ايديله لر يرينه .
 ديوان عمرون ترجمان و كلى اسعد صفوت افندى
 ناظر اولدى [۳] .

بر آرقى مدرجات مياشده كى داعى خبر
 ناطولى وروم ايلي ديه ترتيب اولمغه بشلاتش
 ايسده چوق دوام ايمه مشدر . فرانسجه غزته لرندن
 ده با . قولسقتيوسيونل ، زه نرال ، قومسرت . سيقل .
 غازت دو فرانس . نولست ، مسازرك كاخانه خطى
 حفته كي مطالعه لرى قوبو بر وقعه نوبس قلميله
 تورجه يه آدائه ايدشدر (نومرو ۱۹۰) .

۱۲۵۶ ده ۲۲ نسخه (۱۹۶ - ۲۱۷) چقدى .
 بوسنه مصر مسئله سى نتيجه ليمكه دوغرى سرعلاه
 كيدى بوردى . ۱۵ - ۲۰ كوندبر چيقان غزته
 بعضى بشارتلى خبرلرى و بره بيمك ايجون گاه
 « ورقه مخصوصه » و گاه « ذيل » شكلنده نسنه لر
 باصدى . نهايت ۱۲ ذى الحجه تاريخلى بر « ورقه
 مخصوصه » ايله سنه لر دن برى خاشن ، نانكور
 قيبندن صفتلرله خلقه بيلد برلن محمد على بك مظهر
 [۳] اسعد صفوت افندى بالا آخره صدر اعظم
 اولشدر .

لطفی [۱] افندی ایله جریده حوادث محرر لرندن
رامن پاشا زاده عزت [۲] یکی حیثت تحریریه بی
تشکیل ایتمک اوزره تقویخانهیه آلدیلر. علقوبک
ایله قوسطاکی آدوسیدی افندی [۳] دن مرکب
[۱] لطفی افندی، تقوم وقایعه بویکنجی
انساندن اول، یکی تشکیل ایدلمش اولان ضابطیه
مشیرلکی مجلس باش کابی ایدی . ۱۲۶۱
تاریخدن ۱۲۸۱ سنه سنه قدار بکری بیل تقوم
محررلکنده ومطبوعات نظارتنده بولنش، اوندن
سوکرده ده جودت پاشایی استغلاف ایدرک
وقعه نویس اولمشدر .

[۲] عزت بک رامن پاشانک اوغلی وصدارتده
بولنش اولان صالح پاشانک دامادی ایدی .
استانبولدن مصره قاچمش ، محمد علی نیک امنیت
واعتمادینی جلب ایدرک جهادیه باش کابینکی کبی
مهم موقعرده بولونمش . فقط سرسری مزاحی
اوراده ده دور دور مامش . استانبوله دونمشدر .
استانبوله یرسز بوردرسز قاهره، حتی اوچ کون
اوچ کیجه بردوت آغی آئنده . برحضر پارچه بی
اوستنده دوت بیهزک عمرینی کیرمشدر . بو حال
خارجیه نظاری بولمان عالی پاشانک فولاغنه
کیدنجه جریده حوادثه محرر اولهرق توصیه ایدلمش
وینه اونک دلاتیله ایکی بیک غروش معاشله
تقویخانهیه آلدیرلمشدر .

[۳] قسطاکی آدوسیدی پاشا ۱۲۳۳ ده
دوغمشدر . ۱۲۵۲ ده ترجمه او طه سنه کیرمش ،
تقویخانه ده بولنش، معارف نظارتی مکاتب عمومیه
اعضالغنده، آتیه سفارتی کتابت ومصلحتکندار.
لغنده ، عالی رفزاد پاشالک کما بترنده، سهام
قائم مقام لغنده ، خارجیه مستشار لغنده، نافع مجلس
ریاستنده ، داخلیه مستشار لغنده، وزارتله سهام
بکلیکنده (۱۲۹۵ محرمنده) و ۱۳۰۴ سنه سنه
قدار کرید والیلکننده بولمشدر . ۱۳۱۳ ده
اولدی .

عفو عالی اولارق دولتو پاشا حضرتلری اولدیغی
وهر کسک بویله طایمانی لازم کلدیرکنی ومسئله نیک
بویله جه نهایتند بکنی اعلان ایدی .

بوسنه قدار مطبعه عامر ده آنحق میری
حسابنه کتاب باصیلیوردی . بولرده ، اسحق
افندی نیک ریاضیه کلیایی ویامهندس حافظ بک « لغ
حضری وکبری انشایی » اثرلری کبی دوغریدن
دوغری به اراده ایله وباخود مطبعه ناظر لر نیک
تنبیه ایله لزومی قدار مشتری بولقدن سوکره
استقیدان صورتیله مساعده بی آلهرق طبع
اولنیوردی . هله بر حساب دفتر آچیا هر ق مصرفی
قاپاته جق قدار مشتری بولقدن سوکره کتاب
طبعنده کی مشکلات چوق بویو کدی . بوکا چاره
اولهرق مصرفی مقابلنده اشخاص حسابنه کتاب
طبعی اصولی قبول ایددی . بولدن سوکره مطبعه
نشریاتی میری مالی وبتصاف - اصاف مالی اولهرق
پیاسه به چیقارلغه باشلادی .

هفته لیک اولهرق تاسیس اولان غزته نیک بر
سنه ایچینده ۵۰ نسخه اولسون نشر اولوناسی
لازم کایرکن ، بر معتاد ، ۱۲۵۷ ده ۲۰ نسخه
(۲۱۸-۲۳۷) ، ۱۲۵۸ ده ۱۲ نسخه (۲۳۸-
۲۴۹) ، ۱۲۵۹ ده ۱۵ نسخه (۲۵۰-۲۶۲) ،
۱۲۶۰ ده ۱۵ نسخه (۲۶۵-۲۷۹) ،
۱۲۶۱ ده ۱۶ نسخه (۲۸۰-۲۹۵) نشر اولدی .
غزته ، دولت آداملری ایچون بیله نکتله لی سوزلر
صرف اولنه جق موضوع شکلنی آلمشدی . مثلا
اووقت مجلس والار بیسی اولان رفعت پاشا تقوم
وقایع حقیقده « تاریخ ایسه بک یکی ، غزته ایسه
بک اسکندر » دیشدر .

رشید پاشا صدراعظم اولنجه ایلمک ایشلری
آراستده بومسئله بی ده حل ایدی ؛ غزته نیک هفته ده
بر چیقماسی ایچون بر اراده چیقاریدی . بونک
ایچون بر طاقم یکی مأمورلره لزوم کورولدی .
غزته نیک ایلمک دورلنده مقابله جیلکنی پایش اولان

برده ترجمه هيئت تشکيل اولوندى . بويکي هئيت
ياکيز توجيهاتيله دولته حقي وهفتهده بر يولده حقي
اولان غزته يي دوله ورسي ايچون اجنبي مطبوعاتندن
بول بول اولاق تئک قهره لر ترجمه سياه مکتبه ندى .
بوله لکله ۱۲۶۲ هـ ۱۸۵۵ نسخه (۲۹۶-۲۱۳) .
ايرتسى سنه ده هريچ واقع اولاديني حالده ۴۶ نسخه
(۳۱۴-۳۵۹) نشر اولدى . هفته لى انشاره قرار
ويرل دکن سوکره جمعه ايرته سيلرى چيقيوردى .
تقط بولگون رسمى تعطيل کونى اتخاذايديان جمه تئک
فرداسته تصادف ايتديکندن نجشبه لرى چيقيما سنه
قرار ويرلدى .

۱۲۶۴ ده ۳۶ نسخه (۳۶۰ - ۳۹۴)

چيقدى ، بو سنه تئک مندرجاتى ده ينه ملكى ،
عسکرى و علميه توجيهاتيله اجنبي غزته لرندن ترجمه
اولان خبرلر ، هند ضرب مثللرى ، بعض فيزيک
بيکيللرى ، دنيا يوزنده کى لسانلر قيبيلدن مقاله مسى
ترجمه لر در . آرتيق امور داخليه و خارجيه تقسياتى
برينه وقوعات رسميه و وقوعات غير رسميه
تصديقلرى قائم اولمشدى .

۱۲۶۵ ده اسكى وضعيته دوندى ، برسنه

ايچنده ۲۱ نسخه (۳۹۵ - ۴۱۵) چيقدى .
غيررسمى وقوعات استانبولده سبق سبق اولان
يانغين خبرلريله ، ضبطيه وقوعاتندن عبارتدر .
اجنبي مطبوعاتندن ترجمه لر ياپيلمادى . ۱۲۶۶ ده
۱۹ نسخه (۴۱۶ - ۴۳۴) نشر اولدى .
۴۱۹ نجى نسخه ده رشوت و ارتکاب حفته
اوزون بر مقدمه ايله بوفلک دنيا و آخريته کى
نتيجه لر نى صايوب دوکدکن سوکره «
بونجه اصلاحات ملكيه و محضات عديده دن اوله رق
رشوت ماده کرپه سنک ممنوعيتى حاصل اولمش
ايسه ده معاذاه تعالى علت ارتکابيه عرق واعصابه
تأثير ايتمش اولان بر طاقم رشوتخوارلر وراثى
کروه مکر وهندن اولوبده عرض رشوت
ايله عالمى اضلال و افساد ايدن نابکارلرينه بعض

تأثيرات بائله ايله شيو مجموعيتى رفته رفته حو
ايتمککه صرف مساعى منورانه دن عالمى ايرلر تئک
اوزرينه هداياتى ممتدله عديله تماموسته مساع
براعلمش اولان شيبير و دوکولرده و بريلان
هديه لر دنى بولره تمام اجراى مفاسد ايچون
بر نوع وسيله دئک اولديغندن بو اچيق قالمش
اولان قيونک دنى محکمه سدى . . . ايچون
باب عاليده مجلس ولاده قرار ويريلن بين
صورتلرينى و تعاضل اولنه بيله جک هديه لر حفته کى
مقرراتى يازيبور . بو تين اصولى لسانه بلا اختيار
بويوک قابينه تئک مأمورلردن آلديني ، سياسى بر
فرقه يه انتساب ايتمه تئک تعهد نامه سنى خاطر لاتيور .
دوستلر آراسده آلوب و يريله بيله جک هديه مقدار نى
مثلا « ياغک قبه سى بش و قاون و قارپوزک و
طاوغک و قوزينک و حلويات کاسه سنک و شروب
صراحينک عددى بش آتى نى تجاوز ايتامسى »
ديه تقيد ايديبور .

يانغينلر ايچون « جناب خير حافظين جله
بلادى دائم حفظ و امانته ايلسون . بوندن اقدم

حريفلر صيقلمشش و اگر چه قضاي الهى

هائل اولسون محال ايسره . . . ديه بعض تدبيرلردن
بخت ايديبور . جريده حوادث ايسه او زمانک
اسكى برقاعتک وجود نى شويله جه ذکرا ايديبور :
« بعض عوام ناس بينده استانبول هنوز بانى اولى
طرفندن بنا اولنماش ايکن يعنى طاغ و صحرا
ايکن بيله دائما کندى کندينه يزار ايتش . . . »
۱۲۶۷ ده ۲۴ نسخه (۴۳۵ - ۴۵۸)

چيقدى . بوسنه ايچنده تشکيل اولان « انجمن
دانش » ک نظامنامه سى و آچيله کونى سويله ن
نظندر ۴۴۹ و ۴۵۲ نومرولرده در . ۴۵۴ ده
ياز مناسبيله صفيه لر حفته کى مقررات موجود که
کرتک بوندن کرکه رمضان تبهلر دن ايلريده مفصل
اوله رق بحث ايديه جکم .

خصوصه چيقاردى. ينه بوسنه شعبانده تك توك
نهر اولنان كتابلر حقتده بازانلره بر امتياز
اولسون ديهه بعض حقلر تاميني ضمننده ترتيب
اولنان نظامنامه يي نهر ايندى كه اهميني اولان
ايكنجى ماده سى شودر :

ايكنجى ماده — مؤلفينه بر نوع مكالمه و امثالنه
تازيانه شوق اولوق اوزره هر مؤلف حقتده
قيد حيات شرطيه امتياز و بيرلهر ك مدت حياتنده
كندوسندن بشقه سى تاليف ايلديكى كتابي
باصديره ميه جقدر [۱]

برنجى ماده — درسعادته كرك ليطوغرافيا
و كرك حروف ايله كتاب طبع اتمك استيانلر
كيفيتلري مجلس معارف و ضبطيه معرفتيله تحقيق
اولدوقدن مكره مجلس مذكور دن بامضبطه مقام
عالى صدارت عظمادان استيدان ايله جانب ضبطيه دن
مأذونيتي حاوى يدلرنده سند مخصوصلري اولدوچه
باصمه خانه كشاد ايدمه جقدر .

ايكنجى ماده — ممالك محروسه حضرت شاهلـ
نهك بعض محلنده كتاب باصمه سنى آرزو ايدنلر اول
امرده والى ايلته خبر و يروب والى طرفندن
دخى كيفيت دربار شو كنه قاره انها و كذلك مجلس
معارفده كور يلوب بامضبطه مقام عالى صدارت عظمايه
عرض ايله استيدان اولدوچه بر حرف باصمه
مقدر اوله ميه جقدر .

اوچنجى ماده — اشبو باصمه خانه لرك طبع
و تنبيل ايدمه جكلى هر نوع كتب و رسائل
اول امرده درسعادته طوغريدن طوغرى يه
و طشره لرده ايسه ولاه ايلات جانلردن انها

[۱] بونك كبي او صيرالرده تعدد اتمكه
باشلايان مطبعه لر حقتده ده طقوز ماده لى بر نظامنامه
ياپيلدى . بو خصوصده كي نظام لرك ايلكلردن
بولناسى و افاده سى حقتده بر فكر ويره ييلك
ايچون عيناً قيد ايدى بوزم

۱۲۶۸ هـ ۱۸ دانه (۴۵۹ - ۴۷۵)
۱۲۶۹ هـ ۱۷ دانه (۴۷۶ - ۴۹۲) نهر
اولندي . بوسنه سوكلرى ، قريم سفرى ناميه
معروف محاربه ايله نتيجه لن ، روس مشاهديك
ابتدائى ظهورينه تصادف ايدر . نه كيم ۴۹۱
نجى نسخه ده بو خصوصه دائر اولان قطع
مناسبت بياننامه سى موجوددر . ايرنى سنه
نسخه لرى مسلم اوليان عناصرك - هر وقت معتاد
اولدنى كبي - صداقت بياننامه لرى ايله مشغول .
بونلردن بشقه حرب اعانه سى و برنلرك مفرداتلى
اسلرى ده برخيلى صحيفه طوبور . ۱۲۷۰ هـ ده
۱۸ نسخه (۴۹۳ - ۵۱۰) چيقدى .
۱۲۷۱ سنه سى ايچنده ده ۱۸ نسخه
(۵۱۱ - ۵۲۹) چيقدى . مجلس عالى تنظيمات
ناميه تشكيل اولنان و نوعما بر شوراي دولته
بكره ين مجلسك نظامنامه سى و بو مجلسك تنظيم
ايدىكى مواد و قرارلر نشر اولدوچه باشلادى .
بر طرفدن متفكرله برلكده روسيه يه قارشى محاربه
دوام ايدى بوردى . بوكا عائد اهميتلى خبرلرى
اوزمانك تعبير نجه « ورقه مخصوصه » شكلنده
چيقار بوردى . ۲۸ ذى القنده ده نهر اولنان ۵۲۸
نومرولى نسخه ده شناسنيك معارف مجلسنه اعضا
اوله سى حقتده شوخبر وار :

[طوبخانه عامره كته سى متعبرانندن غزتلو
شناسى افنديك معلومات مكتسبه و اياقت مشهوره سنه
مبنى عهده سنه رتبه ثابته صنف ثانيسى توجييه
مجلس معارف اعضالنه تعييني خصوصى لى الاستيدان
متعلق و شرف صدور بيوريلان اراده سنى حضرت
شهريارى موجبجه اقتضاسى اجرا اولمشدر]

۱۲۷۲ هـ ۱۵ نسخه (۵۳۰ - ۵۴۴)
چيقه بيلدى . ۱۲۷۳ هـ ايسه ۱۱ نسخه (۵۴۵ -
۵۵۵) آتجق چيقدى . بوسنه باشنده عموى
بر نفوس تحريرى ايچون قرار ويره ييلدى .
نفوس تحريرنده كي اهميتى آكلاتنى اوزره برورقه

ایله مجلس معارفده کوریلوب ملکا ودوله برکونه
مضرتی اولدینی تبین ایدرک مجلس مله کور
طرفندن کنلک بامضبطه مقام عالی صدارت عظمایه
عرض ایله استیذان اولدججه طبع و نشر
ایتدیریلدیه جقدر .

دردنجی ماده — دول اجنبیه تبعه سی
اولوبده ممالک محروسه شاهانه ده کتاب باسمق
استیاذلرک اول امرده نظارت جلیله خارجیه دن
رخصتی حاوی بدلرنده سندی اولدججه باسمه خانه
کشادینه مقتدر اوله میه جقدر .

بشچی ماده — بومقوله لرک باسمه جفی کتب
ورسائل اول امرده نظارت مشارالیه ابراز
ایله اورادن رخصت و بریلدیکه باسمه میه جقدر .
التنجی ماده — کنلک دول اجنبیه تبعه سنندن
اولوبده غزیه طبع ایتمک استیاذلرک دخی نظارت
جلیله خارجیه دن اذن ورخصتی حاوی سنند
آمدججه باسمه خانه کشاد ایدیه میه جقدر .

یدنجی ماده — ممالک محروسه ده مکجه
ودولتجه مضر اولان کتب و رساللی طبع
ایتدیرمکه جسارت ایدن اولور ایسه اومقوله لرک
باصدر دقیری شیلر جانب ضبطیه دن درحال احد
و ضبط اولنه جقدر .

سکزنجی ماده — مؤلفینه برنوع مکافات
وامثاله تازیانه شوق اولقی اوزره و مؤلف
حقنده قید حیات شرطیه امتیاز و برلمسی نظام
داخلده اولناه اشبو باسمه خانه نرده باسمه جق
شیلر اومقوله امتیازلی نوعندن اوله میه جقدر .
۱۲۷۴ و ۷۵ ده ایسه سکزر نسجه
(۵۵۶ - ۵۶۳ ، ۵۶۴ - ۵۷۱) نشر اولندی .
۱۲۷۶ ده ۱۹ نسخه (۵۷۲ - ۵۹۰) چیقندی .

غزیه تک ایلمک نسجه سنده کی پروگرامله هیج
مناسبتی اولیان برشکلده دوای دور دور شکایلری
جلب ایتدی ، بونک سببی ، یکنانه لکی ایتدی .
ایلمک اون سنه سی یالکزدی ، اونجی سنه سنده
« جریده حوادث » چیقندی ، رسمی غزیه لکی
آرتیق ایفا ایدیه بیلیردی . بعض چوق مهم خبرلر
حقنده برسطریله بولقی امکانی یوقدر . وقعه نویس
لطفی ، تاریخیک سکزنجی جلدنده ماخذی اولان
تقوم وقایع تشریفات بوسله سی اولدیفندن
شکایت ایدر . بوقادار تقصیله سبب بیله تک
برغزیه اوله سنندیر . بوندن سوکره غزیه لرک
چوغالیه سی کندینه یالکزر رسمی موادی احتوا
ایتسه سنندن متولد بر اهمیت و برر . فقط تقویم
وقایم اصلاح و تنسیق فکری هیج بر زمان
و هیج بر دورده اکسک اولامندیر . صبرای
کلدیکه کوره جقدر .

ظفورنجی ماده — بو نظاملک خلاصه
حرکت ایدرک بوسمه خانه لری ضبطیه نظارتی
و ولایه معرفیه درحال قرائتیریلوب بوکا متجاسر
اولرک درجه تمهلیینه کوره قانوننامه هابونده
مدرج جزا ایله مجازاتی اجرا اولنه جقدر .

ماده مضمومده

اشبو نظامک اغلاقی تریختندن آتی آیه قدر الحاله
هده موجود اولان باسمه خانه لرک صاحب لری یئنده
مأذونیتی حاوی سنده بولنه جقدر بو مدت ایچنده
سنده آلمیان اولور ایسه اندنصرکه آلمق ایسته مش
اولسه بیله کندوسنه اذن و برلمیه جقدر .

ق. ۲۰ - ح ۷۳۹

واردی ، فقط بونلر غیر تورک اولدقلردن یازیلری
تصحیح ایچون اولسون دیکر لرینک انه کچنجه
قیلغنی بولیوردی .

مندرجات ایچک ظهوری (نومرو ۵)
پاموغک ظهوری (نومرو ۶) ، آصریقانک مکشوف
قسلری ومعلوم اولان جمهوریتلری قیلندن بعض
یازیلرله آنسیقاپه دیک برماهیت ده آلیور . بویله
مقاله مسی یازیلردن برنده غزته لردن ، مختلف
مملکتلرده چیقاریلان غزته لرك عدد ومقدار طبعندن
بحث ایله سوزی « تایمس » غزته سنه کتیریور .
و بوغزته نك طبع مقدار ایله چوق عظیم اولان
مصرفنک چیه ماسندن صو کره بیلم قایچ یوزبیک کیسه
آچه کار براقدیغنی قید ایدیور . یوزسنه درغزته ،
جموعه چیقارانلر ص قاره عدد لرینی ، صاتیش
مقدار لرینی هپ بو اولچو ایله بیچمک صراقنه
دوشدیلر .

ینه بوسنه نسخه لری آراسنده خاخم باشینک
یهودی چوجوقلرینی تورکجه اوکره تمکه تشویق
ایدن [۵۶۰۱ سنه سی غره حشواند قسطنطنینه ده
تنبيه اولمشدر .] بر بیاننامه سی موجودکه
بوخصوصده کی تنبیه لرك ایلاک مطبوعی اوله رق
آشاغی یوقاری برعصر لدر .

« قوالیر » اسمنده براجنی سیاح تورکیه ده
یادینی قیسه بر دولاشمادن استانبوله دوندیکی
زمان غزته یه بیانانده بولنه رق کزدییی یرلرده
کوردکلرینک هیچ ده مملکتنده دویدقلری کبی
بولنادیغنی ، بالخاصه اورپاده پولچ، دنیلن
طمرق آغاسنک معامله طرزنده اولردن باشقه
درلو اولمادیغنی ، آوروپایه کیدر کیتمز بوکا داثر
برکتاب نشر ایده رک بوخصوصده کی اراجینی

وسيله رحمت اولمق اوزره ترجمه حالی دخی تفصیلاً
درج اوانه بقدر .

نوط : ترجمه حال نشر اولنمشدر .
روزنامه جریده حوادث نومرو : ۴۱۲

تصحیح ایده جکنی ده سویله یور . (نومرو ۷)
بوقیل سوزلر بوکونده غزته لر صده آراسیه
عیناً تکرار لانه برعصردن بری بوخصوصده حالا
برآدیم ایلری کیدیله دیکی صرارتله حس ایدیور .
« حوادث اجنبیه » ستونی دیکر مندراجاه
نسبتاً داها فضله یر طوتیوردی . مثلاً فرانسز
واپورلریله هفته غزته لرینک کلدیکنی وچ پوسته -
سیله کلنلرک ده اسکیجه وایچلرنده اعلان ایتمکه
شایان برماده بولمادیغنی سویله دیکی حالده
برنسخه نك اوچده ایکیسی اجنبی مملکتلر خبرلریله
دولو . بونی کورونجه باپوسته کلش وچ پوسته سیله
کلنلرده یکی اولمش اولسه یدی وضعیت ناصیل
اولاجقدی دییه جکی کلپور . عین نسخه نك داخلی
حوادثلری ده شونلردن عبارت : توتونک تورکیه ده
شیوعی حقنده تاریخی معلومات ، اوتوزایکی سوأل
وجواب اسملی بر یازینک دوامی .

بو اجنبی خبرلرینی یازارکن بعض شیلر
حقنده تفصیلات وایضاحات ویریورکه بوکونده
غزته لر صک دقندن اوزاق طوتامیه جقلری بر
نقطه ده بودر . مثلاً « فرانسه دولتنده ایکی
شورا مجلسی اولوب بریسی وکلا و مختاران ملت
مجلسیدرکه آکا شامبرده دپوته دیرلر و بریسی
اصیلزادکان مجلسیدرکه آکا شامبرده پر دیرلر .

بونلر قیش موسمی آچیلوب یاز موسمی قبانیرلر »
ینه بوقیلدن اوله رق اسوچ - نوروچ قرالئک
أولومی اوزرینه ، مذکور مملکت حقنده برنسخه یی
دولدی ره جق قادار تاریخی ، جغرافی ، سیاسی ،
اداری معلومات ویرلمشدر . بونک کبی آورپاده
یکی تعمیم ایتمکه باشلایان شمنه دوفر - اوزمانک
تعبیرنجه واپور عربیه سی - ، دا کهر و تیمی حقنده
قیسه تعریفلر یاپیلمشدر . بویله جه ۱۲۵۷ ده
۵۰ [۷۲-۲۳] ، ۱۲۵۸ ده ۵۱ [۷۳-۱۲۳] ،
۱۲۵۹ ده ۴۰ [۱۶۳-۱۲۴] نسخه نشر
اولندی .

کوریلان شیلر دولت لسانی کبی اعتبار اولدیغندن
 هراشتدی کمز شی یازمغه شو کیفیت مانع اولیور
 سائر غزته لر کبی دولت و ملت حقنده بیان افکار
 ایلک بجننه کلنجه بحمدالله تعالی مغبوط اعصار
 سلف اولان شوایام مسعدت انجامده کرک ذات
 همایون حضرت شهر یاری و کرک بالجمله وکلای
 فحای اصلاح احوال ملک و ملت حقنده لازم کلان
 تدابیرک تذکر و اجراسنه فوق الغایه اهتمام و اعتنا
 بیور مقدمه اولمیرله بزم بوبابده ارائه طریق
 یوللو بعض شیلر تحریر و بیاتی مغایر ادب عد
 ایدیوروز شو وقتلرده بوقبیل شیلر یازماسی بر فائده بی
 مفید اولمقدن بشقه تشویش قلوبی مؤدی اولمیری
 اوروپاده دخی بر غزته افکار دولته و یا خود افراد
 اهالیدن بر یسنک ناموسنه طوقنور بر شی یازدیغی
 حالده مسئولیت شدیدته تحتنده بولنور و اقتضاسنه
 کوره تأدیب و تجریم قنور « روزنامه جریده
 حوادث - نومرو ۲۹ ، ۹ کانون اول ۱۸۶۰]
 ۱۲۶۰ ده ۴۷ نسخه [۱۶۴ - ۲۱۰]
 نشر اولدی . بوسنه نك صوك نومرو لرندن
 باشلا یه رق متعاقب سنه نك ایلک نسخه لرنده غلطه ده
 هوجه میخیل نعومك تیا تروسنده اوینانان
 ایتالیانجه پیه سارک قولایلق اولسون دییه خلاصه
 یولو تورکجه لرینی یازدی . بولر دن بعضیلری ایچون
 موسیقه یسنه و بسته له یین ذاته دائر اوفاق اوفاق
 معلومات علاوه ایدیوردی [۱] .

[۱] بویله تیا ترو ترجمه لر ی کتاب شکلنده ده
 طبع اولونمشدی ، ینه جریده حوادثک ۱۲۵۸
 سنه سی نسخه لرندن برنده شو یله بر اعلان بونی
 کوستریور . « بک اوغلنده طبیه مکتبی قارشیدسنده کی
 نوظهور تیا تروده اوینانان ایتالیانجه بلیساریو
 اویونسک کیفیت یه ترجمه اوانوب درت یول
 آغزنده کتابچی دوبوانک دکاننده صاتیلیر » بو
 کتابلردن هیچ برینه شیمدی یه قادر تصادف
 میسر اولمادی .

یادی
 عبد الرحیم
 بس

بویله لکله لوقره جیا بورجیا « نومرو ۲۰۹ »
 باریه دوسه ویل « نو . ۲۱۲ » ، پاریزیا « نو .
 ۲۱۴ » ، خیرسیز صقغان « نو . ۲۱۷ »
 قورادیتو « نو . ۲۲۶ » اویونلری حقنده
 معلومات ویردی .

۱۲۶۱ ده ۵۱ دانه [۲۱۱ - ۲۶۱]
 ۱۲۶۲ ده ده عینی مقدارده [۲۶۲ - ۳۱۲] نشر
 اولندی . بوسنه ایچنده چرچیل اولدی . غزته بی
 اوغلی الفرد چرچیل اداره یه باشلادی [۲] .
 بوسنه « حوادث نوعیه » نامیله بر ستون
 آچیلار ق بورایه مدنی عالمه دائر سیاسی اولیان
 خبرلر قید ایدلمکه باشلاندی . ینه بوسنه نك
 اعلانلری میاننده بر دانه سی وارکه خصوصیتنه
 بناء آشاغی یه قید ایدیورم :
 نوعما قانونه مشابه بولنان پیانو نام سازی
 چالمقلمقده کامله اوروپالو بر قاری اولوب چنک
 زنان زماندن استکلو اولنلره تعلیم ایده جکی و محلی
 حوادثخانه مزدن بیلدی ریله جکی . . .

کوردی
 اولمیر
 اولمیر

[۲] « بارخصت سنیه برمدتد نبرودر سعادتده
 جریده حوادث نامیله غزته اوراقی طبع ونشر
 ایتمکده بولنان موسیو چرچیل بو کره حلول اجل
 موعود یله فوت اولمش و صرقومک اوغلی موسیو
 الفرد ذکر اولنان جریده حوادثک کافی السابق
 هفته ده بر کون حسن طبع ونشرینه مقتدر بولمش
 اولمسیله جانب اشرف سلطنت سنیه دن مخصوص
 اولان معاشک کندوسنه تخصیصیله برابر مذکور
 اورا قک طبع ونشرینه مساعدده سنیه ارزان
 بیورلمسنی نیاز ایدره ک کیفیت خاکپای همایون
 ملو کانه دن عرض واستیذان برله اولباید رخصت
 سنیه بیدریغ بیورلمش ایدو کندن موجبجه
 اقتضاسی اجرا قلمشدر .
 تقویم وقایع ، نومرو ۳۰۶ ، ۳۰ - تشرین
 اول ۱۸۴۶ ، ۱۰ ذی القعدة ۱۲۶۲

۱۲۵۸ سنه سنده غزته نك صاحبلى ارمنى
جر قزله و تور كجه عباره ايله بر غزته چيقارمق
تشبنده بولنديلر . اولا مساعده سنى آلديلر .
باب عالی بو فكره طرفداردى . ذاتاً تنظيماتدن
صوكره روجه وارمنيجه غزته چيقارمق آرزوسى
ايلك پلانده ايدى . اونك ايچون در حال اذن و يرديلز .
بر قاچ آي اول غزته نك چيقه جنى و ايمتك ايدنلرك
قيد ايدنلك اوزره خراجعتلى اعلان ايدلدى .
بر طرفندن ده بو خصوص ايچون لازم كان ترتيبات
آلنه رق غزته حاضر لاندى .

۱۶
اوچ آي قادار اون ، اونلكني نسخه نشر
اولوندى . بومدتك صوكنده بر اعلان ايله غزته نك
بو اوچ آي ايچنده يكرى اتوز كيشيدن فضله
قاره بولامديغنى ، بومقدارك ايسه بر غزته ايچون
كافي بولماديغنى و بو حالك ارمنيلر ايچون هيچ ده
موجب شرف اولماديغنى يازدى . پاره سنى پشين
ويرمن بر قاچ كيشينكده خراجعت ايدنلرك
پاره لرينى كرى آلمالرينى علاوه ايديبوردى كه
بو حالده كى در ستنى يه بوكون چوق محتاجز . ۱۲۵۹
ربيع الاخرينك ۱۳ نده نشر اولنان ۱۳۸ نوصروندن
صوكر ا ايكي بچق آي قادار چيقمادى . ۱۳۹ نجى
نسخه سى رجبك غره سنده بر مقدمه ايله بكيدين
نشر اولمغه باشلادى ؛ بومقدمه ده اوچ سنه اول
غزته نى نشره تشبث ايدوب درج ايتديكى
حوادثلرك بو بوك و كوچوك هر كس عنديده
متبوله كچديكندن و اوزاق ديارلردن استيوب
آلمالرى موجب شوق اولديغنى سويله دكدن
صوكر ا بولندينى برك « اوچ آي مقدمه مقاوله
مدتى تكميل اولمغه براز توقف ايتشيكن هر كسك
شو استك ورغبتى يكيدين رخصت آلوب طبع
ونشر ايتكه مباشرتمه بادي و باعث اوله رق بو
دفعه در سعادتده جيغال اوغلى سرايى قارشوسنده
قراولخانه ياننده كار كير قوناق جريده باصمه خانه سى

بوسه
بوسه
بوسه

اتخاذ اولمش ايدوكى ديهرك يكيدين
انتشار ايتديكنى بيلدير يوردى .

۱۲۵۸ سنه سنده از ميرده يهوديجه
بر غزته انتشاره باشلادى . ۱۲۵۶ شعبانك
ابتداسنده نشر اولنان (جريده حوادث) ده
[اقوده لوريان نام از مير غزته سنك يوزطقوزنجى
نوصروسنه] درج اولنان بر فقره نك ترجمه سى
موجود كه بو حالده اك اسكى تشبث ايديلن از مير
غزته سى بو اولمش اولور .

فقط رضانور بك ، « تورك تاريخى » نك
اوتنجى جلدنده محمد على پاشادن بحث ايدركن
« او وقت نشر اولنان » از مير غزته سى
Journal de Smyrne محمد على عليه يازيلر
يازيور ، اونك بوتون ظلملرينى ، كوتولكلرينى
افشا ايديبوردى . بو غزته يه هپسندن زياده
قيزيبوردى . « [ص . ۲۸۷] دييور . بو ايكي
غزته نك حتمده ، كوردمه ديكم ايچون ، قطنى
بر تاريخ ذكر ايدميه جكم ، يالكرز قيد ايله
اكتفا ايديبورم .

داخلى خبرلر همان رسمى استخباراتدن
عبارتدى . بعض چوق شايع اولان وقوعاتى بيايه ،
صوكرالرى بك اوغلنده انتشاره باشلايان فرانمىزجه ،
انكليزجه و سائر لسائلرده كى غزته لردن ترجمه
واقباس ايديبوردى . بو خصوصده تعقيب
ايتديكى يولى بالاخره نشر ايتكه باشلادى
« روزنامه » ده شو سطرلره افاده ايتدى :

« . . . يقين وقته قدر استانبولده تور كجه
وله رق يالكرز ايكي غزته وار ايدى بريسى
تقوم وقايح ديكرى بزم جريده در تقويم وقايح
هر نصابه وقت معينده چيقاريله مديغندن طرف
سلطنت سنه دن اشاعه سى لازم كلان بعض مواد
جريده واسطه سيئه اعلان اولنديغندن انتظار عامه ده
رسمى حكمنه كيرمش و بو صورتله جريده دم

۱۲۶۰ سنه سی جاذی الاول آیدن اعتباراً
بر آی قادار [۱۸۴-۱۸۵ نومرولر آراسنده]
نشر اولونمادی. بونک سببی شوپله جه بیلدیردی.
بعض ادوات طبعیه ضعفه اوغرا دیغندن اوچ
هفته قادار انتشار ایده مه دی. شمعی مهمامکن
تعمیر اولمادیغنه مینی اشبو هفته نشر ایدیلمشدر.
صدراعظمك قرده شی طاهر سلام بك هیچقریقندن
دولایق اولمشدی ، ۱۹۶ نومرولی نسخه سنده
بووقاتی قید ایدرکن ترجمه عالی و آیریجه هیچقریقك
سببی ایله دفعندن باحث برقره نشر ایتمدی.
۱۲۶۱ ده منتشر ۲۵۴ نجی نسخه سنده
اعلانات ستوننده :

پاپاس ویلیام چرچیلک ترجمه یه وقوفی حقمنده
بر وثیقه بولامادم ، فقط بو آفرده دچرچیل
علناً : « ترجمان احوالك صرامنی تفهیمه قدرتی
اولدینی قدر صاحب جریده نك دخی ترجمه ده تفهیم
وثیقنه بضاعه مکتسبه سی بولمادیغنی تحدیث نعمت
قبیلندن اوله رق بیان ایدرز » دیور .

جریده حوادث ، روزنامه نومرو ۱۶۲ ،
۱۴ ذی الحججه ۱۲۷۷

۲ شعبان ۱۲۸۱ تاریخندن اعتباراً صرعیته
قوان مطبوعات نظامنامه سی نك امر ایتمدی
صورتله بوتاریخندن اعتباراً غزته نك صوکنه مشول
اولاجق ذواتك اسماری قید ایدمك عادت
اولمشدی. ایکنجی سه ری جریده حوادثك صوکننده کی
(چرچیل) امضاسی ۱۲۹۴ ربیع الاخرک اون
بشنده انتشار ایدن ۳۳۵۴ نجی نومروه قادار
واردر . اوندن صوکر (ژوزف) افندی اسمی
موجود بولتیور .

« بعض ذواتك تشویقیه جریده مزك اوچنجی
و دردنجی صحیفه سی ذیلنه کتاب رسمنده بهر
جریده ده دردر صحیفه جغرافیه جدیده فرانسویه
ترجمه و طبع ایلك نیتنده ایسه کده اوروپادن
ایجاب ایدن کتابلری جلب ایدنجه یه دکین تأخیر

اولدینی و شمعیلك بوندن قرق شو قدر سنه
مقدم سودانده بر قاچ بیل اقامت ایدن السید
محمد علی بن زین العابدین التنوسینک اهالی سودانک
موجب استغراب اولان عادات و کیفیاتلرینی مشعر
و محرر بر اوافق رساله سنی لسان عذب البیان
عربیدن زبان شیرین مقال ترکیبه ترجمه اولنوب
انشاه عالی بوندن بر ایکی جریده صکره طبع
و نشرینه مباشرت قلنه جنی اعلان اولندی »

دیه مندرج فقره دن صوکره بو وعدا بتدیکی
اثری تفرقه یه باشلادی . ۲۷۷ نجی نومروه
قادار دوام ایدن بو تفرقه ۹۱ صحیفه لك بر کتاب
تشکیل ایتمدی که آیریجه کتاب صورتنده ده
صاتیلدی .

۱۲۶۳ ده ۵۹ نسخه [۳۱۳ - ۳۶۲]
چیقدی . بو سنه نك ۳ جاذی الاولنده منتشر
۳۲۹ نجی نسخه ده ستونلرینی اوچه چیقاردی .
ینه بوسنه نك بعض نسخه لرنده شرط نج مسئله لری
واردر .

۱۲۶۴ ده ۵۰ ، ۱۲۶۵ ده ۴۶ نسخه

[۳۶۳-۴۱۲ ، ۴۱۳ - ۴۵۸] نشر اولندی .
۴۱۲ نومروده « فرانسه قونستیتوسیونی یعنی
قوانین ملکیه سی » نه عائد نظامنامه بی عیناً
مابعدی اوله رق نشر ایتمکه باشلادی .

۱۲۶۶ ده ۱۴۷ (۴۵۹ - ۵۰۵) ،

۱۲۶۷ ده ۴۶ [۵۰۶-۵۵۱] ، ۱۲۶۸ ده ده
۴۵ [۵۵۲-۵۹۶] نسخه نشر اولندی .

بو صوکنه سنه ایچنده غزته ضاجلری بر مجموعه
چیقارمق ایسته دیلر . صفرک ۲۴ نده منتشر

۵۵۹ نومرو ایله شوپله عمومی بر رجاده بولندیلر :
« باراده سنیه جریده حوادث بضمه خاه سنده

کتاب صورتیه طبع و تشیلی در دست اولان
مجموعه انقوائد ادلو غزته یه هر درلو علم و فندن
مقالات یازیله جق و جریده حوادث مثللو بهر هفته

کتابت
نشر اوله
ادطفه
اناطه

و کرک روم ایلیده هر نه وقوعبولور و ارباب
معارف نه کونا فن وصنعت بیلیرسه مناسی وجهله
هرقنی لسان اوزره اولورسه اولسون جریده
خانه طرفنه یازلدینی حالده بالترجه فن وصنعت
صاحبیرینک نام و شهرتلیله طبعیرینه مبادرت
و ترویج و تزید معلوماته بذل وفور غیرت
قلنه حق اولغین اولوجهله هر طرفدن اجرای
ایجابنه همت قلنمسی ملتسدر «

۱۲۶۹ ده ۵۱ نسخه [۵۹۷ - ۶۴۷]
چیقدی . بوسنه نسخه لرنده بزم غزته و کتاب
خصوصنده کی فقرضدن بحث ایدن شکایتلی افاده لر
صیق صیق کورولبور . بو جمله دن اوله رق
۶۰۶ نجی نسخه ده :

« لوندرده رسمی اوله رق باصلتمنده بولنان
غزته نك مشتریسی پك چوق اولوب هفته بهفته
یتیشدیر بلمه مدیکندن بهر ساعت اون ایکی بیک
عدد باصلدینی حالده ینه مشتریازینه ایصال اولنه مدیغنه
اعتداری حاوی مذکور غزته ده بعض اقوال
یازلمشدر . جریده حوادثك سنه کی حسابنه کوره
غزته مذکورک برهفته ایکنه اون سنه لك جریده
مقابل کلیور «

۶۳۰ نجی نسخه ده :
« پارس طبعخانه لرنده برسنه دنبرویدی بیک
اوپچوز یتش سکز نوع کتب و رسائل طبع
ونشر اولمش ایدوکی محقق اولقله رقبه استانبولده
طبع اولناندن ایکی خانه زائد کورلمش اولدینی
ظاهر در «

دیور . یاواش یاواش کندی نقصانلرینی
آ کلیور ، بونک اکالی ایچون تشناتده بولنیور .
قریم حربنک عرفه سی اولان شوال ابتدالرنده
نشر اولنان ۶۳۵ نوسروسنده بو خصوصه دایر
اوله رق دیورکه :

لوندده ایله
مقار

دولاره
تاریخ
کتابت
مقار

حوادث آشنا ایلك ضمننده جانب سنی الجوانب
سلطنت سنیه دن طبع و تمثیلنه رخصت و مساعده
بیورلمش اولان جریده حوادث نسخه لرنه نقل
و تحریر اولتمق اوزره آوروپا غزته لرندن وقایع
اجنبیه رسمیه و غیر رسمیه اخذ و استخراج
ایدلمکده و ممالک دولت علیه ده دخی ظهوره
کلان مواد و کیفیاتدن ایشیده بیلدیکنم حادثه لر
کذلک نسخ مذبوره نك صحیفه داخله سنه درج
اولتمقده بولنش ایسه ده هر بلده نك وقوعاتی واصل
دست مطالعه من اوله مدیغنه و اولنلره دخی بالواسطه
دسترس اولنه مدیغندن کافه سننک علی السویه
طبع و تمثیلنه جسارت قلنه مدیغنه مبنی جریده من
اوروپا غزته لری کی مجموعه حوادث کثیره اوله مامش
بو ایسه بزم و جمله نك و س ایله سنیه حضرت
پادشاهیده معلوماتک ایلروله سی کبار و صفارک
اقتصادی مرادات مافی البالی اولغین مثلا مشیران
عظام حضراتیه قائم مقام و سائر مأمورین دولت
علیه مفرجه و مأموریتلرینه دکن اثنای راهده
وقوعبولان حادثات و کرک مرکز امور مأموره یه
وصوله قرائت فرمان عالی و سائرده دن صکره
اهل بلادک قرین وقوف اولان احوال و کیفیاتی
و خدا اسرکسون بعض کونا قضاء و قومات
منفرقه پیدرپی مرکز دائره نشر و اعلان اولمق
اوزره مطبعه جریده حوادث جانبه ارسال قلنمسی
خصوصنه همت بیورلمسی بعض ذوات کرامدن
التماس و بروجه مشروح کب و تسیار بیوریله حق
وقوعاتدن بو طرفده طبع و تمثیل پك مناسبت
المدینی تقدیرجه باصلمدینی حالده حصول اغبرار
ایله وقوعات تحریرینک اردی کسبیه بهرک ینه
کما کان تمیقنه بذل نقود لطف و احسان قلنمسی
تمنی ورجا قلنمش اولقله مشتری لرندن طبعده ده
بولنان ذوات کرامک حوادث واقعه یی مطبعه

جریده حوادته تحریر ایتدیرمکه همت بیورملری
نیجه مقدمات نیاز و استدعاخزدر . «

متعاقب نسخه سنده ماچیندن کوندرلمش
بر قاره مکتوبی وارکه ، بو قاره جریده حوادث
مطبعه سنجه باصیلشم اولان بر اثرده رتبه لیک طرز
ترتیبده بر خطا بولورق شو بولده چیقیشیور :
«... ذات والالریک هندوچین و آسریقاده وقوع
بولان خصوصاتی تحقیق و جریده یه طبع ایتدی-
رکن استانبولده با اراده سنیه اجرا ایدیلن
وجله نیک معلوم و مسموعی اولان کیفیاتی استکناه
ایده مامسی ... »

۱۲۷۰ ده ۶۰ نسخه [۶۴۸-۷۰۷] نشر
اولندی . بوسنه قریم حربی سنه سیدر . محاربه
زماننده ای خدمت کوردی . بعضی عجله خبرلری
علاوه اولورق نشر ایتدی . قاره لریک حرکاتی
ای تعقیب ایده بیللمه لری ایچون حرب ساحه لرینه
عائد بویوک قروکیلر نشر ایتدی که بونلر غزته
متنندن خارجدی . [۱] بوندن باشقه غزته نیک
بویوک بر قسمی محاربه ایچون طرف طرف ویریلن
اعانه لریک ایسته سی دولدی ریغندن خارجی خبرلر
ومتفرقه نسبتاً چوق آزدر .

بوسنه لر طرفنده محررلری عالی و حافظ
مشفق ایدی [۲] .

[۱] چرچیل ، بوسنه محاربه یی یاقیندن
تعقیب ایتک ایچون قریه کیتدی . بو عزیمتک
حقیق سببی ، جریده حوادته خبر یتشدیرمکدن
زیاده انکلیز غزته لرینه محابرک ایتکدی . انکلیز
اولماسی ، فرانسوزجه ده بیامسی وبر «تورک غزته سی»
نک- بالخاصه حکومتک حمایه سنه مظهر بر غزته نیک-
صاحبی اولماسی کرک متفکر قرارگاهنده و کرکسه
حکومت نژدنده چوق قولایلقلر کورمسنه سبب
اولمشدر . بومساعیسندن «جریده حوادث» مستفید
اولامشدر دنیه ضی .

۱۲۷۱ ده ۴۸ [۷۰۸-۷۵۵] ، ۱۲۷۲ ده

۴۶ [۷۵۶-۸۰۱] نسخه چیقدی . اولجه ارمینجه سی
تجربه ایدلدیکی کبی شیمدی ده عربجه بر نسخه
چیقارمق ایسته دیلر ، طبیعی که بونک ایچون ده حکومت
محافلنده قولایللق کوردی [۳] بر قایج نسخه

[۲] علی عالی ، استانبولیدر . ایکنجی محمودک
سلطان احمد جامعنده خنکار محفلنده آچدی
«مکتب عرفان» دن یتشمشدر . اون سنه
قادار جریده محرر لکنده بولوندیغی روایت شکنده
ایسه ده ، ابوالضیا توفیق بک ۱۲۶۸ دن ۱۲۷۲
تاریخنده قادار اولان جریده حوادتلرده یازیلری
بولوندیغی سویلر . ۱۸۵۷ [۱۲۷۳] ده اولمشدر .
حافظ مشفق ده قریم محاربه سی صیرالرنده
جریده محرری ایدی . حتی بوایشنده کی موفقیتندن
دولایی زمانک بویوکارینک توجه والتفاتنه نائل
اولمشدر . فقط ۱۲۷۲ دن سوکره اورته دن غائب
اولمشدر . ۱۲۹۴ ده اولدیکی حقنده بر روایت ده
واردر . مناستری اولوب امیرزاده عالمه سندن
ایدی .

نوط - بویکی محررک حیاتلری حقنده کی
معلوماتی بورسلی طاهر بک «عمانلی مؤلفلری»
اثرندن آلمشدر . ضیا پاشا (سفروانشا)
سرلوحه لی مقاله سنده [عالی کبی ، مشفق کبی
بر چوق کران قیمت جواهر فطنت قدرلرینه
لایق اولان رعایتی کوره میهرک ، کیمی جنون
کتیردی ، کیمی عشرته تلاف نفس ایلدی .]
دیر .

[۳] سایه معارفوایه حضرت شهنشاهیده
بالجمله صنوف سلطنت سنیه نیک وایه مند دل آگاهی
ومعرفت اولملری ملتزم عالی پادشاهیلری اولوب
هر طرفده السنه مختلفه اوزره حوادثنامه لر طبع
ونشرینه ابتدار و تبعه سلطنت سنیه لری وقوعات
کونیه دن خبردار اولمده بولونقلری صرده خطه

چیقارنجی ینه شکایتیه باشلادی . عربستانده اولدجه
صانیدیغنی فقط استانبولده چوق آز صاتیلیدیغنی
قید ایتدی وبویله نافع معلوماتی حاوی اولان بر
نسخه یه قارشی بورغبتسزلیکی فیأ تنک چوقلغنده
بوله رق ایکی غزته نک یوزالیمش غروشدن اوچیوز
غروش اولان آبونه فیأ تی ۲۵۰ غروشه

حجازیه وعراقیه و بریه الشام و عربستانک سائر
ممالک و قصبه و قراسنده کی اهالی دخی بو عالمده
وقوعبولان حوادثک اجمالته واقف و سرائر
وجوده عارف اولمق اوزره عربستان اهالیسی
ایچون جریده حوادثک عیناً لسان عربیه ترجمه
سیله بعض عبرت آمیز فقره لر و تواریخ صحیحه ضم
و تمثیل اولنه رق مرآة الاحوال نامیه برنسخه نک
جریده خانه دن نشرینه مبادرت قلمسی اراده سنیه

آبک
تاریخی

تذیل ایتدی .

بومنوال اوزره ۱۲۷۳ ده ۴۷ ، ایرتسی
سنه ۴۸ ، ۱۲۷۵ و ۱۲۷۶ ده الی شری نسخه
نشر اولندی .
[۸۰۲ - ۸۴۸ ، ۸۴۹ - ۸۹۶ ، ۸۹۷ - ۹۴۶]
۹۴۷ - ۹۹۶

جناب ملوکانه اقتضای مراسم ابتغاسندن بولتمش
اولغله برنسخه سنه یازلمق استیان ذواتک جریده
خانه یه خبر ویرملری . (نومرو ۷۷۹ ، ۲۷
جاذی الاخر ۱۲۷۲) .

نوط — ترجمان احوال ، اجوائب دن
بحث ایدرکن مرآة الاحوالک بعضی لایق سز
نشریاتندن دولایی حکومتجه تعطیل ایدلدیکی
قید ادر .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No. 2E.2610

مرآة الاحوال
قاجاریه سنه ۱۲۷۳
بولنه ناسخه لرندو ایدلدی
۲۷، ۲۸، ۲۹
۵۳.۱۸۵۶

واردی ، فقط بولتر غیر تورك اوله قلمردن يازيلري
تصحيح ايچون اولسون ديكر لر ينك انه كنجبه
قيلغني بوليوردی .

مندرجات ايپكك ظهوري (نومرو ۵)
پاموغك ظهوري (نومرو ۶) ، آمريقانك مكشوف
قسلري ومعلوم اولان جمهوريتلري قيلمندن بعض
يازيلره آنسقلو په ديك برماهيت ده آليور . بويله
مقاله مسي يازيلردن برنده غزته لردن ، مختلف
ملاكترده چيقاريلان غزته لرك عدد ومقدار طبعندن
بخث ايله سوزي « تائيس » غزته سنه كتيري بور .
و بوغزته نك طبع مقداريله چوق عظيم اولان
مصرفلك چي ماسندن سو كره بيامه قاچ بوزييك كيسه
آخچه كار بر اقد يغني قيدا يدي بور . بوز سنه در غزته ،
بجموعه چيقاراندر من قره عدد لر يني . صايش
مقدار لر يني هب بو اولچو ايله بيچمك مراقبه
دوشدي لر .

ينه بوسنه نسخه لر ي آراسنده خاخم باشينك
يهودي چوق قير يني تور كجه او كره نككه تشويق
ايدن [۵۶۰۱ سنه سي غره حشواندر قسطنطينيه ده
تنيه اولمشدر .] بر بيان نامه سي موجود كه
بو خصوصده كي تنيه لرك ايلك مطبوع ي اوله رق
آشاغي بوقري بر عصر لغدر .

« قواير » اسمنده بر اجني سياح تور كيه ده
بايد يني قيصه بر دولتمادن استانبوله دونديكي
زمان غزته به بيانانده بولنه رق كزدي يني ير لرده
كورد كار ينك هيچ ده مملكتمده دويدقري كبي
بولتامديغني ، بالخاصه اورپاده پولچ دنيلن
طهرق آعاسنك معامله طرزنده اونردن باشقه
درلو اولماديغني ، اوروپابه كيدر كيتمز بوكا دائر
بر كتاب نشر ايدرك بو خصوصده كي اراجيني
وسيله رحمت اولق اوزره ترجمه حالي دخي تفصिला
درج اولنه جقدر .

نوط : ترجمه حال نشر اولتامشدر .

روزنامه جريده حوادت نومرو : ۱۲ :

تصحيح ايدم جكني ده سويله بور . (نومرو ۷)
بوقيل سوزلر بوكون ده غزته لر مزده آراسيره
عيناً فكر ارلانجه بر عصر دن بري بو خصوصده حالا
بر آديم ايلري كيديله ديكي صارتله حسن ايد يليور .
« حوادثات اجنبيه » ستوني ديكر مندرجات
نسبتاً داها فضله ير طوبوردي . مثلاً فرانسز
واپور لريله هفته غزته لر ينك كلد يكني ويچ پوسته .
سيه كلنر لك ده اسكيجه وايچلر نده اعلان ايچك
شايان بر ماده بولتامديغني سويله ديكي حالده
بر نسخه نك اوچده ايكي سي اجني مملكتر خبر لريله
دولو . بوني كور ونجه با پوسته كلش ويچ پوسته سيه
كلنر ده يكي اولمش اولسه يدي وضعت ناصيل
اولاجقدي ديه چكي كايور . عين نسخه نك داخلي
حوادث لر ي ده شوئلردن عبارت : توتونك تور كيه ده
شيوعي حقتنه تاريخي معلومات ، اوتوزا يكي سوال
وجواب اسملي بر ياز ينك دوامی .

بو اجني خبر لر يني يازار كن بعض شير
حقتنه تفصيلات وايضاحات وير ييور كه بوكون ده
غزته لر مزك دقدن اوزاق طوتاميه جقلري بر
نقطه ده بودر . مثلاً « فرانسه دولتمده ايكي
شورا مجلسي اولوب بر يسي وكلا ومختاران ملت
مجلسيدر كه آكا شامبرده دپوته ديرلر وبر يسي
اسيلزادكان مجلسيدر كه آكا شامبرده بر ديرلر .

بولر قيش موسمي آچيلوب ياز موسمي قيا نيرلر »
ينه بوقيلمدا اوله رق اسوچ - نوروچ قراللك
اولوم ي اوزرينه ، مذكور مملكت حقتنه بر نسخه يني
دولديره جقي قادر تاريخي ، جغرافي ، سياسي ،
اداري معلومات ويرلشدر . بونك كي اورپاده
بيي نعم ايچكك باشلايان شمنسوفر - اوزمانك
تعبير نجه واپور عربي سي - ، دا كرومي حقتنه
قيصه تعريفار باييلمشدر . بويله جه ۱۲۵۷ ده
۵۰ [۷۲-۲۳] ، ۱۲۵۸ ده ۵۱ [۷۳-۱۲۳] ،
۱۲۵۹ ده ۴۰ [۱۶۳-۱۲۴] نسخه نشر
اولندي .

۱۲۵۸ سنه سنده غزته نك صا « بلي ارمي
 جرفلريله و توركجه عبارته ايله بر غزته چيقارمق
 تشبهنده بولنديلر . اولامساعده سني آلدیلر .
 بابعالی بو فکرة طرفداردی . ذاتاً تنظيماتدن
 صوکره رويجه وارمنيجه غزته چيقارمق آرزوسى
 ايلك پلانده ايدى . اونك ايجون در حال اذن ويرديلر .
 بر قاچ آي اول غزته نك چي قلم جني وايتك ايدن لرك
 قيد ايديلك اوزره مراجعتلى اعلان ايدلى .
 بر طرفدن ده بو خصوص ايجون لازم كان ترتيبات
 آلتيرق غزته حاضر لاندی .

اوچ آي قدار اون . اون ايكي نسخه نشر
 اولوندى . بوم نك صو كنده بر اعلان ايله غزته نك
 بو اوچ آي ايجنده يكرى اوتوز كيشيدن فضله
 قاره بولامديغى . بوم مقدارك ايله بر غزته ايجون
 كافي بولماديغى و بو حاك ازميندر ايجون هيچ ده
 موجب شرف اولماديغى يازدى . پاره سني پشين
 و رهن بر قاچ كيشينك ده مراجعت ايدرك
 پاره لرني كرى آلتيرق غزته غلاوه ايدى بوردى كه
 بو حالكه كى در سني به بو كور چوق مجاز . ۱۲۵۹
 ربيع الاخيرينك ۱۳ نده نشر اولان ۱۳۸ نومرودن
 صو كرا ايكي بئق آي قدار چي قلم ايدى . ۱۳۹ نجى
 نسخه سى رجبك غزته سنده بر مقدمه ايله يكيدين
 نشر اولمغه باشلادى . بوم مقدمه ده اوچ سنه اول
 غزته يني نشره تشبث ايدوب درج ايتديكى
 حواد نلرك بو يوك و كوچوك هر كس عذنده
 متبوله كيد بكندن و اوزاق ديارلردن استقبوب
 آلتيرق موجب شوق اولديغى سويله دكدن
 صو كرا بولنديغى برك « اوچ آي مقدمه مقاوله
 مدنى تكميل اولمغه بر ازانوقت ايتشيكن هر كك
 شو استك و رغبتى يكيدين رخصت آلوب طبع
 ونشر ايتككه مباشرته بادي و باعث اولهرق بو
 دنمه در سعادتمده چي قلم اوغلى سرائى قارشوسنده
 قراولخانه ياننده كار كبر قوناق جريده باصه خانه سى

انتقاد اولمش اياوكى ديهرك يكيدين
 انتشار ايتديكى بيلدير بوردى .
 ۱۲۵۸ سنه سنده از ميرده يهوديجه
 بر غزته انتشاره باشلادى . ۱۲۵۶ شهبانك
 ايتدا سنده نشر اولان (جريده حوادت) ده
 [اقوده لوريان نام از مير غزته سنك يوز طقوزنجى
 نومر وسنه] درج اولان بر فقره نك ترجمه سى
 موجود كه بو حالكه لك اسكى تشبث ايديلن از مير
 غزته سى بو اولمش اولور .

فقط رضانور بك . « تورك تاريخى » نك
 اونجى جلدنده محمد على ياشادن بحث ايدركن
 « او وقت نشر اولان « از مير غزته سى »
 Journal de Smyrne محمد على عليه يازيلر
 يازيلور ، اونك بو تون ظلم لرني ، كوتوك لرني
 افشا ايدى بوردى . بو غزته به هپسندن زياده
 قيز بوردى . [ص . ۲۸۷] دييور . بو ايكي
 غزته نك حفته ، كورمه ديكم ايجون ، قطعى
 بر تاريخ دكر ايدمه جكم ، يالكر قيد ايله
 اكنفا ايدورم .

داخلي خبرلر همان رسى استخباراتدن
 عبارتدى . بعض چوق شايع اولان وقوعانى بياه ،
 صو كرا لرى بك اوغلنده انتشاره باشلايان فرانسزجه ،
 انكلزجه و ساثر لسانلرده كى غزته لردن ترجمه
 واقباس ايدى بوردى . بو خصوصده تعقيب
 ايتديكى بولى بالاخره نشر ايتككه باشلادى
 « روزنامه » ده شو سطر لرله افاده ايتدى :

« يقين وقته قدر استانبولده توركجه
 ولهرق يالكر ايكي غزته وار ايدى بر سى
 تقويم وقايح ديكرى بزم جريده در تقويم وقايح
 هر فصلمه وقت معينده چيقاريله مدغندن طرف
 سلطنت سنه دن اشاعه سى لازم كلان بعض مواد
 جريده واسطه سييله اعلان اولنديغندن انتظار عامه ده
 رسى حكمته كيرمش و بو صورتله جريده ده

۱۸
 ۱۸۲۶
 Smyrne
 چي قلم

۵ ۱ ۵
 Cerideri Hayadi

کوزيلان شيلردولت لسانى کي اعتبار اولنديغندن
 هراشتد يکسر شى يازمغه شو کيفيت مانع اوليور
 سائر غزته لريکي دولت و ملت حقدنه بيان افکار
 ايلک مجتهد کاتبه محمدالله امانى مقبول اعصار
 سلف اولان شو ايام مسعدت انجامده کرک ذات
 همايون حضرت شهربارى و کرک بالجه وکلای
 فحاشى اصلاح احوال ملک و ملت حقدنه لازم کلان
 تدابيرک تذکر واجراسنه فوق العايه اهمام و اعتنا
 بيورمقده اوللريله بزم يوبايده ارائه طريق
 يولو بعض شيلر تحرير و بياني معيار ادب عد
 ايديبورز شو وقتلرده بوقيل شيلر يازلسى بر فائده ي
 مفيد اولمقدن بشقه تشويش قلوبى مؤدى اولمري
 اوروياده دخی بر غزته افکار دوله و يا خود ايراد
 اهاليدن بريسک ناموسنه طوقنور برشى يازدني
 حالده مسئوليت شديد تحتنده بونور و اقتصاصنه
 کوره تاديب و تجريم قنوز « روزنامه جريده
 حوادث - نومرو ۲۹ ، ۹ کتون اول ۱۸۶۰]
 ۱۲۶۰ ده ۲۷ نسخه [۱۶۵۱ - ۲۱۰]
 شهر اولدى . بوسه نك صوك نومر اولندن
 باشلايه رق متعاقب سنه نك ايلک نسخه لرنده غلطه ده
 هوجه ميخايل نومك تياروسنده اويتانان
 ايتاليانجه پيه سلك قولايلى اولسون ديه خلاصه
 يولو تورکجه لرني يازدى . بونلردن بعضيلرى ايچون
 موسيقيسنه و بسنه له ين ذاته دائر اوفق اوفق
 معلومات علاوه ايديبوردى [۱] .

بويله لکجه لوقره جيا بورجيا « نومرو ۲۰۹ »
 بارييه دوسه ويل « نو . ۲۱۲ » ، پاريزيا « نو .
 ۳۱۴ » ، خپرسيز مستفان « نو . ۲۱۷ »
 قوراديتو « نو . ۲۲۶ » او بوللرى حقدنه
 معلومات ويردى .

۱۲۶۱ ده ۵۱ دانه [۲۶۱ - ۲۶۱]
 ۱۲۶۲ ده ۵۵ عيني مقدارده [۲۶۲ - ۳۱۲] شهر
 اولدى . بوسنه ايچنده چرچيل اولدى . غزته ي
 اوغلى الفرد چرچيل اداره يه باشلادى [۲] .
 بوسنه « حوادث نوعيه » ناميله بر ستون
 آچيلار ق بوزايه مدنى عالمه دائر سياسى اولميان
 خبرلر قيد ايدلکه باشلادى . ينه بوسنه نك
 اعلانلرى مياننده بر دانهمى وارکه خصوصيته
 بناء آشاغى يه قيد ايديبورم :

نوعما قونوه مشاه بولان پيانو نام سازى
 چلقلق ده كامله اورويولو برقارى اولوب چنك
 زمان زماندن استكلو و نيره تعليم ايديجكى و على
 حوادثخانه مردن بيلد بربله جكى . . .

[۲] برخصت سنه برمدنبرودر سعادنده
 جريده حوادث ناميله غزته اوراق طبع ونشر
 ايتمکده بولنان موسيو چرچيل بوکره حلول اجل
 موعوديله فوت اولش و صرفومك اوغلى موسيو
 الفرد ذکرا اولنان جريده حوادثك كافي السابق
 هفته ده برکون حسن طبع و نشرينه مقتدر بولنش
 اولميله جانب اشرف سلطنت سنه دن مخصوص
 اولان معاشك کندوسنه تخصيصيله برابر مذکور
 اوراق طبع و نشرينه مساعده سنه ارزان
 بيورلسنى نياز ايدهرک کيفيت خاکاي همايون
 ملوکانه دن عرض واستيدان برله اولبايده رخصت
 سنه بيدريغ بيورلمش ايدوکندن موجبجه
 اقتضاسى اجرا قلمشدر . «

تقوم وقایع ، نومرو ۳۰۶ ، ۳۰ شهرين
 اول ۱۸۴۶ ، ۱۰ ذى القعدة ۱۲۶۲

[۱] بويله تيارو ترجمه لرى كتاب شكندده
 طبع اولونشدى . ينه جريده حوادثك ۱۲۵۸
 سنه ي نسخه لرندن برنده شويله بر اعلان بونى
 کوستريبور . « بک اوغلنده طبيه مکتبي قارشيسنده کي
 نوشهور تياروده اويتانان ايتاليانجه بليسا ربو
 اويونك کيفيتى ترجمه به ترجمه اولنوب درت يول
 آغزنده کناجى دو بوانك دکاننده صابليج » بو
 کتابلردن هيچ برينه شيمدى يه قادر تصادف
 ميسر اولمادى .

۱۲۶۰ سنه سی جاذی الاول آئندن اعتباراً
 بر آئی قادر [۱۸۵-۱۸۵۰ نومبر اول آراسنده]
 اندر اولونمادی . بونك سیتی شویله جه بیله بریدی .
 بعض ادوات طبیعه ضعفه اوغراد یغندن اوچ
 هفته قادر انتشار ایتمه دی . شمدی مهمانکن
 تعمیر اولندیغنه مینی اشبو هفته نشر ایدیلاشدی .
 صدراعظمك قرده شی طاهر سلام بك هیچقریقندن
 دولانی اولمشدی ، ۱۹۶ نومبر اولی نسخه سنده
 بووقاتی قید ایدرکن ترجمه عالی و آیریجه هیچقریقك
 سبی ایله دفعندن باحث برقره نشر ایتمدی .
 ۱۲۶۱ ده منتشر ۲۵۴ نجی نسخه سنده
 اعلانات ستوننده :

اولندی و شمدیلك بوندن قرق شو قدر سنه
 مقدم سودانده بر قلیج بیل اقامت ایدن السید
 محمد علی بن زین المابدین التتوسینك اهالی سودانك
 موجب استغراب اولان عادات و کیفیاتلرینی مشعر
 و محرر بر اوافق رساله سنی لسان عذب الیابان
 عربیدن زبان شیرین مقال ترکیبه ترجمه اولوب
 انشاه عالی بوندن بر ایکی جریده صکره طبع
 و نشرینه مباشرت قلنه جنی اعلان اولندی «
 دیبه مندرج فقره دن صو کره بووعدایتدیکی
 اری تفرقه به باشلادی . ۲۷۷ نجی نومبریه
 قادر دوام ایدن بو تفرقه ۹۱ صحیفه لك بر کتاب
 تشکیل ایتمدی که آیریجه کتاب صورتنده ده
 ساتیلدی .

پایاس و بیلام چرچیلک ترکیبه وقوفی حقنده
 بر وثیقه بولامادم ، فقط بو آفرود چرچیل
 علناً : « ترجمان احوالک مرمانی تفهیمه قدرتی
 اولدینی قدر صاحب جریده لك دخی ترکیبه ده تفهیم
 وثیقه بضاعة مکاتبه سی بوندیغی نحدث عمت
 قبیلندن اولهرق بیان ایدررز « دیور .
 جریده حوادث ، روزنامه نومبر ۱۶۲ .
 ۱۴ ذی الحجه ۱۲۷۷
 ۲ شعبان ۱۲۸۱ تاریخندن اعتباراً مرعبه
 قونان مطبوعات نظامنامه سی لك امر ایتمدیکی
 صورته بو تاریخندن اعتباراً غزته لك صو کره مشمول
 اولاجق ذواتك اسماری قید ایتمك عادت
 اولمشدی . ایکنجی سه ری جریده حوادثك صو کونده کی
 (چرچیل) امضاسی ۱۲۹۴ ربیع الاخرک اون
 بشته انتشار ایدن ۳۳۵۴ نجی نومبریه قادر
 وارد . اولدن صو کره (ژوزف) افندی اسمی
 موجود بولنیور .

۱۲۶۲ ده ۵۹ نسخه [۳۱۳ - ۳۶۲]
 چیقدی . بو سنه نك ۲ جاذی الاولنده منتشر
 ۳۲۹ نجی نسخه ده ستونلرینی اوچه چیقاردی .
 ینه بو سنه نك بعض نسخه لرده شرطیج مسئله لری
 وارد .
 ۱۲۶۵ ده ۵۰ ، ۱۲۶۵ ده ۵۶ نسخه
 [۳۶۳-۴۱۲ ، ۴۱۳ - ۴۵۸] نشر اولندی .
 ۴۱۲ نومبروده « فرانسه قونستیتوسیونی یعنی
 قوانین ملکیه سی » نه عائد نظامنامه بی عیناً
 مابعدی اولهرق نشر ایتمکه باشلادی .
 ۱۲۶۶ ده ۴۷ (۴۵۹ - ۵۰۵) ،
 ۱۲۶۷ ده ۴۶ [۵۰۶ - ۵۵۱] ، ۱۲۶۸ ده ده
 ۴۵ [۵۵۲ - ۵۹۶] نسخه نشر اولندی .

بو صو ک سنه ایچنده غزته صاحب لری بر مجموعه
 چیقارمق ایسته دیلر . صفرک ۲۴ نده منتشر
 ۵۵۹ نومبر و ایله شو طله عمومی بر رجاده بولندیلر :
 « با اراده سنیه جریده حوادث بصه خانه سنده
 کتاب صورتیه طبع و تشیلی در دست اولان
 مجموعه القوائد ادلو غزته به هر درلو علم و فندن
 مقالات یازیله جق و جریده حوادث مثللو بهر هفته

صو کره
 نوانه

« بعض ذواتك تشویقیه جریده مزك اوچنجی
 و دردننجی صحیفه سی ذیلنه کتاب رسمنده بهر
 جریده ده دردر صحیفه جغرافیة جدیده فرانسویه
 ترجمه و طبع ایلك نیتنده ایسه کده اوروبادن
 ایجاب ایدن کتابلری جلب ایتمجه به دکن تأخیر

بازارده کلام
 درویشده کلام
 درویشده کلام

« اخبار وقوعات کونیہ ایله مسامع ناسی
حوادث آشنا ایلك ضمنتہ جانب سنی الجوانب
ساملت سنہ دن طبع و تمثیلہ رخصت و مساعده
بیورنش اولان جریدہ حوادث نسخہ لرنہ نقل
و تحریر اولتی اوزرہ آوروپا غزته لرندن و طابع
اجنبیہ رسمیه و غیر رسمیه اخذ و استخراج
ایدلکده و ممالک دولت علیہ دخی ظہورہ
کلان مواد و کیفیاتدن ایشیدہ بیایدیکمز حادثہ لرن
کذلک نسخ مذبورہ نك صحیفہ داخلہ سنہ درج
اولتقدہ بولنش ایسده ہر بلادہ نك وقوعات و اصل
دست مطالعہ مزاولہ مدیقہ و اولتقدہ دخی بالواسطہ
دسترس اولتقدہ مدیغندن کافہ سنك علی السویہ
طبع و تمثیلہ جسارت قلنہ مدیقہ مبنی جریدہ مز
آوروپا غزته لرنی کی مجموعہ حوادث کثیرہ اولہ مامش
و بو ایسہ بزم و جملہ نك و س ایہ سنیہ حضرت
بادشاہیدہ معلوماتک ایرولہ می کیار و صفارک
اقتصادی مرادات مافی البالی اولغین مثلا مشیران
عظام حضرت ایہ قائم مقام و سائر مامورین دولت
علیہ مفرجہ و مامورین شریعہ دکتین انسانی راہدہ
وقوعبولان حادثات و کرک مرکز امور مامورہ
وصولہ قرائت فرمان عالی و سائرہ دن سکرہ
اہل بلادک قرین و قوف اولان احوال و کیفیاتی
و خدا اسرکون بعض کونا قضاء و وقوعات
منفرقہ پیدرپی مرکز دائرہ نشر و اعلان اولتی
اوزرہ مطبعہ جریدہ حوادث جانبہ ارسال قلمسی
خصوصنہ ہمت بیورلمسی بعض ذوات کرامدن
التماس و بروجہ مشروح کب و تسیار بیوریلہ جنق
وقوعاتدن بو طرفدہ طبع و تمثیلہ نك مناسبت
المدینی تقدیرجہ باصمدینی حالہ حصول اغبرار
ایلہ وقوعات تحریرینک اردی کسبامہ رک ینہ
کجا کان تمیقنہ بدل نقود لطف و احسان قلمسی
تمنی ورجا قلنمش اولغلہ مشربارمزدن طشرہ دہ
بولنسان ذوات کرامک حوادث واقعہ می مطبعہ

حیقاریلوب نصر اولنہ جنق اولنہ کرک اناطولی
و کرک روم ایلیدہ ہرنہ وقوعبولور و ارباب
معارف نہ کونا فن و صنعت بیلیسہ مناسی و جہلہ
ہرقنی لسان اوزرہ اولورسہ اولسون جریدہ
خانہ طرفتہ یازلدینی حالہ بالترجمہ فن و صنعت
صاہیلرینک نام و شہرتلریلہ طبعارینہ مبادرت
و ترویج و تزئید معلوماتہ بدل و فور غیرت
قلنہ جنق اولغین اولوجہلہ ہر طرفدن اجرای
ایجابنہ ہمت قلمسی ملتصدر »

۱۲۶۶ دە ۵۱ نسخه [۵۹۷ - ۶۴۷]

چیتدی . بوسنہ نسخہ لرنده بزم غزته و کتاب
خصوصندہ کی قدرمزدن بحثایدن شکایتی افادہ لرن
صیق صیق کوزولور . بو جملہ دن اولہرق
۶۰۶ نجی نسخہ دہ :

« لوندردہ رسمی اولہرق باصلتقدہ بولنان
غزته نك مشترسی نك چوق اولوب ہفتہ ہفتہ
بیشدیر بلہ مدیکندن بہر ساعت آون ایکی بدت
عدد مصلدینی حالہ بوسنہ مشترسی بہ ایصال اولنہ مدیقہ
اعتداری حاوی مد کوز غزته دہ بعض اقوال
یازلدیندر . جریدہ حوادث سنہ کی حسابنہ کورہ
غزتہ مذکورک برہفتہ لکنہ اون سنہ نك جریدہ
مقابل کایور »

۶۳۰ نجی نسخہ دہ :

« یارس طبعخانہ لرنده برسندہ دنبرویدی بیک
اوپچوز یتمش سکیز نوع کتب و رسائل طبع
و نشر اولنمش ایدوکی محقق اولغلہرقجہ استانبولده
طبع اولاندن ایکی خانہ زائد کورنش اولدینی
ظاہردر »

دیور . یاواش یاواش کندی نقصانرینی
آکایور ، بونک اکالی ایچون تشباندہ بولنور .
قریم حربنک عرفہ می اولان شوال ابتدالرنده
نشر اولنان ۶۳۵ نومروسندہ بوخصوصہ دائر
اولہرق دیورکہ :

جریده حوادیته تحریر ایندیرمکه همت بیورملری
نتیجه مقدمات نیاز و استدعا مژدر . «

متعاقب نسخه سنده ماچیندن کوندرلش
بر قاره مکتوبی وارکه ، بوقاره جریده حوادیته
مطبعه سنجه باصیامش اولان برادرده رتبه لک طرز
ترتیبنده بر خطا بولهرق شو بولده چیقیشیور :
«... ذات والالریک هندوچین و آمریقادده وقوع
بولان خصوصاتی تحقیق و جریده به طبع ایندیرم-
رکن استانبولده با اراده سنیه اجرا ایدیلن
وجله نك معلوم و مسوعی اولان کیفیاتی استکناه
ایده مامسی ... »

۱۲۷۰ ده ۶۰ نسخه [۶۴۸-۷۰۷] نشر
اولندی . بوسنه قریم حربی سنه سیدر . محاربه
زماننده این خدمت کوردی . بعضی عجله خبرلری
علاوه اولهرق نشر ایندی . قاره لرینک حرکاتی
این تعقیب ایده بیلمه لری ایچون حرب ساحه لرینه
عائد بویوک قروکیلر نشر ایندی که بوندر غزته
متنندن خارجدی . [۱] بوندن باشقه غزته نك
بویوک بر قسمنی محاربه ایچون طرف طرف ویریلن
اعانه لک ایسته سی دولدی بردیغندن خارجی خبرلر
و متفرقه نسبتاً چوق آزدر .

بوسنه لر طرفنده محررلری عالی و حافظ
مشفق ایدی [۲] .

[۱] چرچیل ، بوسنه محاربه بی یاقیندن
تعقیب اینک ایچون قرینه کیتدی . بو عزیمتک
حقیقی سببی ، جریده حوادیته خبر یتشدیرمکدن
زیاده انکلیز غزته لرینه محاربه لک اینکدی . انکلیز
اولماسی ، فرانسزجه ده بیامسی وبر «تورک غزته سی»
نک . بالخاصه حکومتک حمایه سنه مظهر بر غزته نك-
صاحبی اولماسی کک متفکر قرازا کاهنده و کرکه
حکومت نژدنده چوق قولایلقلر کورمنه سبب
اولشدیر . بومساعیندن «جریده حوادیته» مستفید
اولامشدر دتیه مژ .

۱۲۷۱ ده ۴۸ [۷۰۸-۷۵۵] ۱۲۷۲ ده

۴۶ [۷۵۶-۸۰۱] نسخه چیقدی . اولجه ارمیجه سی
تجربه ایدله یکی کبی شیدری ده عربجه بر نسخه
چیقارمق ایسته دیلر ، طبیعی که بونک ایچون ده حکومت
مخالفنده قولایلقل کوردی [۳] بر قاق نسخه

[۲] علی عالی ، استانبول ایدیر . ایکنجی عمودک
سلطان احمد جامعنده خنکار مخفنده آچدی
« مکتب عرفان » دن یتشمشدر . اون سنه
قادار جریده محررلکننده بولوندی روایت شکنده
ایسه ده ، ابوالضیا توفیق بک ۱۲۶۸ دن ۱۲۷۲
تاریخنده قادار اولان جریده حوادیته یازیلری
بولوندیغی سویلر . ۱۸۵۷ [۱۲۷۳] ده اولمشدر .
حافظ مشفق ده قریم محاربه سی صیرالرنده
جریده تحریری ایدی . حتی بوایشنده کی موفقیتندن
دولایی زمانک بویوک لرینک توجیه و التفاتنه نائل
اولمشدر . فقط ۱۲۷۲ دن سوکره اورته دن غائب
اولمشدر . ۱۲۹۴ ده اولدیکی حقنده بر روایت ده
واردر . مناسقرلی اولوب امیرزاده عالمه سنندن
ایدی .

نوط - بویکی محررک حیاتلری حقنده کی
معلوماتی بوسه لی طاهر بکک «عثمانی مؤلفلری»
اثرندن آلمشدر . ضیا پاشا (سفر و انشا)
سرلوحه لی مقاله سننده [عالی کبی ، مشفق کبی
بر چوق کران قیمت جواهر فطنت قدرلرینه
لایق اولان رعایتی کورده میهرک ، کیمی جنون
کتیردی ، کیمی عشرتله تالف نفس ایدی .]
دیر .

[۳] سایه معارفوایه حضرت شهناهیده
بالجمله صنوف سلطنت سنیه نك وایه مند دل آکاهی
ومعرفت اولملری ملتزم عالی پادشاهی لری اولوب
هر طرفده السنه مختلفه اوزره حوادیته لر طبع
وتحریرنه ابتداء و تبعه سلطنت سنیه لری وقوعات
کونیه دن خبردار اولقنده بولونقلری صره ده خطه

چیتارنجه ینه شکایتیه باشلادی . عربستانده اولدجه
صانديني فقط استانبولده چوق آز صانيديني
قيد ايندي وبوبله نافع معلوماتي حاوي اولان بر
نسخه يه قارشي بورغبتميزاسكي فيأتك چوقلفنده
بوله رق ايكي غزته نك يوزاليمرغروشدن اوچيوز
غروش اولان آبونه فيأتي ۲۵۰ غروشه
حجازيه وعراقيه وبرية الشام وعربستانك سائر
ممالك وقصبه وقراسنده كي اهال دخي بو عالمده
وقوع بولان حوادتك اجمالته وقف و بيرائر
وجوده عارف اوليق اوزره عربستان اهاليسي
ايچون جريده حوادتك عيناً لمان عربيه ترجمه
سيابه بعض عبرت آمير قردلر وتواريخ صحيحه ضم
وتثيل اوله رق مراة الاحوال ناميله برنسخه نك
جريده خانه دن نشرينه مبادرت قلمسي ارادئسيه

تذريل ايندي .
بومتوال اوزره ۱۲۷۳ ده ۴۷ ، ايرتسر
سنه ۴۸ ، ۱۲۷۵ و ۱۲۷۶ ده اللي شريستفا
نشر اولندي .
| ۸۰۲ - ۸۴۸ ، ۸۵۹ - ۸۹۶ ، ۸۹۷ - ۹۴۶
۹۴۷ - ۹۹۶

جناب ملوكانه اقتضاي مراسم ايتقاسندن بولنشر
اولفله برنسخه سنه يازليق استيان ذواتك جريده
خانه يه خبر و برملري . (نومرو ۷۷۹ ، ۲۷
جماذى الاخر ۱۲۷۲) .
نوط — ترجمان احوال ، الخوانسار دن
بخت ايدر كن مراة الاحوالك بعضي لايقسر
نشر ياتندن دولاي حكومتجه تعطيل ايدلديكني
قيد اندر .

رأة الحال

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2610

۱۰۰
۱۰۰
۱۰۰
۱۰۰

بوز سزلك غزته جيلكمز

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2610

برنجی قسم (دوام)

۳. کتابلر و سالنامه

محرری : مصطفی نرباد

تورکیده ایلك مطبعه . مطبعه مقننه کی معلوماتن . محمد سعید (یاشا) . ابراهیم
منقره . استانبول مطبعه سی . فتواسی ، فرمای . هررفائی ، ادراپی . ایلك
از . متعاب کتابلر . ابراهیم منقره نك تولومی . مقبدری . فرانس سفارنده کی
طبعه . اورنجی سلیم واسکراره کی مطبعه . ۱۲۴۷ سنه قدار . مطبعه لک نهدری .
طبعه مقننه کی قرارلر نظاملر . ۱۲۴۷ ده ۱۲۷۷ به قدار باصیلیمه کتابلر .
الناسه . ۱۲۷۷ به قدار .

کین نیرخدن دوام -

اشتیقات منع و منجاسرلری اعدام ایله تهید
اولمشدر .

یاسف بن عوریو طرفدن طبع ایلمش بر
عبرانی تاریخی «۱۴۹۰ استانبول» تاریخی حاویدر
دیگر اثرلرده ۱۴۹۲ ایله ۱۵۹۸ آراسنده
باصیلمشدر .

۱۵۴۶ ده مختلف لسانلره باصیلمش بر
تورات واردر . ۱۶ نجی عصرده کنفالونیالی
برپایاس ، روم باطریقک معاویله ، بر مطبعه
آچق ایستهدی ، فقط بو تشنه جزویتلر مانع
اولمشدر .

۱۶۹۸ ده ارنیلر تورکیه بر مطبعه
ماکنه سی ادخال ایلك ایسته دیلر ، فقط ماکنه
سلطانک امریله یکجیریلر طرفندن تخریب ایلمشدر .
ایشته ، تورکیه ده مطبعه دن بحث ایلك
ایسته یلرک جمله سی بو ماخذی خلاصه ویا توسیع
ایدلر .

کتابلره سالنامه دن بحث ایتمه دن اول ، قویمغانه
نکینه قدار مملکتزده کی مطبعه حیاتک اوفاق
بر تاریخچه سی بایق ایجاب ایدیور . بو خصوصک
اشلی باشه بر موضوع تشکیل ایده جک اولان
چوق دقتل و مشکل تدقیقلره محتاج نقطه لرینی
تک ایده رک شیمدی به قدار بومسئله به دائر
طرف یرلرده کوره بیلیکم نقطه لری فید ایله
کفا ایده جکم .

مملکتزده ابراهیم منقره نك ظهورینه
قدار کین مطبعه فعالیتلرندن بحث ایدن ذوات
برمن دیدونک آنسیقلوبه دی ده بولان مقاله سنک
تورکیه و شرقه عائد اولان قسمی عیناً تکرار
ایدلر ، بومعلومات ده شویله اجمال ایده بیلیر :
۱۵ نجی عصرده استانبوله ، یهودیلر
طرفندن طبع اولمش ، برقاچ کتاب انشار
ایتمشدر . ۲ نجی بایزید طرفندن اصدار ، اوغلی
سلیم طرفندن ده تأکید اولان بر فرمانله بوقبیل

صرف تورکجه اثر طبی ایچون بر مطبعه
تأسیسی تشبثی اوچنجی احمد زماننده در .
فی الواقع بو زماندن اول طبع اصولدن خبردار
بولنیوردق . نته کیم پچوی ، تاریخک برنجی
جلنده کتاب طبعندن شو صورتله بحث
ایدیور :

... مؤلف بر کتاب تألیف ایدر بر قایق فاضل نامه
جاهله امضا ایتدی بر ائندن باصمه جی به ورر وواعنقادی
تقداریتک فروختنه ایسه اول مقدارین اجرت
قیله ایله باصدیرر . باصمه جی دخی مآذون اولناه
صکره بلکه زیاده رغبت بولور دیو طمع ایله
اجرتنده ثقلت ایتر و هر شهرک و هر دیارک
رغبت ایده جکارینه اعتقادی نیجه ایسه اول جابه
کیدن تجاره اول قدرین فروخت ایدر اول سبب
ایله کیدو زحمتک و علومه رغبتک اجرت ونومنی
ناغما مایله کندوبه واصل اولور . بوئی تألیفه
و علومه رغبت ایچون دنون وسیع ایستدر . و
بر باصمه جی دخی ائرین دصمه سیاسه مستحق
ولور و امضا ایسن جهلا ایچنده کذب و مبالغه
و اعتقادلرینه مقایر بر نسه کورسه امضا ایتر
و امصایی اولما یئتی بها ایتر ورغبت بولمادیلر
بولری سوبله دکن سوکره « ومن تحقیق خط
باصمه کفار » بر لوجه سیله طبع اصولی حکمه
ایدیور :

« و کفارک باصمه خط ایله کتابت ایجادلری
غریب صنعتدر و الحق اوزک ایجاددر ولادت
عیسی علیه السلام سنه ۱۵۵۰ تاریخنده مایاس
نام شمرده ایوان کوشهرک نامنده بر حکیم ایجاد
ایتدیکنی یازمشار اول زماندن بو تاریخه کاتجه
ایکیوز بیل اولمشدر کفارک جمیع کتبی باصمه
خط ایله در اکرچه ابتدا بو کتاب باصدیراق
صراد اولنه بازلق قدر حرفین یولو یرینه
وضع ایتمکده و دیزمکده صعوبت وارد صکره
دیلسه فرضاً بیک کتابی قتی زمان قیلنده باصدیرمق

اولور بیک جلدک بر جلد قدر زحمتی اولماز . [۱]
پچوی ، بو سطرلری ۱۰۵۰ [۱۶۴۰]
تاریخلرنده یازیوردی ؛ بوندن سکان بش طفسان
سنه سوکره در که مطبعه تأسیسی تشبثلری ظهور
ایتدی .

یکرمی سکنر محمد چای باز سه سفارتله کیدرکن ،
صدارت مکتوبی خلتاسندن اولان . اوغلی سعید
افتدی بی دهه دیوان افندیسی صفیله کو توردی . ۱۱۳۲
[۱۷۱۹] ده یاپلان بو یازس سفارتی حکمه
ایدن سفارتنامه ده مطبعه دن بخت ایسن بر سطر
یوقدر . حال بو که محمد چای کیزوب کوردیکی بر ایلی ،
قورولری ، ورسای حوضرینی . مارلرده کی
صورتی بختی تصویر ایش . فقط « سر سیمون »
« خاطرات » نده بر سنده مطبعه بی ده زبورت ایتدیکنی
و آلات و ادواتی دقله کوزدن کیدرکنی یزمه سنه
زحمت . بوندن هیچ بخت ایتمیشدر .
مطبعه تک کوزده وعی سنده کتابت

[۱] یهوی تاریخی . ۱۰۸۰ . ص ۱۰۶ - ۱۰۷
ایرالییا کوفیق تک یوراده کی باصمه کتابت
ایچون ایله ایتدیکی بر ملاحظه شو یوزی یازار :
« تریبیرک یهوی مرحوم لانتیمن Sui Generis
تعییری [نوی شخصته منحصراً] عبارته سنه و حلیه حق
وترجمه ایده جک مدرکک لاسا . و کرب لانتیمن تک عبارته
و امص بر صاحب معارف اولدیقی حاده طبعاتی تعریف ایدرکن
(طبع) کلمسی و (طباعت) لفظی خاطر کتیر میهرک
(باصمه) ایله یاد ایلشددر . اهل کتدیسن (طبع) لفظک
ایجاد هیئت امر اولایله جکی مدرکک اولقله برابر بویله
برکله ایله زمانی خلفنه افهام مرام شکل اوله جفی ایچون
(باصمه) تعیر نام باصنی اختیار ایلشددر .
مجموعه ابوالشیا . جزؤ ۴۰ ، ص . ۱۳۶۵ . صفر ۳۰۲
مما فیہ متعاقباً بوکله فرمان وقتواده و دیگر یازیلرکده
اکثر ایستنده باصمه اوله رق قوللایلمشدر .
نوط . — افضل الدین بک تاریخی عثمانی انجمنی مجموعه سنه
یذنبی سنه ، جزؤ ۴۰ ، ص : ۲۴۲ - ۲۴۹ ده ۹۹۶ ذی الحجه سنه
(۱۵۸۸) ورینلن بر فرمان نشر ایتمشدر که بوراده : « ولایت
فرنگستاندن تجارت ایچون بعض عتاع و عربی و فارسی
و تورکی باصمه بعض معتبر کتابلر و رساله لر کتوروب
ممالک محروسه کندی حالرنده بیع و شرا ایدر تراکن ... »
سطرلری موجوددر .

دقتی جلب ایتدیکی محققدر، چونکه سعید افندی استانبوله دوندیکی آتدن اعتباراً بواشی تورکیه دهده تطبیق ایتکی ذهننه قورمش وضعیتده در. کندینه آرقاداش بولمق ایچون بو خصوصده کی فکرنی برقاچ کیشی به آپجور، بولردن « فنون ریاضیه دن بهره دار بومقوله صنایعه دقت فکر و خیالی پدیدار اولان » درکادعالی متفرقه لرندن ابراهیم آغابی موافق بولیور، ترجمان ابراهیم آغا - مائیک خلاصه سی اشاعیده عیناً نقل ایدمجه، فرمانده مندرج - بر رساله حاضر لیور، سعید افندی واسطه سیله صدراعظم داماد ابراهیم پاشایه و اورادنده اوچنجی احمده تقدیم ایدیلیور .

اوچنجی احمد، بوزساله بی [۱۱]، شیخ الاسلام عبدالله افندی به حواله ایدمجه، بو خصوص ایچون هیچ شبره سر داها اولمجه حاضر لائش اولدیغندن، اوده بوزساله به چوق ایمانکار و مروجکار . تقریب قبلی بر در کنار یازدی . کندیسندن برده فتوا ایدیلیور . بوفتوای ده وردی . بوفتوایه استناد ایدمجه [۱۱۲۹] ذی القعدة اوسطی - ۱۷۲۷ حریران | تاریخی بر فرمان ترتیب و متشکرینه ویریلدی .

بوفتوایله مساعدیه بی ناطق فرمانه احتیاج محققدی . چونکه اوصیرالرده، فرمانده حاللردن و اعماللردن شکایت ایدمکجه برابر . کتاب استنساخی ایله کچین بوزلرجه کیشی واردی . نه کم . بعضی تاریخلرک چوق حرارت و ممنونیتله قبول ایدلدیکی قید ایتدیکی بو تثبیت حقنده، ابراهیم متفرقه تک دوستی دوصوسور یازدینی بر مکتوبده شونلری قید ایدیور :

« بومملکتده طریق علمیه رجالی نفوذ صاحبی

[۱] چاپی زاده عاصم افندی، تاریخنده بوتاسیاتدن بحث ایدرکن (ایکنجی طبع، ص ۴۷۰-۴۷۳) رساله تک اسمی « تسبیل الطباعه »، جودت پاشاده تاریخنده برنجی جلدنده بزده کی مطبعه دن بحث ایدرکن « وسبیل الطباعه » اوله رق ذکر ایدیور .

اولدیغندن بویکی اختراعه بر در لوجوا زورمه دیلر . مطبعه تک مسلمانلر آره سنده استعمال اولنماسنی صدراعظمه تکرار تکرار عرض ایتدیور و لزومندن فضله کتابلرک میدان تداوله وضعی ایله عمومی اسایشه و دینی معاملاتنه چوق زیان دوقونه جفنی ذکر ایتدیور . [۲]

علمایی تقیماً بر آزده اولرک تشویقیله اصناف صیرلانغه باشلادی، و بو عین هر مملکتده بویله اولمشدی، مختلف مملکتلرده . مطبعه تک تاریخنه باقیله جتی اولورسه بزده کتک داها آز مشکلاته قورولدینی میدانه چیقار . بزدهده فی الواقع بوتون ماکنه به عائد تاسیسات مملکته کیررکن آشاعی یوقاری عینی صیرباتی بی موجب اولمشدر . شرکت خیریه باشلارکن قایمقچیلر . تراموا یکت ایلمک زمانلری سوروجیلرله آرایه جیلر، شمبدور بایلدینی و قیلر کروانجیلرده خطاط و استسخیردن فضله و ناشقه برشی یا پنادیلر .

علمایی فتوایله و حقنده شرعی مسال اولمایان، فتوا آختیان کتابلر باصینمجه جتی شرطیله تسکین ایدیلیور . خلق ده بریکیلرک رضاسنی کورنجه باطردی بی کسدیلر .

بوراده غریب برمشله داها وار : مطبعه بعضی برلرده بابالرک تشویق و حمایه سی ایله بالخاصه دینی کتابلر وجوده کتیرمک غایه سیله آپجیلرکن، بزده کی دین اداملری بالعکس بونی منع ایدیور . لردی . خصوصی تدقیقه عنایه نقطه لرندن بری ده بودر .

مطبعه تاسیسی، هر زمان و هر مملکتده بوبوک فدا کارلرلر ایستین بر تشکیلاتدی . حکومتک - طبیعی اوزمان حکومتی شخصلرلنده تمثیل ایدن صدراعظم و یا پادشاهک - نه معاونت ایتدیکی حقنده صریح بر معلوماً مز یوق . یالکز بر قاچ برده

[۲] دوقتور قارجون کتاریخ عثمانی ایجمنی مجموعه سنهک برنجی جلدنده کی « ابراهیم متفرقه مقاله سندن » صحیفه ۱۷۸-۱۸۵ .

داماد ابراهيم پاشانك پاره وريديكي قيسدي
گوردم .

سميد افندي ايڙه ابراهيم متفرقه ايشه قوربو-
لدليلر، ويانه دن دستگاه وديگر باصق نوازي جلب
ايدلي . حرفار بهئي ، حقدده برجوق روايتلر
دونن قاريشيق برمشله در . ابوالضيا توفيق بك
بو حرفلرڪ ، بر خطاطه يازديريلوب استانبولده
قوبومجي قلمكارلرندن « زنيق » اسمنده برارمني به
حك ايتديرتيلديكيني يازار [۱] . « لورق » ده
استانبولده كسيلوب دو كولهديكديكيني ، فيرمن
ديدوايسه قاييلرينك لايددن، مينسكي ده بارسدن
جلب ايدليديكيني يازارلر [۲] .

بو حرفلر برچشيددي بويلهجه حرف وادوات
ايشي حل ايديلنجه سلطان سليمده (چهارشنبه
جوارنده شمدادا محله سنده) [۳] ابراهيم مفر-
قنهك قوناغنده ايشه باشلاندي .

بو حاضر قلمرايبي سنه قدارسوردي ، بومدت

[۱] محرر ، ص . ۷۱

ابوالضيا توفيق بلك مطبوعات و مطبعة تاريخي
ايننده اهميتي موقعي شبيهه مر او نقله و بوتاريخ ايچون
براقديفي مازمه بللي باشلي ماخذلر دن بريخي تشكيل ايتكده
برابر ، بومعلوماتك چوق زياده تدقيق وبالخاصه توثيقه
عتاج اولديغينه ده سويله ملك ايجاب ايدر . ميرامسي كلكه
بوراده ايكي دالمه سسي ذكر ايدده حكيم : كورولديكي كس
يزده مطبوعه كشارينه ۱۱۳۹ ده مساعده و يرلديكي و ايلك اثر ۱۱۴۱ ده
چيرديفي حالده رتون نتمرياننده ، سالنامه لرنده اولسون ،
مجموعه سنده اولسون ، بوتاريخي ۱۱۳۵ ديه ذكر ايدر .
بالخاصه محررده يارديفي اوفاني برتاريخجه ده مطبوعه نك (محمود
اول دورنده كاتب چليي مرحومه حواله اولتورق، مشاراليهك
كشدي اناردين تقويم اتوارخ، و تفتة الكبار و جغرافيدان
جهاننام) يردوزي نشر ايدلنكده اولديغيني سويلر كه
بوده كي قاحش خطا آشكاردر . چونكه كاتب چليي ۱۰۶۷
[۱۶۵۶] ده ارلشدر .

[۲] ميستا كيدس افندي نك « حكومت عثمانيه طرفندن
ايلك تاسيس اولنان مطبوعه و بونلك نشر ياي » مقاله سسي ،
تاريخ عثمانى ايجمى مجموعه سسي ، جلد ۱ ، ص . ۳۲۲ - ۳۲۸ .

[۳] پارا نقره ايننده كي معلومات محمد ضيا بلك ۱۳۳۹
مايسنده نشر اولنان « خلق مكتبلري مجموعه سسي » نهكي
مقاله سندن .

ظرفنده ايكي بووك جلد اوله رقي وان قولي [۴]
ميدانه چيقاريلدي . ۳۲ × ۲۲ ابعادند ايدى .
ابراهيم متفرقه كتابلري - برجلدي مستننا اوله رقي -
اوج بويدده در ، بووك بوي ۳۲ × ۲۲ ، اورنه
بوي ۲۲ × ۱۷ ، كوچوك بوي ۱۹ × ۱۳
ابعادنده در .

وان قولي بشريوز نسخه باصلمش و بريخي
جلدك باشنه (موجبجه عمل اولنه) جمله سسي حك
ايدلش اولديني حالده فرمان صورتى ، جواز
شرعى فتوا سسي ، سابق ولاحق روم ايلي و آناتولى
قاضيعر كيرلي كي ذانلردن آلتنه عربجه تقيرضلر
علاوه اولمشدر . ۳۵ غروش فيثات قونولش كه ،
جودت پاشا بومقدارك كشدي زمانك ايكي اوج
بيك غروشنه معادل اولديغيني يازار .

تصحيحنه سابق استانبول قاضي سسي اسحق ،
سابق سلائيك قاضي سسي صاحب وقام پاشا
مولويخانه سسي شبيخي موسي افندي بوز اراده ايله مأمور
ايدلشدردي . بناء عليه ضيا بلك ذكر ايتديك
مقاله سنده تصحيح همتي بالخاصه موسي دده بيه جل
ايتسي بر بارچه فضله طريقت غيرتيدر .

وان قولي نك اوزونجه سورن تصحيحاتي ائناسنده
مطبوعه نك بوش دورماماسي ايچون كاتب چليي نك
(تحفة الكبار في اسفار البحار) كتابي حاضر لامقله
مشغول اولدى . بو اثر ايچون بش قطعه ده شكلي
وخريله حاضر لاندى . هجماً كوچوك فقط قيمت
اعتباريله بووك اولديغيني ذكر ايتديكي بو كتابي ده
شيخ الاسلام روم ايلي و آناتولى قاضيعر لرندن
آلديغيني تقيرضلرله ، وان قولندن بش آي سوكره
بيك نسخه اوله رقي نشر ايتدي [۵] .

ميستا كيدس افندي بوقا ريده ذكر ايتديكم
مقاله سنده ۲۶ مارت ۱۷۲۹ تاريخيه راهب

[۴] وان قولي ، بريخي جلد ۶۶۶ ص . ، ايكنجى
جلد ۷۵۵ ص . ، رجب شرمه سسي ۱۱۴۱ (۱۷۲۹) ايتلردي
[۵] تحفة الكبار في اسفار البحار ۷۵ جفت صحيفه (۱۵۰ ص) ،
ذى القعدة شرمه سسي ۱۱۴۱ (بو اثر ، ۱۳۲۹ مايسنده بخره
مطبوعه سنده ۱۶۶ صحيفه اولارق ايكنجى دفعه نيم اولمشدر .

میخاییل فورمون طرفندن یازلمش بر مکتوب قید ایدیور، راهب بومکتوبنده مطبعه بی زیارت ایدرهك چوق آغیر و مشکلات ایچنده دوام ایتدیکنی کورمش، بونی یازیور. بوتله سببه مؤسسه جہاتی و خصوصیلہ بوناردن سعیدافندیك منکوبیتی ایش. مطبعه نك باش سرتجی و حکا انجی تورکجه بی سویلیه بیلدک اقتدارنده اولان سفیل برپولونیالی موسوی ایش.

حالیوکه راهبک مکتوبنک کوستردیکی تاریخ وان قولی نك تاملانیدی صیرالره تصادف ایدر. ۱۱۴۲ سنه سنده بربرینی تعقیباً درت

کتاب نشر ایلدی :

سیاحین و رها بین عیسویهدن بر ذاتک لاتینجه یازدیغی افغان تاریخی ترجمه ایدرهك مساعده آلتی ایچون ابراهیم پاشایه تقدیم ایتدی: « سلطام

» دوللو وسعادتلو حضرتتری صاغ اولسون خاکبای دولتریه حقیرانه عریس اولان ترجمه تاریخ سیاح در بیان ظهور اغوانیان و انهدام بناء دوات شاهان نام عجاله نك فن بسمه ایله توقیری وایادی ناسه وصولی رأی زرین اصف نظیرلرنده مناسب کوریلور ایسه بسمه سی باینده اذن شریفلرین متضمن امر شریف عنایت بیورلمق باینده امر فرمان دولتلو سلطام حضرتلرینکدر بنده ابراهیم « داماد ابراهیم پاشا بونک طبعی موافق کورهك برحکم ویردی :

« ترجمه مذ کوره نك نفع عام و سبب تیقظه اولی الافهام اولغله انشار منافیع چون بسمه خطوطیلہ » تکثرینه اذن ورخصت ویرلمکله ممانعت اولمیه دیو حکم

بو کتابی بیک ایکی یوز نسخه اوله رق باصدی: [۱]. بوندن سوکره آمریقادن بحث ایدن حدیث

[۱] تاریخ سیاح در ظهور اغوانیان و سبب انهدام بناء دولت شاهان صفویان، ۹۷ جفت صحیفه (۱۹۴ ص.) اورته بوی سفر غره سی ۱۱۴۲، (۱۲۷۷ اده جریده خانه مطبعه سنده ۱۷۴ صحیفه لقی برافغان تاریخی طبع اولمشدر.)

نو [۲] کتابی طقوز دانه رسم و شکله بش یوز نسخه اوله رق طبع ایتدیلو. بوسنه نك سوکارنده نظمی زاده مرتضی نك ابن عربتاهدن ترجمه ایتدیکنی تیمور تاریخیله [۳]، سبیل نك یکی واسکی مصردن باحث کتابی [۴] بشر یوز نسخه باصیلدی .

۱۱۴۳ سنه سی ایلك زمانلرنده ینه نظمی زاده مرتضی نك « کاشن خلفا » تألیفی [۵] بش یوز نسخه اوله رق طبع ایلدی .

کاشن خلفا نك نشرینی تعقیب ایدن آیده - ربیع الاولده - باطرونا اختلالی ظهور ایتدی.

ای ویافنا بوتون اوچنجی احمد دورینک مؤسسائی محو ویا سکتیه اوغراتان بو اختلالک مطبعه یه قارشی آلدیغی وضعیت حقنده بزی تئویر ایدیه بیله جک بر قید موجود اولدیغنه تصادف ایدمه دم . یالکیز چوق بیوک بر شی پانامش اولمالیلرکه برسنه سوکره تکرار نشر یاتنه دوام ایتمکله باشلادی.

یالکیز بوسنه لر آره سنده « برغرامترک » نشر اولندی [۶] بونک ایچون لازم اولان حرفلرک یارسدن کادیکنی شوندن آکایورز . ۱۶نجی لوتی نك سرای ناظری فرانسز سفیری دوویلتوووه کوندردیکی بر مکتوبده ایسته نیلن فرانسزجه حرفاتک قرالدن طلب ایدیله جکی، فقط یونطولورینک

[۲] تاریخ الهندالغری المسمی بحدیث نو، ۹۱ جفت صحیفه (۱۸۲ ص.) اورته بوی، رمضان ۱۱۴۲ .

[۳] تاریخ تیمور کورکان، ۱۲۹ جفت صحیفه (۲۵۸ ص.) اورته بوی ذی القعدة غره سی ۱۱۴۲ (بو اثر تاریخ تیمورلنک اسمیله ۱۲۷۷ اده جریده خانه مطبعه سنده ۴۴۳ ص. اوله رق ایکنجی دفعه نشر ایلمشدر .)

[۴] تاریخ مصرالجدید، ۱۳ ص. تاریخ مصرالقدیم ۱۰۲ ص. ۱۱۴۲

[۵] کاشن خلفا، ۲۶۰ ص. بویوک بوی. صفر ۱۱۴۳

[۶] بو « غرامترک » حقنده میستا کیدس افندیك یوقارده سویله دیکم مقاله سنک ایکنجی قسمن تشکیل ایدن و تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه سنک ایکنجی جلدینک ۴۵۱-۵۵۸ نجی صحیفه لرندکی یازیسنده تفصیلات موجوددر . مذکور مقاله ده کتابک موزده بر نسخه سنک بولندیغی ذکر ایدر، فقط بردرلو کورمهک نصیب اولمادی .

توافقاً ايچون تورنگه موتهرك ارمسالني طلب
ايدبور . ۲۸ حري ران ۱۷۳۰ ده يازيله يفته
نظراً بو كتاب بو تاريخدن (يعني ۱۱۴۳ دن)
صوكره طبع ايدلش اولماسي محتمدر .

دوقور قاراجون ، بو كتابك مؤلفي اوله رق ،
فرانسز سفارتي باش كآبي دولاريه يني ، ميستا .
كيدس اتندي ده استرازبورغلي هولدرمان اسمني
ذكر ايدلر .

فرانسزجه حرفلر كده استانبولده حاضر لاندني
حفظده برروايت موجود ايسه ده وثوق شبيه ايدر .

•••

باطرون احواده سني تعقيب ايدن فعاليتنه ابراهيم
منفرقه ، بادشاهه تقديم ايتديكي . اوفاق بررساله
ايله باشلادي . اصول الحكم في نظام الامم اسميله
بورساله يني كوچوك بويله باصدي [۱۱] . بوندن
صوكره عني قطعه ده اوله رق وجوده كتيرديكي
فيوضات مفاصيصيه ايله مشغول اولدي [۱۲] .

بو مطبعه ايشندن ابراهيم منفرقه نكه قازاندني .
باصيلان كتابلر كده قدار ساتيلدني مشله سي چوق
صراق و يرنجي برشيدر . بو خصوصه مع التأسف بر
معلومانز يوق . يالسكر دوقور قاراجون بحث
ايتديكم مقاله سنده ، ابراهيم منفرقه طرفندن دوستي
دو صوسوره يازلش بر مکتوبده مطبعه قازانچينك
آز اولوب باصمه كتابلر كده ساتيله ديفندن شكايت
ايتديكني يازيبور . ابراهيم منفرقه ، بو ايشله
مشغول اولدني حالده يته راقوچينك ترجماني صفتيله
آلدني تخصيصاتي كسيلمه مشدي . اونك ايچون

[۱] اصول الحكم في نظام الامم ، ۵۰ ص . كوچوك
بوي . شعبان ۱۱۴۴ بو اثر بارون زهويچكي طرفندن
فرانسزجه يه ترجمه اولتمدر .

• اسلامك معلوميتنه نظامسزلق سائق اولدني معلوم
اولمله اصول الحكم فن نظام الامم اسنده برساله تاليفي
سلطان محمود مرعويه عرض اولندهده

جودت تاريخي ، يكي طبع ، ۷ ص ، ۲۹۵
[۲] فيوضات مفاصيصيه ، كوچوك بويله ۲۳ جفت
صيفه (۴۶ ص .) رمضان ۱۱۴۴ .

كيمي مطبعه بوزندن دككدي بوندن دولاييدر كه
بو ايشده نيات ايديبوردی .

۱۱۴۵ سنه سي بر كتاب طبع ايدلدي .
شيخ الاسلام داماد زاده احمد اتندي جغرافيا
طاند بر اترك طبعي ايچون ابراهيم منفرقه يني تشويق
ايديبوردی . اوده كتاب چالي نك « جهاننامه سني
بو خصوصه موافق كوره رك انتخاب ايتدي .
شكالرني قريملی احمد ايله غاطله لي مفرد يجه حك
ايتبردی . كنددي ده بعض شرطلر وحاشيه لره
علاوه لرده بولنه رق سنه باشنده ميدانه چيقاردی [۳]
بوسنه رجبنده ، ۱۱۳۹ تاريخي فرمان تجديد
ايدلدي .

بو اوردن صوكره ، يته كتاب چالي نك
« تقويم التواريخ » اثرينه باشلاندی [۴] . بو اثر ،
ابراهيم منفرقه كتابلرنيك ايمادندن ، مستقنا
اوله رق فرقي ايدی . عرضي كوچوك بويره قدار ،
قطط طولی ديكر لرندن ييش سياتيم بو بوكدي
(۲۷ × ۱۷) .

۱۱۴۷ ده نعيما تاريخي ايكي جلد اوله رق ،
بو بوك بويله ، نشر ايتدی [۵] . نعيما نك ايكنجی
جلدينه اووقته قدار نشر ايتديكي كتابلره عدد
طبعلرني علاوه ايتدی . بوراده ايكي دانه سي
ايكيشر جلد اولق اوزره ، اون ايكي كتابدن
۸۲۰۰ نسخه طبع ايدلش اولدني سوبليور .
۱۱۵۳ سنه سي صوكرينه قدار مطبعه
فعاليتده دككدر . بونك سبي ۱۱۴۷ سنه سني
متعاقب اوستريا ايله واقع اولان محاربه يه ، ابراهيم
منفرقه نك طوب عربيه جيلري كآبي اوله رق اشترك
ايتيه سيدر .

۱۱۵۳ صوكلرنده (۱۷۴۹ ابتدا لرنده)

[۳] جهاننا ، ۶۶۸ ص . بو بوك بوي ، ۱۰ محرم ۱۱۵۵
[۴] تقويم التواريخ ، ۳۳۷ ص . محرم ۱۱۴۶
[۵] نعيما ، يرنجي جلد ۷۰۴ ص . محرم ، ايكنجی جلد
۷۱۱ ص . جاذي اول ۱۱۴۷ . (نعيما تاريخي ايكنجی دفعه)
اوله رق ، ۴۴۳ ، ۴۵۰ ، ۴۳۵ ، ۴۵۹ ، ۴۳۹ ، ۴۲۹ صيفه
آلتي جلدده ۱۳۸۰ ربيع اولنده مطبعه عامدهده باسلسدر .

اوپ بويوك جلدده راشد تاريخي و برجده اوله رق
چلي زاده عام تاريخي شهر ايتدي . [۱]
راشد تاريخده « ناسخك سريخ ايله بازمق
معنادي اولان سرنامه صددك اول واخرينه شكل
نهالده برز شكوفه رسمه ايتديكي كي برنجي جلدده
سنه باشلري و ديكر لرلنده مصرع ، بيت و احمد اسملري
حك ايدلمش برز قديمه شكلنده استعمال ايدلمشدر .
بو كتابلري پيتر پيتر مزبوسنه لي عمر افنديك
« احوال غزوات در ديار بوسنه » اثريني ميدانه
چيقاردی [۲] . بوني تعقيباً ايكي بويوك جلدده
فرهنگ شعوري بي طبع ايتدي [۳] .

مصرعوم سلطان محمود خان نعمده الله تعالى بالرحمة
والعقران زماننده استرحام ايلديكي كرده بالاده
مسطور شروط قديمه سيلاه كارخانه مذبورده بي
اشتراكاً اعمال ايلكز ايچون امر شريف و بر .
لدوكن بلديروب جالوس هايون ميمت مقروم واقع
اولقندن ناشي امر مذ كورك تجديديني رجا ايلد .
يكلز اجلدن خلافة فرمان يوغيه وجه مشروح
اوزره عمل اولتق باندده فرمان عاليشام صادر
اولشدر الخ

ايشته بودورده ابراهيم متفرقه نك خليفه سي
قاضي ابراهيم و شريكي طرفندن طبع ايدلمش بر
كتاب كورده بيلهم . بو كتابده وان قولي نك ايكنجي
طبعي ايتدي [۲] . بر آز اول بعض نقطه لريني
ذكر ايتديكم فرمانده بو وان قولندن اقتباس
ايشدم [۳] .

تاريخ كتابلري سلطان مصطفى زمانك
[۱۱۷۱ - ۱۱۸۷ - ۱۲۵۷ - ۱۱۷۴] شوغل
سفره سندن ناشي فن جليلك متروك قالدغي
يزارلر .

برنجي عبدالحميد زمانك صوكلرينه دوغرو ،
مطبعه بي صاحبلرينك ورثه سندن فرانسه سفارتك
آلغه تسيب ايتسي بر قايچ كيشينك دفتني جلب
ايتدي . بلكلجي راشد افندي ايله وقعه نويس
واصف افندير بو مطبعه بي ورثه دن حكومه آلمق
تشرنده بولونديلر . فقط موفق اولاماديلر ، نهايت
ايكميسي مشتركاً صاون آلديلر ، بعض شرطلرله
اوقافه باغلاديلر . اكر بولر كندى آزالرندن
شركت تشكيل ايدهرك ميري به ثقات و برمه مك
ايچون بوني آلامش اولسه لردي ، بويوك بر
امپراطورلك ياريم عصرلق ابي كوتو يكانه

يواثر ، ابراهيم متفرقه نك صوك ايشيدر .
چونكه ابراهيم متفرقه ۱۱۵۷ ده اولدي . تركه سنك
صائيا ميان بر چوق كنابلر تشكيل ايتديكي
دو صوسور يازيورك بويله اوله جن شيه سزدر .
اون ايكي سنه مطبعه عاطل قالدی . چايشدير مق
ايچون واقع تشبيلر آنجق اون ايكنجي سنه ده
فعاله چيقدي . ۱۱۶۸ ربيع الاولده و يرلمش
بر فرمان ۱۱۳۹ ده ابراهيم متفرقه به و يرين
۱۱۴۵ رجبده تجديد اولنان فرمان ايله فتوان
بخت ايتدكن صوكرده شوسطرلري احتوال ايديلور .
... مصرقوم ابراهيم فوت اولدقه خدمت
مذ كوره مفضل قالمق نظام قديمسيلاه كارخانه
مصرقومه بي مشتركاً اعمال و فن طباعتي اجرا واحيا
شرطيله تعيينات مقرر سيلاه سزكه مومي اليه ماسز
[۴] على الاشتراك سزه عنايت واحسان اولتق
اوزره يوز آتمش سنه سنده خداوندكار سابق

[۱] راشد ، ۵۵۴ ، ۳۸۸ ، ۱۳۸ صحيفه لق اوج
بويوك جلد . چلي زاده عام تاريخي ، ۳۱۶ ص . ذي الحججه
غره سي ۱۱۵۳ . (كرك راشد كركه چلي زاده تاريخلري
۵۳۲ ، ۵۹۴ ، ۳۹۰ ، ۴۹۰ ، ۴۵۴ ، ۶۲۵ صحيفه و آنتي جلدده
۴۲۸۲ عمرنده عامده ايكنجي دفعه اوله رق طبع ايدلمشدر)
[۲] احوال غزوات در ديار بوسنه ، ۱۱۲۴ ص . محرم
۱۱۵۴ ، (بو اثر ايكنجي دفعه سليمان افندي مطبعه ننده
تاريخ بوسنه در زمان حكيم زاده على باشاه اسيله ۹۴ ص .
۱۲۹۳ رجبده باصيلمشدر .)
[۳] فرهنگ شعوري لسان العجم ، ايكي بويوك جلد س .
۹۸۰ و ۹۰۲ شعبان ۱۱۵۵
[۴] روم ايلي قضاندن مولانا ابراهيم و آناتولي
قضاندن مولانا احمد

(۵) وان قولي ، ايكنجي طبع ، ايكي بويوك جلد
۷۴۴ ص . شعبان ۱۱۶۹ ، ۸۶۰ ص . ربيع الاخر ۱۱۷۰
(۶) بوآراق (۱۱۸۵ - ۱۷۷۰) استانبولده قاسم
مطبعه سنك آچيلديغي ابوالشيا توفيق بك يزار .

مؤسسه‌سی المدنی جیفه‌ش اوله جیفه‌سی فی ارفع
 و مطبعه‌نک حرفلری چوق آشینمش ، اسکی عمله
 سندن بر قاج عملانده آتقیق موجوددی . واصف
 بوتلر ایچون « بعض مقوش ذاتلر موجود ایسه ده
 انلر کده بوکا و قوفلری نا معلوم ایدی » دیبور .
 راشد مطبعه اداره‌سی ، حاصلاته شربک
 اولق اوزره ، واصف افندی به ترک ایش ،
 فقط اوده کرک با اراده تصحیحه مأمور ایدلش
 اولان کاتبوی اسماعیل افندی ایله بیهوده مجادله
 و مناقشه لر چیقارمش اولماسندن ، کرکسه ذمته
 بر خیلی باره کیرمش اولدیفندن نظارتدن عزال
 ایدلندر [۱] .

مطبعه بودورده کی فعالیتنه ساسی و شاکر
 و صبحی نك بر جلد تاریخی طبع ایله باشلاز [۲] .
 حرفلر اسکی ابعاد اسکیلرک بو یوک قلمه سیدی .

بونک آرقه سنندن عزلی تاریخی [۳] باسیله ی .
 کرک جودت پاشا و کرکه اونی مأخذ ایدین
 ذوات مطبعه نك بوزمانکی نشریاتندن بحث ایدرلر کی
 بو دورده اجنبی دیلدردن ترجمه ایدلش بعضی
 عسکری کتابلرک طبع ایدلدیکنی ذکر ایدرلرک
 اک باشه « اصول معارف فی ترتیب اردو » بی قید
 ایدرلر . فی الواقع اوصیرالرده بو نامده بر جلدی
 متن دیکری شکلردن مرکب ایکی جلد اوله رق
 بر کتاب طبع ایدلدی [۴] فقط بو کتاب
 استانبوله کی فرانسز سفارتی قوناغنده کی مطبعه ده
 طبع اولمشدر . نه کیم حروفاتی ده دیکر مطبعه .
 نك کندن بوس بوتون باشقه ایدی . ۱۲۰۱

(۱۷۸۷) ده فرانسز سفارتنده بوبله بر مطبعه نك
 (۱) جودت تاریخی ، یکی طبع ، ج ۳ ، ص ۱۲۱

(۲) ساسی و شاکر و صبحی تاریخی ۲۳۸ چفت صحیفه
 (۳) عزلی تاریخی ، ۲۸۸ چفت صحیفه (۵۷۶ ص) ۱۱۹۹
 (۴) اصول المعارف فی ترتیب الورد ، برنجی جلد متن
 ۴۳ ص ، ایچنجی جلد شکلار ۱۲۰۱ فرانسه دولتی ایچیلکنده
 قوناغنده کاتب دارالطباعه ده .

وجودینه بو اثر بر دیلدر . فقط بونسن اول
 طبع ایشدیکی بو بو تاریخندن سوکرده نهلر باسدین
 حقیقه تحقیقانده بولنه مادم .

مع مافیة اثرک کندیسی و سفارتجه طبع
 مسئله لری ، بودور تاریخی تدقیق ایدنلر و ایدنه جکر
 ایچون خصوصی بر علاقه جلب ایدنه جک ماهیتده در
 قسطنطنین ایسلانتی طرفندن تورکجه به نقل
 اولنان « محاصره و محارسة قلاع » کتابی [۵]
 و اوندن سوکرده اعراب الکافی و بر جلدی
 متن دیکری شکلرله ایضاحی اولق اوزره ایکی
 جلدده فن لغ و فن حرب [۶] ۱۲۰۸ ده باسیلدی .
 بو دورک کتابلری آره سننده قوانین الملاحه
 اصول المعارف فی سفائن دوننا واردر .

بونک معارف مطبعه بی بوس بوتون باشقه بر شکاده
 کورسیورز . او بونجی سلیم مهندسخانه خیره خانه بی
 تأسیس ایشدیکی زمان بوراده برده مطبعه آچاماسنی
 ایستور . مهندسخانه مدرسلردن عبدالرحمن [۷]
 افندی بوایشه مأمور ایدیلور . بو ذات الهه انقاضی
 موجود مطبعه بی تدقیق ایدرلرک « بالجله اقلام و ادوات
 قدیمه بی کهنه و فرسوده » ایشه یاراماز بر حالده
 بولیور که بوبله اولاجنی شبهه سزدی . زمانک مشهور
 خطاطلردن دلی عثمانه یازیسنی یازدیریلهرقی عرب
 اوغلنه حک ایشدیریلن حرفلر وجوده کتیرلدی .
 بو مطبعه نك ایلك فعالیت آراسنده محمود رائف
 افندی نك [۸] یازمش اولدینی فرانسزجه

[۵] محاصره و محارسة قلاع ، ص ۱۵۰ ارجب ۱۲۰۶
 [۶] برنجی جلد متن ۸۰ ص . ایکنجی جلد شکلار
 و ایضاحی ص ۴۸ . جاذی الاول ۱۲۰۸
 [۷] بوفات کندی اسمی (عبدالرحمن) دیبه قید
 ایشدیکی حالده جودت پاشا (عبدالرحیم) افندی دیبه ذکر
 ایدر .
 [۸] محمود رائف افندی نك حیاتی و اثرلری حقیقه
 محترم احسان بکک ۱۶ نومرولو « حیات » مجموعه سننده مفصل
 بر مقاله سی واردر .

[۹] جودت تاریخی ، یکی طبع ، ج ۳ ، ص ۱۲۱
 [۱۰] ساسی و شاکر و صبحی تاریخی ۲۳۸ چفت صحیفه
 (۱۱) جودت تاریخی ، ۲۸۸ چفت صحیفه (۵۷۶ ص) ۱۱۹۹
 (۱۲) اصول المعارف فی ترتیب الورد ، برنجی جلد متن
 ۴۳ ص ، ایچنجی جلد شکلار ۱۲۰۱ فرانسه دولتی ایچیلکنده
 قوناغنده کاتب دارالطباعه ده .

Tableaux des Nouveaux Reglement de l'Empire Ottoman

pire Ottoman [۱] ينه بوسنه نيچاره بر نخفه و هي باصيلدي . متعاقب سنه مترجم عاصك ترجمه ايتديكي برهان قالمع طبع ايدلدي [۲] . حرفلر يكي ، تصحيحته بالذات مترجمي باقش ، كناري جدوللي ، ايچنده يازمه كتابلرده اولدني كمي قيميزي سطرلر واردى .

مطبعه وارداتك كفايتسزلكنى كورهن عبدالرحمن افندي يادشاهدن معاونت ايستهدى ، ايراد جديد هايون خزينه سندن تخصيصات و برلدى . بونكله برابر مطبعهك بوش دورماماسى ده تا كيد اولديقتدن شيخ الاسلام اسعد افنديك « لهجة اللغات » اثرينه باشلاندى . [۳] بوتاملا نيجه اوچنچى دفعه اوله رق « وان قولى » نك ترتيبه قرار و برلدى . برنجى جلد مهندسخانه ده باصلدى . بوندن سوكره اسكدارده سليم نامه تاسيس ايديلن يكي محاده كي ، مؤسس لر اراسنده مطبعه همچون ده بر بنا پايامشدى ، اوزايه نقل ايدلدى و وان قولى نك ايكنجى جلدى « دارالطباعة الجديدة المعمورة فى مدينة اسكدار » ده طبع ايدلدى [۴] . ۱۲۱۸ ده يكرى درت خريطه دن مركب اوله رق جديد اطلس ترجمه سى ، ۱۲۱۹ ده ده محمود رائف افنديك « مجالة الجغرافيا » سى ايله يكي جلد واصف تاريخى [۵] باصيلدى .

[۱] ص ۶۰ ، يكرى رسم ، عمر ۱۲۱۳ (حزينان ۱۷۹۸) .
[۲] كتاب تبیان معارف در ترجمه برهان قاطع ، ص ۸۶۳ ، ۳۲ ربيع الاول ۱۲۱۴ . (بواثر ۱۲۵۱ ربيع الاول غره سنده ۶۴۲ صحيفه اوله رق ايكنجى دفعه بولاقده طبع ايدلشدر) .
[۳] لهجة اللغات ، ص ۸۵۱ ، ۲۹ عمر ۱۲۱۰ .
[۴] وان قولى ، اوچنچى طبع ، برنجى جلد ۶۵۰ ص . ربيع الاخر ۱۲۱۷ ، ايكنجى جلد ۷۶۴ ص . شعبان ۱۲۱۸ .
[۵] محاسن الآثار و حقايق الاخبار ، ايكى جلد ، ۳۲۷ و ۳۱۵ ص . شعبان ۱۲۱۹ .
» واصلهك بر اثرى بولاق مطبعه سنده ۱۲۴۶ ده ۱۹۰۳۱۰ صحيفه لى ايكى جلدده تكرار طبع ايدلشدر .

۱۲۲۲ ربيع الاولده (۱۸۰۷ مایسنده) كي تبليغى حادئسى و اوفى تعقيب ايدن داخل و قسه لر آراسنده مطبعهك نه طالر كچيرديكنه دائر معلوماغز چوق ناقصدر .

ايكنجى عمود ، عاصك ترجمه سنى پتيروب تقديم ايتديكي قاموسك طبعنى اراده ايددرك ، محاسب اول عبدالرحيم محب افندي نى بوايشه مأمور ايديبور . محب افندي مطبعه نى بك پریشان ، افلام وادوائى فرسوده ، عمله و خدمه نى ده پراكنده بولهرق يونلرى طوليبور . اسكى قاييلردن يكي حرفلر دو كوله يكي كمي ، يسارى مرحومك يازيلردن ده ايجه تعليق حرفلر وجوده كتيريلهرك يونلرى ده مهندسيان اوخانس حك ايتدى .

۱۸۱۶ (۱۲۳۲) ده اسكدارده كي مطبعه نى زيارت ايدن فيرمن ديدو منتظم بولديغنى و دروننده درت ماكنه ايشلر برونشعيره كورديكنى سويلر [۶] قاموس طبعنه باشلاندى [۷] . ايكي سنه دن فضا سوره ن بومساعى اثناسنده حفيد افنديك غلطاقى [۸] ده باصيلدى . جودت پاشا ، تاريخنده ۱۲۳۲ سنه سى وقوعاتى قيد ايدركن شائى زاده نك اثرلردن بحث ايديبور .

شائى زاده « معيارالطبا » اسميله حاضر لايوب حضوره تقديم ايتديكي اثرينك دشمنلورى طرفندن پادشاهه كوستريله ديكنى فرق ايدنجه « صرا آالا . بدان فى تشریح اعضا الانسان » اثرينى باشقه بر

[۶] ميستانا كيدس افنديك مقاله سندن .
[۷] ترجمه القاموس ، برنجى ۹۴۳ ص . ذى الحجه ۱۲۳۰ ، ايكنجى ۹۳۹ ذى الحجه ۱۲۳۱ ، اوچنچى ۹۲۳ ص . عمر ۱۲۳۳ ده طبع ايدلديكي كمي ايكنجى دفعه عينى صحيفه ده اوج جلد اوله رق رجب ۱۳۰۵ ده مطبعه عثمانيه ده باصيلشدر .
نوط — مترجم عاصم بو اثرينك طبعندن ايكى سنه سوكر ۱۲۳۵ ابتدالزنده وفات ايشدر . عينى زمانده وقعه نويس بولتيوردى ، يرينه شائى زاده وقعه نويس اولشدر .
[۸] الدرر مستخبات المنثوره فى اصلاح الغلطات المشهوره ، ص ۵۳۴ ، جمانى الاول ۱۲۳۱

بني بهر د قالد يغندن ود كرو فكري منصب و آنچه اولوب
 خدمت مذ كورده ناهل اولديغندن كتاب مذ كورك
 انشاي طبع و تمشيانده مقدم شريف بخش صدور اولار
 اراده خيرا فاده شاهانه به امثالاً عباره سنك تصحيحه
 هر تقد رسي جزيل ايلدم ايسه ده قلت اجرتنه طبع
 استخدام ايلديكي اسكدار يكي جامي قيو
 تصحيحات فقيره رعماً عناد جاهيلته يته كرك
 حروفات املا سني تحريف و كرك بتون كله
 تقيب و تصحيح ايتكمن فارغ اولمدي .
 شاني زاده بوتون بونلردن ياسه دوشه رله
 جراحي اجزاي قلدن باحث و ايكنجى جلدى تشكيل
 ايده جك رساله لري يازمقدن واز كچديكني سويلر

واسطه ايله پادشاهه تقديم ايديبور ، بو اثرنده
 اولكي كتابندن ده بحث ايتديكي ايچون ايكي سنك ده
 بردن طبعنه اراده صادر اولبور ، چونكه (مؤلفات
 جديده حضورها يونه عرض ايله اراده سي استحصال
 اولمديقه) نشر ايديله مرادي .

كتاب ترتيبه باشلاندي ايسه ده بوسفر اولكي
 مشكلاتك برقات داهل بو بوكني مطبعه دن كورهن
 شاني زاده ، تاريخنده بو كائيد بعض فقره لرذ كر
 ايتديكي كي عبدالرحيم محب افندي بي ده شويله
 تصوير ايدر :
 « موي اليه كيسه فقير كي هنر و معارفدن

بوز سنلك غزته بيلگن

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE, 2610

شمري : مصطفی نیراد

- کین لسخه دن دوام -

فره و دکز پوسته لرینک حرکت و قنلرینی قید
ایدزکن اوزمانکی کنیش عثمانی وطنک پوسته
تشکیلاتی شویلهجه خلاصه ایدیور :

« درسعادت پوسته خانه عامره سنندن
روم ایلی به هر بازار ایرتسی اقتشای ابکی تاتار چیقا.
ریلوب بری صاغ قولدن ادرنه یه و دیکری صول
قولدن سلاتیک و بانیه به کیدر و بازار کونی عودت
ایدز ادرنه دن هر چهارشنبه کونی صاغ قولدن
قلاصه و اورته قولدن و دینه وصول قولدن فلیبه یه
وقومالوده و مناسرت طرفینه اویچ تاتار چیقاریلوب
حمال مند کوردن ادرنه یه پرشنبه کونتری واصل
اولورلر درسعادت پوسته خانه عامره سنندن
آناطولی به هر چهارشنبه اقتشای بش تاتار چیقاریلوب
بری صاغ قولدن ازمیره و بری یته صاغ قولدن
علائیه یه و بری اورته قولدن شام شریفه و بری
دخی اورته قولدن قیصریه یه و دیکری صول
قولدن دیار بکره کیدر و صالی کونی عودت ایدزلر.
بولندن ماعدا « هر چهارشنبه کونی بلفراد
بولندن ویانه یه کیدوب جمعه کونی درسعادت واصل
اولان و قره دن کان یارس و لوندزه خورجیلرینی
دخی کتورن « آووستریا قره پوسته سی و هراون
بش کونده بر کره بازار ایرتسی کونی قلاص بولندن
پترسبورغه کیدوب جمعه کونی عودت ایدن روسیه
قره پوسته سی واردی .

پوسته لردن صوگرا روم ایلی ، آنالولی
و آفریقا ده کی 34 ایانک 142 لوا و 1600
فضانک اسملرینی حاوی جدول علاوه اولمشدر .
1267 (1851) سنه سی ایچون نشر

پوسته نامه اولدجه رغبت کوردی . بونی
آکلانان بر حالده او وقته قاندار فیاتی اوزمان
ایچون آلتی غروش کی مهم بر باره ایکن 1266 ده
فیاتی « زیاده روح بولدی ایچون » بش غروشه
ایندیریلشدر و پوسته نقلیه سی اولهرق « ممالک
شاهانه نك هر طرفه یکریمی یاره اجرت « آلمغه
دوام اولمشدر . پوسته نك تفویضنده (ایام مخصوصه
و مشهوره) سرلوحه سیله بر سستون آچیلهرق
بوزایه عربی تاریخچه مصادف اولان بعض مشهور
تاریخ و قعله لری قید ایدمشدر . بونی (وکان
و مأمورین) سرلوحه سی آئینده مجلس خاص .
مجلس والای احکام عدلیه ، مجلس معارف عمومیه ،
دارشورای عسکری ، مجلس طوبخانه عامره ،
مجلس تحریه ، مجلس مالیه ، مجلس زراعت ،
مجلس معادن ، مجلس ضبطیه اعضالری ، مابین
مسئولری ، مناصب دیوانیه رجالی ، آمدی خانقاسی ،
ضابطان اقلام اسملری تعقیب ایشدر . استانبول
و طبرنده بولنان شامیه منسوبلرینک اسم ،
مأموریت و رتبه لری قید ایدمش ، ایالت ولوالرک
ضبطیه و مالیه مأمورلری ، آبرینجه قیو کسخدالری ،
سفیر و تمثیلرلرک اسملری ذکر ایدمشدر [۱]
(سیفیه) نامی آئینده اردو مجلسلرنده بولنان
اعضالرو قوماندانلر ؛ اجنبی سفیرلر و قونسوللر
اولکی ترتیب اوزرینه یازیلشدر .

[۱] پوسته لوندزهده بروک ایلیچی محمدپاشا ، یارس
و بروکسل « بروکسل » ده اورته ایلیچی رتبه اولدن
قالیماکی بک ، ویانهده اورته ایلیچی رتبه اولدن موزوروس
بش بولنیورلردی . بولردن باشقه طهران ، آتمه و برده
براینده مصلحتگذارلرمن واردی .

اولنان سالنامه به هجرتدن مقدم و هجرتدن مؤخر
تقسیماتیه امن مشهور وقعه لرك حدوت تاریخی،
و کلا و مأمورین خانه و ساحلخانه لرینه لاجل الزباره
کیدیله جک کوندوز و کیجه لرك اسامیسی، متداول
مسکوکات قیمتلری حقدده بر جدول [1] علاوه
اولنشد.

1268 (1852) سنه سی سالنامه سنده
[2] دیکر سنهلردن فضله اولهرق «در سعادتده
و حمالک محروسه نك بعض طرفلرنده طبع اولنان
غزته لرك» دفتر ایله دیوان دعاوی و مجلس لرك
اجتماع کونلری موجوددر.

استانبولده ایکیسی تورکجه، بریسی تورکجه
و فرانسوزجه (بو، غزته اولیوب «وقایع طبیه»
اسملی بر مجموعه در)، اویسی فرانسوزجه (بوزلردن
بری مونیتور عثمانی درکله اسماً موجود ایدی)،
برر دانه سی روسجه، ارمنیجه، بولغارجه، برر
دانه سی ده روسجه و ارمنیجه سرقرله تورکجه اولهرق
[1] غزته نشر اولنوردی - از میرده نشر اولنان

[1] بر نایزلیون ویا نوئی آلتوی 42 20 غروش بر
فراق 2,30 غروش.

[2] قوله کسیرنمده موجود بوسته سالنامه سی استانبول
لده کی یانغینلری کونل کونسه قید ایدهن مراقی بر ذاتک
مترکواتندن ایغش. طموز آی ایچنده کوچوکلی بویوکلی
اولن اوزره استانبولده 51 یانغین اولمش.
کانون ثانی (1852) ده: بحم اوغلی میدانی، وفا
میدانی، خالیجیلر کوشکی - شباط: فبا طاش، بونغازلی،
قانع شایجه سی، خصی: ساییسه - مارت: بویوک دره،
سلیمانیه، لالا، مرخولده، آن یازلی، سایییه، بویوک
بشکطاش یانغین، آقسرای، خسکوی، سلطان محمد
نوسان: جاندادی فبو، اسکدار، باغچه نبوس، نازید،
جهال اوغلی، ایوب: فبا طاش - مارس: بک اوغلی،
سیلیری قیو، شهزاده باشی، کوچوک مدطلق باشا -
حزیران: کوموش سووی، سالله طسوق، چهارشنبه -
تموز: سلطان سلیم، سلطان محمد، آقسرای، قاسم باشا،
تکرار قاسم باشا، فله قار سنده کی بویوک یانغین، اودون
قاپوسینده کی بویوک یانغین - بونغازلی ایچی، خامسکوی،
اسکدار (بر سوک ایکی بویوک و اوچ کوچوک یانغین 29 -
30 تموز، ایکی کون ایچنده واقع اولنشد). - اگستوس:
بویوک سلطان احمد یانغینی، بویوک صهاییه یانغین، بونغاز
ایچی، بک اوغلی یانغینلری (بویانغینلرده 3 و 4 اگستوس
کونلرنده اولنشد)، آرزو قاپوسی، بک اوغلی، شهر
امینی - ایلول: کاغذخانه کوی، بکر ایکی، بشکطاش -

بش غزته نك ایکیسی روسجه، دیکر اویسی بودیجه،
فرانسوزجه و ارمنیجه ایدی. مصرده تورکجه،
عربیجه و فرانسوزجه برر غزته چیقاردی. دیکر لرلردن
8 دانه سی صربستانده، 4 دانه سی ده افلاق
و بقدانده - که جمماً 31 غزته در - نشر اولنوردی.
1269 سالنامه سنده بعض وقوعات تحریری

ایچون بر قاپ بوش صحیفه بر اقلمش، 1270
سنه سی نسخه سنده ده هجرتک ایلك سنه سنندن او
تاریخه قادر سنه لرك اونر اونر میلادی مقابللری
حاوی بر جدول، عثمانی پادشاهلرینک ولادت،
جلوس، وفات سنهلرله عمرلری و سلطنت
زمانلری و عدوللری کوسترین دیکر بر جدول علاوه
اولنشد. استانبولده یکی آچیلماغه باشلامش اولان
مکتبلرک اسملری و خاصکویده کی طبیه شاهانه ده
خسته لره تجاناً باقاجق. رچته و بره جک، چبچک
آشیمسی یا به جق و کبه لری معاینه ایده جک دو قنور
و قبه لرك کونلری یازیلنشد.

1271 (1855) نسخه سنده اجنبی
سفارتلر ارکانک اسمنی بازار کن (اسامی اجنبیه نك
اوقتمسنده زحمت چکیله بکنه مبی) انجمن دانشک
- انجمن دانش 1267 ده تأسیس اولنشدی -
قرار لاشد بر دینی اشارتلردن بعضلری قولاننشد.
بو اشارتلر بالخاصه «وه لرك قرآنی ایچون حرفک
آلته و یا اوستنه 7، 8 رقلری قونقندی، اویجک
واویجک اوستنه 7، اویجک ککنه 8، صورمنده کی
واوک آلته 7. اورمقده کنه (ووروق) 8
قونیوردی.

1272 سالنامه سنده، ارانکی نسخه لرده
اونر اونر کوسترین میلادی و عمری مقابللر منتظماً
و برر سنه اولهرق اراهه ایلمش، بوندن باشقه
ولادت، جلوس و یاشاریله اورویا حکم بارلری
یازیلنشد.

1273 نسخه سنده اجنبی اسملرینک یته
اولانکی اشارتلرله یازلمنه دوام ایده کی قضا

اسماریک او فونوشلر نده بعض اشقباهلری دفع
ایچون ده یازی اشاره لری قول اولمشدر، اسمکلیینه
علاوه اوله زرق بیل ایصرمق کبی قاین کسره لر ایچون
اله یازسی ایکی ، فارسی کدر ایچون ایکی قول ،
صافر کافر ایچون (*) نقطه استعمال اولمشدر .

بینه بوسنه سالنامه سنده آوروباده کی حکومت
ودونلرک مساحه سطحه لری ، نفوسلری ،
واردات و مصرفلری ، قوه عسکریه و بحریه لری
حفظده معلومات مندر جدر .

ملکتمزک 1247 دن 1277 به قدر غزته .

کتاب و موقوت نشریات اوله زرق موجودی خلاصه
بونلردن عبارتدر دینیه بیلیر . بونلرک اتسار
واتشار دائره لری ، نفوذ لری حفظده هیچ قضیه
مبالغه لی بر تخمینه قایلماقلا برابر غریبه دوغری
اولان تایلرک ایلمک دورده سی بونلرک تجربه ایتمه
یکنی سوبله بیلیرز . بویوک ترجمه دوری بونلردن
صو کرا آچیلدی . بوقته قدار بعض شی . عسکری
وجغرافیائی لرلی ترجمه اولمقله اکتفا اولوبوردی .
ترجمه دهده بویوک اثره باشلانادی . مترجم
کوچولک غزته فقره لری . سیاسی معانه خلاصه لرله
حاضر ق دوری کچیر بیلوردی . بالخاصه اوزمانه
قدار اسلام مدنی فکر یاتی افاده و ترجمه ایچون
حاضر لانتش اولان انسانک یکی مدنیت مفهوم لرینه
ترجمان اولایامسی ایچون بویله بر حاضر ق
دوره سی کچیر مسی الزمدی .

یوقریده بحث ابتدیکه فنوا ایله خط صورتی
وانقوانک ایلمک طبعک برنجی جلدندن عینا قنباس
ایدی بوزم :

صورت فتوای شریفه :

بسمه صنعتنده مهارت ادعا ایندن زید لغت
ومنطق و حکمت و هیأت و بونلرک امتالی علوم
آیه ده تالیف اولنان کتابلرک حروف و کلماتک
صورتلری بررقابه نقش ایلوب اوراق اوزرینه
بسمه ایله اول کتابلرک داللرینی تحصیل ایدرم

دینیه زیدک برووجهله محل کتایته مباشرته شرعاً
رخصت وارمیدر بیان بیوریلده .

الجواب الله اعلم

بسمه صنعتنده مهارتی اولان کسینه بر مصحح
کتابک حروف و کلماتی بررقابه صحیحاً نقش ایلوب
اوراقه بسمه ا زمان قبلده بلا مشقه نسخ کثیره
حاصله اولوب کثرت کتب و رخسین بها ایله نلکه
باعث اولور بویله قاسه عظیمه سی مثل اولمقله
اول کسینه به مساعدده اولوب بر قاج عالم کسینلر
سورنی نقش اوله جق کتای تصحیح ایچون
تعیین بیوریلور ایسه غایت مستحسنه اولان اموردن
اولور .

کتبه عبداله افانیر عفی عنه

صورت خط قلمایورده
صورت امر شریفه
سرمه پیله عمل اولد

قوه لاماحد و الاعیان ، کتوی سدر اعظمی
حافظه سید و در کده معالیه منفرقه لرندن ارمیه
زیدتدهم توفیق رفیع عیوبه واصل اولوبق معوم
اولاکه چون روابطه دوام قیام قوانین دین و دولت
وضوابط قوام نظام ملک و مات و ضبط و ربط
تاریخ و اخبار و حفظ و حراست معارف و آثار
ثبت و تحریر کتب و صحایف رفیه و تحریر دواوین
وظایف ایله میسر و اشاعه انواع علوم و طهارت
آثار فنون تکمیل کتب ایله مندر ایلوکی مسلم
و مندر اولمقله طبع شمس دین محمدی و ظهور تابشیر
سبح ملت احمدی صلی له تعالی علیه و سلم دن برو
علماء دین مبین و فضلاء محققین کثره الله تعالی
الی یوم الدین ضبط و حمایت ایات قرآنیه و حفظ
و سیانت احادیث نبویه و سائر معارف یقینه
ایچون تدوین صحایف و تنظیم کتب علوم و معارف
ایلوب و کذلک لغات عربیه و فارسی به معارف
ایله و حکمییه و سائر فنون جزائییه و فواید کلمه
ضبط و افاده و تعلم و استفاده سی دشنی کتب تحریر
و تدوین و تنظیم ایله حصول پذیر اولمقله نیل اجور

جريدہ جوارث

روزانہ نومبر و فی جا ۲۹ ۳۰

سہ ۱۲۷۷

بازار

عالم ممالک پنجابی کوئی تاریخ قبلہ از ضرورت سن لائن جو دہ کورہ

(مشرقی)

سہ مذکورہ و اولی طولی اردوی ہما جو کئی مر کزی الخ...
اولی اولی بقدر و اولی مشرقی ہما جو کئی مر کزی الخ...
تاس و ارکان سازہ از ضرورت سن لائن جو دہ کورہ...
مر کز لائنہ منہ اولی اولی بقدر و اولی مشرقی ہما جو کئی مر کزی الخ...

(جاری ہے)

بکرمی رسدہ سر کر اہم تصنف با شہر کن

کافی کتب عبارتیں عیان و بر جلد کتاب یازلی
ز حقیقہ بضمہ فتنہ بیچہ بیک جلد کتب صحیحہ
حصولہ کلا جکی نمایان اولوب قلیل المشقہ و اکثر
المفہمہ بر صنعت مرغوبہ اولدنی مفہومی حاوی
بر رسالہ بلیفہ تألیف و انشا و منافع کثیرہ سن
تعمید و احصا و فن مذکورہ سزک ہمارہ کتیز
اونقلہ لوازم و مصارف اشرا کا کوروب تدارک
ایقنکزا ایلہ ایام سعادت افترا ندہ بو صنعت شریہ تک
ورای حفاذن منصہ ظہور در جلوہ کر اولیہ
عائہ اهل اسلامک الی یوم الیام استجاب دعوات
خیرہ لربہ باعث و تلفی چون فتنہ و تفسیر حدیث
شریف و کلام کتابلرندن ماعدا لغات و تواریخ
و طب و فون حکمیہ و ہیئت و اکا تابع جغرافیا
و ممالک و مسالک کتابلری با صلحق با بندہ اذن
و رخصت یاد شاہانہ فی التماس ایلکزا ایلہ رسالہ
مذکورہ اعلم العالما المتبحرین افضل الفضلائی
المتورعین بخر زحار علوم شتی و تبوع انہار مسائل

دنیویہ و اخرویہ و احراز سعادت ابدیہ ایچون تألیف
کتب علمیہ و تدوین صحف جزئیہ دن دخی خالی اولوب
لکن سرور ایام و اختلافات ادوار و اعوام ایلہ جتکیز
فتنہ انکیز و ہلا کوی بی تیز خرو جازندہ و ممالک امدلہ
فجرت فرنج استیلا سندہ و سائر و فم اولان حروب
وقال و حربہ اشارندہ اکثر مصنفات مرصہ ضیاع
و تلف اولقلہ ایوم ممالک اسلامیہ دہ موس و جوهری
ولان العرب و وان قوی و کتب تواریخ و نسخ
علوم آلیہ دن جلد و حجمی کبیر اولان نسخ لازمہ
نادر و زمرہ کتاب و مستحقینک دخی قصور ہمت
و رجا و ترندن ناشی یازمفہ رغبت ایقوب و یازد
قرلی نسخ دخی خبط و خطادن خلی اولامفلا
ندرت کتب و سفامت نسخ طابہ علوم و رغبت
معارف و فنونک عسرت و متقلربنہ باعث بادی
اولوب و اعمال صنایعہ دن بضمہ صنعتی و حوہ
دانایرہ سکہ حسنہ در و روی صحیفہ تکین بین طلبی
کی بر نوع کتابندن ہمارت و فن بضمہ دہ حصولہ

وفنوی و لایس اباس و روح و تقوی حالا شیخ الاسلام
 و حقی الانام مولانا عبد الله ادام الله تعالی فضائله به ارسال
 و بسمه صنعتنده مهارت ادعا ایمن زیدانت و منطق
 و حکمت و هیئت و بونلک امثالی علوم آیه ده
 تألیف اولان کتابلرک حروف و کلماتک صورتلری
 برر قابله نقش ایروب اوزراق اوزرینه باصفله
 اول کتابلرک مثلری تحصیل ایدرین دیسه زیدک
 بو وجهله عمل کتایته مباشرتیه شرعاً رخصت و ازمیدر
 دیواستفتا اولدوقده بسمه صنعتنده مهارتی اولان کمنه
 بر مصحح کتابک حروف و کلماتی بر قابله صحیحاً
 نقش ایروب اوزراقه بصصفله زمان قیلده بلا مشقه تاریخ
 کثیره حاصله اولوب کثرت کتبر خبص سالیله تمککه
 باعث اولور بو وجهله فائده عظیمه بی مشتمل اولما
 اول کمنه یه مساعدده اولنوب بر قایح عالم کمنه لر
 صورتی نقش اوله جق کتایی تصحیح ایچون تمین
 بیوریلور ایسه عایت مستحسنه اولان امور دن
 اولور دیو فنا ایلدوکدن ماعدله ظهور سانه ده
 قلم حکمتلو ای ایله هده مجلیه بل دروهوی بخر
 مستفرد فی سائکله مفرد دروض زخاری نبات و بحر و لکنه
 غذب فرات قاض و نهر فنیجس نه عیون الاتری
 صری بان یکنون مسقط لایواء براغه القبول و موقعا
 لأنواع تقاریض القبول فله در منشیه حبت بین و
 مابین و احسن بیان و هل جزاء الاحسان الا الا
 حسان کلمات دری الامعانیله تقریض ایتمکله مولانا ی

مشار الیوم فوای شریفه لری موجبنجه مساعد
 هابونم ارزانی قلوب و صورتی نقش اوله جق لری
 و منطق و حکمت و هیئت و بونلک امثالی علم
 آیه ده تألیف اولان کتابلردن صورتی نقش
 اوله جق کتایی تصحیح ایچون علماء محققین و فضلا
 مدققیندن علوم شرعیه و فنون آیه ده مهارت
 کامله لری اولان اقضی قضاة المسلمین سابقا استانبول
 قضیسی مولانا اسحق و سابقا سلازیک قضیسی مولانا
 صاحب و سابقا غاطله قضیسی مولانا اسعد و زیدن
 فضائلهم و مشایخ کرامدن قدوة العلماء المحققین
 قاسم پاشا مولوی خانه سی شیخی مولانا موسی زید
 علمه مأمور و تعیین اولتشاردر .

ایندی ذکر اولنان کتب لغت و منطق
 و هیئت و بونلک امثالی علوم آیه ده تألیف اولان
 کتابلردن صورتی نقش اوله جق کتایی مولانا ی
 بوی ایله تصحیح ایتمیردکن سوکره و
 مشروح و زرد صنعت صرقومه بی معیت ایله عمل و اجر
 بو وجهله کتب مذکور دن تکثیرینه جدا و
 ایلیوب ولکن صنعت صرقومه ایله حصوله کلدن
 کتب صحیحه اولق اوزره زیاده اهتمام خبط و خط
 بولتقدن بغایت اتقا ایلیه سز شویله بله سز علامت
 شریفه اعتماد قلم سز .

تحریرا فی اوسط ذی القعدة منتهی و تمین
 و مائه و الف بقام المحروسة قسطنطنیه

برنجی قسملک صرکی

دوره
خبره
بونه
تورک

آگستوس ۳۲۵ تاریخنامه ۲۶ نومبر ۹۲۷ تاریخچه قدر رفعت و سبیلان غزله و جمهوره لک اسماری :

اسم	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
اقدام	تورکجه	احمد جودت بك	محمد نوری بك	۱۷ آگستوس ۳۲۵
اشرف	تورکجه	بها توفیق	حسین نظمی	۱۹ نومبر ۳۲۵
A-T العدل	تورکجه و عربجه	محمد صفا	محمد صفا	۲ آگستوس ۳۲۵
A ال کلمه الحره	عربجه	ابراهيم سليم نجار	ابراهيم سليم نجار افندی	۸
FT ایشجیلر غزله سی	تورکجه، فرانسیزجه	عمود طاهر	لیغور قسطنطنیدی	۱۹
E-R (T) آوادا بر	ارمنیجه و ارمنی الحروف درومی الحروف تورک المعباره	صموئیل هارونیونیان	دوقور ژوزف غزین	۲۰
R افهمیرس دون کیرپون	روسیه	حریقلاماندربو	مادام هارقیلاماندربو	۱۵
R امبروس	روسیه	ماقریدی	ماقریدی افندی	
Y ال تغرافو	اسپانیولجه	اسحق	اسحق	۱۹
Y ال بورلون	موسویجه	ماموال کل میترای	میترای	۱۵
E اورا کیر	ارمنیجه	قارتیک نوغلا جیان	قارتیک نوغلا جیان افندی	۱۳
R آنطوبیغوس فاحید بروموس	روسیه	لئوانیدا صولیدی	حوسوبیایس افندی	۲۰
ET آزاد امارد	ارمنیجه برقیسی تورکجه	زارتاریان روپن	زارتاریان روپن	۲۴
آی طوغدقی	تورکجه	محمد توری	محمد نوری افندی	۲۴
Y ال تیمه مو	موسویجه	ایساق خایم قارمو	ایساق خایم قارمو افندی	۲۶
F استانبول	فرانسیزجه	مانوق	موسیو زه نس وایوف	۲۷
FT اخوت	تورکجه و فرانسیزجه	محمد اسعد	محمد اسعد افندی	۳۱
FT سادغازدت فیاسیه ر	تورکجه و فرانسیزجه	کر قور قانقه بان	مستر آلفرد دیشو	
Y پیرن	اسپانیولجه	قارمونا	قارمونا افندی	۲ ایلول
RT انجیر	تورکجه روسیه	دیمترای قره ساقا	دیمترای قره ساقا	۵
E آروولک آما	ارمنیجه	قراکین بویاجیان	قره کین بویاجیان	۶
F اوریان	فرانسیزجه	هوهرغ افندی	محمد رفیق بك	۷ ایلول
آمد	تورکجه	محمد شکری افندی	محمد شکری افندی	۱۲
RUS استامبولکی به لوراسی	روسیه	احمد جواد بك	احمد جواد بك	۱۳
R انیککی فونی	روسیه	یوردانا کخره ابیدی افندی	یوواناکی افندی	۹
R اکایسیاسینکی آیدنا		روم پطرییاخانه سی	خرستوبایا یووانو افندی	۱۳
ET آراوود	تورکجه ارمنیجه	میساق سوربان افندی	میساق سوربان	۲۲
E آزطاق	ارمنیجه	علکسان میساقیان	میساقیان شاورش	۲۹ آگستوس
تجماد عناصر	تورکجه	سلیمان سری بك	سلیمان سری بك	۸ تشرین اول
R افیمی زوی	روسیه	اسناناکی افندی	دیتستون چاکلی افندی	۱

اسم	لسان	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخ
اصناف	تورکجه	محمد توفیق افندی	محمد توفیق افندی	۲۴ تشرین اول ۳۲۵
آلره لاماغو	Y اسپانیولجه	الیاس قوهن افندی	الیاس قوهن	۱۳ » »
الفتاح	A عربجه	عبدالوهاب عبدالصمدک	محمد ابو صبری	۲ تشرین ثانی
اشترک • FRT	تورکجه فرانسهجه روسجه	حسین حلمی افندی	حسین حلمی	۱۹ » »
افکار ملت	تورکجه	یوسف نسیا الدین افندی	محمد ایوب	۲۱ » »
ایوقراط	R روسجه	مؤسیدیس افندی	مؤسیدیس	۲۶ » »
استلاف	تورکجه	تئودوس افندی	احمد صمیم بک	۱ کانون اول
المدرسه	»	احمد نورالدین افندی	احمد نورالدین افندی	۹ » »
آرناوود • قادی	Am آرناوودجه	درویش همیا بک	درویش همیا بک	۱۵ » »
آرناوود •	FT تورکجه فرانسهجه	درویش همیا بک	»	» »
انتقاد	Am آرناوودجه	عبدالرزاق افندی	حسین فرید بک	۱۶ » »
السلام	AT تورکجه عربجه	علی غالب بک	علی غالب	۱۵ کانون اول ۳۲۵
الغراسیوزو	Y موسویجه	یوسف صلیبی افندی	اسیم یاقو افندی	۱۹ کانون اول ۳۲۵
اکرامه علی ناره هیز دئول غزتمی	تورکجه	یوسف صدیق بک	یوسف صدیق بک	» » »
آرقداش	»	محمد فائق بک	محمد فائق	۲۴ » »
ال یورلوتوتو	Y موسویجه	صاموئیل افندی	صاموئیل کمال میترانی	۲۶ » »
المسامرات	AT تورکجه عربجه	عمود ذکی بک	عمود ذکی بک	۳ کانون ثانی ۳۲۵
آنه آموسه	R روسجه	افکنندیرس قانولفاس افندی	افکنندیرس قانولفاس افندی	۱۹ کانون اول ۳۲۵
العرب	A عربجه	محمد عبیدالله بک	محمد عبیدالله بک	۲۱ » »
انراشد	A	ابراهیم سلیم تینار افندی	ابراهیم سلیم تینار افندی	۲۴ » »
اوج آیلر	تورکجه	صادق وجدانی افندی	صادق وجدانی	۱۴ شباط
آنیئوس آغون	R روسجه	پاولاکی افندی	پاولاکی قونیادی	۲۰ » »
اسیر ماتوس تلغرافوس	R روسجه	یراسیمو افندی	یانقو چاچو پولوس	» » »
ادب	تورکجه	لئون لطفی افندی	محمد حق بک	» » »
امور بیون	FRT تورکجه فرانسهجه روسجه	میلیادی افندی	میلیادی افندی	۴ مارت ۳۲۶
ارمیس	»	»	»	» » »
ایدیسیس	»	»	»	» » »
آقانی	R روسجه	آناطاس بقا لورس افندی	دینتری واپاریدیس افندی	۷ » »
آستراپی	R	خاریوتنه نیس یوانیدیس	خاریوتنه نیس یوانیدیس	۱۴ » »
آغون	RT تورکجه روسجه	استاروس اناغتوسیتدی	استاوروی اناغتوسیتدی	» » »
اوتیبوس	R روسجه	یراسیموس افندی	یراسیموس افندی	۱۷ » »
اسفهره	R	امیل لامیدی افندی	استریدو یازیراوس افندی	۲۱ » »
آذراسیزان	فرانسهجه	موسیوک ستارستون	دیقران خاندانیان	۲۲ » »
الحضاره	A عربجه	محمد شا کر بک	عبدالحمید زهرای	۲۴ » »
ته تووال دوریان	F فرانسهجه	موسیوتنه شیل یوقیه	نولیو بدرالی	۱۵ نیسان
ارغایس	R روسجه	نیقولا لازانی افندی	دیوستن دانیلدیس	۲۱ » »
الجهاد	تورکجه	عبدالله جودت بک	عبدالله جودت بک	۲۹ » »

اسم	لسانی	صاحب اختیار	مدیر مسئول	علم و خبر فارسی
R آبول	رومجه	آبول نوروس خردیدیس	آبول نوروس خردیدیس	۱۰ مایس ۲۲۶
امت	تورکجه	سهلدی بک	سهلدی بک	۲۲۶
R اوموسبونداوس	رومجه	اومروس اولیدیس	اومروس اولیدیس	۱۱ مایس ۲۲۶
E آبان	ارمنجه	زارقاریان	زارقاریان	۲۶ نیسان
R آسپیس	رومجه	آسپیس	آسپیس	۲۸
اعتیت	تورکجه	محمد جمیل بک	محمد جمیل بک	۳۱ مایس
FRT اودومادین تاروس	تورکجه فرانسهجه رومجه	موسیو یوزک آنستور	سورال قویادی افندی	۳ جزیران
R ایسو پولینا	رومجه	خریش وامران افندی	خریش وامرافندی	۲۹
R آقیس	رومی الحروف ترکی العبار	یوزدان لیزیدی	یوزدان لیزیدی افندی	۳ آغستوس
R ایئالوفوس	رومی الحروف ترکی العبار	یوزدان لیزیدی افندی	یوزدان لیزیدی افندی	۲۶ توز
R اونواس	رومجه	آندون صوفیانوس	آندون صوفیانوس	۸
F نفودویرانس	فرانسجه	موسوزان بر	دیران خاتمانیان	۲۱
FTV انسانیت	تورکجه فرانسهجه	اسماعیل طاق افندی	اسماعیل طاق افندی	۲۹
R آغرو ایئوس	رومجه	مانولاکی ایلیادیس	مانولاکی ایلیادیس	۱۲ آغستوس
E آسداغ پتله صی	ارمنجه	فوجاپیان افندی	فوجاپیان افندی	۱۶
Y ال جودیو	اسپانیجه	داویدانقاده افندی	داویدانقاده افندی	۱۸
انین	تورکجه	آصف پاشا	آصف پاشا	۱۲ ایول
R ایجو	رومجه	اسپانری افندی	اسپانری افندی	۲۶ توز
امداد	تورکجه	محمد صبا بک	محمد صبا بک	۱۵ آغستوس
آوز شیان		محمد هاشم	مصطفی نجفی افندی	۷ ایول
آقصای شرق		حسین نظمی افندی	حسین نظمی افندی	۷ تشرین اول
F آلال آله و سقریا اکتیپیک دولامبر اوکومان	فرانسجه	ارنست هوفر افندی	ژاق هولی بک	۳۰
احتیاط صنفی	تورکجه	رحمی افندی	رحمی افندی	۸ تشرین ثانی
Y ای لادورادور	موسویجه	یانوشائول افندی	یانوشائول افندی	۲۵ ایول
آی	تورکجه	عزین نوری بک	عزین نوری بک	۹ تشرین اول
آفاق		عزت ملیح بک	عزت ملیح بک	۱۸
اشک		بهاءالدین بک	بهاءالدین بک	۲۱
Y ال چوئله ته	موسویجه	موسوله تون آرنوئله تی	نسیم آتچیل افندی	۹ تشرین ثانی
آزاد	تورکجه	مصطفی افندی	مصطفی افندی	۲۴ تشرین ثانی ۲۲۶
AT الفردوس	تورکجه و عربجه	محمد منجفی	حسن عبدالنادر افندی	۱۹ کانون اول
R ایقونوغرافیمه تی	رومجه	یوزکی لامبرییدی افندی	علکساندر لامبرییدی	۱۸ تشرین ثانی
آتش	تورکجه	البی بک	البی بک	۹ کانون ثانی
F آسپسون ده تورسانیتهر	فرانسجه	موسیو ونچینچینا	بهاءالدین افندی	۸
الافرانغه	تورکجه	حسن نجفی افندی	حسن نجفی	۲۷ تشرین ثانی
E آدور تایزهر	فرانسجه	موسیو ارنست پیانکی	استائو لومارمولان افندی	۱۲ شباط
اجزاجی	تورکجه	تال افندی	محمد صبری افندی	۱۶ شباط
R استانی اورا	رومجه	مادم ریولانجا تارید	دیتراکی	۱۴ مارث ۲۲۷

اسمی	اسان	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
نه دور نه نا	AmR آرناو و دجه رومیجه	له نوید مارا قرقاندی	ایلیا دینیری افندی ۲۱ مارت ۲۷	۲۷
اوصوفاران	FET تورکجه قراندجه ارمیجه	ژوزف فصایان	آندون قرانچیجان ۴ نیسان	
نه دینقا تور نه رال	F فرانسه زجه	موسیو حوبر ماملک	له تون به کیان ۱۹ نیسان	
ده ترا سبوران ترکی				
ال موندو	Y موسومجه	نیم دایر آر آفاندی	نسیم ۳۰ نیسان	
اصلاحات	تورکجه	رضا صالح بک	رضا صالح بک ۷ مابس	
آزاجامارد	ET تورکجه ارمیجه	وارتکس افندی	وارتکس افندی ۷ جزیران	
آزان لفرافیله فورسیان	F فرانسه زجه	نیتولامار غاریتی	نیتولامار غاریتی ۷ تموز	
آفاجان	تورکجه	نورالدین رشیدی بک	حسین نظمی بک ۱۹	
آلتون	"	محمد غالب بک	علی حیدر ۱۸ آگستوس	
اوزان	"	محمد کائله	محمد کائله ۳۰	
آوقانو	R رومیجه	خریستو پریکلی افندی	خریستو پریکلی افندی ۲۰	
آتم صاتیج شرکتی	تورکجه	مصطفی سعید	محمد علی بک ۷ ایلول	
استداد	"	عثمان نوری	احمد مختار ۱۶ آگستوس	
اخوت عثمانیه جموعه سی	FT تورکجه فرانسه زجه	حسین نظمی	حسین نظمی ۲۸ ایلول	
اناطولوغون براتور یون R رومیجه		مادامه وولاندی پلاطاردی	دیترا کی پلاطاردی ۲۷	
آوه دیس	E رومیجه	هونان پالاقاشیان افندی	هونان پالاقاشیان افندی ۱۵ تشرین اول	
آزان لفرافیله اورانخان	F فرانسه زجه	موسیو ایدوون	ویکتور قاهون ۲۹ ایلول	
ازهار تفکر	تورکجه	محمد خالد	محمد خالد ۲۵ ایلول	
الرقیب	AT تورکجه عربجه	محمد ندیم	محمد ندیم ۲۰ تشرین اول	
الفترو بیتیا	R رومیجه	خونه توس	خونه توس ۲۴	
اخبار	تورکجه	جمال رشید	جمال رشید ۸	
انتخابات	"	محمد کنعان	محمد کنعان ۱۹	
انتفاع	FEI RT تورکجه فرانسه زجه ارمیجه	لازرا کی برزاندیس	لازرا کی برزاندیس ۵	
احسان	تورکجه	احمد احسان بک	احمد احسان بک ۲۴	
احوال حاضره	"	صفا	توفیق ۳۰	
ال پرو غردسو	Y اسپانیولجه	موییز آورام افندی	موییز آورام افندی ۳ تشرین ثانی	
نه دور مادی نه نوروک	R رومیجه	مارینو یاسریدی	مارینو یاسریدی ۲۳	
شهریه اوراس	A عربجه	خالد یرازی	خالد یرازی ۶ کانون اول	
المدنیة	F فرانسه زجه	سائرده بوتوس مانس	جورج میلوویچ ۱۰	
آرشیبواز یاتیق	F فرانسه زجه	احمد	احمد افندی ۱۵	
اقحام	تورکجه	محمد امین	محمد امین ۱۲	
انقلاب ادبی	"	کیفون ویراسویان	کیفون ویراسویان ۲۸	
ابرام	"	کامل الاسعد	کامل الاسعد ۲۹	
الادارة	A عربجه	سلیم ثابت بک	جلال نوری بک ۱۱ کانون ثانی	
استخبارات مهمه	FA تورکجه عربجه فرانسه زجه	قسطنطین فوزمیدی افندی	قسطنطین فوزمیدی افندی ۸	
آره تی	RT تورکجه رومیجه	فرید ابراهیم بک	فرید ابراهیم بک ۱۸	
الواح حادثات	تورکجه			

اسم	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
انتخاب	تورکجه	احمد طا کعب بك	عابدین بك	۵ شباط ۳۲۷
F ✓ اکتوبره میں بریل سے دعا چور پراسیون	فرانسزجه	یولون کشیش افندی	یولون کشیش افندی	۱۷ کانون ثانی
افہام	تورکجه	حسین وہبی بك	حسین وہبی بك	۸ شباط
R آنیو اتیسیس	رومیہ	استفان استاہ نور افندی	استفان استاہ نور افندی	۱۳
ارشاد	تورکجه	حامد حسنی بك	حامد حسنی بك	۱۲
R افستابیا	رومیہ	ایرالی التادروس بلا ٹوئیدی افندی	ایرالی التادروس بلا ٹوئیدی افندی	۲۳
AT الہلال عثمانی	تورکجه عریضہ	شیخ عبدالعزیز چاروش	شیخ عبدالعزیز چاروش	۳ مارت ۳۲۸
الحان	تورکجه	سینہ حسین بك	توفیق بك	۳۱ مارت ۳۲۸
R ٹھلیس	رومیہ	اویہ نیوس دلاکسیادی افندی	اویہ نیوس دلاکسیادی افندی	۷ نیسان
اوانکلیسموس	"	جازد پولوس	جازد پولوس	۳۰
اھالی	تورکجه	اوخانس فرید	اوخانس فرید	حزیران
FAB ✓ اورہ نس	آلمانجہ فرانسزجه	دوقنور قارفان	حق محمود بك	۱۸
آفتاب	تورکجه	احمد کمال بك	احمد کمال	۱۱ تھریں ثانی
FT ✓ ٹھو دو قوسس	تورکجه فرانسزجه	پہر ماروش افندی	پہر ماروش افندی	۵ آگستوس
ادراك	تورکجه	سلیمان صائم بك	سلیمان صائم بك	۳۱ تھوز
F ✓ آرائس نامیونال در قوسس طار	فرانسزجه	مباق نارلیان افندی	مباق نارلیان افندی	۱ کانون اول
امر تصرفی	تورکجه	ابراہیم علی بك	ابراہیم علی بك	۲۱
اعتلا	"	محمد آصف بك	محمد آصف	۱۰
A الہدایہ	عریضہ	عبدالعزیز چاروش	عبدالعزیز چاروش	۱۵ تھریں ثانی
آی بیلیز	تورکجه	اسماعیل نور الدین بك	اسماعیل نور الدین بك	۱ کانون اول
E آسدہ غادون	ارمنیجہ	آغوب چولولیان افندی	آغوب افندی	۶
FRET ✓ آوتوس	تورکجه و عریضہ فرانسزجه ارمنیجہ	استفانوس قارده لیس	استفانوس قارده لیس افندی	۸
اسلام دنیایی	"	"	"	۱۰ شباط
آفتای	تورکجه	احمد کمال بك	احمد کمال بك	۲۵ کانون اول
E آارات	ارمنیجہ	آغوب چولولیان افندی	شادراش مرسائیان افندی	۲۵
آکچی	تورکجه	سلیمان سودی	توفیق نور الدین بك	۶ نیسان ۳۲۹
الماس	"	محمد بہجت بك	احمد شیرانی افندی	۱۵
FT ✓ ادمان	تورکجه فرانسزجه	جمی بك	محمد سعید بك	۲۵
ایقان	تورکجه	محمد رائف بك	محمد رائف بك	۱۳ مایس
انتلاب فکری واجتماعی	"	ناجی بك	احمد ساجد بك	۱ حزیران
F ✓ اونیون	فرانسزجه	مناحم افندی	ژاق بالدیز افندی	۵
آلون اردو	تورکجه	رائف منسی افندی	محمد بك	۱۴ تھوز
R ایہرا	رومیہ	قسطاک کی یلو	دیتراکی افندی	۱۹ آگستوس
اشہاد	تورکجه	زاردن باباسیان	زاردن باباسیان افندی	۲۶
انطاق	"	احمد شہاب الدین بك	احمد شہاب الدین بك	۱۰ ایلول
E آلیس	ارمنیجہ	شمیاط طاوتیان افندی	شمیاط افندی	۲۶ تھریں اول

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
الجواب	A T تورکجه عربجه	سليمان توفيق بك	سليمان توفيق بك	۲۶ آشرين اول ۳۲۹
اشهاد	تورکجه	عبداه جودت بك	عبداه جودت بك	۱۰ آشرين ثانی »
آرتاست	»	امير محمود حلمی افندی	امير محمود حلمی افندی	» » ۱۷
آق لجه	»	محمد غالب بك	محمد غالب بك	» » ۱ کانون اول
آغويي	R روسجه	صرافيم خزله لامبیدی افندی	صرافيم خزله لامبیدی افندی	» » ۱۴
اجنه سیر صفان شریکتری بهری اولمه سی	✓ F فرانسه زجه	موسیو ریول	محمد عزت بك	» » ۱۷
ارککار دنیاسی	تورکجه	مولان زاده رفعت بك	مولان زاده رفعت بك	» » ۲۱
انتیاد اسلام	»	احمد صائب بك	احمد صائب بك	» » ۲۳
انسافر دنیاسی	»	مولان زاده رفعت بك	مولان زاده رفعت بك	» » ۵ کانون ثانی
نهر لر دنیاسی	»	مولان زاده رفعت بك	»	» » ۹
اسلامینه دوشری	»	حلمیم ثابت افندی	حلمیم ثابت افندی	» » ۱۶
اسلام مجموعه سی	»	»	»	» » ۱۶
آهنک	Far. T تورکجه فارسجه	سلیمان سودی افندی	توفیق بك	» » ۲۱
المندی الادبی	A عربجه	احمد عزت افندی	احمد عزت افندی	۲ مارت ۳۳۰
آودل زاوشد تری	E تورکجه ارمنیجه	ورانس کیوکبان افندی	پدروس افندی	» » ۸
فرانس فیلسوفیه موسسه سی	✓ F فرانسه زجه	مارغاریتی افندی	مارغاریتی	» » ۱۶
الک انی یازی	تورکجه	خالد حق بك	خالد حق بك	» » ۲۷
تورکجه موسسه سی	»	ابراهیم خلیل بك	ابراهیم خلیل بك	» » ۵ نیسان
ارمنی	»	ثروت و عاتلف بکار	عاتلف بك	» » ۱۷
ارمنی مجموعه سی	»	عمر سیف الدین بك	عمر سیف الدین بك	» » »
ارمنی اوجان ایزورودنی	»	سودی	نائب ثروت	» » »
یک ایزنی کتاب ایزنی	»	عمر سیف الدین بك	عاطف بك	» » »
رساله سی	»	سلیمان سودی	حسین رحیمی بك	» » ۲۷
ازدواج	»	خلیل حلمی بك	خلیل حلمی	» » ۲۸
اکرامیه بی چورچی مجموعه سی	»	محمد سعیدی	نائب ثروت	» » ۳۰
ایزنیک ایزنی غلی	»	رائف بك	رائف	» » ۲۰ مایس
آروقت	»	ندیم مظهر بك	ندیم مظهر بك	۲۴ مایس ۳۳۰
اوتناق بکی	تورکجه	احمد حلمی	احمد حلمی بك	۲۸ مایس ۳۳۰
ارشاد المسلمین	»	اوتانس آزناور افندی	احمد ساقی بك	» » ۱۰ حزیران
اخوت فکریه	»	ماریک چوپران افندی	واخان افندی	» » ۲۶
آرداز	E ارمنیجه	کمال مباهات بك	علی شوکت بك	۱۲ تموز ۳۳۱
امل	تورکجه	محمد عبدالجبار خیری بك	محمد عبدالجبار خیری بك	» » ۱۴ آشرین اول
اخوت	ORDU اردو لسانیله	جلال ساهر بك	جلال ساهر بك	» » ۱۵ کانون اول
اقتصادیات مجموعه سی	تورکجه	علی نظمی بك	علی نظمی بك	» » ۶ مارت ۳۳۲
آی	»	اورمان مکتب عالی سی	محیی بك	» » ۱۸ حزیران ۳۳۳
اورمان مکتب عالی سی مجموعه سی	»	جلال نوری بك	جلال نوری بك	» » ۱۸ کانون اول

X

۲۳۵۸

اسمی	لسانی	صاحب متبازی	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
F ✓ نه قود و بوسفور	فرانسزجه	ایزاق فراقو افندی	ایزاق فراقو افندی	۲۷ مایس ۳۳۴
آقسام	تورکجه	آنا اوغلی احمد و کانلم شنامی بیکلر	شیخ معمر بک	۹ " " "
آشیانه فکرت	"	محمد امین افندی	محمد امین افندی	۲۵ اغستوس "
R ایورتیستیس	رومجه	"	پورکی افندی	۲۷ " " "
R أروته	"	اویه نیوس قلافاتیس افندی	اویه نیوس قلافاتیس افندی	۱۲ تشرین اول "
استانبول افقی	تورکجه	جلال ساهر بک	جلال ساهر بک	۱۴ مارت "
اعلان تنوعه سی	"	"	"	" " "
اسلام	"	عبدالعزیز جاووش	فخری بک	۲۵ تشرین اول "
انقلاب بشر	"	مولان زاده رفعت بک	مولان زاده رفعت بک	۲۵ " " "
Y الجوغه تون	موسویجه	ایلیا قارمو افندی	ایلیا قارمو افندی	۲۵ " " "
R اولوغوس	رومجه	خرالامبوس افندی	خرالامبوس افندی	۲۸ " " "
اوک	"	اهله وس "	خایلاس قاکوس "	۳ تشرین ثانی "
اشراق	تورکجه	احمد کمال بک	احمد کمال بک	۱۲ " " "
E آرتارامارد	ارمنیجه	ورنانس ماردیکیان افندی	ورنانس ماردیکیان افندی	۱۴ " " "
اعتصام	تورکجه	احمد شیرانی افندی	احمد شیرانی افندی	۱۹ " " "
آنافور	"	کمال ابراهیم بک	حسین نظمی افندی	۲۳ " " "
F ✓ آفسیرس	فرانسزجه	یعقوب عنبریز بک	یعقوب عنبریز بک	۲۷ " " "
R انایه نیسیس	رومجه	قالوته نوس افندی	قالوته نوس افندی	" " "
E ازیامارد	ارمنیجه	ورنانس ماردیکیان افندی	ورنانس ماردیکیان افندی	۵ کانون اول "

27
 29
 31
 33
 35

21
 23
 25
 27

37
 39
 41
 43

مشروطیتك اعلانندن بری

تورکیده نشر اولنمسه غزیه و مجموعہ لری

کین نسخه در سدرام

اسمی	لانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
آمبرولیتوس	R روم	نیقولا کی افندی	پتاک مویوس افندی	۳۳۴ کانون اول
نووکیوس بوندوس	R	دینتراک پائیدیس افندی	دینتراک پائیدیس افندی	۲۱
آمینا	R	بریقان ملهاندیس افندی	بوزکی افندی	۲۵
استقلال	تورک	صیانبهلی حق بک	خالد بک	۲۲
احوال	"	حق بک	"	۱۴ کانون ثانی ۳۳۵
ادبی مجموعه	"	صبحی قوری بک	"	۱۲
اسسز	"	امران ویدج این بکار	کامران علی بک	۳۱ کانون اول ۳۳۴
احتیاطاً ضابطه درست می	"	جمیل رشید بک	جمیل رشید بک	۲۱
آذربایجان	F FaT تورکجه فرانسه و روسیه	حسن قاسم بک	سپان توفیق بک	۱۵
ایچی	تورک	سداد سیاوی بک	سداد سیاوی بک	۲ کانون ثانی ۳۳۵
اورته اویونی	"	عمر آصف بک	محمد آصف بک	۱۵ کانون اول ۳۳۴
افشان	"	رفعت بک	رفعت بک	۳۰ کانون ثانی ۳۳۵
افورماسیون دورین فرانسه	F	زدهلیج برادرلر	بروات افندی	۱۸ کانون اول ۳۳۴
اسکی کون	تورک	یونس نادای بک	بهجت بک	۲۲ کانون ثانی ۳۳۵
اوقات	"	عثمان توفیق بک	حق طارق بک	۲۱
آنی	"	صبحی نوری بک	صبحی نوری بک	۲۶
ایلری	"	بالی بک	بالی بک	۲۵
استدلال	"	احسان بک	احسان بک	۲۱
اقوام	"	عمود جلال امین بک	یوسف کنگان بک	۲۳
اذان	A FaT تورکجه فرانسه و روسیه	محمد نورالله افندی	محمد نورالله افندی	۲۳
آرزیو	E ارمنیجه	آرا بویاجیان	آرا بویاجیان	۲۳
آرازانی	E	آرتین طانیان	پابلوق افندی	۲۲
آراقاز	E	"	"	۱۶
آانات	F فرانسه	اسماعیل آصف بک	اسماعیل آصف بک	۱۹ نisan
ادراك	تورک	حسین حلی بک	حسین حلی بک	۱۹
استانبول سریریانی	"	مظهر عثمان بک	مظهر عثمان بک	۲۸
اعالات - به منافع مجموعه سی	"	حسن فهمی بک	حسن فهمی بک	۱۳ تموز
آمارح	E ارمنیجه	استبان حاجونی افندی	پابلوق افندی	۱۵
ایقونوغرافیة تی	R روسیه	آپوستول فیلیوس	آپوستول فیلیوس افندی	۲۳
ایده توریسیس	"	"	"	"

عنوان	مدیر مسئول	صاحب امتیاز	لسانی	اسمی	کد
علم و خیر تاریخ					
۲۳۵ اگستوس	آرذاش چارقیان افندی	آرذاش چارقیان افندی	ارمنیجه	ایراوونوق	E
۲۷ اپول	ابراهیم بك	حیدر نیازی بك	تورکجه	اعلانات عمومی	
۲ تشرین اول	آرتین یگوجیان افندی	لطیفك قوبوجیان افندی	ارمنیجه فرانسیزجه	ایراوانو	FE ✓
۱ تشرین ثانی	حسن بدرالدین بك	عنان کمال بك	فرانسیزجه	نه قو آذربایجان	F ✓
۱۸	محمد ذکی بك	محمد ذکی	تورکجه	آلهو	
۳۰	طارق ممتاز	طارق ممتاز		امید	
۴ شباط	یروانت قولانجیان افندی	سواق زار تاربان افندی	ارمنیجه	آرازانی	E
۲۷ کانون اول	دیمتری بانیدیس	یانی افندی	رومیجه	اسفاندالون	R
۱۳ کانون ثانی	نورون سجرن	موسیوود موژدر	تورکجه فرانسیزجه	اندیفاتوردی قوموس هدی	FT ✓
۱	ایس عونى بك	ایس عونى بك	رومیجه	فینانس نادى قاسیون	Rusa
۱۰ شباط ۲۳۶	عزالدین	عزالدین	تورکجه	آلای	
۲ مارت	احمد فائق	احمد فائق	تورکجه فرانسیزجه	الهام	
۲۸ اگستوس	دیمتری قره صوانندی	نیقوله افندی	رومیجه	استانبول تجارت رهبری	FT ✓
۵ تشرین اول	محمد نظمی بك	حاری باناش افندی	مختلف لسانلرده	استیا	R
۱۹ کانون اول	یانی ولاخوس افندی	یانی ولاخوس	رومیجه	اوصا	
۷ کانون ثانی	کامل بك	کامل بك	تورکجه	اینو	R
۱۲ شباط	عمر عبدالرحمن بك	عمر عبدالرحمن بك		احتیاط	
۲۹ مارت ۳۳۷	فصلطین امیراس افندی	نیقوله نورمیدیس افندی	رومیجه	استانبول امران جلیله و افرنجیه جمعی	
۱۶ مایس	خواندیان و دربره سیان افندی	آشودکیان افندی	ارمنیجه	اودوماس	R
۲۵	میکه افندی	میکه	تورکجه فرانسیزجه روسیجه	آتلور	E
۱۳ جزیران	صدرالدین جلال بك	صدرالدین جلال بك	تورکجه	املاک	FRT ✓
۲ تموز	زاغوریدیس افندی	زاغوریدیس افندی	فرانسیزجه	آیدیناق	
۲۱	اشرف نسیب بك	سمیح لطفی بك	تورکجه	آبنا	F ✓
۳۰ تشرین اول	عبدالرحمن بك	هدوار والکر	فرانسیزجه	اورور	F ✓
۳ کانون اول	رفیق خالد بك	رفیق خالد بك	تورکجه	آی دوده	
۱ نیسان ۳۳۸	یروانت چیزمچیان افندی	یروانت چیزمچیان افندی	ارمنیجه	آدماپوز	E
۱۳	ارگری غاوریلیدی	استراطیورس	رومیجه	آمبلا	R
۹ مایس ۲۳۲۸	اورخان بك	نیقوله زهتسهسکی	رومیجه	اسلوو	Rus
۲۸ تشرین اول	ایرانلیس یروانتیدیان افندی	ژ. د. قودرق	انگلیزجه	اوریان نیوز	i
۲۴ تموز	فؤاد بك	فؤاد بك	تورکجه فرانسیزجه	آت یاریشلی	FT ✓
۲۳ آگستوس	ساوا افندی	استراتوس افندی	رومیجه	آظه تیزموس	R
۳۱ تشرین اول	بهجت بك	بهجت بك	تورکجه فرانسیزجه	اونیون قوموس سیال	FT ✓
کانون اول	یوردان جورجی افندی	یوردان جورجی قولنیدی افندی	رومیجه	ایمیرسیاته آ	R
۹ اپول	سعید ادیب بك	سعید ادیب بك	تورکجه انگلیز	اش و تجارت	IT
۹ تشرین اول	محمد خالد بك	محمد خالد بك	تورکجه	آنادولو مجموعه سی	

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خیر تاریخی
آئی بابا	تورکجه	اورخان سینی بک	یوسف ضیا بک	۲۰ تشرین ثانی ۱۳۳۱
آنادولو تربیه جموعه سی	"	کاظم زان بک	کاظم نامی بک	۱ تموز ۱۳۳۹
استقبال	BT تورکجه بولغارجه	لازار پوپووسکی	مذاش حاجی نیهولوف افندی	۲۹ مارت
آمه تورا	F تورکجه فرانسهزجه	داوید مارقوس افندی	داوید مارقوس افندی	۱۳ مایس
ارقوقوز	Y اسپانیولجه عبرتجه	نیهوقسه علی میخائیلیان افندی	نیهوقسه علی میخائیلیان افندی	۳ کانون ثانی ۱۳۴۰
استطلاعات بحریه FT	تورکجه فرانسهزجه	محمد علی بک	محمد علی بک	۵ شباط
آرسی	تورکجه	عثمان مکی بک	احمد شا کر بک	۱۱ مارت
آنته بیک جموعه سی	"	محمد الدین نوری بک	محمد الدین نوری بک	۱۷ حزیران
آلتربیا	R روسجه	قسطنطین واسیلیان افندی	قسطنطین واسیلیان افندی	۲۶ "
اولیا چایی	تورکجه	ارجنداکرم یوسف ضیا بکر	یوسف ضیا بک	۱۰ تموز
اوقوبانوز	R روسجه	نیهوقسه علی میخائیلیان افندی	نیهوقسه علی میخائیلیان افندی	۳۰ "
ایوب	تورکجه	هاشم سامی بک	محمد امین عالی بک	۴ آگستوس
اون بش کولک	"	سداد سیاوی بک	سداد سیاوی بک	۷ "
اجتماعیات	"	عمر فوزی بک	عمر فوزی بک	۲۰ "
استانبول شهر آئی جموعه سی	"	استانبول شهر امامتی	سهاد بک	۲۵ "
استانبول بیاسه غزته سی	FT تورکجه فرانسهزجه	ثابت بک	ثابت بک	۷ تموز
اوپه راسیده ماغزته سی FT	"	مظهر عثمان بک	مظهر عثمان بک	۲۷ تشرین اول
استقلال	تورکجه	اسماعیل مشتاق بک	اسماعیل مشتاق بک	۱۲ تشرین ثانی
آودیس E	ارمنیجه	ژوزف قصابیان افندی	ژوزف قصابیان افندی	۲۲ "
آدرس E T FRY	تورکجه ارمنیجه فرانسهزجه روسجه	ثابت بک	ثابت بک	۲۳ "
امکچی	تورکجه	عبدی رجب بک	عبدی رجب بک	۱۰ کانون اول ۱۳۴۰
آمر نسوان	"	فوزیه عبد الرشید خام	فوزیه عبد الرشید خام	۱۴ کانون ثانی
اوراق چکبج	"	شفیق حدی بک	حسین واصف بک	۲۱ " ۱۳۴۱
ایلاک تحصیل جموعه سی	"	تخصین بک	تخصین بک	۲ مارت
اونلار لوقظه لر غازی نولر FT	تورکجه فرانسهزجه	جمال نادر بک	جمال نادر بک	۱۵ "
اخازاق E	ارمنیجه	قره دیت مفاسجیان افندی	صلاح الدین بک	۸ نیسان
اسنا بول F	فرانسهزجه	موسیوییه رلوقوف	الهامی حسین بک	۵ مایس
آیلق جموعه	تورکجه	کمال صالح بک	کمال صالح بک	۱۰ حزیران
اردو نشیدلری	"	عمود صائم بک	سلیمان توفیق بک	۱۸ "
ایرماوس نافر اوس R	روسجه	یراسیموس حاجی بولوس افندی	ملهدی طانوبولوس افندی	۲۷ "
آپویه و ماتی R	"	قسطنطین واسیلیان افندی	پلاطون افندی	۲۹ "
انکسارینوس R	"	هرئوس اناسطاسیادیس افندی	موتیس اناسطاسیادیس افندی	۳۰ "
آردو E	ارمنیجه	آلکسان مفرد پیران افندی	علاکه ان مفرد پیران افندی	۲۸ شباط ۱۹۲۶

اسم	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخ
R	پروچہ	ملہ تیوس افندی	ملہ تیوس افندی	۲۳ مارت ۱۹۶۱
AR	آمانجہ	علاء الدین حیدر بک	علاء الدین حیدر بک	۲۶ تیسان
E	ارمنیجہ	مانوق اسلانیان افندی	مانوق اسلانیان افندی	۵ تشرین اول
FT ✓	تورکجہ فرانسیزجہ	بدروس صاریان	لہون خالص افندی	۱۷
E	ارمنیجہ	یروانت افندی	یروانت افندی	۱۶ تشرین ثانی
E	تورکجہ	سداد سیاوی بک	سداد سیاوی بک	۲۳ کانون اول
استانبول ادوسی مجموعہ می	تورکجہ	استانبول باروسی ریاستی	حافظ حق افندی	۲۸
FT ✓	تورکجہ فرانسیزجہ	عاصم بک	طرخان بک	۲۹
آقین	تورکجہ	احمد ذکریا بک	احمد ذکریا بک	۱۷ مایس ۱۹۲۷
آینا	"	صدیجہ ذکریا خانم	بہجت بک	۲۹
برکات	"	محمد طاہر بک	محمد طاہر بک	۲۶ آگستوس ۲۲۵
بیگ	"	محمد فواد افندی	محمد فواد افندی	۱ ایول
R	روچہ	باولی قونیادی افندی	باولی قونیادی افندی	۶
بالک-ری	تورکجہ	اسماعیل حق افندی	جمیل افندی	۲
E	ارمنیجہ	دیران ماردیکیان افندی	دیران ماردیکیان افندی	۲۶
بیان حق	تورکجہ	احمد افندی	محمد علی افندی	۲۹
F ✓	فرانسیزجہ	آشجیان افندی	آشجیان افندی	۱۷ تشرین ثانی ۲۲۵
بابل	تورکجہ	محمد حازم	محمد رؤف افندی	۲۸ شباط
برهان	"	محمد برهان الدین بک	محمد برهان الدین بک	۱۳ مایس ۲۲۶
بیامجہ مجموعہ می	"	راسخ پرتو بک	راسخ پرتو بک	۱۶
بانک	"	صلاح الدین بک	صلاح الدین بک	۳۱ مارت
بیگ برچشید	"	حسن احمد افندی	حسن احمد افندی	۸ تیسان
بکناشی رھبری	"	کیرفور طائق افندی	محمد توفیق افندی	۲۲ مایس
بہ غزتم	"	"	محمد بہاء الدین افندی	۱ تموز
برهان ترقی مکتبی	"	اسماعیل حق بک	اسماعیل حق بک	۲۶ آگستوس
بوش بوغاز	"	عمود ندیم	محمد عاطف بک	۲۸ تیسان
بن نہ ہم	"	احمد نبیل افندی	احمد مختار افندی	۲۷ مارت ۲۲۷
بداہت	"	جمال بک	حسین حسنی بک	۲۵ تشرین ثانی ۲۲۶
بک اوغل	"	وبتالی افندی	کیرفور شکرکیان افندی	۱۱ جزیران ۲۲۷
F ✓	فرانسیزجہ	موسیو نوربرت دوش	آپیک پرتو افندی	۱۵
باغچی	تورکجہ	شوکت بک	شوکت بک	۱۸
بنین	"	مدخت شکری بک	مدخت شکری بک	۲۱
F ✓	فرانسیزجہ	نیقولای مارغاریتی افندی	نیقولای مارغاریتی افندی	۷ تموز
بایامت	تورکجہ	عثمان نائل بک	عثمان نائل بک	۲۲ آگستوس
بایراقدار	"	احمد جودت بک	احمد جودت بک	۱۸

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
بازرس	تورکجه	مصطفی نجیب افندی	مصطفی نجیب افندی	۱۵ ایلول ۳۲۷
...	"	علی سہا بك	علی سہا بك	۲۷ شہادت
بولوژی دیولور	"	عثمان نوری افندی	عثمان نوری افندی	۳۱ مارت ۳۲۸
بی جاوش	"	مغمومی بك	محمد سزائی بك	۳۰ مایس
بوك دویقو	"	سلیمان سودی بك	سلیمان توفیق بك	۱۰ شہادت
یایکی مجموعہ سی	"	رفت بك	جلال ساہر بك	۴ آغستوس ۳۲۹
بی اوقویكز	"	سلیمان سودی بك	نامق اكرم بك	۳ تشرین اول
بجکی وصنعت	"	جمال بك	جمال بك	۲۰ شہادت
یایکی یوردی ایشینی	"	احمد ادیب بك	احمد ادیب بك	۲۹ تشرین اول ۳۳۲
یایکی یوردی مجموعہ سی	تورکجه	احمد ادیب بك	احمد ادیب بك	۲۱ نیسان ۳۳۴
راك مجموعہ سی	"	توفیق بك	توفیق بك	۷ تشرین ثانی ۳۳۲
برادرهد	انگلیزجه	عبدالحبار خیری بك	عبدالحبار خیری افندی	۱۶ تہوز ۳۳۳
بدایع	تورکجه	راسم عالی بك	راسم عالی بك	
باشچوان	"	جواد رشدی بك	جواد رشدی بك	۷ مایس ۳۳۴
بو بوك اطہ	"	صبحی قدری بك	صبحی قدری بك	۸ "
تجارت قلاغوزی	"	حسن لامع بك	حسن لامع بك	۲ كانون ثانی ۳۳۵
حیات تجاری	ERFT تورکجه ارمنیجه فرانسیزجه رومجه	آرشادیر ماناسیان افندی	علائوق قسطنطینی افندی	۳۰ كانون اول ۳۳۴
بوغاز ایچی	تورکجه	یوسف مظہر بك	اسماعیل حای بك	۲۳ كانون ثانی ۳۳۵
بو بوك مجموعہ	"	زکریا بك	زکریا بك	۲۱ "
بشر وطبیعت	"	صبحی ادھم بك	محمد شوکت بك	۲۰ تہوز
ولتوقوسریال دوریان	فرانسیزجه	نیولا اوکٹہ پولو	صاوا افندی	۸ تشرین ثانی
برجستہ	تورکجه	طرخان بك	سعدالدین بك	۳ شہادت ۳۳۶
بہلی مہدوت	انگلیزجه	موسیو ہرروت	جلال انیس بك	۱۷ تشرین اول
یورسہ	FRT تورکجه فرانسیزجه رومجه	ہاشم بك	ہاشم بك	۱ كانون اول
بیزیتو	FYRET تورکجه فرانسیزجه ارمنیجه اسپانیولجه	استاطیادیس افندی	جیل سہوتی افندی	۲۳ مارت ۳۳۷
بزم مجموعہ	تورکجه	صدرالدین جلال بك	صدرالدین جلال بك	۴ شہادت ۳۲۸
بوکون	"	صراہین عثمانیہ جمعیتی	نجیب بك	۱۸ نیسان
بولون بروالیت کوشیدین دور قسطنطینوپول	FT تورکجه فرانسیزجه	ہانری ایستہ اندبرغ	جمال بك	۲۶ ایلول
بیطری مجموعہ سی	تورکجه	علی رضا بك	علی رضا بك	۷ آغستوس ۳۳۹
بکاشی بابا	"	ناجی قاسم افندی	جمال نادر بك	۸ ایلول
پولیس	"	محی الدین بك	مظہر بك	۸ اغستوس ۳۲۵
پروتسو	"	محمد صفا بك	محمد صفا بك	۲ "
پوزانیون	E ارمنیجه	پوزانت کچیان افندی	پوزانت کچیان افندی	۶ "
باطریس	R رومجه	جورجی یوردان تولییدی افندی	جورجی یوردان تولییدی افندی	۱۸ "

اسمى	لسانى	صاحب امتياز	مدیر مشول	علم و خبر تاريخى
بياتقو خرتقى	تورکجه	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	۲۹ اگستوس ۲۲۵
پروودوس R	رومجه	ايباشيس اسبانورى افندى	علیکمادراسکندر پيداس افندى	۵ اپول
پروين	تورکجه	وامق شكرى بك	وامق شكرى بك	۵ تشرين ثانى
پانتئون R	رومجه	پانقوس دياماد پرتوس افندى	ايلياتو پولوس افندى	۴ كانون ثانى
پروماهوس R	"	پرورد روموس افندى	پرورد روموس	۲ " "
پروغره F ✓	فرانسزجه	ابراهيم سلير بخار افندى	ابراهيم سليم بخار	۲۴ " "
پاروس E	ارمنيجه	کيرقور سر ايداربان	تار تاريان ميساق	۱ شباط
R بولنيقس ايته اوريسيس	رومجه	يورکى تئوخار پديس	يورکى بوشو	۲۲ " "
پر بارم Am.T	تورکجه آزماوودجه	حسن بك	حسن بك	۱۴ مارت ۲۲۶
پول قولکسيونى FT ✓	تورکجه فرانسزجه	مصطفى بك	استيان افندى	۲ آگستوس
پيانو	تورکجه	سهالدين بك	فواد ساع بك	۲ " "
R پارارتما	رومجه	کشمش اوغلى پناو افندى	کشمش اوغلى پناو افندى	۱۴ " "
R پيتتوس	"	پيرام اوغلى قسطنطين	پيرام اوغلى قسطنطين	۱۱ " "
FERT پارس مردانسه فرالوجيه مى	تورکجه فرانسزجه رومجه	موسيو قارل تملر	استريان	۲۶ تشرين اول
" "	تورکجه فرانسزجه رومجه	"	"	۲۵ تشرين ثانى
بول سرا قيلدنه رهبر FT ✓	تورکجه فرانسزجه	استيان فراجه جيان افندى	استيان فراجه جيان	۱۳ كانون اول
R پرويونديس	رومجه	مليبادى اصمانيدى	مليبادى اصمانيدى	۱۶ نيسان ۲۲۷
E بامبير	ارمنيجه	مارد پروس فرچتبان	مارد پروس قبيچيان	۳۰ اگستوس
R بالککانه سا	رومجه	ديتري دينفاس	ديتري دينفاس	۱۶ تشرين ثانى
E پرده	تورکجه	کيرفور فائق	عبده ساي بك	۱۳ " "
E ياکين	ارمنيجه	واهان پاپاسيان	واهان پاپاسيان افندى	۲۲ كانون اول
E پوصو	تورکجه	احمد عاکف بك	عايدى بك	۲۵ كانون ثانى
E پيتر بشيق	ارمنيجه	واهان ناز اريان افندى	واهان ناز اريان افندى	۷ شباط
E پياله	تورکجه	محمد مظهر	محمد مظهر	۲۴ مارت ۲۲۸
E په ناق	ارمنيجه	آغوب نيغو غوصيان	آغوب نيغو غوصيان	۱۵ " "
R بان	رومجه	آندون صوفيانوس	آندون صوفيانوس	۱۹ نومز
R بي کيلا	"	مواواس اوغلى ياتقو	مواواس اوغلى ياتقو	۴ نيسان ۳۲۹
E پيام	تورکجه	على کمال بك	اسماعيل آصف بك	۲۶ تشرين اول
E ياپز	ارمنيجه	خراچايدر غوسه جيان افندى	خراچايدر نرسيديان افندى	۳۱ كانون اول ۲۲۹
R بايرى	رومجه	صرائيم خرالامبوس	صرائيم خرالامبوس	۲۵ كانون ثانى
R پروشيا	"	آرستوديموس قانوته نوس	ميخلاکى افندى	۲ آگستوس
FAC ✓ بان	آلمانجه و فرانسزجه	واسيلاکى افندى	واسيلاکى	۱۸ " "
پهسه و مجازت خزلرى	تورکجه	احمد عاصم بك	احمد عاصم بك	۲۶ تشرين ثانى
پوسته جى فراغى	"	ناجى بك	سليم ثابت بك	۱۲ حوزيران ۳۳۵
R پوندوس	رومجه	ديمتراکى باپديس افندى	ديمتراکى باپديس افندى	۲۷ كانون ثانى

۲

اسمی	لانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
بای تخت	تورکجه	سداد سیاوی بك	سداد سیاوی بك	۳۳۷ » ۱۶
پارس	F Fa فرانسه زجه فارسجه	لاهوری افندی	جلال انسی	» ۲۳ مارت
پارمه دیقال قسطنطنیه یول	F فرانسه زجه	موسیو زان برت	طتقور افندی	۳۳۸ مایس ۲۷
پهراکی دانس	F i فرانسه زجه انکلیزجه	یروانت میریمانیان افندی	یروانت طولایان افندی	» ۳ تموز
پواتیا	R روسجه	استمال خاچوپولو افندی	استمال خاچوپولو	۳۳۹ آغستوس ۶
پاکه	Am آرن اوودجه	جمال الدین افندی	جمال الدین افندی	» ۲۵ تشرین اول
پرس دو سوار	F فرانسه زجه	موسیو ماقسیموف	حسن حیدر بك	» ۱۲ کانون اول

- سوکی وار -

مشروطيتك اعلاند نبري

توركيه ده نشر اولنمسه غزته و مجموعه لر ۱۱۱

ويشمه لر

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدير مشول	علم و خبر تاريخي
تاخيد بروموس	رومجه	آندوناكي برازو افندي	ديرون افندي	۲۰ اغستوس ۲۵
توحيد عناصر	توركيه	محمد ناسي بك	سلبيان توفيق بك	» » ۱۶
ترجمان حقيقت	»	شكري بك	بهجت گلبي بك	» » ۱۳
تجار غزته سي	»	جلال بك	جلال بك	» ۲۰ ايول
تنوير فكري	»	احمد شريف افندي	احمد شريف افندي	» ۱۱ تشرين اول
توركيه ده دجان	توركيه فرانسزجه رومجه	ياني خريستاكي	ياني خريستاكي	» » ۳۱
تيراخت	توركيه ازمنيجه	كفه مسي داوريان	كفه مسي داوريان	» » ۳۱
تاروس	رومجه	نيقو اسفاناكي	سوقراط فوتيادي	» ۱۶ تشرين ثاني
تثبث	توركيه	محمد سرور بك	محمد سرور بك	» » ۲۳
تان	توركيه فرانسزجه	حسن زين الدين افندي	حسن زين الدين افندي	» ۱ مارت
تشويق	توركيه	يوسف صديق بك	يوسف صديق بك	» ۲۶ » ۱۴
تقديم	»	بزمي بك	بزمي بك	» » ۲۰
تاريخ انجمنى مجموعه سي	»	عبدالرحمن شرفي بك	عبدالرحمن شرفي بك	» ۱ نيسان
تعارف مسلمين	»	احمد تاج الدين افندي	عثمان جودي بك	» ۱۶ مارت
تدقيق	»	محمد حقي بك	محمد حقي بك	» » ۲۵
تاتار	»	عمود افندي	عمود افندي	» ۲۴ نيسان
تصوف	»	صفوت بك	صفوت بك	» ۱۷ مابيس
تعرفه	»	عبدالقادير ناصح بك	عبدالقادير ناصح بك	» » ۲۶
تركيه	»	عمود طاشر بك	عمود طاشر بك	» ۷ حزينان
تشويق	»	عبدالحكيم بكر بك	عثمان عبدالرحمن بك	» » ۱۲
تسبيلات	»	خليل رضوي افندي	خليل رضوي افندي	» ۱۹ اغستوس
توركيه قوره سپندانس	آلمانجه	موسيو سائوريتوا اسپيرتس	علكساندر بقوص	» ۲۱ ايول
توركيه قوره سپندانس دي تركي	فرانسزجه	ابراهيم نظيف بك	ابراهيم نظيف بك	» ۲۸ تشرين اول
تشيل	توركيه	عبدالرحمن حكمت بك	عبدالرحمن حكمت بك	» ۲۹ ايول
تعطيل كوني	»	احمد و فيق بك	احمد و فيق بك	» ۳ تشرين ثاني
تجلى	»	احمد و فيق بك	احمد و فيق بك	» ۳ تشرين ثاني

اسمى	لسانى	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخى
توسيع مآذونيت	توركيه	فكرت بك	فكرت بك	۲۱ اپرل ۳۲۶
ترغيب	"	محمدامين افندى	محمدامين افندى	۳ كانونى ثانی
تدريج	"	خالهضيا ثابت بك	محمد حقى بك	۲۲ " "
تنظيها	"	لطفي فكري بك	توفيق نورالدين بك	۱۶ مارت ۳۲۷
تبحر	R رومجه	نيقولاكي لئونيديس افندى	تسلاطلى قوكيدي افندى	۱ نيسان
تربيه بدنيه	توركيه	ممتاز فھمى افندى	ممتاز فھمى	۱۹ " "
تضيقات	"	داويد يوسفانى افندى	محمد طيفور	۷ مایس
تھويلي غزته	"	سايمان شوكت افندى	سايمان شوكت	۳ آغستوس
تربيه واويون	"	سليم سري بك	سليم سري بك	۸ " "
توركيا ده پولجياق	"	احمد توفيق افندى	احمد توفيق افندى	۳ اپرل
توازن	"	شرف الدين خالدكراي افندى	شرف الدين خالدكراي افندى	۲۷ آغستوس
تورك بوردي	"	رضا نور بك	رضا نور بك	۲۲ اپرل
تضيقات	"	مسعود افندى	مسعود افندى	۲۵ " "
تقديرات	"	سعدالدين افندى	سعدالدين	۲۵ تشرين اول
تصحیحات	"	رشدى بك	رشدى بك	" " "
تسبيات	"	عبدالرحمن زاهرى افندى	عبدالرحمن زاهرى افندى	" " "
توقيفات	"	اسماعيل حقى پاشا	اسماعيل حقى پاشا	" " "
تأمينات	"	رضا توفيق بك	رضا توفيق بك	۲۵ " "
تشکيلات	"	مهدي افندى	مهدي افندى	" " "
تأسيسات	"	حسين فرید بك	حسن فھمى رازى افندى	۲۷ تشرين ثانی ۳۲۷
تظمين	R رومجه	مادام بويولاكى پلاناردى	ديترى كى پلاناردى افندى	۸ كانون اول
نوويتا	F E فرانسوزجه ارمنيجه	هاياق اراميانس افندى	هاياق اراميانس افندى	۱۹ كانون ثانی
تايلايك	توركيه	حقى طازق بك	حقى طازق بك	۲۶ شباط
ترزيان	R رومجه	ديترى ديتاس افندى	ديترى ديتاس افندى	۱ تشرين اول
تاتيكه آنون آستوس	توركيه	حسين عونى بك	حسين عونى بك	۲۶ شباط
تشریح	R رومجه	آوانكليس سيونيديس افندى	آوانكليس سيونيديس افندى	۱۲ نيسان ۳۲۸
تانه آ	توركيه	احمد تاكف بك	احمد تاكف بك	۱۷ كانون ثانی
تورك ديلى	"	ابراهيم على بك	ابراهيم على بك	۱۹ تشرين ثانی
تيا ترو	"	فاضل بك	جمال رشيد بك	۳۰ كانون اول
تفسير افكار	"	طلحه ابوالضيا بك	محمد آگاه بك	۱۹ كانون ثانی ۳۲۹
تصوير افكار	"	ابوالضيا وليد بك	عارف اورويج بك	۹ مارت
تفسير افكار	"	فاضل بك	جمال رشيد بك	۱ كانون ثانی
تقصير افكار	"	حسين راغب بك	حسين راغب بك	۱۴ شباط ۳۲۸
تورك اوجاچى	"	اسماعيل حقى بك	نظمى دخانى بك	۱۱ حزين ۳۲۹
تجدد	"	عاطف بك	تحسين بك	۷ تموز
تورك كوچى	"	اسماعيل نورالدين بك	اسماعيل نورالدين بك	۲ اپرل
تشبثات عموميه	"			

آبڪ تاريخي

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
ٽورڪ باوروسي	ٽورڪجه	حسين رحيم ٻڪ	حسين رحيم ٻڪ	۲۱ شباط ۲۲۹
تربيه مجموعي	»	ساطع ٻڪ	ساطع ٻڪ	۲۶ تشرين اول
نيارو و تماشاجموعي	»	طاھر ٻڪ	محمد منير ٻڪ	۲۵ تشرين ثاني
ٽورڪ دفتری	»	محمد صائم ٻڪ	محمد ٻڪ	۵ کانون ثاني
تعقيب و تنقيد	»	نزهت ثابت ٻڪ	نزهت ثابت ٻڪ	۲۵ »
تجارت باڳهي	»	مولان زاده رفعت ٻڪ	مولان زاده رفعت ٻڪ	۳ مارت
ٽورڪ سوزي	»	جلال ساهر ٻڪ	جلال ساهر ٻڪ	۹ نيسان
تجارت قلائعوزي	»	حسن لامع ٻڪ	حسن لامع ٻڪ	۷ »
ٽورڪ ايرجيسي	»	نائب ثروت ٻڪ	نائب ثروت ٻڪ	۱۷ »
ٽورڪ سينه ماسي	»	رائف ٻڪ	رائف ٻڪ	۲۰ نيسان
ٽوران چوچني	»	ابراهيم شهاب ٻڪ	ابراهيم شهاب ٻڪ	۲۳ »
توصيه	»	نوري ضيا ٻڪ	نوري ضيا ٻڪ	۲۸ »
ٽورڪ يادہ امراض اطفال	»	ويپولي افندي	سائور تار افندي	۲۲ مائيس
ٽورڪ طياره سي	»	اسماعيل يشار افندي	محمد توفيق »	۴ تموز
ٽوران	»	علي نهاد ٻڪ	احمد حمدي ٻڪ	۲۸ تشرين اول
تسوير افكار	»	وليد ٻڪ	احمد اسم ٻڪ	۳۰ » ۲۳۱
ٽورڪ قادي	»	خاله »	خاله ٻڪ	۹ نيسان ۲۳۴
تجارت عمومي مجموعي	»	محمد نوري افندي	محمد نوري افندي	۲۱ کانون اول ۲۲
تربيه	»	ساطع ٻڪ	ساطع ٻڪ	۲۷ مائيس ۲۴
R ٽوڪندي	روجه	بلاطون كيش اوغلي	بلاطون كيش اوغلي	۲۴ حزينان
تجارت و صنايع مجموعي	ٽورڪجه	اسماعيل حقي ٻڪ	اسماعيل حقي ٻڪ	۱۴ تموز
ٽورڪ ڪنجي	»	اسعد ٻڪ	سامي ٻڪ	۱۳ »
F ٽوپهرا	فرانسجه	مادام قلنوٽارا	واسيلاڪي افندي	۱۱ اغستوس
تسم	ٽورڪجه	ابراهيم حيدر ٻڪ	ابراهيم حيدر ٻڪ	۲۲ تشرين اول
تجدد	»	محمد صبري ٻڪ	بهجت ٻڪ	۲۴ تشرين ثاني
ٽورڪه استانبول	»	سعيد منلا	محمد شكري افندي	۵ کانون اول
ترجمان	»	حڪمت ٻڪ	محمد الدين ٻڪ	۱۰ کانون ثاني ۲۵
تجديد	»	محمد ابراهيم افندي	محمد ابراهيم افندي	۳ شباط
تفكر	»	ضيا ٻڪ	ضيا ٻڪ	۵ مائيس
ٽورڪ دنيا سي	»	کاظم نامي ٻڪ	محمد آگاه ٻڪ	۲۰ تموز
تمثيل	»	ابراهيم رشدي ٻڪ	احمد فتحي ٻڪ	۳۰ اغستوس
تجارت عثمانيه	»	خليل كامل ٻڪ	خليل كامل ٻڪ	۲۰ اپريل
ٽورڪ مجموعي	»	خاله ادب خانم	سليمان صائب »	۲۸ کانون اول
تلاڪي	»	سليمان توفيق ٻڪ	سليمان توفيق ٻڪ	۳۰ کانون ثاني
FT ٽورڪيه اقتصاد مجموعي	ٽورڪيه فرانسجه	احمد حمدي ٻڪ	احمد حمدي »	۲۸ مارت ۲۷
توحيد افكار	ٽورڪجه	وليد ٻڪ	کاظم ٻڪ	۱۷ »
ٽورڪيه امان حياتي	»	احمد شرف الدين ٻڪ	احمد شرف الدين ٻڪ	۲۸ تموز

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
ترکی غزته سی	تورکیجه	عثمان ذکی بك	یوسف ضیا بك	۱۰ تموز ۳۳۸
تورکیه ادمان مجموعه سی	"	محمد طاهر بك	"	۱۹ تشرین اول
تورک مظهره جیلری مجموعه سی	"	حقی بك	حقی بك	۲۳ آغستوس ۳۳۹
تورکیه تجارت رهبری FT	تورکیجه فرانسه زجه	جمال نادر بك	جمال نادر بك	۸ ایلول
تورکیه ادبیات مجموعه سی	تورکیجه	اورخان	اورخان	۱۸ تموز
تورکیه خلق عکاتیلری مجموعه سی	"	نوری	مصطفی سالم	۲۱ مارت
تورک غزری	"	محمد جلال	محمد جلال	۱۲۵ ایلول
توردوله آندر F	فرانسه زجه	موسیو پیرمی	محمد حسنی	۷ مایس
تورک طب مجموعه سی FT	تورکیجه فرانسه زجه	محمد کامل بك	محمد کامل	۲۰ شباط
تورکیه لوئید	آلمانیجه	ایوار مکون ولمان	اسماعیل حقی	۱۴ تشرین ثانی
تجارت مرده سی	تورکیجه	احمد توفیق بك	احمد توفیق	"
تارلا و باشه	"	رافت بك	جوادر شدی	۱۸ کانون اول
تانه توتورا R	رومجه	استاورا کی افندی	استاورا کی افندی	۲۹ " ۳۲۵
تروت فنون	تورکیجه	احمد احسان بك	احمد احسان بك	۳ تموز
جریده حوادث	"	احمد فتحی	احمد فتحی	۲۴ آغستوس
" شرقیه E	ایرمن الحروف تورکی العبارة	جیوه لکیان آغوب افندی	جیوه لکیان آغوب افندی	۱۲۱ ایلول
جدال	تورکیجه	احمد صمیم بك	احمد صمیم بك	۸ تشرین ثانی
جوودی KT	تورکیجه کوردجه	حسین کمان باشا	حسین کمان باشا	۲۷ مارت ۳۲۶
جادالوز	تورکیجه	نورالدین رشیدی بك	حسین نظمی افندی	۳ مایس
جم	"	جمال باشا	محمد جمیل بك	۱۶ تشرین اول
جریده مالیه	"	قره بت کیغورقیان افندی	قره بت کیغورقیان افندی	۱۰ کانون اول
جهاد	"	اسماعیل حامد صبیحی بك	اسماعیل حامد صبیحی بك	۳ تشرین ثانی
جیحی	"	عارف حکمت	محمد جمال الدین بك	۳ نیسان ۳۲۷
جریده صوفیه	"	حسین کاظم افندی	حسین کاظم افندی	۱۰ " "
جنین	"	محمد جاوید بك	محمد جاوید بك	۵ مایس
جوشقون قلندر	"	محمد ذهنی	احمد حلمی بك	۲۷ حزیران
جهاد	"	نورالدین	حیدر رشیدی	۳۰ " "
جریده الجنون من مبعث الظنون	"	محمد حایم	محمد حایم بك	۲۰ آغستوس
جوهر E	ایرمن الحروف تورکی العبارة	قره بت استانبولیان افندی	قره بت استانبولیان افندی	۲۷ تشرین اول ۳۲۷
جهاد	تورکیجه	عبداه جودت بك	عبداه جودت بك	۱۸ مارت ۳۲۹
جریده صنایع	"	سلیمان افندی	عثمان افندی	۸ مایس
چو جق درنگی	"	محمد نوری افندی	محمد نوری افندی	۹ حزیران
جریده اعلانات	"	احمد فتحی بك	احمد فتحی بك	۲۴ آغستوس
جهان اسلام AONT	تورکیجه عربجه اردو لسانیجه	ابوسعید العربی	یوسف شتوان بك	۳ شباط
جین F	فرانسه زجه	احمد جمال الدین بك	احمد جمال الدین بك	۶ مایس ۳۳۴
چاغادامارد E	ارمنیجه	ورمالس ماردیکیان افندی	میساقیان افندی	۲۶ کانون اول
جنزری تورکیه FET	تورکیجه فرانسه زجه ارمنیجه	کامران سری بك	کامران سری بك	۳۱ " "

اسمى	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
جهاندار	تورڪه	رجائي نزهت بك	رفيع جواد بك	۲۳ ڪانون ثاني ۳۵
جادی	"	فتحي بك	فتحي بك	" " ۲۲
جان شيد	"	حسن شمس الدين بك	حسن شمس الدين بك	" " ۳۰
جهان	"	حسن بدر الدين بك	حسن بدر الدين بك	" ۲۱ ٽشرين اول
جريدة اعلانات	"	سودی	احمد فتحي بك	" ۴ ٽشرين ثاني
جريدة شكايت	"	راغب رفيق	راغب رفيق بك	" ۱۵ اغستوس
جريدة حديده	تورڪه فارسيه	حسين قاسم افندي	سليمان تونيق بك	" ۲۰ اپول
چان حابر ساج	روميجه	لئون لورنج	ميداني وريان افندي	" ۱۹ اغستوس ۳۵
چارفردسكي شادون	صربيه	ديتري استفاوورج	مادام فروسنيا	" " ۲۴
چوچلره محروس غره	تورڪه	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	" " ۲۹
چولبان	تورڪه تاتار	يعقوب حلمي افندي	يعقوب حلمي افندي	" ۲۰ ٽشرين اول
چيمبب	تورڪه	مصطفى نديم بك	ثريا بك	" ۲۸ نيسان ۳۶
چكره	"	نظمي افندي	نظمي افندي	"
چه زوق	روميجه	سقايان	سقايان	" ۳۰ ٽشرين اول
چيفير	تورڪه	جيل محمود بك	جيل محمود بك	" ۸ ڪانون اول ۳۷
چانغليان	"	محمد اسعد افندي	احمد جودت بك	" ۸ ڪانون ثاني
چوچق دنياي	"	خالد بك	خالد بك	" " ۲۹
چوچق يوردي	"	محمد نوزاد افندي	رحمي افندي	" ۸ ميس ۳۹
چوچق حياتي	"	محمد انور	محمد انور افندي	" ۲ تموز

Fa T

E

S

Tata - T

E

مشروطیتك اعلاندن بری

و شیخه لک

تورکیده نشر اولنمسه غزیه و مجموعه لک

— بکن نسندره مابعد —

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
چالیشم	تورکیه	عباس خاوری افندی	عباس خاوری افندی	۳۰ تموز ۳۲۹
چو جق دوستی	"	محمد ذهنی بک	محمد ذهنی بک	۱ شباط
چونق	ارمنیجه	بغده صار افندی	بغده صار افندی	۲۵ مازت ۳۳۰
چو جق پوسته سی	تورکیه	سلیمان توفیق بک	سلیمان توفیق بک	۱۳ نیسان
چو جق قلبی	"	محمد ناظم	محمد ناظم	۲۲
چو جقلره آرقداش	"	جمال مقمومی	محمد سزائی	۱۵ حزیران
چالیشم	"	عباس خاوری افندی	عباس خاوری افندی	۱۶ تموز
چیف تجیلر مجموعه سی	"	حمدالله امین پاشا	حمدالله امین پاشا	۲۹ آغستوس ۳۳۲
چنک	"	عبدالباقی افندی	عبدالباقی افندی	۵ مازت ۳۳۴
چهران مکتبلی مجموعه سی	"	احمد عاصم بک	احمد عاصم بک	۲۰ تشرین اول
چو جق مجموعه سی	"	احسان بک	ذکی بک	۱۳ نیسان ۳۳۵
" سینه ماسی	"	محمد عاصم بک	محمد عاصم بک	۲۸ ایلول
چیل خروس	"	علی وصفی افندی	علی وصفی افندی	۵
حاجیواد	"	محمد طاهر بک	محمد طاهر بک	۲۹ آغستوس ۳۲۵
حبیحال	"	فضل بک	فاضل	۵ کانون اول
حکمت	"	احمد حلمی بک	احمد حلمی	۶ شباط
حقایق تاغرافیه	"	موسیو آلبرت الغری	موسیو آلبرت الغری	۲
حق یولی	"	عبیدالله افندی	عبیدالله افندی	۹
حبسحال	"	احمد شریف افندی	احمد شوقی	۹
حوادث	"	احمد فتحی بک	احمد فتحی بک	۳۱ مایس ۳۲۶
حسن نیت	ارمنی الحروف تورکی العبارة	آغوب وارثا بقیان	آغوب وارثا بقیان	۲۶ حزیران
حیرت	تورکیه	محمد بهاء الدین	محمد شوکت بک	"

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
حقوق بشر	ٽورڪه	مخلص صباح الدين بك	عبدل صباح الدين بك	۲۲۶ حزينان ۲۸
حاکيت مليه	»	محمد غريب افندي	محمد غريب افندي	» آگستوس ۱۲
حاجي يانماز	»	رفيق بك	رفيق بك	» ۱۰ تشرين ثاني
حرملکت	»	علي حيدر بك	علي حيدر بك	» ۱۶ تشرين اول
حميت	»	خليل ادیب	حسين حازم افندي	» ۱۳ تشرين ثاني
حنين	»	اسماعيل حقي بك	نجم الدين ناظم بك	» ۲۵ ايلول
حقيقي	»	قارنيك افندي	قارنيك افندي	» ۱ آگستوس ۲۲۷
حيات	ٽورڪه و فرانسوزي	يانقو والاس افندي	يانقو والاس افندي	» ۱۸
حرب	ٽورڪه	حسين حسني افندي	حسين حسني افندي	» ۲۴ ايلول
حفايت	»	ديمتري ولاخوف	ديمتري ولاخوف	» ۱ کانون اول
حق	عربي	طلعت بك	علي حسني افندي	» ۲۲ شباط
حين	ٽورڪه	حسين نجمي بك	حسين نجمي بك	» ۲۳ کانون ثاني ۲۲۸
حريت فكريه	ٽورڪه و فرانسوزي	جلال نوري	اسماعيل حقي بك	» ۵ نومبر ۲۲۹
حقوق اطفال	ٽورڪه	شهاب رضا بك	امير محمود حلمي بك	» ۱۹ تشرين ثاني
حسن عشق	»	مدحت عمر بك	احمد نائي	» ۲۷ شباط
حر جو جوق	»	محمد آصف	محمد آصف بك	» ۱۷ مائيس ۲۳۰
حقوق عوامي	»	مطلق شرف و مصير راشد بکر	سيد هاشم بك	» ۲۶ نومبر ۲۳۱
حرب عوامي	»	جلال ساهر بك	جلال ساهر	» ۷ تشرين اول
حادثات	»	محمد توفيق	محمد توفيق	» ۱۴
جبل مدين	»	خير الدين افندي	محمد نور الله افندي	» ۲۵ کانون اول
حقوق و انصاف مجموعي	»	محمد مظلوم بك	ابراهيم بهاء الدين بك	» ۱۲ کانون ثاني ۲۳۵
حاي اسقوط	ارمنيجه	شاهينيان افندي	خراچيادرتسيديان	» ۲۵
حاي ميدڪ	»	اونيك صرافيان افندي	»	» ۲۵
خام قير	ٽورڪه	علي شكري بك	علي شكري بك	» ۳۰
حاي بادوم	ارمنيجه	طوبجيان افندي	ديقران خاندانيان افندي	» ۱۲ نومبر
حاجي يانماز	ٽورڪه	سداد سيماوي بك	سداد سيماوي بك	» ۱۶
حقيقت	»	مزاڻي بك	فريد بك	» ۲۶ شباط ۳۳۶
حاي باداني	ارمنيجه	دوقور فرهدريق	ڪيرقور افندي	» ۱۴ حزينان
خانله مخصوص غزته	ٽورڪه	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	» ۲۹ آگستوس ۲۲۵
خرونيقه	رومي	آخليا يوركيادي افندي	آخليا يوركيادي افندي	» ۲ ايلول
خبره نيك	ارمنيجه	مهرطادسناچيان افندي	آرتين مفرديج	» ۷
خزينه افلام	ٽورڪه	عثمان نائل بك	عثمان نائل بك	» ۲۶ آگستوس

اسمى	لسانى	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخى
خدمت	تورکجه	محمد توفيق افندى	محمد توفيق افندى	۱۵ تشرين اول ۳۲۵
بنال جديد	"	محمد رؤف بك	ابوالترباساى بك	۲۸ شباط "
خره نوس	R روججه	علكساندراسكندريدى افندى	علكساندراسكندريدى افندى	۲۷ تشرين اول ۳۲۶
خبابان	تورکجه	حسين حسنى و داد بك	عمر فوزى بك	۸ شباط "
خلوقك دفترى	"	حسن تحمين بك	حسن تحمين بك	۱۶ تموز ۳۲۷
خبردار	"	سليمان شوكت بك	سليمان شوكت بك	۱۸ كانون ثانى ۳۲۸
خلفه دوغرى	"	جلال ساعه بك	جلال ساعه بك	۲۰ نيسان ۳۲۹
خاتله عالمى	"	محمد آصف بك	محمد آصف بك	۱۶ " "
خيرالكلام	"	حسين شمعى بك	حسين شمعى بك	۲۸ ايلول "
خرونوس	R روججه	نيقولامارغريدى افندى	نيقولامارغريدى افندى	۹ تشرين ثانى "
خام دوغوسى	تورکجه	محمد آصف بك	محمد آصف بك	۱۹ نيسان ۳۳۰
خاتله دوغوسى	"	"	"	۱۷ مائس "
خنده	"	يعقوب عزيز افندى	يعقوب عزيز افندى	۲۱ حزينان ۳۳۳
خه لوق طاويت	E ارمنيجه	اوخانس آزانوور افندى	اوخانس آزانوور	۴ تشرين ثانى ۳۳۴
خبر	تورکجه	سليمان سودهى بك	سليمان توفيق بك	۲۷ " "
خام الى	"	خبرى بك	خبرى بك	۲۷ حزينان ۳۳۵
خليج	"	جلال ايزراب بك	جلال ايزراب بك	۱۵ تموز "
خدمت يوردى	"	بلال صبرى بك	بلال صبرى بك	۱۱ آغستوس ۳۳۶
خدمت عموميه مجموعسى	"	اسماعيل فائق بك	اسماعيل فائق بك	۲۰ " "
خام	"	سداد سماوى بك	سداد سماوى بك	۱۹ ايلول ۳۳۷
خلق صداسى	"	صبرى بك	صبرى بك	۵ مائس ۳۳۹
دارالشفقه	"	حسن فريد بك	حسن فريد بك	۲۹ آغستوس ۳۴۵
دهغه قادو	E ارمنيجه	غوص ميچيديان افندى	غوص ميچيديان افندى	۴ ايلول "
دلياز	E ارمنيجه	استيان افندى	استيان افندى	۱۳ كانون ثانى "
دارالخلافة	عربيجه	عبدالرهاب عبدالصمد افندى	عبدالرهاب عبدالصمد	۲۱ " "
دارالسعاده	A	محمد ذكى بك	عبدالعزيز برات بك	۱۷ نيسان ۳۴۶
دون كيهولتوس	R روججه	آنكلو سمير يونى افندى	آنكلو سمير يونى افندى	۸ مائس "
دهپش اوتومان	F فرانسزجه	موسيو ساقورتينو كيرانس	فرنكورى افندى	۲۷ نيسان "
دليل تجارى	تورکجه	عبدالقادر ناصح بك	عبدالقادر ناصح بك	۱۹ حزينان "
دردى	"	محمد شوكت بك	محمد شوكت بك	۲۴ تموز "
دره يئنى با A. T. تورکجه آزانوودجه	"	عارف حكمت بك	عارف حكمت بك	۱۵ حزينان "
دعوى و كلى	تورکجه	رفيق بك	رفيق بك	۳۱ آغستوس "

اسمى	لسان	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
دوربيجه سنداسى	تورکجه	سلیمان عبدالحمید افندی	ابراهیم قدری بك	۲۸ آگستوس
R دیکه اوی	رومجه	لئونیدا افندی	لئونیدا افندی	۱۸
Fa درفس	فارسجه	مشهدی علی میرزا افندی	عثمان جودی بك	۹ تشرین ثانی
دوشونبورم	تورکجه	بکر فخری بك	بکر فخری بك	۲ كانون ثانی
R دیمترا	رومجه	دیتری خرستاکی افندی	دیتری خرستاکی افندی	۲ حزیران
دالفا	تورکجه	محمد توفیق بك	عثمان جودی بك	۴ تموز
دولت	"	محمد طاهر بك	محمد طاهر بك	۵ ایلول
دکیز	"	سلیمان نطقی بك	سلیمان نطقی بك	۷ كانون ثانی
R دراسیس	ررمجه	یناکی خرستو افندی	یناکی خرستو افندی	۶ شباط
I دی آوسیه شین قوادری	انکایزجه	ارنست جه بیفیس	اوخانس کیرقوریان	۷ كانون ثانی
دارائنون درسلیری	تورکجه	علی نظمی افندی	علی نظمی افندی	۲
دیلهک	"	عبدالباقی طونعوی افندی	عبدالباقی طونعوی افندی	۱ مارت
دیش طبابتی	"	محمد خالدشادی بك	حسین طاعت بك	۱۷ تموز
دوشونجه	"	اسماعیل حکمت بك	اسماعیل حکمت بك	۱۵ نیسان
دلیقانی	"	علی شکرلی بك	علی شکرلی بك	۲۵ مایس
دیکن	"	سداد سیاوی بك	سداد سیاوی بك	۱۵ تشرین اول
دوتما عوتمه سی	تورکجه	صلاح الدین بك	صلاح الدین بك	تشرین اول
ده موقرات	"	واسیلاکی افندی	واسیلاکی افندی	۲۶
F A دی استرن سیکنا تور انکایزجه	فرانسزجه	فرانسزجه میخائل شو دوفا افندی	نیقولا مارغریتی	۲۱ تشرین ثانی
I دی اوپسور او فیسطه غینو پال انکایزجه	"	آ. ب. نللی	سیمون میناسیان	۱۲ كانون اول
E دارا کیر	ارمنیجه	ناشد او توجیان افندی	ناشد او توجیان	۶ كانون ثانی
دجال	تورکجه	حسین رفعت بك	حسین رفعت بك	۱۶
FT در سعادت مغبری	تورکجه-فرانسزجه	حکمت رحمی بك	محمد الدین بك	۱۶ تموز
دوقنور	تورکجه	سلیمان بك	سلیمان توفیقی بك	۱۹ آگستوس
دیوان	"	مصطفی نوری بك	مصطفی نوری بك	۲ تشرین ثانی
FT دیانه	تورکجه-چرکجه	سزایوخ خام	مصطفی پوت بك	۲۵ كانون ثانی
در سعادت	تورکجه	سداد سیاوی بك	خیری بك	۱۳ حزیران
FT دانس	تورکجه-فرانسزجه	حچاطوریان افندی	حچاطوریان افندی	۲۶ تموز
درگاه	تورکجه	مصطفی نهاد بك	مصطفی نهاد بك	۲۳ مارت
دین الاسلام	"	فرید بك	رؤف بك	۲ مایس
دوران	"	نجدت غالب بك	نجدت غالب بك	۱۱ آگستوس
دیش طبیلری عوتمه سی	"	دیش طبیلری مآذونین و طلبه جمعی	خامیل صالح بك	۹ كانون اول
دقت	"	محمد عاصم بك	حق طارق بك	۱۰ مارت

اسمى	لسانى	صاحب امتيار	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخى
ذى اوريهنت	انكليزجه	ميسر ويليام پت	صاموئيل وارزا بتيان افندى	۲ نيسان ۳۲۶
ذكا	توركيه	على فؤاد بك	بها توفيق بك	۳۱ كانون ثانى ۳۲۷
رمضان	»	اسماعيل صبحى بك	اسماعيل صبحى بك	۱۰ آغستوس ۳۲۵
رسملى كتاب	»	عبيدالله اسعد	عبيدالله اسعد	۱۵ » ۳۲۵
رسملى استانبول	»	مصطفى رفيق افندى	مصطفى رفيق افندى	۶ ايلول ۳۲۵
ره ووليتهر در FR	فرانسزجه رومجه	پوليقر يدوس	پوليقر يدوس	۹ شباط ۳۲۵
رودون	R رومجه	ايليا	صابونجيا كى افندى	۲۲ شباط ۳۲۵
روضه كالات	توركيه	فؤاد بك	محمد نظمى افندى	۵ نيسان ۳۲۶
رهبر سعادت	»	محمد جلال بك	محمد جلال بك	۱۰ حزينان ۳۲۶
ره ووتنه كنيك دوريان F	فرانسزجه	ارنست هوفر افندى	ارنست هوفر افندى	۱۲ آغستوس ۳۲۶
رهنا	توركيه	اوخانس كيرتوربان	اوخانس كيرتوربان	۱۷ » ۳۲۶
رهبر تجارت	? السنه مختلفه ده	رفت بك	رفت بك	۸ ايلول ۳۲۶
رهبر اتحاد عثمانى	توركيه	محمد رائف بك	محمد رائف بك	۲ كانون ثانى ۳۲۶
رؤيا	»	ابن الحقى محمد طاهر بك	ابن الحقى محمد طاهر بك	۲۵ نيسان ۳۲۷
رنين	»	حسين جاهد بك	حسين جاهد بك	۷ مائس ۳۲۷
رهبر تعاون	»	جميل ايبكجى بك	فاخر ايبكجى بك	۲۷ آغستوس ۳۲۷
راهوبرا	E ارمنيجه	آرشاق افندى	آرشاق افندى	۲۶ تشرين اول ۳۲۷
رياضيات	توركيه	حسن فهدى افندى	حسن فهدى افندى	۲۲ » ۳۲۷
رباب	»	جمال نادر بك	جمال نادر بك	۱۸ كانون ثانى ۳۲۷
رحمت	»	محمد ذهني افندى	جمال رشيد بك	۱۹ » ۳۲۷
رهياپ	»	نهاد شاكر بك	حسن صلاح الدين بك	۳ ايلول ۳۲۸
ريحان	»	محمد خات افندى	محمد خات افندى	۷ نيسان ۳۲۹
رسهلى مى رومان	»	جمال نادر بك	جمال نادر بك	۳ مارت ۳۲۹
ردو و اورينتال	F فرانسزجه	موسيو آيدووان	آنطاش افندى	۹ » ۳۲۹
رسملى مكتبه على	توركيه	اوخانس افندى	مصطفى نغانى افندى	۸ مائس ۳۲۹
روزگرد	K.T توركيه كوردجه	عبدالكريم بك	عبدالكريم بك	۱۸ » ۳۲۹
رامكوار	E ارمنيجه	سراق دوكران افندى	اوسب افندى	۷ تشرين اول ۳۲۹
رسملى آنادولى	توركيه	نامق اكرم بك	حسن صبرى بك	۱۸ مائس ۳۳۰
رسملى آنآ يوردي	»	احمد نجفانى بك	احمد نجفانى بك	۷ تموز ۳۳۰
رساله ماله		يعقوب عزيز بك		
رنجبر	توركيه	سليمان توفيق	سليمان توفيق بك	۲۵ ايلول ۳۳۴
روايت	توركيه	اسماعيل حامى	اسماعيل حامى	۲۷ كانون ثانى ۳۳۵

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
رسمی سالون جموعه سی	»	نجم الدین حسنی بك	صیواجیان افندی	۱۴ توموز ۳۳۵
» ادمان جموعه سی	تورکجه	عماد الدین »	کاظم احمد بك	۱۰ کانون ثانی ۳۳۶
ره قلام جموعه سی	هرسانده	شوکت محمد علی ویرانقوافندی	محمد علی بك	۸ توموز ۳۳۶
ره ووه نیل		دیقران زاوه ن افندی	دیقران زاوه ن افندی	۲۲ شباط ۳۳۷
رسمی غزته	تورکجه	سداد سیاوی بك	سداد سیاوی بك	۶ آغستوس ۳۳۹
رقت	»	حقی طارق بك	احمدشکری بك	۱۰ مارت ۳۳۹
زیازان E	ارمنیجه	عوادیس سورنیان افندی	عوادیس سورنیان افندی	۲۵ آغستوس ۳۳۵
زنبور	تورکجه	محمد نورالدین بك	مصطفی سالم بك	۷ کانون ثانی ۳۳۵
زراعت غزته سی	»	یوسف صدیق بك	یوسف صدیق بك	۹ ایلول ۳۳۶
زاریا طورنس R u T	تورکجه روسجه	احمد زاتور افندی	احمد زاتور افندی	۵ تشرین اول ۳۳۶

— مابعدی وار —

ويجهلر

مشروطيتك اعلاندنبري

توركيه ده نشر اولنمسه غزده و مجموعله لر [1]

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
زوكورت	توركيه	جهيل الشيم افندي	احمد مختار بك	20 شباط 26
زهرة	"	حسن بك	حسن	5 مایس 27
زورنا	ارمنيجه	استيان كوركچيان افندي	اوخانس اميربان افندي	20 ايلول 27
زه سر	توركيه ، آرناوودجه	علي بك	علي بك	26 تشرين ثاني 27
زاغيت	ارمنيجه	سفایان افندي	سفایان افندي	22 شباط 28
زمان	توركيه	جواد بك	فؤاد فضلي بك	12 مارت 34
زوغوورت	ارمنيجه	ديقران زاوهن افندي	ديقران زاوهن افندي	5 تشرين اول 35
زاتباق	توركيه	محمد حكمت و حسين نظمي بك	حسين نظمي بك	28 كانون اول 35
زحل	توركيه ، فرانسزجه	سودي بك	سلیمان توفيق بك	1 كانون ثاني 35
زيراغ	ارمنيجه	واهرام موجحيان افندي	واهرام موجحيان افندي	28 " 35
زارطونق	"	آغوب افندي	خراچيا افندي	25 " 35
زراعت حباتي	توركيه	جواد رشدي و لطفی عارف بك	عشق نائل بك	30 نيسان 37
زارطوم	ارمنيجه	اوغنادبان افندي	هوبك افندي	29 مارت 37
زراعت و تجارت عرته سي	توركيه	صالح ذكي بك	صالح ذكي بك	28 آغستوس 38
زمره عنقا	"	سميح لطفی بك	بهجت كاي	23 كانون اول 38
زاماناق	ارمنيجه	سركيس قوجونيان افندي	سيمون چوملكچيان افندي	13 آغستوس 38
زورنال ده تراور بوبليق دولامير اوتومان	فرانسزجه	صالح كورس افندي	صالح كورس افندي	25 " 38
زون تورك آژانس تلفرافي فرانسزجه	"	وصاف بك	وصاف بك	17 ايلول 38
زون تورك	"	هوه بورغ افندي	آغوب يالدين افندي	13 تشرين اول 38
زاله	توركيه	شهاب الدين سايمان بك	شهاب الدين سايمان بك	29 " 38
زه سيويل اوتومان	توركيه ، فرانسزجه	موسيو الكساندر رايمون	حسين نظمي بك	6 تموز 37
زورنال دوتنه آتر	"	مناهم قوردوچ	باروخ تاه افندي	13 مارت 30
زورنال دوربان	فرانسزجه	آبرت قره صو افندي	وحيد رامش بك	30 تموز 38
ژين	توركيه ، كوردجه	مدوح بك	مدوح بك	22 آغستوس 34
زوغوورت	ارمنيجه	ديقران زاوهن افندي	ديقران زاوهن افندي	5 تشرين اول 38
زوغوورتي چاپ	"	آرام اينجيچيان افندي	شاوين آغويان افندي	1 شباط 38

[1] اوست طرف 45 نومروده

شماره	تاریخ	مدير مسئول	صاحب امتیاز	لسان	نوع
336	27 ايلول	ژوله قی افندی	زاپوسوزاشه قره شین	فرانسجه روسجه	Ru. F
»	17 تموز	شودوس مانغوریدیس افندی	آناسطاس ساراکیس افندی	تورکیه رومجه فرانسجه	FRT FT
325	26 تشرین اول	یوسف صدیق بک	محمد کنتان افندی	تورکیه فرانسجه	»
»	7 تشرین ثانی	محمد کنتان افندی	نوری افندی ورته سی	تورکیه	»
»	2 کانون ثانی	احمد فتحی بک	محمد صفا بک	تورکیه عربجه	AT
»	14 شباط	محمد صفا بک	صادق وجدانی افندی	تورکیه	»
»	14	صادق وجدانی افندی	حسین صبری	تورکیه	»
326	29 مارت	حسین صبری	محمد حازم بک	تورکیه	»
»	5 نیسان	محمد حازم بک	آفت افندی	تورکیه ارمنیجه	»
»	25 مارت	آفت افندی	مصطفی رضوی بک	تورکیه	»
»	24 مایس	بزی بک	آهلبوا کتنا	فرانسجه روسجه	FR
»	12 آغستوس	آنطوان اریستارش	عثمان قهرمان بک	تورکیه	»
»	17	عثمان قهرمان بک	احمد هاشم افندی	»	»
»	8 ايلول	مصطفی نجاتی افندی	ناق حسن بک	»	»
»	30 تشرین اول	تامق حسن بک	بهاء الدین سعاده بک	»	»
»	27 کانون اول	یوسف جواد بک	اسماعیل حق	»	»
327	5 مایس	ابراهیم عاطف	محمد حسنی افندی	»	»
»	29	محمد حسنی افندی	جودت بک	»	»
»	2 حزیران	جودت بک	شهاب الدین سلیمان بک	»	»
»	8 ايلول	شهاب الدین سلیمان بک	برقوویچ افندی	»	»
»	8 کانون اول	لئون برقوویچ افندی	نرسیس بلبلیان افندی	»	»
»	23 کانون ثانی	اوخانس افندی	اشرف ادیب بک	»	»
»	20 شباط	اشرف ادیب بک	خرستوما هیلیس افندی	»	»
»	11	خرستوما هیلیس افندی	علی غالب بک	»	»
328	15 کانون اول	علی غالب بک	کیرقورقاتمه یان افندی	»	»
»	26 تشرین ثانی	کیرقورقاتمه یان افندی	رفعت بک	»	»
»	12 کانون ثانی	حسین نظمی بک	لازاراکی یوردانیس افندی	»	»
»	17	لازاراکی یوردانیس افندی	حسین حمدی بک	»	»
329	6 آغستوس	توفیق نورالدین بک	سلیمان سودی افندی	»	»
»	26 تشرین اول	رحمی افندی	مسروب افندی	»	»
330	24 نیسان	سلیمان توفیق بک	نادله نجاتی خانم	»	»
»	5 مایس	شکیه خانم علی	موسی کاظم افندی	»	»
»	28	موسی کاظم افندی	محمد کمال الدین بک	»	»
»	2 تموز	محمد کمال الدین بک	نائب ثروت	»	»
»	»	جمیل بک	الکسان اوخانس افندی	»	»
»	14	الکسان اوخانس افندی	صلاح الدین یعقوب عزیز بک	»	»
334	12 ايلول	صلاح الدین یعقوب عزیز بک	فرانسجه	F	»

اسمي	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
سودی	تورکجه	سودی بك	سليمان توفيق بك	22 تشرين اول 334
سپاسي مجموعه سي	"	نجاني "	نجاني بك	5 تشرين ثاني 333
سوز	"	مظفر "	مظفر بك	12 " 334
سياح	"	الکسان افندي	احمد افندي	22 کانون ثاني 335
سپا	"	فريدون نعمت بك	رائق بك	30 " 334
سبور	"	علي سيني بك	علي سيني بك	2 آغستوس 335
سياح	"	ماهي بك	هارون الرشيد بك	25 کانون ثاني 336
سنبل	"	اسعد سزائي بك	اسعد سزائي بك	15 تموز "
R ستوما تولوزي	رومي	علکسي افندي	استفانوس افندي	9 " 338
سوس	تورکجه	محمد رؤف بك	محمد رؤف بك	11 حزينان 339
سينه ما پوسته سي	"	نجم الدين صادق بك	نجم الدين صادق بك	26 تشرين ثاني "
F T سينه ما منظره لري	تورکجه فرانسجه	عبدالوهاب بك	عبدالوهاب بك	13 کانون اول "
شهبال	تورکجه	حسين سعد الدين بك	حسين سعد الدين بك	13 آغستوس 325
شهر و تفکر	"	شهاب الدين سليمان بك	علي کامياب بك	23 تموز "
E شانوار	ارمنيجه	کبر قورقله يان افندي	محمد توفيق بك	7 ايلول "
شرق	تورکجه	هوهرغ افندي	"	" " "
F شمس	فارسيجه	سيد حسين افندي	محمد توفيق افندي	2 ايلول 325
شلاه	تورکجه	احمد رمزي بك	احمد رمزي بك	29 تشرين اول "
شقه	"	محمد جليل "	محمد جليل "	2 کانون اول "
شکوفه دروس	"	محمد جلال "	محمد جلال "	24 " "
شباب	"	صديق "	مصطفى رحمي "	" " "
شربت	"	محمد کنعان افندي	محمد کنعان افندي	16 کانون ثاني "
شعري غزنه	"	ابراهيم نجاني بك	ابراهيم نجاني بك	23 مارت 326
شاگردان	"	مصطفى راضي "	علي صائب "	13 " "
F T شرق اعلانات غزنه سي	تورکجه فرانسجه	حسين نظمي افندي	حسين نظمي افندي	12 آغستوس "
E شوغ	ارمنيجه	واهان سيرونيان "	واهان سيرونيان "	30 ايلول "
شاهنه	تورکجه	احمد فؤاد بك	احمد فؤاد بك	10 تشرين ثاني "
شاقا	"	فؤاد طلعت "	حازم "	17 " "
A T شغومي	تورکجه آرنارودجه	قاسم فراشري افندي	حکمت صالح "	21 مارت 327
شهره	تورکجه	محمد خير الدين بك	محمد خير الدين بك	24 " "
شيطان	"	عوني بك	عوني علي "	4 نيسان "
E شانت	ارمنيجه	مروان يارصاميان افندي	نوباريارجميان افندي	9 تموز "
A F شرکت الاخبار الصحافيه	عربيجه فرانسجه	ابراهيم سليم بخار "	ابراهيم سليم بخار "	22 تشرين اول "
Fa T آژانسي دولابره س	تورکجه فارسيجه	حسن بك	محمد ضياء الدين بك	3 " "
E T شفق	تورکجه ارمنيجه	مادام قيانيه جبوه لکيان	مفرد مج زاپريان افندي	16 تشرين ثاني "
شبتاب	تورکجه	عبدالقادري کالي بك	عبدالقادري کالي بك	6 شباط "

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
شیرسا	Ant	تورکجه آرناوودجه	بهجت بك	13 مارت 338
شباب		تورکجه	اسماعيل كمال	12 آغستوس
شفقت	FT	تورکجه فرانسرجه	اورخان بك	17 تشرین مانی 328
شوشان	E	ارمنیجه	کیورق کاشاوی بیان افندی	13 مایس 329
شلاله		تورکجه	مظفر مغموی بك	10 شباط
شورای نسوان			عادلہ نجاتی خام	14 حزیران 330
شعله			حکمت بك	5 ایلول 334
شاوخی	E	ارمنیجه	ئون شاطر بیان افندی	1 کانون مانی 335
شاعر		تورکجه	یوسف ضیا بك	30 تشرین مانی 334
شاعر ندیم			محمد فخری پاشا	5 کانون مانی 335
شکوفه			عدنان عالی بك	10 شباط
شرق			اسکندر فخرالدین بك	23 تشرین اول
شباب			فائق بك	19 تشرین مانی
شهر			احمد معمر بك	5 کانون مانی 336
شیراق	E	ارمنیجه	آرتین ماساجیان افندی	16 کانون اول
صراط مستقیم		تورکجه	ابوالعلازین العابدین افندی	4 اغستوس 325
صوك حوادث غریبه سی			رفیق خالد بك	6
صبح			مهران افندی	26
صدای ملت			یووانا کی افندی	9 ایلول
صنعت و حیات			احمد نظمی افندی	14 مارت 326
صنایع باغچه سی			علی رضا بك	1 تموز
صلاح			حسن صلاح الدین بك	6
صلای ملت			محمد فاضل رشید بك	14 تشرین مانی 328
حریر			انیس بك	4 آغستوس
صوك خبر			احمد شریف بك	4 تشرین مانی
صبات مجموعه سی			ملك خانم	26 تشرین مانی 329
صاواش			اسحق افندی	12 کانون اول
صفحات شعرو فکر			مصطفی عابد بك	18 شباط
صنایع			ابراهیم پرتو	20 مارت 330
صالون			نشان چوملکچیان افندی	5 مایس
صارتارانا	E	ارمنیجه	پایلاق قولانجیان افندی	5
سویتاریو عالمی		تورکجه	مولان زاده رفعت بك	1 تموز
صنعت تماشا			احمد حلمی بك	9 آغستوس
صاغلاق			فخری پاشا	1 ایلول 334
صاتانا	E	ارمنیجه	کفام پایلاق افندی	7 کانون مانی 335
صوفیا	R	رومیجه	دیترا کی افندی	27
صحت		تورکجه	حلمی بك	30 مایس 336

اسم	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
صبايح نفيسه تيارو و موسيقي سرگهسي صهي صحيفه لر	تورکجه	محمد افندي	راضب رفقى بك	19 نومز
صدای اسلام	تورکجه، عربجه، فارسجه، هندجه، الفانجه، انگريزجه، فرانسوزجه	درويش محسن افندي	ثروت توفيقى بك	15 حزران
ضيا	تورکجه	صفوتى ضيا بك	احمد اسعد افندي	5 ايلول
ضربه	"	عمر خېرى افندي	عمر خېرى افندي	7 نومز
ضياى شرقى	"	ضيا بك	ضيا بك	25 نيسان
طنين	"	حسين جاهد بك	معمّر نائل بك	15 آغستوس
طوغرى سوز	"	جورجى خرقوش	جورجى خرقوش	19 " "
طبابت حاضره	"	شكرى كامل افندي	شكرى كامل افندي	8 " "
طوبى	"	محمد فطين افندي	محمد فطين افندي	23 تشرين ثانى
طوغرى يول	"	محمد آصف بك	احمد جودت بك	4 شباط
طلبه	"	مصطفى راضى	على صائب بك	13 مارت
طائف	"	سليمان زهت	سليمان زهت بك	15 ماس
طريق جديد	"	محمد على	محمد على	1 حزران
طفلى	"	فؤاد طلعت بك	حازم افندي	28 تشرين اول
طاق	"	خليل خيالى افندي	خليل خيالى افندي	27 مارت
ماوتانا	"	سليمان سمرى افندي	سليمان سمرى افندي	19 ايلول
طوغرود	"	محمد لطيف بك	شعبان شمس الدين بك	4 تشرين اول
طبابت بيطريه	"	بيهارمكته ماذونين جعين	محمد عاكف بك	2 تشرين ثانى
طوقى	"	شهاب الدين حسيب بك	شهاب الدين حسيب بك	9 تشرين ثانى
طلبه دفترى	"	احمد خالد بك	احمد خالد بك	27 نيسان
طوپراق	"	احمد عاكف بك	ادهم نژاد بك	21 شباط
طاسى	ارمنيجه	لئون توتونجيان افندي	واحان توتونجيان افندي	17 نومز
طبابت سربره	تورکجه	نورالدين راى بك	نورالدين راى بك	14 تشرين ثانى
طلبه يوردى	"	حسين رحيمى افندي	محمد افندي	2 كانون ثانى
طابه باغچهسى	"	محمد نورالدين بك	اسماعيل بدرى بك	16 " "
طب وحياتيات مجموعه	"	كمال جناب بك	كمال جناب بك	12 شباط
طبابت صهي	"	شكيبه على خانم	خديجه خانم	25 حزران
طاران	فرانسوزجه، ارمنيجه	خيريه بتيان افندي	خيريه بتيان افندي	6 شباط
طريقى	تورکجه	مصالح الدين عادل بك	مصالح الدين عادل بك	5 نومز
طائلى سرت	"	سعيد على بك	نژاد على بك	7 " "
ظهير	"	شوكت بك	شوكت بك	18 آغستوس
ظفر	"	اسماعيل حقى بك	اسماعيل حقى بك	2 شباط
ظهير	"	محمد آصف بك	محمد آصف بك	21 تشرين ثانى
عمايشرلوويد	آلانجه و فرانسوزجه	دوكتور ارنيست مورديج غرووالد	محمد ناجى بلاتز افندي	30 آغستوس
عطارد	السنة مختلفه	فيندياس ته تودوسيديس افندي	فيندياس ته تودوسيديس افندي	2 تشرين اول

A Fa. Hamed
A J. F. T

E

E F

Alf

اسمى	لسانى	ساحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخى
علمى و فرائى	ثوركيه فرائى	محمد نوزاد بك	احمد قاسم بك	8 تشرين اول 325
عصمت	ثوركيه	محمد ناسى بك	محمد ناسى بك	1 كانون اول *
معرض حال	"	محمد رؤف بك	محمد حازم افندى	20 كانون اول 325
عمالى سريرات مجموعه	"	توفيق سالم بك	توفيق سالم بك	21 كانون ثانى *
عوام	"	محمد توفيق	محمد نورى بك	25 " *
عماله حقوقى	"	نوزاد	انور بك	20 مائس 326
عماليات زراعيه و بيطريه	"	نظمى افندى	نظمى افندى	1 حزيران *
مصنعيه مجموعه	"	واصف بك	رسام افندى	24 " *
عمالى رساملر جمعيتى	"	آصف پاشا	آصف پاشا	11 اپرول *
غزته	"	احمد ثريا بك	احمد رامز بك	30 " *
عبرت	"	فكرت بك	فكرت بك	18 " *
عشيرت	"	سلیمان نطقى بك	سلیمان نطقى بك	14 تشرين ثانى *
علم مسكزيت	"	زاقى افندى	رضا افندى	18 " *
عمان	"	رفيع جواد بك	رفيع جواد بك	28 " *
عدل احسان	"	قسطنكى افندى	صرافيم سفراو غلى افندى	17 آغستوس 327
علمدار	"	ب. برفوويغ افندى	انور برفوويغ *	8 كانون اول *
عبدى	"	محمد شكرى افندى	حسين حسنى بك	24 " *
عصر سیه قى	F T ثوركيه فرائى	توفيق افندى	توفيق افندى	2 كانون ثانى *
عنفوان	ثوركيه	ساطع بك	ساطع بك	1 نيسان 328
عزم	"	احمد قدرى افندى	احمد قدرى افندى	22 تشرين ثانى *
عزم اميد	"	حسين عوفى بك	صفوت جميل بك	10 شباط *
علمدار	"	رحمى افندى	محمد نوزاد بك	16 نيسان 329
علم	"	عبدالرحمن عادل بك	عبدالرحمن عادل بك	2 مائس *
عمالى رومان مجموعه	"	ابراهيم على بك	ابراهيم على بك	11 آغستوس *
عزم	"	سيماق فريد افندى	سيماق فريد افندى	23 اپرول *
عمالى وطنى	"			
عاقبت	"			

استانبولده كانون ثانی، شباط، مارت و نیسان 928 آییری ظرفنده امتیازی ویریلن غزته و مجموعهل

کانونه ثانی 928 آییری ظرفنده:

نامی	لسانی	بحث ایدیه جکی مواد	اوقات نشری	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی	ملاحظات
قلم	تورکیه	ادبی، مزاحی	هفته لاق	اورخان سینی بک	اورخان سینی بک	18 کانون ثانی 928	صاحب امتیاز یوسف ضیا بک فراغتندن
آذری تورک	»	سیاسی، اجتماعی، ادبی	»	محمد صادق بک	محمد صادق بک	18 »	»
اقدام	»	سیاسی	یومی	احمد مختار بک	برهان الدین عالی بک	22 »	صاحب امتیاز احمد جودت بک فراغتندن
توز تورک	»	فنی، ادبی، تاریخی	هفته لاق	احمد مختار بک	حقی عثمان بک	24 »	مدیر مسئولک تبدیلندن دولایی
تبدیق	ارمنیجه	سیاسی	»	سحاق مختاریان افندی	سحاق مختاریان افندی	26 »	سیاسی ماهیته تحویلندن دولایی تبدیلا علم و خبر ویرلشدن.

تجارت و صنایعدن باحث: یکی سنه غزته-سی: بیاننامه خلافته حرکت ایتدیکندن 19 کانون ثانی 928 تاریخنده تعطیل ایدیللمشدر.

شباط 928 آییری ظرفنده:

تورکیه جمهوری	تورکیه فرانسیزجه	توتومبیلکه عائد فنی و اقتصادی معلومات	سنه ده درت دفعه	توتون انحصار اداره سی مدیریته	نسب بک	5 شباط 928	
تورک ترزیلر مجموعه سی	»	ترزیلک صنعتندن باحث	آیده بر دفعه	فخری بک	فخری بک	6 »	
اوطوموبیل	تورکیه	فنی، ادبی	»	علی فائز بک	اوطوموبیل و شوفور ایشچیلر جمعیتی	13 »	
رسملی آی	»	علمی، ادبی، اجتماعی	»	بهجت بک	نهی زاده حمدی بک سییجه زمریا خانم	13 »	ا اونجه اعطا اولونان علم و خبرک ضیاعی و ا ونوعبولان استدعا اوزرینه ضایعدن ویرلشدن.
آقشام	»	سیاسی	یومی	نجم الدین صادق بک	ابوس تحسین بک	25 »	مدیر مسئولک تبدیلندن دولایی
لاقشام	فرانسیزجه	»	»	»	»	25 »	ا ویرلشدن.
تورک نسائییه	تورکیه فرانسیزجه	نسائییه و ولادیه شمبات	ایکی آیده بر	دونتور توفیق	دونتور توفیق	26 »	
ولادیه مجموعه سی	آلمانیجه	آلمانیجه انکلیزجه	»	حکمت فائق بک	حسن خلوصی بک	26 »	
کوکل	تورکیه	سیاسی ایدن ماعدا هر شیلندن	هفته لاق	»	»	»	

7393

بازار ←

مشروطیتك اعلانندبری

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E. 2610

تورکہ دہ نشر اولئمہ غزتہ و مجموعہ لہ

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبرتاریخی
عاقبت عثمانی مالیه و اقتصاد مجموعہ سی	تورکہ	سلمان سودی بک	سلمان توفیق بک	14 نشرین اول 323
عائلہ اوجانی	تورکہ	ابراہیم عالی	ابراہیم عالی	19 " " 19
عام تجارت و صنایع	"	نزهت ثابت	نزهت ثابت	17 کانون ثانی
عائلہ حیاتی	"	عبدالہ جودت	عبدالہ جودت	18 شباط
عثمانی رہبر صراحت اقتصاد مجموعہ سی	"	ج. مضموی	احمد اشرف	3 حیزران (33)
عثمانی قادیئلر عالی	"	شکری	شکری	8 " "
عسکری کشف	"	ناجی	احمد اشرف	8 " "
عثمانی کنج درنکاری مجموعہ سی	"	جمال مضموی	احمد اشرف	14 " "
علوم سیاسیہ و اقتصاد دہ مجموعہ سی	"	کنج درنکاری و فقتش عمومی	کنج درنکاری و فقتش عمومی	5 مارت 334
عثمانی تاریخ و ادبیات مجموعہ سی	"	اکرم	اکرم	6 " "
عثمانی تجارت و اعلانات مجموعہ سی	"	علی امیری	علی امیری	6 نسان
عصر	"	اسکندر فخر الدین	اسکندر فخر الدین	1 مابس
عصری حیات	"	فضل نجیب	انیس تحسین	24 نشرین اول
علم	"	احمد عاصم	احمد عاصم	31 کانون اول
عثمانی کنج احتیاط ضابطاتی مجموعہ سی	"	احمد فدزی	رفیع جواد	14 کانون ثانی 335
عطارہ	"	احیاط ضابطاتی جمعیتی	راشد ضیا	4 " "
عیالمداد	"	سعاد محمد علی بک	سعاد محمد علی	23 " "
عمادہ	"	رجائی نزهت	احمد فدزی	19 " "
	"	آکادہ اورخان	یحیی صائم	

اسم	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
عصری دور	تورکجه	زلفی یول	مصطفی ساه	11 کانون اول 35
عمر و شفا	"	دوقدر قره دست افندی	فرهت افندی	5 کانون ثانی
طالبه طبیبی	FT	اعوان زاده سلیمان بك	اعوان زاده سلیمان بك	19 ایلول 37
عالمه تریسی مودا	تورکجه فرانسیزجه	عمر علامه الدین	عمر علامه الدین	14 حزیران 38
مجموعه انبیاات اوسته و	تورکجه	بعیت سرگز محمودیسی	طلعت عالی بك	17 تشرین ثانی 39
فائمه لری همینی خرنه سی				
ناروش	E ارمنیجه	طولایان افندی	فرنیك عادل افندی	25 تموز 25
ناراپنك	E	آرام آندونیان افندی	آرام آندونیان	2 کانون اول
فازمت دورا	F فرانسیزجه	موسیو بودووان	ویختور قاموفی	5 آغستوس 26
غلاصی	Ba بولغارجه	کلیوف افندی	کلیوف	11 تشرین اول
غدینی	تورکجه	کمال الدین بك	عارف حکمت بك	13
شوازه	Cent تورکجه چرکجه	یوسف سعاد	یوسف سعاد	16 کانون ثانی
غوغوف	E ارمنیجه	هرانت طوروسیان افندی	پایلاق قولانجیان افندی	26 مارت 27
فارتاسه لندزس		واهان سماجیان افندی	سرکس	29 تشرین ثانی
فازمت فیانسیر	FT تورکجه فرانسیزجه	آفره رینیو	و. داوود	26
فازمب منقوهار	F فرانسیزجه	مریدیس آندریا افندی	مریدیس آندریا	23 تشرین اول 29
مستیک دوریان				
غاداغ	E ارمنیجه	آرمناق آغوبیان	آرمناق آغوبیان	4 تشرین ثانی
غالب دده	تورکجه	محمد بیجت بك	احسان علی رضا بك	4 شباط 35
غایزاق	E ارمنیجه	واسیلاکی افندی	واسیلاکی افندی	26 تشرین اول 34
غوهاق	E ارمنیجه	میریاق	میریاق	16 کانون اول
غابوس	R روسجه	کیوهلی یورکی	مارغاریتی	19 کانون ثانی 35
فروس	R	واسیل دیباماندوغلی	واسیل دیباماندوغلی	30 آغستوس 25
فلهرت	R	نیقولی یولی افندی	آناستاس لهقونومو	14 تشرین اول
فوجات	T ? تورکجه والسله مختلفه ده	حسین رفیق بك	حسین رفیق بك	2 تشرین ثانی
فالاق	تورکجه	عمود ندیم	محمد کنعان	5 کانون ثانی
فوتی	R روسجه	فوزمیدی افندی	فوزمیدی افندی	13
فنون و سینایع	تورکجه	محمد صفا بك	محمد صفا بك	10 مارت 26
فواره	تورکجه	حسین سالد بك	علی بك	9 مارت
فودبول	FT تورکجه فرانسیزجه	مصطفی ضیا افندی	مصطفی ضیا افندی	4 آغستوس
فیالادریهت	ANT تورکجه آرنارودجه	عارف حکمت بك	عارف حکمت بك	21 حزیران
فرصت	تورکجه	آصف پاشا	آصف پاشا	7 ایلول

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و هنر تاریخی
فوس	R رومیه	لسطین لازاروس	واسیل یورکی افندی	7 ایلول 326
فغان	تورکجه	فوح نیازی بك	فوح نیازی بك	3 تهمریز اول *
فن	"	عبدالمقادر *	حسن فهسی افندی	8 مارت 327
فوردطه	"	احمد جودت بك	احمد جودت بك	25 نیسان *
فلك	"	آصادور ماطوسیان	آصادور ماطوسیان افندی	6 حزیران *
فكر و خیال	"	محمد امین بك	احمد حلمی بك	15 آغستوس *
فیجی	R رومیه	بانی خریستاكی افندی	پنا یوٹ افندی	14 تهمریز ثانی *
فلاح	تورکجه	احمد حلمی *	احمد حلمی افندی	2 كانون ثانی *
فن بیطری	"	جعفر فخری بك	جعفر فخری بك	23 شباط *
فكرت	"	حسین رحمی *	محمد نوزاد بك	18 ایلول 328
فجر	"	خایم مادام افندی	خایم مادام افندی	3 نیسان 330
فرح	"	محمد صلاح الدین بك	ابراهیم خالد بك	11 مایس *
فیلسوف	"	سایان سوتهی *	محمد حق بك	16 حزیران *
فن وصنعت	"	نوری ضیا *	مصطفی تافع بك	25 *
فكر و خیال	"	محمد امین *	محمد ذهنی بك	31 تموز *
فلاحت	تورکجه	سبوح استبانیان	احمد طلعت بك	18 تموز 328
فاروس	R رومیه	دیتری پولبرینوس افندی	دیتری پولبرینوس افندی	22 كانون ثانی 330
فكر بولی	تورکجه	بهجت بك	بهجت بك	9 مایس 334
فنی مجموعه	"	ابراهیم پرتو بك	ابراهیم پرتو بك	27 حزیران 334
فنفور	"	صبیح قدری بك	صبیح قدری بك	22 تموز *
فالجی	"	علی صاق افندی	علی صاق افندی	"
فضولی	"	احسان علی رضا بك	احسان علی رضا بك	6 شباط 335
فضوغرافی	"	سعدالله بك	سعدالله بك	8 كانون اول 336
فانع	"	فؤاد ساع بك	فؤاد ساع بك	6 آغستوس 339
فروفرو	R رومیه	نیقو افندی	نیقو افندی	15 *
فوطوسینه-سبور	تورکجه	احسان ایكچی بك	احسان ایكچی بك	22 ایلول 339
فناز [له فار]	FT تورکجه فرانسزجه	احمد توفیق بك	احمد توفیق بك	2 تهمریز اول *
قره كوز	تورکجه	علی فؤاد بك	برهان جاهد بك	4 آغستوس 325
فارتال	FT تورکجه فرانسزجه	مظهر بكیك واحان	عبدالجلیل افندی	25 تموز *
	E ارمنیجه	بابازیان افندی		

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
E فاغاباز	ارمنیجه	سویاد پوراد افندی	سویاد پوراد افندی	15 آغستوس 25
R قسطنطینوپولیس	رومیجه	نیقو نیقولاییدیس افندی	دیمتری نیقولاییدیس افندی	18
R قیادوکیا	*	پورغاکی بال اوغلی افندی	پورغاکی بال اوغلی افندی	22
فادرو	تورکیجه	عبدالحجید ثابت بک	عبدالحجید ثابت بک	2 ایلول
R فوقورینفوس	روی الحروف تورکی - العباره	میسا ئیلدی افندی	یوردان یخیدی افندی	7
قادین	تورکیجه	نظام الدین حبیب بک	نظام الدین حبیب بک	1 تشرین اول
F فوقو	فرانسزجه	فرسورونیان افندی	فرسورونیان افندی	19 کانون اول
قردهش سسی	تورکیجه	محمد حبیب بک	محمد حبیب بک	22
قرهستان	*	مصطفی خلیل بک	مصطفی خلیل بک	26
قوهیق	*	محمد آصف بک	احمد بک	6 شباط
E قیربیج	ارمنیجه	واهرام قوجهیق افندی	طانیئل افندی	6 نیسان
فهنقه	تورکیجه	مصطفی راضی بک	علی صائب بک	13 مارت 26
F T R قومدیا	تورکیجه فرانسزجه رومیجه	ژ. مارکولیدیس	غوغو آردتی افندی	22 نیسان
R قاستیریوتیس	رومیجه	قونی دوشا افندی	قونی دوشا افندی	26 مایس
F T قطره لر	تورکیجه فرانسزجه	خاله ضیا بک	خاله ضیا بک	28 تموز
F قاناقلوم	فرانسزجه	موسو هاندیان	کیرقور قاقه یان افندی	14 تشرین اول
F فری فری	*	موسیورور ماملوک	ائون افندی	16 ایلول
قناده	تورکیجه	علی سبا بک	علی سبا بک	2 تشرین ثانی
قسطنطینیه	*	فکرت بک	فکرت بک	21 ایلول
قربان	*	اسماعیل ادھم بک	اسماعیل ادھم بک	22 تشرین ثانی
قوت حق	*	لطفی فکری بک	لطفی فکری بک	10 مارت 27
E (قلب) سیرد	ارمنیجه	هر اچیا لوسبارونیان افندی	هر اچیا لوسبارونیان افندی	12
R قودون	رومیجه	ویبولاتی بلاطاریدی خانم	دیمتر اکی افندی	14
قر	تورکیجه	احسان خیری بک	احسان خیری بک	4 نیسان
قارغه کوز	*	محمد ندیم بک	محمد کتغان بک	23 تموز
قانساران	ارمنیجه	ائون لورنج افندی	ائون لورنج افندی	7 ایلول
E قورییه دازی	فرانسزجه: انگلیزجه آلمانیجه	ائون برقوق افندی	ائون برقوق افندی	5 تشرین اول

if al

اسمى	لسانى	صاحب امتياز	مدير مشول	علم و خبر تاريخى
توركيه آرسافانق جا ارمى الحروف توركى	العبارہ	اوخالس كديكيان افندى	كيغورق ترزى باشيان افندى	14 كانون ثانى 327
فروتوس	RT توركيه رومبه	ديمتري خريستاكي ويانى حاجو پولوافنديلر	خاستو ماهليس افندى	26 " "
فاضى كوى	توركيه	نبيل ضيا بك	نبيل ضيا بك	6 شباط
تورنقهرانس	"	محمد رائف بك	محمد رائف بك	26 " "
قادين دنياسى	"	نوريه علويه خانم	مولان زاده رفعت بك	30 مارت 329
قيرلانچ	"	ابوالمظفر مغموى بك	حسين حامد بك	8 نيسان
شهودى	"	عثمان نوري افندى	محمد نوزاد	29 نوموز
قادينلق حياتى	"	امينه سحر خانم	امينه سحر خانم	24 آغستوس
ناريقاتور	"	حاجى جمال افندى	سليمان توفيق بك	6 شباط
قادين باغچه	"	شهباززاده احمد حلمى بك	محمد ذهني بك	25 " "
قوميسيونجى	"	اسماعيل حقي افندى	اسماعيل حقي افندى	26 " "
قادين دويفوسى	"	نكار جمال خانم	نكار جمال خانم	14 مائس 330
قولايلىق	FT توركيه فرانسهزجه	احمد حلمى افندى	احمد حلمى افندى	17 " "
قادينلر عالمى	توركيه	تاجى بك	احمد اشرف بك	19 " "
قيرلر عالمى	"	جمال مغموى بك	محمد سزائى	14 حزينان
قيرلر مكاتبى	"	اكرم	ذكائى افندى	28 " "
قققاس	Çağ T توركيه چركسجه	يوسف سعاد بك	يوسف سعاد بك	18 " "
قريم مجموعه	توركيه	سودى	ابراهيم خليل بك	22 نيسان 334
قوزموس	R رومبه	خريستولاديقا افندى	خريستولاديقا افندى	1 مائس
قادين حياتى	توركيه	انيس تحسين بك	انيس تحسين بك	1 " "
قوختان	Æ ارمنيجه	شماس آرتين مناويان افندى	شماس آرتين مناويان افندى	28 تشرين اول
قومديا	FT توركيه فرانسهزجه	طاها افندى	سايمان توفيق بك	18 كانون ثانى
قوريه دوسوار	ف فرانسهزجه	حيدر رفعت بك	عبدالله زهدى بك	4 كانون اول
قوريه دولاتوركى	F	اسماعيل حقي بك	جميل حقي بك	29 " "
قوت	توركيه	جلال بك	جلال بك	3 شباط 335
فروتوس	R رومبه	مارغريتي افندى	مارغريتي افندى	8 " "
قادين قابى	توركيه	قايا نوري بك	قايا نوري بك	27 مارت
قورتولوش	"	ادهم نژاد بك	محمد صلاح الدين بك	28 نوموز

اسم	لساني	صاحب امتياز	مدبر مسئول	علم و خبر تاريخي
فيلان	تورکجه	صلاح الدين انيس بك	صلاح الدين انيس بك	2 نهرين اول 15
قونوبی	R روججه	يو اكم چاقوس افندی	ديمتراكي بانيدوس افندی	27 كانون اول
قونوپراتيف	FT تورکجه فرانسزجه	عمر بهجت بك	عمر بهجت بك	22 كانون ثاني
İ İ T F A R	قسطنطينوبيل مەديقال انكليزجه، فرانسزجه، ايتاليانجه، آلمانجه	دوقهورامانوئيديس افندی	آناستاس مصرلي اوغلي افندی	24 مارت 37
FT قاپانا	تورکجه، فرانسزجه، انكليزجه	تفون شرکتي	حسين بزي بك	2 شباط 18
قره کدی	تورکجه	فواد ساج بك	فواد ساج	15
A طلحة الحق	عربجه	ابراهيم سليم بخارا افندی	چورسي صرفوش افندی	19 آغستوس 25
E کيفو	ارمنجه	ميساق سورهنیان	کيرفورطوروسيان	7 اپول
R F E T کوچوک اعلانات غزنه سی	تورکجه، روججه، فرانسز، ارمنجه	عمود تدیم بك	عمود تدیم بك	21
E کوهان	ارمنجه	هريق آراميانس افندی	هريق آراميانس افندی	15
گون دوغيشی	تورکجه	علي رضا بك	علي رضا بك	30
کوچوک غزنه	"	اسماعيل صبيح بك	اسماعيل صبيح بك	6 كانون اول
R کاري	روجه	پرودروموس افندی	پرودروموس افندی	24
کاشنات	تورکجه	عبدالرحمن وليد بك	عبدالرحمن وليد بك	23
کل حسی	"	محمد آصف	محمد آصف	4 شباط
کامتان	"	صابونچاکی افندی	ایلیا ایلویولیس افندی	22
T کرمایچ	تورکجه، کوردجه	احمد رامز افندی	احمد رامز افندی	23 مارت 26
FT کرسی ملل لاتریبون دوپوبل	تورکجه، فرانسزجه	سيفه الدين غانوفت	حسين حبيب بك	27
کيجه غزنه سی	تورکجه	احسان عدلی بك	احسان عدلی بك	3 مایس
کوچوک خام	"	"	"	1
R کپورکی ایته نورسیس روججه	روجه	استراطی صابونچاکی افندی	استراطی صابونچاکی افندی	3 حنبران
A T کوکب عثمانی	تورکجه عربجه	محمد ذکی افندی	محمد ذکی افندی	30 مایس
کهبیا قادین	تورکجه	علي رضا بك	علي رضا بك	4 حنبران
کيجه پوسته سی	"	محمد آصف بك	سليمان توفيق	16 آغستوس
کنج تورک	"	ضیا شاکر بك	ضیا شاکر	16
کال	"	رفت بك	رفت بك	8 اپول

اسم	لساني	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخي
توركيه	توركيه	بهاء الدين بك	بهاء الدين بك	20 نهمر نهمر 326
»	»	عارف حكمت .	محمد كمال الدين	20 كانون اول »
»	»	محمد طلعت	عثمان يشار افندي	29 كانون ثاني »
»	»	علي منعم	اسماعيل حقي بك	26 شباط »
»	»	محمد كامل	امين رفيق	18 نيسان 327
»	»	پرودروموس	پرودروموس	26 آغستوس »
		اسپاتريس افندي	اسپاتريس افندي	
R	رومجه	ياني ياناقاكي افندي	خريستاكي لاديقا افندي	5 حزيران »
توركيه	توركيه	مختار خالد بك	مختار خالد بك	31 آغستوس »
»	»	محمد مصباح الدين بك	محمد مصباح لدين بك	15 اپول »
»	»	احمد فؤاد بك	احمد فؤاد بك	25 » »
»	»	محمد لطيف افندي	شعبان شمس الدين بك	5 نهمر نهمر اول »
»	»	محمد نوزاد بك	شهاب الدين حسيب بك	2 نهمر نهمر ثاني »
»	»	حميد ناسي بك	حميد ناسي بك	26 كانون اول »
»	»	يوسف دكي بك	حسين حسني بك	8 شباط »
»	»	زهدي بك	زهدي بك	23 » »
AT	توركيه ، عربيجه ،	ابوالعلازين المابدين	ابوالعلازين المابدين	8 مارت 328
Fa	فارسيجه	بك	بك	
توركيه	توركيه	شكري پاشا	شكري پاشا	24 نيسان »
»	»	ابراهيم عالي بك	ابراهيم عالي بك	22 اپول »
»	»	احمد نورالدين بك	ايوب حكمت بك	17 تموز »
E	ارمنيجه	همايق آراميانس افندي	همايق آراميانس افندي	10 كانون اول »
توركيه	توركيه	بكر صدقي بك	بكر صدقي بك	17 » »
»	»	محمد حالت افندي	محمد حالت افندي	15 نيسان 329
»	»	سيساق فريد افندي	سيساق فريد افندي	10 آغستوس »
»	»	احسان بك	لطني بك	14 نهمر نهمر اول »
E	ارمنيجه	آرتين كاروكيان افندي	لئون درماطوسيان افندي	11 نهمر نهمر ثاني »
توركيه	توركيه	احمد خالد بك	احمد خالد بك	17 ميس 330
»	»	سعاد خيري بك	سعاد خيري بك	22 ميس »
»	»	جمال صادق بك	محمد سزائي بك	3 حزيران »
»	»	نسيحي صارم بك	طلعت بك	18 نيسان 331

اسم	لسان	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و ٲر تاريخى
کتاب مجموعہ سى	تورکجه	اسماعيل حقى بك	اسماعيل حقى بك	8 اپرل 3
کنج فادين	»	فؤاد شکرى بك	سلیمان ترفیق »	18 نومز 4
کنج صنعتکار	»	ابراهيم پرتو بك	ابراهيم پرتو »	8 اپرل
کوى خوباسى	»	على وحيد افندى	محمد سعدى افندى	25 »
کونوز	»	ابوالجهد على رضابک	ابوالجهد على رضابک	25 کانون ثانى
A T K کردستان	تورکجه ، عربجه ، کوردجه	محمد مهرى افندى	سيد حسين الحسنى افندى	13 » 35
کائنات	تورکجه	نظيف سليمان بك	نظيف سليمان بك	6 کانون ثانى
کنج قيرلز عالمى	»	محمد آصف بك	محمد آصف بك	23 »
کوى وبانجه	»	جواد رشدى بك	جواد رشدى بك	11 مائس
کنج يولچيلر	»	ابراهيم مدوح بك	ابراهيم مدوح بك	16 تعبرين اول
R کيريكس	رومجه	اولدسيا قراستالديس ويرزى و يولاي افنديلر	پولوس قراستالديس افندى	9 شباط 36
F کيريزانتم	فرانسزجه	آسادور آوريان افندى	چوموزى افندى	8 تعبرين ثانى »
کنج مکتبلى	تورکجه	ناحى قاسم بك	محمد على بك	19 تعبرين اول 37
کولر يوز	»	ساداسپوى بك	ساداسپوى بك	11 »
کوى حياتى	»	مصطفى معمر بك	مصطفى معمر بك	29 حوزيران 38
کوچوک خزينه	»	فضلى نجيب بك	فضلى نجيب بك	14 آغستوس 39
کلبک	»	رشاد تورى بك	رشاد تورى بك	25 مارت »
تعلق	»	محمد فضل افندى	محمد فضل افندى	1 آغستوس 25
I F لوانت هه رالد	انگليزجه ، فرانسزجه	دوقور لويوس ف. ميچى	قسطنطين خاپوس افندى	13 » »
F لورديون	فرانسزجه	جبرائيل فغير افندى	جبرائيل فغير افندى	15 شباط »
A F I T اسان	تورکجه ، آلمانجه ، فرانسزجه ، انگليزجه	راسخ پرتو افندى	راسخ پرتو افندى	26 نيسان 26
R E T F i لاره قلام	تورکجه ، رومجه ، ارمنيجه ، فرانسزجه ، انگليزجه	اليکبادى افندى	يهاء الدين افندى	23 آغستوس »
F لايه يى	فرانسزجه	احمد آغايف بك	احمد آغايف بك	28 تعبرين ثانى 26
E بلبيجى	ارمنيجه	آرشاق بکيان افندى	کيرقور افندى	23 شباط »
F لوفلارون دوسهن	فرانسزجه	موسيو باچيو فرانجه	جورجى يولونوچ افندى	26 مارت 27
استفانو				
FT لهزوريه نتو	تورکجه ، فرانسزجه	نشون قزانوه افندى	بورکى حونه ماس افندى	29 مائس »
له نوئل لوانتين	فرانسزجه ، آلمانجه	موسيو ويلهلم ولادايشم	آنطاش افندى	19 » »
E T يوش	تورکجه ، ارمنيجه	سيساق بوياجيان افندى	پابلان قولانجيان افندى	28 » »
لطيفه	تورکجه	حسين حسنى افندى	حسين حسنى افندى	15 حوزيران »

اسمى	لسان	صاحب امتياز	مدیر مسئول	علم و خبر تاريخى
ایران	ارمنیجه	ایلاق فولانجیان افندی	ایلاق فولانجیان	21 اپریل 327
لیبیہ	فرانسزجہ	موسیو پیرو لوفوف	قسطنطین مرا تویدو افندی	13 تشرین اول
لرستان کوردوریان	"	موسیو وان ایروان	الیاس جورجی فرانکولی افندی	29 اپریل
بوسارجاق	ارمنیجه	درموسیسیان داوید افندی	اوخانس بفرسیان افندی	15 تشرین ثانی
تلاق	تورکجه	جواد بک	جواد بک	19 شباط
لسان	تورکجه	عبدالله سعدی بک	اسماعیل بک	14 آغستوس 328
لالہ	"	ثریا کامل بک	ثریا کامل بک	22 اپریل
لسان العرب	عربیجه	احمد عزت افندی	احمد عزت افندی	24 کانون اول
اشفورا ماسیون او تومانی	فرانسزجہ	صالح کورجی بک	صالح کورجی بک	9 تشرین ثانی 329
قیانسیہ رتہ قونومیق	"	"	"	"
ایران	تورکجه	عثمان ذکائی افندی	عثمان ذکائی افندی	20
ایران تجارت عثمانیہ	تورکجه، فرانسزجہ،	محمد شکری افندی	سقایان افندی	30 کانون ثانی
	RT			
	Y			
ایرسوار	فرانسزجہ	احمد احسان بک	عبدالله زهدی بک	17 آغستوس 332
ایرانہ تورک	"	مدحت شکری بک	خالد بک	22 آغستوس 332
ایروسفور	"	احمد صوبر بک	احمد صوبر بک	2 آغستوس 334
ایمان حکیم	تورکجه	فخری باشا	فخری باشا	1 اپریل
ایقودولوان	ارمنیجه	فرانسوا ایمالی	هرانت اورمانیان افندی	4 تشرین ثانی
ایظفر	فرانسزجہ	آ. سفریادی	جیل سیوفی بک	18 تشرین ثانی
ایماتراق	"	واسیلاکی ونیتوس افندی	واسیلاکی ونیتوس افندی	5 اپریل
ایوریتہ	"	آغوب طوپوچیان افندی	آغوب طوپوچیان افندی	30 تشرین ثانی
ایزانال زویو	فرانسزجہ، عربیجه	لئون شتوفان افندی	لئون شتوفان افندی	2 کانون ثانی 335
ایبلی	فرانسزجہ	عبدالمطلب بک	حسین ناہد بک	20
ایسان الغیب	تورکجه، فارسیجه	حسن شمس الدین بک	حسن شمس الدین بک	30
ایوفو	فرانسزجہ	پول فلیبوس افندی	پول فلیبوس افندی	8 تموز
ایقونومیست دوریان	فرانسزجہ	جودت بک	جودت بک	3 کانون اول
ایتہ	تورکجه	ارجند اکرم بک	ارجند اکرم بک	4
ایور	تورکجه، فرانسزجہ،	موسیو قلاواس	خرپوتلیان واعان افندی	5 شباط 336
	R			

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
TFIT Rus R E	تورکجه، فرانسزجه، انگلیزجه، ایٹالیانجه، روسجه، رومجه، ارمنیجه	ل. بابوق	اشون ششوفان افندی	26 حزران 16
F FRi	فرانسزجه فرانسزجه، رومجه، انگلیزجه	موسیو پیہرلوفوف طناش آندریومہ نو افندی	میشل مولاتوس افندی دیستوقلی بہ کیدی افندی	کانون ماہی 14 14 ایلول
F FR	فرانسزجه فرانسزجه، رومجه	علاء الدین حیدر بک آملی میشو بقالیدیس	علاء الدین حیدر بک نیقوصرافیادی افندی	13 کانون ماہی 37 23 مارت
F F F Fi F F	فرانسزجه فرانسزجه فرانسزجه فرانسزجه، انگلیزجه فرانسزجه	موسیو قلمانوویچ موسیو لودوق علاء الدین حیدر بک موسیو فرانسوا قومی	قاپریٹیل ابرویان افندی فضلی بک علاء الدین حیدر بک موستن پایادویلو افندی	30 « 31 آغستوس 14 ایلول 19 کانون ماہی 38
F TFitRu	تورکجه، فرانسزجه، ایتالیانجه، روسجه	عبدالرحمن حامد بک	عبدالباقی افندی	9 « 39
مصور طنین مجان مانیاتیزمہ مجموعہ اخبار F	تورکجه « « ارمنیجه فرانسزجه	حسین جہد بک احمد مختار بک مصطفی ندیم بک یروانت طولایان افندی آندوناکا براردو افندی	حسین جہد بک احمد مختار بک مصطفی ندیم بک یروانت طولایان افندی دیرون افندی	15 آغستوس 25 3 « 1 « 15 تموز 30 آغستوس
مصور باباغان ملکیہ مکتوب معلومات بومیہ FR مورثیق پوپولر	تورکجه « « « فرانسزجه، رومجه	قرہبت کدیشیان افندی علی بک محمد اسعد افندی علی حیدر افندی اورستی چالاباتی و آورام طیانو افندی	قرہبت کدیشیان افندی علی بک محمد اسعد افندی علی حیدر افندی آورام طیانو	29 « 27 « 31 « 3 ایلول 8 «
مصور آمد مظفر TFR ماکدونیا	تورکجه « تورکجه، فرانسزجه، رومجه	محمد شکری بک علی مظفر بک ایستروپولیقرینوس افندی	محمد شکری بک علی مظفر بک ایستروپولیقرینوس افندی	10 « 7 تشرین اول 7 «
FT مصور عثمانلی فرانسر تاجر غزنیسی	تورکجه، فرانسزجه	محمد فؤاد ساح بک	احمد فالج بک	8 «

اسمی	لسانی	صاحب امتیاز	مدیر مسئول	علم و خبر تاریخی
منہاج الحنفی	تورکیه	نظام الدین بک	نظام الدین بک	8 نشرین اول 325
متین	"	وامق شکری بک	وامق شکری بک	" " 12
صور بدرقه علوم و فنون	"	راضی بک	راضی بک	" " 20
مصور کوچوک عثمانلی	T تورکیه، فرانسه زجه	احمد شریف بک	احمد شریف بک	16 نشرین ثانی
مهاجر	تورکیه	بکر صدق بک	احمد شکری افندی	" " 26
مکافاتلی دفتر	"	احمد نظمی افندی	احمد نظمی افندی	" " 24
مجموعه تاریخیه	"	الیاس بهار افندی	علی رشاد بک	28 کانون اول
مخابرین عثمانیه	T F تورکیه، فرانسه زجه	حسن زین الدین افندی	حسن زین الدین افندی	6 کانون ثانی
مصور تنقید	تورکیه	بزی افندی	فهمی رازی افندی	12 شباط
مأثورین	"	عبدالمادر ناصح بک	عبدالمادر ناصح بک	" " 17

— صوکی وار —

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.2610